

แนวคิดและการบริหารงาน
ของ
นายอานันท์ ปันยารชุน
นายกรัฐมนตรี

สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี
สำนักนายกรัฐมนตรี

ประกาศ
แต่งตั้งนายกรัฐมนตรี

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

ตามที่ได้ประกาศใช้ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร เพื่อให้เหมาะสมแก่สถานการณ์ที่เป็นอยู่ในขณะนี้ไปพลางก่อน จนกว่าจะได้ประกาศใช้รัฐธรรมนูญซึ่งสภานิติบัญญัติแห่งชาติจะได้จัดร่างขึ้นทูลเกล้าฯ ถวาย นั้น

บัดนี้ ประธานสภารักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ได้นำความกราบบังคมทูลพระกรุณาว่า นายอานันท์ ปันยารชุน สมควรได้รับความไว้วางพระราชหฤทัยให้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๑ แห่งธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช ๒๕๓๔ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง นายอานันท์ ปันยารชุน เป็นนายกรัฐมนตรี บริหารราชการแผ่นดินตั้งแต่วันที่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๓๔ เป็นปีที่ ๔๖ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้สนองพระบรมราชโองการ
พลเอก สุนทร คงสมพงษ์
ประธานสภารักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ

สารบัญ

หน้า

รายการ "พบนายกรัฐมนตรี" ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ทุกสถานี วันที่ 2 พฤษภาคม 2534 เวลา 20.50 น.	5
งานเลี้ยงอาหารค่ำ ครบรอบ 50 ปี สมาคมหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย วันที่ 17 พฤษภาคม 2534 ณ โรงแรมเซ็นทรัลพลาซ่า	21
งานเลี้ยงอาหารค่ำ จัดโดยสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย วันที่ 21 พฤษภาคม 2534 ณ โรงแรมดุสิตธานี	28
คำแถลงประกอบงบประมาณรายจ่ายประจำ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2535 วันที่ 19 กรกฎาคม 2534 ณ รัฐสภา	38
การประชุมองค์การสาธารณประโยชน์ "นายกรัฐมนตรีพบองค์การสาธารณประโยชน์" วันที่ 21 สิงหาคม 2534 ณ ทำเนียบรัฐบาล	48
สนทนาโต๊ะกลม จัดโดย Harvard Club วันที่ 5 กันยายน 2534 ณ โรงแรมดุสิตธานี	55
งานเลี้ยงอาหารค่ำ "กรอ. รวบรวมใจถวายสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ" วันที่ 15 กันยายน 2534 ณ ศูนย์ประชุมแห่งชาติสิริกิติ์	75
คำกล่าวขอบคุณของ นายอานันท์ ปันยารชุน นายกรัฐมนตรี ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ในโอกาสที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้ผ่านร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2535 ในวันที่ 20 กันยายน 2534	92
พิธีเปิดสัมมนาหอการค้าทั่วประเทศครั้งที่ 9 วันที่ 2 พฤศจิกายน 2534 ณ โรงแรมสยามธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี	100
คำกล่าวในพิธีเปิดสัมมนา เรื่อง "ทิศทางเศรษฐกิจไทย ปี 2535" วันที่ 27 พฤศจิกายน 2534 ณ ศูนย์ประชุมแห่งชาติสิริกิติ์	108

รายการพบนายกรัฐมนตรีน
ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ทุกสถานี
วันที่ 2 พฤษภาคม 2534
เวลา 20.50 น.

นายสมเกียรติ อ่อนวิมล และนายสุทธิชัย หยุ่น ร่วมสัมภาษณ์นายกรัฐมนตรีน

นายสมเกียรติ สวัสดีครับ เมื่อก่อนโอกาสที่จะได้คุยกับนายกรัฐมนตรีนค่อนข้างยาก แต่ว่า 2 เดือนที่ผ่านมา นายกรัฐมนตรีนท่านนี้ เป็นครั้งที่ 2 ที่ได้คุยกับเรา ก็ถือว่าออกทางโทรทัศน์อย่างเป็นทางการ คงไม่ใช่คุยอย่างเป็นทางการอะไรนัก ไม่ทราบว่านายกรัฐมนตรีนจะคุยกับเราทุกเดือนหรือแล้วแต่ที่เราขอมา จะมีโอกาสได้อย่างไร เป็นอย่างไรครับ คุณสุทธิชัย วันนี้ น่าจะมีเรื่องใหญ่

นายสุทธิชัย วันนี้ก็เป็นวันที่ท่านนายกรัฐมนตรีนบอกว่าจะยกเลิกกฎอัยการศึกนะครับ ก็อาจจะมีการประกาศใช้ใหม่ครับ วันนี้หรือพรุ่งนี้ อยากจะถามท่านนายกษว่า ในใจมีอะไรอยากจะทำให้ผมถามเป็นพิเศษไหมครับ

นายกรัฐมนตรีน ไม่มีครับ แล้วแต่คุณสุทธิชัยอยากจะถามอะไรก็ถามได้ครับ

นายสุทธิชัย ที่ผมถามท่านนายกษก็เพราะว่า ไม่ต้องการถามคำถามที่ท่านนายกษอยากให้ผมถาม เพื่อว่าจะได้ให้เป็นคำถามที่ชาวบ้านคงอยากจะทราบ เช่นว่า เมื่อเลิกกฎอัยการศึกแล้ว ท่านนายกษในฐานะผู้บริหารประเทศมีความว่าไหวไหมครับ กฎอัยการศึกนี้นับว่าเป็นสิ่งที่คุ้มกันปกป้อง เป็นฝ่ายันดีให้กับนายกษ ฉะนั้น ความรู้สึกที่โล่งอก หรือว่าวิตกกังวลมากขึ้น

นายกรัฐมนตรีน ที่จริงแล้ว ผมว่าเราจะต้องลำดับเหตุการณ์ว่า ผมไม่ได้มีส่วนรับผิดชอบในการนำกฎอัยการศึกมาใช้ในประเทศไทย ตามปกติเมื่อมีการยึดอำนาจหรือมีการรัฐประหารก็จะต้องมีการประกาศใช้กฎอัยการศึกทั่วราชอาณาจักร อันนี้เป็นธรรมเนียมทั่วไป และเมื่อมีการแต่งตั้งผมเป็นนายกษเมื่อวันที่ 2 มีนาคม ในคำวันนั้น ผมก็ได้พูดอย่างเปิดเผยว่า เมื่อผมรับหน้าที่เป็นนายกษแล้ว เมื่อมีการจัดตั้งรัฐบาลแล้ว ผมเห็นว่าความสงบเรียบร้อยเป็นไปอย่างปกติแล้ว ผมก็ไม่อยากมีกฎอัยการศึกต่อไป ซึ่งบัดนี้ก็ถึงเวลาแล้วที่ผมจะยกเลิกได้ เพราะฉะนั้น ผมก็ไม่ได้มีความหวังโยในข้อนี้เท่าไร และก็ไม่มี ความกังวลหรือความรู้สึกว่าอยู่โดดเดี่ยว ผมไม่มีความรู้สึกอย่างนั้น

นายสมเกียรติ ไม่กลัวว่าถ้ามีเรื่องวุ่นวายที่จะต้องใช้อำนาจเบ็ดเสร็จจะไม่มีการศึกษาใช้ หรือว่ามีอำนาจอยู่แล้วในมาตรา 27 ของธรรมนูญการปกครองชั่วคราว

นายกรัฐมนตรี ผมคิดว่าสังคมไทยเราที่จริงตามปกติแล้ว ความวุ่นวายที่เกินขอบเขตนั้น ในอดีตมีค่อนข้างจะน้อย และผมก็แน่ใจว่าในสถานการณ์ปัจจุบัน และตามมาตรการต่างๆ ที่รัฐบาลได้ทำไป หรือคณะ รสช. ได้ทำไป ก็หนักไปทางที่เจริญสร้างสรรค์ให้ประชาชนมีความสมานฉันท์ รัฐบาลปัจจุบันก็พยายามที่จะอธิบาย ชี้แจงทุกอย่างที่ตัวเองทำ เพราะฉะนั้น ผมคิดว่าในสังคมไทยปัจจุบัน และคนไทยในปัจจุบัน ความต้องการที่จะสร้างความสับสนก่อกวน หรือความต้องการที่จะสร้างปัญหาหรือความวุ่นวายคงจะมีไม่มากนัก

นายสมเกียรติ 2 เดือนที่ผ่านมา ท่านนายกก็นำรัฐบาลชุดนี้เข้ามาบริหารงานก็มีคำแถลงที่ท่านเน้นอยู่บ่อยๆ ว่า ท่านไม่ได้มาจากการเลือกตั้ง และท่านก็มาเพราะเป็นอุบัติเหตุทางการเมือง หรือความบังเอิญทางการเมือง ถ้าให้คะแนนตัวเอง 2 เดือน ท่านนายกสมมติว่าสอบผ่านเทอม 1 ท่านมีโอกาสให้สิทธิที่จะให้คะแนนตัวเองได้ที่เปอร์เซ็นต์

นายกรัฐมนตรี ตามปกติคนที่เข้าสอบให้คะแนนตัวเองไม่ได้ ผมว่าต้องให้ครูเป็นผู้ให้คะแนนมากกว่า ครูในที่นี้ คือ ประชาชน

นายสมเกียรติ เวลา 2 เดือน ท่านนายกคิดว่าต้องมานั่งวัดผลกันหรือเปล่า ที่จริงผมก็ไม่คิดว่าเราจะมาคุยกันครบรอบ 2 เดือน แต่มันบังเอิญที่มาครบ สมควรที่จะต้องมาพิจารณาว่าตอนนี้ ผลงานของท่านเป็นอย่างไร ปัญหาท่านนายกบอกว่าประชาชนจะเป็นคนตัดสิน แต่ขณะนี้ท่านจะใช้วิธีประเมินได้อย่างไรว่าประชาชนตัดสินท่านอย่างไร ในเมื่อท่านได้รับแต่งตั้งจาก รสช. สถานิติบัญญัติก็แต่งตั้งจาก รสช. ฝ่ายค้านก็ไม่มี ท่านจะให้ประชาชนประเมินท่านวิธีไหน หรือท่านจะรับทราบที่ประชาชนรู้สึกต่อท่านด้วยวิธีไหน

นายกรัฐมนตรี จากการสัมผัสกับประชาชนก็ดี หรือจากการติดตามข่าวสารที่สื่อมวลชน หรือหนังสือพิมพ์ หรือวิทยุ มีข้อวิจารณ์ในทางทั้งดีและชม และสำหรับส่วนตัวของผม ผมทำงานอะไร ผมก็ต้องฟังเสียงติชมเป็นของธรรมดา แต่ผมจะทำอะไรผมก็ทำ และผมคิดว่าผมทำด้วยความบริสุทธิ์ใจ และทำด้วยความพยายามอย่างที่สุดแล้ว ผลจะออกมาอย่างน้อยแค่ไหน ก็คงจะเป็นเรื่องที่อยู่ที่ไซ้คอยู่ตรงเหมือนกัน แต่ผมก็เป็นคนที่มีความมั่นใจในตัวเองพอสมควร ที่คิดว่าสิ่งต่างๆ ไม่ว่าจะนโยบายก็ดี หรือมาตรการก็ดี ที่รัฐบาลนี้ได้ทำออกไปในระยะ 2 เดือนที่ผ่านมา หรือที่จะนำมาสู่ประชาชนในอนาคตข้างหน้าั้น ผมก็คิดว่าเป็นแนวทางที่ถูกต้อง แต่ผลจะออกมาได้ครบ 100% หรือ 80% หรือ 60% นั้น เป็นอีกเรื่องหนึ่ง

นายสมเกียรติ 2 เดือนที่ผ่านมา มีอะไรที่ยอมรับว่าล้มเหลวบ้างไหม

นายกรัฐมนตรี ผมไม่ทราบเลยเรื่องนี้

นายสุทธิชัย ลองประเมินตัวเอง

นายกรัฐมนตรี ผมเป็นคนไม่เคยประเมินตัวเอง เพราะว่า ผมว่ามันไม่ถูกที่เราจะประเมินตัวเอง เพราะว่าสิ่งอะไรที่เราทำไปแล้ว เราค่อนข้างจะมีความลำเอียงในตัว ที่จะหาผลประโยชน์เข้าตัวเอง ผมว่าทุกสิ่งทุกอย่างต้องเป็นเรื่องของประชาชนที่จะเป็นผู้ตัดสินว่า ตัวผมเองก็ดี หรือรัฐบาลชุดนี้ก็ดี ที่ผ่านมา 2 เดือน หรือที่จะทำต่อไปข้างหน้าอีก 8-9 เดือน ผลงานออกมาเป็นที่พอใจ เป็นที่ยอมรับของประชาชนหรือไม่ ผลงานที่ออกมาเป็นสิ่งที่ประชาชนนิยมหรือไม่ ผมว่าต้องค่อยๆ ดู ค่อยๆ ไป

นายสุทธิชัย สมมติว่าไม่ใช่คำว่าล้มเหลว แต่ใช้คำว่าไม่ได้เท่าที่ตัวเองพึงหวังที่ท่านนายกฯ คิดว่าอยากได้ แต่ 2 เดือนที่ผ่านมาจะมีอะไรที่คิดว่าทำไม่ได้เต็มที่ย่างที่อยากทำมาก่อน

นายกรัฐมนตรี ผมว่าคนเราอดตามันต้องน้อยลงไปหน่อย อย่าคิดว่าทุกอย่างมันต้องแน่น 100% เป็นไปไม่ได้ ในชีวิตของเราเราก็ไม่ได้ 100% อยู่แล้ว

นายสมเกียรติ ท่านนายกฯ ส่วนของผมขออนุญาตยังไม่วัดผล เพราะว่า 2 เดือน แต่ละประเทศ บางทีปีหนึ่ง ท่านประธานาธิบดีหรือนายกรัฐมนตรีจะสรุปผลงานให้ประชาชนวิพากษ์วิจารณ์รู้สึกดีใจอยู่หลายเรื่องในช่วง 2 เดือน ไม่ได้วัดผลว่าใครถูกใครผิด แต่เมื่อพูดถึงปัญหา ความวุ่นวาย ความสับสน ผมก็มีเรื่องหนึ่งซึ่งก้ำกั้น คือ ผู้ใช้แรงงาน สถานการณ์ที่ผ่านมา เมื่อมีการแก้ไขพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับพนักงานรัฐวิสาหกิจ มันกลับไม่วุ่นวายหรือไม่รุนแรง ไม่มีอะไรอย่างที่เราคาด เป็นเพราะอะไร เป็นเพราะว่าเข้าใจกันดี หรือเป็นเพราะว่ามีวิธี อย่างเช่น พวกทหาร ฝ่ายทหารได้จัดการให้ไม่เกิดปัญหา

นายกรัฐมนตรี ผมว่าคุณไปให้เมืองไทยมีอะไรชอบโยนไปที่ทหารเรื่อย ผมคิดว่าเราอย่าไปคิดถึงเรื่องนั้นมาก ผมว่าสิ่งหนึ่งที่รัฐบาลนี้พยายามจะจัดทำ ก็คือว่า เราทำอะไร เราพยายามจะอธิบายประชาชนให้เข้าใจ และเราก็รับทราบอยู่ตลอดเวลาว่าทุกๆ อย่างที่เราทำไปถึงแม้ว่าเราให้คำอธิบายที่คิดว่าชัดเจนแล้ว ก็จะต้องมีประชาชนส่วนหนึ่ง หรือบุคคลกลุ่มหนึ่งในสังคมที่ไม่รับคำชี้แจงของเรา และก็ยังมีความเห็นคัดค้าน อันนั้นเป็นของธรรมดา ความสงบที่ปรากฏอยู่ในปัจจุบันนี้ ผมก็แน่ใจคงจะมีคลื่นใต้น้ำอยู่บ้าง คนไม่พอใจก็ต้องมี แต่ผมก็เคารพในสิทธิของบุคคล หรือของกลุ่มที่ไม่เห็นด้วยกับรัฐบาลในเรื่องนี้ แต่เท่าที่ผมสดับตรับฟังดูก็รู้สึกว่าคุณส่วนใหญ่เอนเอียงไปในทางที่เห็นด้วยกับนโยบายหลักของรัฐบาล ผมได้มีโอกาสชี้แจงในรัฐสภาที่ดี หรือในที่ต่างๆ ก็ดี ผมก็พูดอยู่เสมอว่า สำหรับตัวผมเอง ซึ่งผมเป็นหัวหน้ารัฐบาลที่เรียกว่าควบคุมนโยบายในด้านนี้ ผมก็ได้ให้คำมั่นสัญญาแล้วว่า ผมไม่มีความตั้งใจที่จะประหารทหาร

ขบวนการสหภาพแรงงานของรัฐวิสาหกิจเลย ขณะเดียวกัน ผมก็ต้องมองดูข้อเท็จจริงว่า ในอดีตมีความผิดพลาดหรือความบกพร่อง ฉะนั้น จึงพยายามจะปรับปรุงแก้ไข เราคิดว่าปัจจุบันนี้กฎหมายเท่าที่เคยมีอยู่ เราก็ควรจะแยกรัฐวิสาหกิจออกมา ให้เขามาขึ้นกับมูลฐานของกฎหมายฉบับหนึ่ง ซึ่งกฎหมายฉบับใหม่นั้นก็ได้ให้สิทธิพอสมควร เป็นสิทธิในชั้นมูลฐานที่เขาสามารถจะก่อตั้งองค์กรสหภาพได้ มีสิทธิที่จะต่อรองกับฝ่ายบริหารได้ ผมมองเลยไปในรูปที่ว่า เราหาบ้านใหม่ให้เขา มีบางคนที่จะลำบากใจว่า ห้องนอนมันเล็กไป หรือเพดานมันเตี้ยไป แต่จริงๆ แล้ว เป็นบ้านที่มีทั้งห้องนอน มีทั้งห้องน้ำ มีทั้งห้องรับแขก มีทั้งครัว เรียบง่าย นี่เป็นความเข้าใจของผม

นายสมเกียรติ ที่ผมอยากจะเข้าใจด้วย คือว่า เป็นเพราะอะไร เป็นเพราะในที่สุดรัฐบาลลือกับผู้ใช้แรงงานได้

นายสุทธิชัย ใช้วิธีไหนถึงลือได้ อาจจะเป็นเพราะสภานิติบัญญัติ

นายกรัฐมนตรีน ก็มีบางท่านที่ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญทางนี้ ผมก็เชียวมาคุย จะเห็นได้ว่าในวินนั้นก็มีผู้เชี่ยวชาญมาคุยกับผม โดยใช้เหตุผล และผมก็พยายามอธิบายหลักการใหญ่ๆ หรือปรัชญาความคิดอ่านของผมในเรื่องนี้ ผมเองเป็นคนที่ไม่เห็นแต่ไรมาแล้ว ผมเคารพในความเห็นที่แตกต่างกันอยู่ตลอดเวลา ผมพูดอยู่เสมอว่า สิ่งที่เราคิดนั้นไม่จำเป็นจะต้องถูก 100% เสมอไป แต่อยู่ที่ว่าเราพูดกันรู้เรื่องหรือไม่ มีความเข้าใจซึ่งกันและกันหรือไม่ และสิ่งที่จำเป็นที่สุดในเรื่องของสังคมต่างๆ ไป ก็คือเราจะต้องทำอะไรโดยปราศจากอคติ ถ้าเมื่อเราปราศจากอคติได้แล้ว ความเข้าใจซึ่งกันและกันจะมีได้มากกว่านี้

นายสมเกียรติ ท่านนายกฯ ความรู้สึกอย่างหนึ่งก็คือการที่มี รสช. ปกป้องรัฐบาลอยู่ มีความรู้สึกที่หลากหลาย อย่าง ความริเริ่มหลายเรื่องนั้นมาจาก รสช. แล้วท่านก็นำไปปฏิบัติส่วนหนึ่งก็คือ เรื่องของพระราชบัญญัติใหม่ที่แยกสหภาพรัฐวิสาหกิจออกจากกฎหมายแรงงานสัมพันธ์ ท่านก็รับลูกได้ด้วยดี คนก็มองว่าท่านรับลูกไปแล้วก็ชี้แจงอธิบายได้ จะเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยในส่วนตัวไม่มีใครทราบ ท่านนายกฯ ในใจคิดอย่างไรท่านก็ไม่บอก ขณะเดียวกันบางเรื่อง เช่น เรื่องแต่งตั้งนายทหารเข้าไปในคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจหลายชุด ซึ่งในที่ประชุมของสมิสรผู้สื่อข่าวต่างประเทศ ท่านนายกก็ได้ตอบไปแล้วว่า ไม่ใช่ทหารตั้ง แต่คณะรัฐมนตรีเป็นคนตั้งแต่นักข่าวฝรั่งทั้งหลายก็ยังไม่ทราบว่ารายนามทั้งหลายนี้เข้าไปในคณะรัฐมนตรีได้อย่างไร คนไทยอาจจะเข้าใจซบซึ้งกว่า เรื่องนี้ท่านถือว่าเป็นนโยบายประนีประนอมของท่าน หรือเป็นส่วนหนึ่งของนโยบายตาบอดสีของท่านหรือเปล่า

นายกรัฐมนตรีน ผมว่าเป็นได้หลายอย่าง ผมว่าเราไปยุ่งในเรื่องเล็กน้อยเกินไป โดยเฉพาะในเรื่องของคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจนั้นรัฐวิสาหกิจแต่ละองค์กรก็ขึ้นอยู่กับกระทรวงใดกระทรวงหนึ่ง และเขาก็มีการพิจารณาในระดับกระทรวงว่า เขาควรจะเสนอใครเป็นกรรมการ ผมว่าเราไม่ควร

ไปคิดว่าคนไหนเขาเป็นทหาร คนไหนเป็นพลเรือนกรรมการของคณะกรรมการที่เสนอขึ้นมาครบทั้ง 7 คณะ ส่วนใหญ่จะเป็นบุคคลที่เราแต่งตั้งโดยตำแหน่งหน้าที่ของเขา เช่น ปลัดกระทรวงมหาดไทย หรือคมนาคมก็ติ จะเป็นอธิบดีกรมนั้น ก็ได้ เขามาโดยตำแหน่ง ซึ่งเป็นเรื่องที่ชัดเจน แต่ละคนมีที่แต่งตั้งกลุ่มบุคคลเหมือนกัน ซึ่งจะพิจารณาไปตามความเหมาะสมว่า นาย ก. นาย ข. มีความเหมาะสมหรือไม่ก็แต่งตั้งเขาไป ก็เท่านั้น อีกอย่างหนึ่งก็คือ ผมไม่อยู่ในฐานะที่จะเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย แต่อย่าไปคิดว่า รสช. จะส่งลูกมาให้ผมเรื่อยๆ หรือ รสช. จะมากำกับการแสดงของผม อันนี้ผมคิดว่าเป็นไปไม่ได้

นายสมเกียรติ นั้นสิครับ ถึงได้บอกว่าคุณในใจของท่านนายกฯไม่มีใครทราบ แต่ว่าที่ผ่านมามีหลายลูก ที่โยนมาแล้วท่านเล่นได้ดี

นายกรัฐมนตรีน อันนั้นเป็นความเข้าใจของคุณว่าเป็นลูกที่ส่งมาจาก รสช.

นายสมเกียรติ อันที่จริง คนทั่วไปก็อยากถามนะครับว่า รสช. กับคณะรัฐมนตรี มีความสัมพันธ์ตั้งแต่ต้นจนปัจจุบันนี้

นายกรัฐมนตรีน ปัญหาบ้านเมืองทุกคนก็คิด เมื่อผมมาจากรสช. โดยการเสนอพระราชโองการแต่งตั้งผมเป็นนายกฯคนส่วนใหญ่ก็คิดว่า เมื่อดูจากอุปนิสัยของผม จะต้องมีการขัดกันแน่ ซึ่งอันนี้เป็นเรื่องหนึ่ง อีกเรื่องหนึ่ง ก็คือ ถ้าไม่มีการขัดกันผมก็ต้องเปลี่ยนปรัชญาการทำงาน โดยยอมทุกเรื่องให้กับ รสช. ผมว่าทั้ง 2 ประเด็นผิดทั้ง 2 ประเด็น

นายสุทธิชัย ท่านยอมอะไรบ้าง ไม่ยอมอะไรบ้าง ที่ผ่านมา

นายกรัฐมนตรีน หลักการผมไม่เคยเปลี่ยนแปลง ผมทำงานด้วยความอิสระ แต่การปรึกษาหารือนั้นอีกเรื่องหนึ่ง มันไม่ใช่เกมส์ระหว่างผมกับ รสช. ไม่ใช่ว่าคนนั้นจะชนะ หรือคนนั้นจะ score point หรือคนนี้ได้แต้มดีกว่า ผมว่าไม่ใช่อย่างนั้นนะ

นายสมเกียรติ คือ ที่อยากจะทราบตอนแรกคนสงสัยว่าจะไปกันยังไง แต่เมื่อผ่านมา 2 เดือนก็อยากจะทราบว่าไปกันได้ด้วยดีใช่ไหม หรือมีอะไร

นายสุทธิชัย Honeymoon จบหรือยัง

นายกรัฐมนตรีน ก็ไม่มีปัญหา

นายสมเกียรติ เพราะว่าเห็นท่านนายกฯก็บอกจะยกเลิกกฎอัยการศึก ทางทหารบอกว่า

เดี๋ยวถึงเวลาก็จะยกเลิก ซึ่งการให้สัมภาษณ์ประเด็นนี้เป็นเรื่องสำคัญ ก็รู้สึกว่าสอดคล้องกันดีในช่วงหลัง

นายกรัฐมนตรี คือ ในสังคมไทย บางทีหนังสือพิมพ์ถามวันละสามสี่หน และถามลึกลับห้าคน บางครั้งบางครั้งก็อาจจะมีการให้คำตอบที่ขัดกันบ้าง มีอะไรก็ควรจะถามคนที่มีความจำเป็นหรือรับผิดชอบในเรื่องนั้นโดยตรง

นายสุทธิชัย ท่านนายกฯคงจะต้องยอมรับความจริงอย่างหนึ่ง ท่านนายกฯพูดถึงสังคมไทย ลักษณะของสังคมไทยบ่อยๆ ก็ยอมรับว่าสังคมไทยมีวิญญูณที่ 6 หรือสัมผัสที่ 6 เสมอ อย่างวันที่ท่านนายกฯนำคณะรัฐมนตรีไปที่กองบัญชาการทหารสูงสุด เพื่อไปรับฟังบรรยายข้อสรุปให้รู้ว่าโครงสร้างเป็นอย่างไร เพื่อที่จะได้เข้าใจว่าเวลาของงบประมาณเป็นอย่างไร ตามที่ข่าวออกมา อาจจะไม่ถูกต้อง 100% ขณะเดียวกันท่านก็บอกว่าจะไปพบกองทัพบก กองทัพเรือ กองทัพอากาศ คนไทยที่ฟัง ไม่ใช่ผมรู้สึก แต่ผมเชื่อว่าคนไทยจะถามว่ารัฐบาลชุดนี้จะต้องไปทำความเข้าใจกับกองบัญชาการทหารสูงสุดหรือโครงสร้างของทหารเป็นพิเศษหรืออย่างไร ขณะเดียวกันองค์กรสังคมอื่น คณะรัฐมนตรีจะเข้าไปทำความเข้าใจอย่างนั้นหรือไม่ เช่น กรณี ก.พ. เข้ามาเกี่ยว บังเอิญมีเรื่องการโยกย้ายคน ซึ่ง ก.พ. ก็คือข้าราชการพลเรือน ทำไมคณะรัฐมนตรีจึงไม่สนใจที่จะยกพวกไปฟังว่าโครงสร้างของ ก.พ. หรือของข้าราชการพลเรือนนั้น ต่างอะไรกันออกไป ผมว่าคำถามจะยาวไปหน่อย

นายกรัฐมนตรี ผมว่าสังคมไทยนั้น บางครั้งก็มองปัญหาอย่างผิวเผิน บางครั้งก็วิเคราะห์ในสิ่งที่ไม่ควรวิเคราะห์ ก่อนที่จะไปเยี่ยมกองบัญชาการทหารสูงสุด ผมไปเยี่ยมมาตั้ง 8 กระทรวงแล้ว พอไปเยี่ยมกระทรวงหนึ่งก็อาจจะมีการตลิดนินทากันแล้วว่า จะไปเยี่ยมอีกกระทรวงหรือเปล่า ผมก็ไปมาอยู่เสมอ ที่นี้คราวนี้กองบัญชาการทหารสูงสุดก็เชิญรัฐมนตรีทั้งคณะไป ดังนั้น เรา ก็ไปกัน ส่วนการที่ผมจะไปเยี่ยมกองทัพบก กองทัพเรือ กองทัพอากาศ นั้น ผมว่าเราต้องเข้าใจโครงสร้างของประเทศไทยว่า ผมจะไปเยี่ยมทุกกรมทุกกองไม่ได้ เหมือนอย่าง ก.พ. นี้ผมไปเยี่ยมไม่ได้ ไม่งั้นผมก็ต้องไปเยี่ยมทุกกรมด้วย แต่กองทัพบกนี่ก็เป็นส่วนหนึ่งของโครงสร้างรัฐบาลไทยจริงอยู่เขาจะขึ้นกับกระทรวงกลาโหมก็ดี แต่เขาค่อนข้างจะเป็นองค์กรที่เป็นเอกเทศ ในเรื่องของแต่ละสายงาน มันก็เป็นการไปเยี่ยมทหาร ไปเยี่ยมนายทหารชั้นผู้ใหญ่ มันก็ไม่มีอะไร ในฐานะที่ ผมเป็นหัวหน้ารัฐบาล ผมไปเยี่ยมเขาในฐานะเป็นหัวหน้ารัฐบาลเท่านั้น ไม่มีอะไร

นายสมเกียรติ ท่านนายกฯบอกว่าไป ก.พ. ไม่ได้ หรือยังไม่ไป

นายกรัฐมนตรี เปล่าไม่ใช่ไปไม่ได้ หมายความว่า ก.พ. เป็นลักษณะกรมกรมหนึ่ง ไม่งั้นผมก็ต้องไปเยี่ยมทุกกรม ซึ่งเป็นไปไม่ได้ แม้กระทรวงหลายกระทรวงผมก็ได้ไปเยี่ยม มันอยู่ที่ว่าเขาเชิญมาหรือไม่เชิญมาเท่านั้น ผมว่าไม่ต้องไปวิเคราะห์อะไรมากมาย ไม่มีเบื้องหลังอะไร

นายสมเกียรติ ขออนุญาตอ่านหนังสือพิมพ์ เพราะว่าข่าว ก.พ. เป็นข่าวที่สำคัญในหนังสือพิมพ์ อาจจะได้หมายความว่า ทั้งสังคมเห็นเป็นเรื่องสำคัญ หรือรัฐบาลเห็นก็ได้ แต่สำหรับทัศนะของท่านนายกฯเป็นยังไงบ้าง ปัญหาที่ ก.พ. ขณะนี้

นายกรัฐมนตรี คือ ปัญหาที่ ก.พ. ที่คุณสมเกียรติ พูดถึง ผมไม่อยากจะพูดถึงโดยตรง ระบบราชการแผ่นดินมันก็ต้องอาศัย ก.พ. เป็นกลไกหลัก เพราะต้องเริ่มจุดนั้น ท่านอดีตนเลขาธิการ ก.พ. ท่านก็เป็นคนดี และท่านก็มีเวลาเหลืออยู่อีก 3-4 เดือนเท่านั้น ก็ตอนที่รองนายกมีชัย เป็นผู้กำกับหน่วยงานนั้น ได้พยายามทำงานกับคุณสำราญ ท่านมาประมาณเดือนกว่า และเห็นว่าท่านจะอยู่อีกเพียง 4-5 เดือนเท่านั้น ทีนี้การปรับปรุงค่อนข้างจะต้องทำอย่างรวดเร็ว และก็ได้มีการขอย้ายคุณสำราญ ท่านมาเป็นที่ปรึกษานายกฯซึ่งเป็นตำแหน่งที่มีได้ลดหย่อนไปจากการเป็นเลขาธิการเลย ผมก็เข้าใจดีว่าท่านคงมีความน้อยใจ อันนี้เป็นของธรรมดา

นายสุทธิชัย ไม่ใช่กรณีนี้การเมืองรังแกข้าราชการประจำ

นายกรัฐมนตรี ไม่มี ผมเป็นข้าราชการประจำมาก่อน และผมเคยถูกรังแกมาแล้วด้วย ผมก็ไม่พูดอะไร

นายสมเกียรติ ไปต่างประเทศบ้างไหมครับ

นายสุทธิชัย ก่อนไปต่างประเทศ มีเรื่องประชาธิปไตยเรื่องหนึ่งที่กระทรวงมหาดไทย ก็คงต้องถือว่าอยู่ใต้ท่านนายกฯ โครงการที่จะสอนประชาธิปไตยใช้เงินเกือบ 1 พันล้านบาทของกระทรวงมหาดไทยที่จะส่งเจ้าหน้าที่ไปตามหมู่บ้านต่างๆ เป็นนโยบายของท่านนายกฯ เองของรัฐบาล หรือของ รสช. แล้วส่วนตัวท่านคิดว่ามันจะได้ผลหรือเรารอมาหลายสิบปีแล้วที่จะพยายามบอกประชาชน บอกชาวบ้าน หรือสอนเขาว่าประชาธิปไตยคืออะไร โครงการอันนี้เป็นที่วิจารณ์พอสมควร ท่านนายกฯเองคิดว่านี่เป็นนโยบายของรัฐบาลหรือของมหาดไทยเอง หรืออย่างไร

นายกรัฐมนตรี อันนี้เป็นความริเริ่มของกระทรวงมหาดไทย และในหลักการผมก็เห็นด้วย ผมว่าเราให้คำจำกัดความค่อนข้างกว้างไปหน่อย อันนี้ไม่ใช่โครงการสร้างพื้นฐานประชาธิปไตย ในลักษณะทั่วไป จุดประสงค์ใหญ่คือการที่จะสอนให้ประชาชนคนไทยให้รู้จักความไม่ดีของการซื้อเสียง เราไม่เคยให้ประชาชนชาวไทยผู้มีสิทธิเลือกตั้งเข้าไปอยู่ในกระบวนการนั้น อันนั้นผมว่าเป็นจุดประสงค์ใหญ่ อันนี้เป็นการริเริ่มของกระทรวงมหาดไทย ซึ่งเป็นนโยบายของรัฐบาล ขณะนี้ยังมีได้เข้าถึงชั้นคณะรัฐมนตรี แต่มหาดไทยโดยเป็นกระทรวงที่มั่งบประมาณอยู่บ้างก็ได้เริ่มโครงการนี้ไป ซึ่งมีการพูดจาหรือกันตลอลดเวลา โครงการนี้จะไม่ใช่เงินพันล้านบาทอย่างที่พูดกัน

เพราะเราได้มีการบอกว่า ถ้าจะมีรัฐธรรมนูญ จะให้เรียบร้อยภายในปลายปีนี้ และเลือกตั้งเสร็จสิ้นในปลายปีนี้ โครงการต่างๆ ก็คงจะเสร็จสิ้นในวันที่ 1 มกราคม 2535 ฉะนั้น จำนวนเงินที่จะใช้นี้ก็จะเป็นครึ่งหนึ่งของโครงการที่กระทรวงมหาดไทยเสนอมา ขณะเดียวกันผมได้ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมาชี้แจงในคณะรัฐมนตรีด้วยว่า วิธีการที่จะไปทำนี้เป็นวิธีการอย่างไร เหตุผลที่ใช้เงินจำนวนมาก เพราะส่วนใหญ่เราพยายามจะเข้าไปถึงหมู่บ้าน ซึ่งเรามีกว่า 6 หมื่นหมู่บ้าน ก็มีใช่เป็นการส่งข้าราชการไปอย่างเดียว จะส่งคนที่เราฝึกฝนแล้ว เข้าไปอธิบายให้ประชาชนชาวบ้านได้ทราบถึงความไม่ดีของการที่จะเข้าไปในขบวนการที่มีการซื้อเสียง อันนี้เป็นหลักใหญ่

นายสุทธิชัย เป็นการดำเนินาฬิกาละลายแม่น้ำไหม

นายกรัฐมนตรี อันนี้ต้องดูผลต่อไป

นายสุทธิชัย คือ ส่วนตัวแล้วอยากจะทราบความเห็น ถ้าท่านยังไม่ได้เป็นนายกหรือว่าเป็นนายกไปแล้วพักหนึ่ง เพราะว่าผมเคยฟังท่านพูดเรื่องการเมือง ประชากรการเมืองของท่านเองคงจะชัดเจนสนุกกว่านี้ แต่ไม่เป็นไรในฐานะนายกรัฐมนตรีคงพูดได้แค่นี้ใช่ไหม

นายกรัฐมนตรี ในฐานะนายกรัฐมนตรีไม่ใช่พูดได้แค่นี้ ในฐานะนายกรัฐมนตรีพูดอะไรนี้ อย่าไปบอกว่าผมพูดอย่างนั้นในฐานะนายอำเภอ นายอำเภอไม่ได้แล้ว เพราะมันมีตำแหน่งคำห้วนอยู่

นายสุทธิชัย ใช่ ถึงได้บอกว่าเสียดาย ควรจะได้ความรู้เกี่ยวกับการเมืองประชาธิปไตยจากท่านนายกหรือพบกันปีหน้า

นายสมเกียรติ คือจริงๆ ผมได้ไปต่างประเทศเกี่ยวกับเรื่องสโมสรผู้สื่อข่าวต่างประเทศ เมื่อวันที่ 25 เดือนที่แล้ว ท่านนายกพูดถึงปรัชญาทางการเมืองเช่นกัน คือ รัฐบาลควรจะมี ความชอบธรรมมาจากการเลือกตั้งในที่สุดแล้ว และรับผิดชอบต่อประชาชน รัฐธรรมนูญจะ ออกมายังไงก็ตาม ก็ไม่ใช่ที่สุด จะต้องมีการปรับปรุงไปเรื่อยๆ ท่านนายกพูดอย่างหนึ่งว่าถ้าเลือกตั้งบ่อยๆ ก็จะได้ เข้าใจว่านั่นเป็นพื้นฐานของปรัชญาการเมืองของท่านเหมือนกัน

นายสุทธิชัย ประเด็นนี้รู้สึกจะเข้ากับสิ่งที่ท่านเคยพูดไว้ ถ้ามีการเลือกตั้งบ่อยๆ เราจะ ล้างความไม่ดี ชะล้างสิ่งที่สกปรกจากการเมืองไปได้

นายกรัฐมนตรี ผมว่าถ้าเกิดเรายึดหลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตย สังคมไทยก็ต้องให้โทษที่ว่า จะให้กระบวนการทางการเมือง กระบวนการเลือกตั้ง มันมีวิวัฒนาการตลอดไป สืบเนื่องไป โดยไม่มีอะไรมาคั่นจังหวะ ที่ผ่านมามทุกๆ 4 ปี 8 ปี 10 ปี มันมีอะไรมาคั่นจังหวะ

ส่วนเหตุผลของการที่ไม่ถึงมีการค้นจังหวัด ผมไม่พูดถึง ตอนนี้ถ้าเผื่อเราจะปกครองในระบอบประชาธิปไตย ผมว่ามีความจำเป็นที่เราจะต้องให้ความเชื่อมั่นบุคคลรุ่นหนุ่มสาวที่เขาอยากจะทำเลือกอาชีพการเมืองเป็นอาชีพของเขา เพราะว่าถ้าเผื่อเราสามารถนำคนรุ่นหนุ่มสาวที่มีความรู้ มีคุณธรรม มีความชอบธรรมเข้ามาอยู่ในวงการเมืองมากขึ้น ในอาชีพนี้เป็นอาชีพถาวรของเขา เป็นอาชีพต่อเนื่อง เป็นอาชีพที่เขาสามารถวางแผนชีวิตเขาได้ในเรื่องของการเมือง โอกาสที่คนดีๆ จะเข้ามาอยู่ในวงจรการเมืองผมว่ามีมากขึ้น แต่สิ่งเหล่านี้มันทำไม่ได้ในระยะ 2 ปี 3 ปี ผมคิดว่ามันจะต้องมีการเลือกตั้งทุกๆ 3 ปี 4 ปี สัก 2 ครั้ง 3 ครั้ง จนสังคมไทยชินว่า ทุกๆ 3-4 ปี จะมีการเลือกตั้งที่จะมีการเปลี่ยนแปลงรัฐบาลหรือไม่ มันเป็นเรื่องหนึ่ง เพราะว่าเราไม่ได้เริ่มปลูกสร้างนักการเมืองรุ่นหนุ่มสาวขึ้นมา เสร็จแล้วเราจะบอกว่ารุ่นนั้นรุ่นนี้เป็นนักการเมืองคุณภาพไม่ดี เป็นคุณภาพที่สังคมไม่ต้องการ ผมว่าอันนั้นมันไม่ใช่การแก้ปัญหา

นายสมเกียรติ ท่านนายกฯจะถือว่าเป็นสาระของรัฐบาลชุดนี้ และ รสช. ด้วยหรือเปล่า ที่ จะวางโครงสร้างให้ถาวรหรือใกล้จะถาวรต่อไป จะได้ไม่มีอะไรมาค้นจังหวัดว่า

นายกรัฐมนตรี การร่างรัฐธรรมนูญเป็นหน้าที่รับผิดชอบของสภานิติบัญญัติ ตัวนายกรัฐมนตรีเองและรัฐมนตรีทุกท่านไม่ได้อยู่ในสภานิติบัญญัติ เพราะฉะนั้นเรื่องการร่างรัฐธรรมนูญนั้น จะออกมาในรูปแบบใดนั้น รัฐบาลไม่มีส่วนเกี่ยวข้องด้วย เราก็มีความหวังส่วนตัวว่าจะเป็นรัฐธรรมนูญที่นำไปสู่การปกครองในระบอบประชาธิปไตยที่แท้จริงอันนั้นเป็นความหวังในฐานะคนไทย ส่วนต่อไปจะมีการเลือกตั้งกี่ครั้งต่อไปในอนาคตนั้น ผมว่าใจผมอยากให้มีการเลือกตั้งตลอดไป

นายสุทธิชัย ท่านนายกต้องยอมรับว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ นี้ มีส่วนทำให้คนรุ่นหนุ่มสาวที่วันนี้จำนวนไม่น้อยที่รู้สึกท้อใจกับการพัฒนาประชาธิปไตยของเมืองไทย เพราะหมายความว่ามีการสะดุดหยุดอีกแล้ว ก็แปลว่ามีการพิสูจน์อีกครั้งหนึ่งว่าขั้นตอนของการพัฒนาประชาธิปไตยนี้ ยังมีคนที่มีสิทธิจะมาขัดขวางให้หยุด และถ้าเราจะบอกว่าเป็นการส่งเสริมหรือให้กำลังใจที่จะให้มีคนรุ่นใหม่เข้ามาในวงการเมือง สิ่งที่เกิดขึ้นเมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ ท่านไม่คิดว่ามีผลทางลบที่จะทำให้คนเป็น จำนวนมากที่เบื่อหน่ายหรือท้อถอยหรือคิดว่าเป็นการก้าวถอยหลัง ไม่ว่าจะอธิบายด้วยเหตุผลอะไรก็ตาม

นายกรัฐมนตรี ผมคิดว่าเพราะเรื่องสะดุดนี้เป็นเรื่องที่หลายคนมีความเสียใจ แต่เมื่อมันเกิดขึ้นมาแล้ว ผมคิดว่าคนไทยมีลักษณะอยู่อย่างหนึ่ง เป็นลักษณะของชาติ คือ เป็นคนที่ได้รับความกระทบกระเทือนแล้วก็มีการพยายามออกมาทันที แต่ความจำเป็นสิ่งที่เกิดขึ้น ผมว่าไม่อยู่นาน แต่เราก็ผ่านมามากหลายหนแล้ว ตัวผมเองก็ผ่าน 6 ตุลาคมแล้ว จำได้ไหมตอนหลัง 6 ตุลาใหม่ๆ ที่หลายคนบอกว่าเป็นยุคหมิ่นของการเมืองไทย พอ 1 ปีผ่านไปมันก็หมดไป แล้วมันก็มีเหตุการณ์ดีๆ ที่เกิดขึ้นมาเนื่องจาก 6 ตุลาคมเหมือนกัน บางทีมันมีผลพลอยได้โดยที่เราไม่ได้คาดหมาย ฉะนั้น ผมคิดว่าเรื่องสะดุดก็สะดุดไป เรื่องที่หลายคนมีความเสียใจหรือผิดหวังก็ต้องมี แต่ผมไม่

คิดว่าในระยะใกล้มันจะทำให้คนรุ่นหลังที่อยากจะbecomeนักการเมืองหรืออยากจะใช้การเมืองเป็นอาชีพ ผมไม่คิดว่าจะทำให้เขาท้อถอย ผมมีความเข้าใจอยู่อย่าง เขาจะพูดอะไรก็แล้วแต่ ลักษณะของนักการเมืองอเมริกา นักการเมืองอังกฤษ นักการเมืองฟิลิปปินส์ นักการเมืองมลายู เขาพูดให้ผมทราบเลย เขาบอกทั้งที่บางครั้งบางคราวเขาแพ้เลือกตั้ง เขาต้องไปอยู่ภาคเอกชนก็ดี หรือออกไปทำงานส่วนตัว อะไรต่างๆ ก็ดี ความผูกพันที่อยากจะกลับเข้ามาสู่ระบบการเลือกตั้ง นักการเมืองได้มาพูดกับประชาชน ได้มาออกทีวี หรือได้ทำอะไรต่างๆ มันอยู่ในสายเลือด ผมมีความเชื่อมั่นว่าอาณาภาพของนักการเมืองไทยไม่ว่าจะรุ่นปัจจุบันหรือรุ่นอนาคตก็ดี ผมว่าความท้อถอยไม่มีสำหรับนักการเมือง

นายสุทธิชัย ท่านนายกฯ พูดถึงนักการเมืองในสายเลือด ท่านเข้ามาอยู่ในการเมือง ชักจะเข้าไปในเลือดบ้างหรือยัง

นายกรัฐมนตรี ไม่ครับ

นายสุทธิชัย ไม่มีเลยหรือ

นายกรัฐมนตรี ผมเป็นนักการเมืองโดยความจำเป็น

นายสุทธิชัย เลือดมันไม่ยอมเข้าไปเลยหรือ

นายกรัฐมนตรี ผมมีภูมิคุ้มกันมาก

นายสมเกียรติ ปกตินักการเมืองไทยทุกคนมักจะพูดอย่างนี้ ไม่อยากเป็นนักการเมือง

นายกรัฐมนตรี พวกนั้นเป็นนักการเมืองอาชีพ เขาพูดด้วยความท้อแท้ชั่วขณะ แต่ใจจริงๆ แล้วนักการเมืองไม่ท้อแท้

นายสมเกียรติ บางทีเขาบอกว่า เป็นประเพณีไทยก็ได้ คือ ไม่อยากเป็นหัวหน้าชั้น คนที่ไม่อยากนะได้เป็นตลอดไป ก็มาเป็นนายกฯกันตลอด และไม่ค่อยอยาก

นายกรัฐมนตรี พวกราชรถมาเกษมั่ง พวกชุมมือเปิบมั่ง ก็น่าเห็นใจเขาเหมือนกัน

นายสุทธิชัย อยากจะเข้ามาถึงเรื่องโครงการนโยบายหลักเกี่ยวกับเรื่องเศรษฐกิจที่ท่านตั้งเอาไว้ว่าจะพยายามเปิดให้เสรี เพิ่มการแข่งขัน ลดการผูกขาด แปรสภาพรัฐวิสาหกิจหรือให้เอกชนเข้ามามีบทบาทมากขึ้น โครงการใหญ่ๆ นี้รัฐบาลชุดที่แล้วทำเอาไว้ รัฐบาลชุดนี้ก็มิบาง

เรื่องเริ่มเดินเรื่อง บางเรื่องก็อยู่ในขั้นทบทวนใช้ใหม่ อยากจะทราบว่าการที่พูดกันมากใน กรุงเทพฯ นี่มี 7-8 โครงการ เกี่ยวกับการจราจรที่สร้างสูงขึ้นไปเป็นทางรถไฟ หรือใต้ดิน หรือว่าที่อยู่ลอยฟ้านี้ มีคนบอกว่าจะสวนกันและทะเลไปหมดเลย เพราะว่าไม่มีการประสานงานกัน รัฐบาลชุดนี้จะทำอย่างไรกับโครงการต่างๆ ในกรุงเทพฯ ที่เป็นหมิ่นๆ ล้าๆ รวมกันแล้วเห็น บอกว่าเป็นแสนล้าน

นายกรัฐมนตรีน อันนี้มันมีหลายปัญหา สิ่งที่เขาพูดก็เป็นความจริงอยู่เหมือนกัน ขณะนี้ก็เป็น เรื่องที่ต้องมีการประสานงานกันอย่างใกล้ชิด ฉะนั้น โครงการใหญ่ๆ ต่อไปในอนาคตหรือในอดีต ที่เราทำก็ต้องมีการปรึกษารี้อย่างกับหน่วยงานต่างๆ แล้วเราก็ไม่ต้องให้โครงการเหล่านั้นมาชน กันกลางอากาศ เรื่องเหล่านี้เราต้องทำ โครงการที่ได้ทำสัญญาแล้ว หรือที่ได้เกือบถึงขั้นลงนาม กันแล้ว อย่างเช่น โครงการรถไฟฟ้าของลาวาลินก็อยู่ที่อัยการ ก็คงจะสามารถเริ่มดำเนินการได้ ในไม่ช้านี้ โครงการโทรศัพท์ผมก็เร่งอยู่ทุกวัน และก็ยังมีความหวังว่าภายใน 4-5 อาทิตย์หน้านั้น เราคงจะมีคำตอบเรื่องโครงการโทรศัพท์ รัฐบาลชุดปัจจุบันก็ยังมีโครงการที่จะมาเพิ่มเติม แผนระยะยาวอีกมาก เราจะเริ่มต้นโครงการหนองจุกเหา เปิดเป็นท่าอากาศยานแห่งที่ 2 ของ กรุงเทพฯ ทางอุตะเภาก็จะปรับปรุงสถานภาพของสนามบินนั้น ให้เป็นสนามบินที่ดีกว่านี้ กรุงเทพฯ มีความจำเป็นต้องวางแผนให้มีท่าอากาศยานที่ 2 ซึ่งมันเป็นโครงการที่ใช้เงินหลาย หมื่นล้านบาท สร้างระบบที่จะช่วยเหลือข้าราชการไม่ว่าจะเป็นหนี้สินหรือช่วยเหลือเกษตรกรใน ระยะยาว เรามีโครงการ 4 พันล้านบาทที่จะตอบสนองนโยบายของรัฐที่จะกระจายอำนาจไปสู่ท้องถิ่น ไปสู่ต่างจังหวัด การกระจายอำนาจนั้นทำไม่ได้สมบูรณ์ นอกจากจะเป็นการกระจายเงินส่วน กลางออกไปที่ส่วนชนบท เพื่อที่ชนบทเขาจะสามารถมีโครงการพัฒนาของเขา ที่เป็นความริเริ่ม ของเขา เป็นโครงการที่เขาต้องการ

นายสุทธิชัย เป็นเงินผันหรือเปล่า

นายกรัฐมนตรีน อันนี้ไม่ใช่เงินผัน เป็นเงินที่มันไม่ใช่ผันไปในลักษณะเดิม แต่ในหลักการนั้นก็ คือว่าเอาเงินจากส่วนกลางไปสู่ชนบท แล้วก็ไปทำโครงการตามที่ชนบทเขาต้องการจริงๆ ซึ่งเรา ก็คิดว่าต่อไปนี้ เราจะเร่งระดมกำลังทางการเงินที่จะพยายามให้หมู่บ้านต่างๆ อำเภอต่างๆ มีน้ำ ใช้น้ำกินมากขึ้น เรากำลังสำรวจอยู่ว่าปัจจุบันนี้หมู่บ้านที่ยังไม่มีน้ำกินน้ำใช้นี้ มีแหล่งน้ำอยู่หรือ เปล่า เราก็พยายามที่จะขุดน้ำบาดาลขึ้นมา หาอ่างเก็บน้ำไว้ให้เขา หากาชนะเก็บน้ำให้เขา สิ่ง เหล่านี้เราพยายามทำอยู่

นายสุทธิชัย ขั้นตอนของการที่จะทำ รัฐมนตรีหรือรัฐบาลท่านจะมีช่วงสั้น กลไกที่ท่านจะ ทำให้มันเกิดขึ้นในช่วงระยะเวลาอันสั้น โดยเฉพาะปัญหาชนบท ซึ่งความจริงรัฐบาลก่อนๆ ก็ทำ มาพยายามที่จะทำอย่างนี้ สร้างโครงการท้องถิ่น แต่กลไกทางราชการก็ตี หรือความเอาจริงทาง การเมือง ความสำนึกทางการเมือง ไม่ได้สามารถดึงให้มันเสร็จได้เร็วขึ้น ท่านคิดว่าท่านจะทำได้

ดีกว่านายกฯ ก่อนๆ ได้อย่างไรบ้าง

นายกรัฐมนตรี อันนี้ผมไม่ยากที่จะเปรียบเทียบกับรัฐบาลเก่าแต่ขณะนี้เราพยายามสร้างระบบ ผมคิดว่าการทำงานทุกอย่างนี้ ถ้าเกิดสร้างระบบให้ดีแล้ว เป็นพื้นฐานแล้ว การปฏิบัติงานตาม แผนงานจะสะดวกขึ้น ผมเป็นคนที่ไม่เชื่อในเรื่องของการทำงานโดยมีระบบ

นายสุทธิชัย ท่านมีกลไกยังไงที่จะให้ท้องถิ่นสามารถบอกว่าเป็นเงิน 5 พันล้าน จะใช้ได้ ผลอย่างจริงจังอย่างที่ท่านต้องการ

นายกรัฐมนตรี กลไกปัจจุบันเรามีสถิติข้อมูลมากพอสมควร เรามีคอมพิวเตอร์ตามที่ตั้ง เราสามารถรู้ได้ทันทีเลยว่าปัจจุบันนี้หมู่บ้านใดที่ไม่มีน้ำ หมู่บ้านใดที่ไม่มีน้ำแต่มีแหล่งน้ำ ที่นี้ การที่จะไปสร้างบ่อน้ำหรือสร้างน้ำบาดาล อันนี้ไม่ยาก ไม่ต้องใช้กลไกอะไร ในขณะเดียวกันเราก็ มีสภาพดินซึ่งมีสาขาย่อยตามภูมิภาคด้วย เจ้าหน้าที่สภาพดินก็ควรจะช่วยคนท้องถิ่นหรือช่วยคน ในจังหวัดจัดทำแผนงานขึ้นมา

นายกรัฐมนตรี เรื่องนั้นได้ดำเนินการไปแล้ว โดยผ่านทางธนาคารเพื่อการเกษตรและ สหกรณ์การเกษตร

นายสุทธิชัย ที่ทำไปแล้วผลทางปฏิบัติเป็นอย่างไร ทางปฏิบัติครับ

นายกรัฐมนตรี ไม่ใช่เป็นการปลดหนี้ แต่เป็นการเลื่อนหนี้ ซึ่งเราจะต้องทำทุกปี ขณะนี้การ เลื่อนหนี้เรากำลังพยายามหาระบบว่า ทำอย่างไรที่จะไม่ให้เขามีหนี้สินตั้งแต่แรกเริ่มอันนี้เป็น การแก้ปัญหาระยะยาว ซึ่งเราต้องสร้างระบบขึ้นมา

นายสมเกียรติ มีเรื่องข้างเคียงบางเรื่อง เราก็คิดว่าเป็นเรื่องใหญ่ บางเรื่องก็คิดว่านายกฯ จะไม่พูดถึง ใน 2 เดือนที่ผ่านมาเห็นนายกฯ พูดถึงเรื่องสิ่งแวดล้อม สัตว์ป่าหายากที่ถูกทำลาย และเรื่องโรคเอดส์ 2-3 เรื่องนี้ อะไรทำให้ท่านนายกฯ ยกเรื่องเหล่านี้เป็นกรณีพิเศษในการพูดถึง เรื่องเหล่านี้

นายกรัฐมนตรี สิ่งเหล่านี้จะเป็นปัญหาระยะยาวและเป็นปัญหาสำคัญของประเทศ ผมคิดว่า ถ้ารัฐบาลปัจจุบันไม่เริ่มให้ความสนใจ ไม่เริ่มวางแผนงาน หรือระบบแล้ว มันอาจจะช้าเกินไป เพราะผลกระทบของสิ่งแวดล้อม เป็นสิ่งที่ทุกประเทศให้ความสนใจมาก และปัจจุบันประเทศไทย เรากำลังเสริมสร้างฐานเศรษฐกิจด้านการอุตสาหกรรม และเรื่องของทรัพยากรธรรมชาติ ของประเทศชาติที่มีผลทำให้ฝนตกน้อยไป หรือมีฝนแล้ง ผมคิดว่าหากเราไม่เริ่มทำแผนงานให้ ถูกตามระบบแล้ว ปัญหาที่จะสมทบขึ้นมาในอนาคต จะทำให้ประเทศไทยตกอยู่ในฐานะที่ลำบาก

นายสมเกียรติ มันมีแรงผลักดันมาจากต่างประเทศบ้างหรือเปล่า หรือการที่ท่านนายก เป็นนักการต่างประเทศคนหนึ่ง คือ เป็นความผูกพันที่เคยคุ้นจากต่างประเทศที่เกิดจากการอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อม

นายกรัฐมนตรีน ผมได้เคยเห็นความหายนะในต่างประเทศมาแล้ว จากสิ่งที่เคยผ่านมา ผม คิดว่าในปัจจุบันสังคมของเรามีความสำนึกในเรื่องของภัยที่ไม่ระวังสิ่งแวดล้อม ผมคิดว่าเป็น เรื่องที่น่าเน้นไปตามโรงเรียนที่มีอยู่มาก แม้กระทั่งโรคเอดส์

นายสมเกียรติ โรคเอดส์ วิกฤติจริงๆ หรือเปล่าครับ

นายกรัฐมนตรีน หากเชื่อสถิติที่เราได้มาก็เป็นห่วงมาก โดยเฉพาะในภาคเหนือที่เกี่ยวข้องกับ อุปนิสัยของคนไทยที่ยังมีความชอบความสำราญ และไม่คอยดูแลตัวเอง หรือสุขภาพตัวเราเท่าที่ ควร

นายสุทธิชัย เมื่อวันก่อนท่านไปเยี่ยม เช่น กระทรวงการต่างประเทศบ้านเก่า ท่านบอกว่าข้าราชการกระทรวงนี้ ท่านออกไป ทำงานเข้าขามเย็นขาม ก็ค่อนข้างฮือฮาว่า ท่าน พุดตรงไปตรงมา ท่านเคยพูดถึงปี ค.ศ. 2000 หรือ พ.ศ. 2543 อีกประมาณ 9 ปีข้างหน้า ไทย เราจะยืนอยู่ที่จุดไหนของโลกนโยบายการเมืองไปข้างหน้าของไทย ซึ่งก็เกี่ยวกับนโยบายต่าง ประเทศพอสมควร ที่ว่าเป็นการมองการณ์ไกลไปข้างหน้า ทุกวันนี้กระทรวงการต่างประเทศ สามารถรับหน้าที่นั้นได้หรือไม่

นายกรัฐมนตรีน ความจริงแล้ว ผมเป็นคนี่พูดตรงไปตรงมา กระทรวงการต่างประเทศผม ถือว่าเป็นกระทรวงที่ผมรู้จักมากที่สุด ข้าราชการส่วนใหญ่ผมรู้จักหมด เราพูดกันในลักษณะ หยอกล้อกันฉันเพื่อนมากกว่า พวกกระทรวงการต่างประเทศเราทำได้ เขาใจกว้างพอผมคิดว่า กระทรวงการต่างประเทศพยายามวางรากฐาน และจ้องมองสู่ออนาคต กระทรวงนี้ต้องมองสู่อ อนาคตมากกว่ากระทรวงอื่น พยายามติดตามเรื่องพวกนี้โดยเฉพาะ

นายสุทธิชัย ถ้าจะขอลาถามเรื่องนโยบายการต่างประเทศ ซึ่งปัจจุบันก็คงจะเป็นเศรษฐกิจ ก็คือผมคิดว่ากระทรวงการต่างประเทศพยายามวางรากฐาน เรื่อง 301 กับสหรัฐอเมริกา ที่ นายกรัฐมนตรีนไคฟูของญี่ปุ่นเพิ่งมาเยือนไทย ผมมองภาพว่าเขาเข้าใจเราพอสมควร และถ้าต่อ ไปพบบาทของญี่ปุ่นที่ท่านอยากเห็นญี่ปุ่นเป็นอย่างไร

นายกรัฐมนตรีน ท่านนายกรัฐมนตรีนญี่ปุ่นไคฟูที่มาเยือนไทยและเพิ่งเดินทางกลับเมื่อเช้านี้ เป็นประมุขของรัฐบาลต่างประเทศ ประเทศแรกที่มาเยือนไทยหลังจากที่มีการเปลี่ยนแปลง รัฐบาลไทยในเดือนกุมภาพันธ์ เขามาคราวนี้ทำให้เขาเข้าใจเมืองไทยดีขึ้น ได้เห็นสมรรถภาพที่แท้

จริง และได้มีโอกาสสนทนากับผมเป็นเวลาหลายชั่วโมง โดยได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นต่างๆ ผมอยากสรุปดังนี้ครับว่า ความสัมพันธ์ไทย-ญี่ปุ่น นอกจากจะไม่เปลี่ยนแปลงจากอดีตแล้ว โอกาสที่จะกระชับแน่นแฟ้นมีมาก เขายืนยันว่ารัฐบาลจะให้เงินกู้ ในปีนี้ที่เรียกว่าเงินเยน โดยคิดอัตราดอกเบี้ยซึ่งต่ำมาก ที่เรียกว่างวดที่ 26 ไม่ต่ำกว่างวดที่ 25 เขาสนใจโครงการต่างๆ ที่เราเสนอไป โดยเฉพาะโครงการเขื่อนทดน้ำ เขาพึงพอใจที่เห็นว่าญี่ปุ่นควรมิบทบาทมากขึ้น ผมบอกหัวข้อนั้นเมืองไทยไม่ต้องเป็นห่วง เพราะคนไทยไม่ได้มีความทรงจำหรือมีผลกระทบกระเทือนทางจิตใจจากญี่ปุ่นมากนักในเรื่องนี้ซึ่งเขาก็พอใจและเชิญผมไปเยือนญี่ปุ่นในอนาคตอันใกล้ ความสัมพันธ์ไทย-ญี่ปุ่น ผมค่อนข้างพอใจ รู้สึกอยู่บนพื้นฐานที่แน่นหนา เพราะว่าทั้ง 2 ประเทศ ไม่มีปัญหาการเมืองซึ่งกันและกัน นอกเหนือความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ ความสัมพันธ์ระหว่างราชวงศ์ทั้งสองช่วยมาก ส่วนมาตรการ 301 ผมก็คิดว่าอันนี้เป็นปัญหาที่อเมริกาประสบอยู่ เพราะเสียเปรียบดุลการค้าทั่วโลก เป็นความจำเป็นทางด้านการเมืองภายในประเทศ และเศรษฐกิจที่เขาจำเป็นต้องใช้กฎหมายนี้มาช่วยเรา หรือกดดันเราในด้านต่างๆ ซึ่งไทยเราต้องมองปัญหากว้างกว่าเดิม ไม่ใช่เราต้องรักษาศักดิ์ศรีอย่างเดียว คือ เราต้องไม่เสียเปรียบอเมริกา ปัจจุบันสินค้าเรา 22% ส่งไปอเมริกา การเจรจาหรือการสนทนาเพื่อแก้ไขปัญหาคงต้องทำต่อไป ขณะเดียวกันรัฐบาลก็ต้องหาตลาดใหม่ๆ มาช่วย

นายสุทธิชัย ปัญหาของเราในประเทศก็มีหลายกลุ่มไม่เห็นสอดคล้องกันในเรื่องนี้ เป็นเรื่องประโยชน์กลุ่ม ไม่ว่าจะอัญมณี หรือกลุ่มผลิตภัณฑ์ยา ท่านจะให้มีการประสานผลประโยชน์อย่างไร

นายกรัฐมนตรี เป็นหน้าที่ของรัฐบาลที่ต้องช่วยประสาน เรียกว่าต้องประสานประโยชน์ทุกกลุ่ม ทุกฝ่าย

นายสมเกียรติ คำถามสุดท้าย ไหนๆ ไม่พบนายกษมาنان มีคนเปรียบเทียบว่า รัฐบาลชุดนี้รับบริหารให้ รสช. จ้างเป็นสัญญาบริหาร เป็นมืออาชีพมาบริหารประเทศแล้วก็จบภารกิจก็หมดกันไป แต่ขณะเดียวกันอยากทราบว่านายกษมาคิดอย่างนั้นหรือเปล่า หรือมาบริหารให้กับบริษัทเขา เจ้าของคือประชาชนคนไทย แต่คนเปรียบเทียบบอกว่าเจ้าของคือ รสช. อย่างไรก็ตามที่ถามคือ อยากให้ประวัติศาสตร์จารึกท่านในฐานะนายกรัฐมนตรีอย่างไร ท่านอยากให้เขาทราบว่าท่านเป็นนายกรัฐมนตรีแบบไหน อย่างไร

นายกรัฐมนตรี ผมได้รับคำถามแบบนี้มาหลายครั้ง ผมทำอะไร ผมไม่ค่อยคิดว่าผมทำเพื่ออะไร ผมไม่เคยคิดว่าผมจะอยู่ในประวัติศาสตร์ หรืออยู่ในความทรงจำมากนักน้อยแค่ไหน ผมทำในสิ่งที่คิดว่าถูกต้อง ซอธรรม ทำด้วยความบริสุทธิ์ใจ จริงใจ และพยายามอย่างที่สุดแล้วเท่านั้น

นายสุทธิชัย แต่เป็นความรู้สึกที่หนีไม่พ้น

นายกรัฐมนตรี ผมไม่ค่อยคิดมาก

นายสุทธิชัย แต่ประวัติศาสตร์ต้องจารึกว่า ท่านเป็นนายกรัฐมนตรีแบบไหน

นายกรัฐมนตรี เป็นหน้าที่ของประวัติศาสตร์ เป็นหน้าที่ของอนุชนรุ่นหลัง ถ้าจะว่าผมดีหรือเลวก็ช่วยไม่ได้ เพราะตอนนั้นผมก็ไม่อยู่แล้ว

นายสมเกียรติ เคียวคอยให้ครบปีหรือครบเดือน ถ้าได้โอกาสที่ดีแล้วค่อยมาจารึกประวัติศาสตร์ที่ละย่อหน้าก็แล้วกัน ในฐานะผู้รักษาเวลาก็ขอยุติไว้เท่านี้

สุนทรพจน์

ของ

นายอานันท์ ปันยารชุน นายกรัฐมนตรี

ในงานเลี้ยงอาหารค่ำครบรอบ 50 ปี สมาคมนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย

ณ ห้องวิภาวดีบอลรูม โรงแรมเซ็นทรัลพลาซ่า

วันที่ 17 พฤษภาคม 2534

ผมมีสิทธิที่จะพูดเยอะๆ แต่ผมไม่มีสิทธิที่จะพูดเลอะเทอะ อย่างที่ท่านนายกสมาคมท่านได้พูดถึงแล้วว่า ความสัมพันธ์ส่วนตัวของผมกับวงการหนังสือพิมพ์นั้น ย้อนหลังไปประมาณ 50 กว่าปี ผมเกิดมาในตระกูลที่ครอบครัวค่อนข้างจะใหญ่ ผมมีพี่น้อง 12 คน คุณพ่อผมใช้ชีวิตในราชการ และคงจะเป็นเพราะนิสัยเหมือนๆ กัน คือรักความอิสระ เมื่อเป็นปลัดทูลฉลองตอนอายุ 42 เป็นได้ไม่นานก็ขอลาออกจากราชการ ตัวผมเองก็ใช้ชีวิตอยู่ในราชการจนกระทั่งอายุ 43-44 คุณพ่อผมนั้นใช้ชีวิตครูเป็นส่วนใหญ่ ท่านเคยเป็นผู้บังคับการโรงเรียนวชิราวุธ ท่านเคยเป็นปลัดทูลฉลองกระทรวงธรรมการ แต่เมื่อลาออกจากราชการแล้ว ตอนนั้นอายุค่อนข้างจะหนุ่มๆ ก็มีเพื่อนหลายคนชักชวนกันไป มีคนอย่างคุณหลวงดำรงฤทธิดิเรก คุณเทียน เหลี้ยวประเสริฐ คุณรองสนิท โชติกเสถียร เข้าใจว่าตอนหลังมีคุณพยัพ ศรีกาญจนา ด้วย ก็ชักชวนกันไปตั้งบริษัทที่เรียกว่าไทยพาณิชย์การ มีหนังสือพิมพ์อยู่ 3-4 ฉบับในเครือ หนังสือพิมพ์ไทยมีสยามนิกร หนังสือพิมพ์ฝรั่งมีสยามคอนนิเกิล ซึ่งคุณพ่อผมเป็นบรรณาธิการคนไทยคนแรก นับเป็นหนังสือพิมพ์ฝรั่งฉบับแรกในเมืองไทยที่มีคนไทยเป็นบรรณาธิการ และมีหนังสือพิมพ์สุภาพสตรี มีคนอย่างคุณศรีประไพ คุณประภาศรี สิริวรสาร ตอนนั้นผมยังเด็กๆ ผมจำได้ประมาณ 8 ขวบ 9 ขวบ 10 ขวบ ด้วยเหตุที่คุณพ่อผมเป็นครูมาก่อน ครอบครัวของเราจึงเป็นครอบครัวที่ค่อนข้างจะเปิดเผย เป็นครอบครัวที่ค่อนข้างจะโปร่งใส และเป็นครอบครัวที่คุยกันมาก ผมจำได้ว่า คุณพ่อกลับมาบ้านที่ไรจะต้องมาเล่าให้ลูกๆ ฟังว่าไปทำอะไรมาบ้าง เช่น อย่างเป็นทางการไปงานโรตารี ไปช่วยโรงเรียนตาบอด

สิ่งหนึ่งที่ผมจำอยู่ได้จนกระทั่งทุกวันนี้ คือความผูกพันที่คุณพ่อของผมให้กับวงการหนังสือพิมพ์ไทย โดยเฉพาะในตอนนั้นทุกๆ ท่านต้องเข้าใจว่า ฐานะหนังสือพิมพ์นั้นเป็นฐานะที่ถูกคนเหยียดหยามพอใช้ เป็นระยะที่นักหนังสือพิมพ์ไทยนั้นหาเช้ากินค่ำ เป็นระยะที่นักหนังสือพิมพ์ไทยไม่มีศักดิ์ศรี เป็นระยะที่คนดูถูกว่าทำงานที่ไหนไม่ได้แล้วจึงไปหาอาชีพหนังสือพิมพ์ คุณพ่อผมได้รับบรรดาศักดิ์เป็นพระยา เคยเป็นปลัดทูลฉลอง แต่เป็นบุคคลที่มีจิตใจกว้าง มีความคิดความอ่านกว้าง ผมรู้สึกว่าเป็นสิ่งที่คุณพ่อผมรัก เป็นสิ่งที่คุณพ่อผมอยากจะทำ อาชีพหนังสือพิมพ์เป็นอาชีพที่ได้รับการรับรองในสังคมไทย เป็นอาชีพที่ซื่อสัตย์สุจริต เป็นอาชีพ

ที่ให้โอกาสกับคนไทยด้วยกัน เป็นอาชีพที่อาจจะสามารถทำเป็นธุรกิจได้ และเป็นอาชีพที่นับวันจะมีบทบาทมากขึ้นไปในเรื่องของประเทศชาติ นั่นเป็นความหวังเมื่อ 50 ปีที่แล้ว เป็นความหวังเก่า และเป็นความหวังของคนๆ หนึ่ง ซึ่งอยากจะเห็นอาชีพนี้เป็นอาชีพที่ได้รับการยกย่องนับถือ และอยากเห็นอาชีพนี้เป็นอาชีพที่คนให้การรับรอง

ตอนนั้นผมอายุสัก 9 ขวบ หรือ 10 ขวบ ผมจำได้ทุกครั้งที่คุณพ่อกลับมาจะเล่าถึงเรื่องนั้นเรื่องนี้ ผมเคยติดรถคุณพ่อไปตอนเย็นๆ หรือกลางคืน ไปแวะที่สมาคมหนังสือพิมพ์ไทยแห่งแรกที่ถนนบำรุงเมือง เป็นตึกเล็กๆ ผมเคยได้ยินคุณพ่อกล่าวถึงบุคคลต่างๆ ซึ่งผมก็ยังให้ความเคารพนับถือในเรื่องของความคิดความอ่าน ในเรื่องของอุดมการณ์ นักหนังสือพิมพ์สมัยนั้นก็มีความอย่างทำนกรวมหมื่นนราธิปพงศ์ประพันธ์ นักหนังสือพิมพ์ประชาชาติมีคอนอย่างคุณมาลัย ชูพินิจ มีคอนอย่างคุณโกวิท จันทร์เรื่อง มีคอนอย่างคุณสุด กุระมะโรหิต มีคอนอย่างคุณสนิท เอกชัย มีคอนอย่างหม่อมเจ้าประสมสุข ผมติดตามบทความหรือข้อเขียนที่ท่านเหล่านี้เขียนมา ซึ่งให้ความรู้กับผมมาก ตั้งแต่เด็กมาแล้วผมเป็นคนชอบอ่านหนังสือพิมพ์ ไม่ใช่เป็นการอ่านหนังสือพิมพ์เพื่อฟังข่าวสารอย่างเดียว แต่เป็นการอ่านหนังสือพิมพ์เพื่อรับความรู้ เหมือนอย่างกับปัจจุบันที่ผมอ่านคอลัมน์ของหม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ หรือผมอ่านคอลัมน์ของเสกสรรค์ ประเสริฐกุล ผมอ่านเพราะผมมีความรู้มากขึ้น ความคิดความอ่านของเขา ถ้อยคำที่เขาใช้ ผมอ่านหนังสืออย่างหนังสือของ ส. ติวรักษ์

ชีวิตส่วนตัวของผมนั้นก็ผ่านมาหลายขั้นตอน สมัยอยู่กระทรวงการต่างประเทศรับราชการมา 23 ปี เผอิญใช้เวลาอยู่ต่างประเทศประมาณ 12 ปี เมื่ออยู่กระทรวงต่างประเทศนั้นหน้าที่หรือความรับผิดชอบนั้นค่อนข้างจะแคบเป็นสิ่งที่ผมต้องให้ความสนใจต่อการเมืองระหว่างประเทศหรือการบ้านระหว่างประเทศมากกว่า ผมก็เลยห่างเหินไปจากวงการหนังสือพิมพ์ เมื่อประสบเหตุการณ์ในชีวิตต้องพ้นจากหน้าที่กระทรวงต่างประเทศ ผมได้ไปอยู่ทางด้านภาคเอกชน ตอนนั้นก็มีความเบื่อหน่ายสังคมไทย และมีความรู้สึกที่ไอ้เราเป็นชาวนอกนา หรือเราอยู่นอกสังเวียน หรือเหมือนกับว่าเรานี้อยู่ในสังคมไทยเหมือนคนต่างดาว มีงานทำไปวันๆ หนึ่ง เสียภาษี แต่บ้านเมืองจะเป็นอย่างไรนั้นก็เป็นอย่างอื่น เป็นหน้าที่ของคนอื่น เราทำมาพอสมควรแล้ว 23 ปีที่เราได้ให้ชีวิตกับราชการ อยู่ในระบบราชการ เมื่อเขาไม่เข้าใจเรา เมื่อเขาสงสัยในความบริสุทธิ์ใจของเรา เมื่อเขาคิดถึงเราในทางอคติ เมื่อเขากล่าวหาเรา อันนั้นก็เป็นการที่ผมต้องยอมรับ และยอมรับโดยปราศจากความขมขื่น เป็นระยะหนึ่งที่คล้ายๆ กับผมไปพักผ่อน ผมมีงานการในด้านธุรกิจ ผมก็ทำไป ไม่ค่อยยุ่งกับใคร หนังสือพิมพ์ไทยผมก็ไม่ค่อยอ่าน ชาวทีวีผมก็เบื่อ ระยะนั้นก็เป็นที่เรียกว่าอยู่โดยลำพัง

แต่มา 5-6 ปีที่แล้ว ก่อนที่จะมารับหน้าที่นี้ ผมรู้สึกที่เหตุการณ์มันเปลี่ยนแปลงไปมาก คุณภาพของชีวิตในเมืองไทยดีขึ้น ไม่ใช่แต่เฉพาะคุณภาพทางด้านเศรษฐกิจ หรือทางด้านสังคมเท่านั้น เมื่อสมัย 30-40 ปีที่แล้ว เรามีหนังสือพิมพ์ไม่กี่ฉบับ หนังสือพิมพ์ทุกๆ ฉบับขาดทุนทั้งนั้น

เจ้าของหนังสือพิมพ์ก็ดี บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ก็ดี ไม่ได้รับการยอมรับนับถือจากสังคมไทยเท่าที่ควร แต่หันมาดูในปัจจุบันนี้ หนังสือพิมพ์คือธุรกิจชนิดหนึ่ง เป็นธุรกิจที่ก่อความร่ำรวยให้กับบุคคล หรือให้กับกลุ่มบุคคลด้วย ผมไม่เคยคิดว่าจะมีหนังสือพิมพ์ไทยที่มียอดจำหน่ายเกือบ 1 ล้านฉบับ สมัยที่ผมยังเป็นเด็ก ถ้าหากขายได้ 3 พันฉบับก็ถือว่าเป็นบุญแล้ว

ถ้าเผื่อเราต้องการจะใช้เวลาอ่านหนังสือพิมพ์ไทยทุกฉบับที่ออกจำหน่ายในแต่ละวัน คุณไม่ต้องไปทำงานที่ไหน ใช้เวลาได้ทั้งวัน นักเขียนก็มีคุณภาพมากขึ้น มีการออกความคิดเห็น ข้อวิจารณ์ ในทางทั้งดีทั้งทางชม จะแห่ก็มี จะยั่วก็มี จะยุก็มี จะให้ชนกันก็มี แต่สิ่งเหล่านี้ผมว่าเป็นสิ่งที่เราต้องยอมรับ เราไม่ควรจะไปเปรียบเทียบกับหนังสือพิมพ์ไทยคุณภาพสูงกว่า หรือดีกว่าหนังสือพิมพ์ที่เราเห็นในต่างประเทศ กับประเทศที่มีการพัฒนาเศรษฐกิจดีแล้ว กับประเทศที่มีการศึกษาดีกว่าเรา สิ่งเหล่านั้นเป็นสิ่งที่ผมไม่สนใจ สิ่งที่ผมสนใจมากที่สุดก็คือ เสรีภาพของหนังสือพิมพ์ แต่เมืองไทยนี้มีปัญหาทุกครั้งถ้าเมื่อพูดถึงเรื่องเสรีภาพ เหมือนกับที่เรามีปัญหาทุกครั้งเมื่อเราพูดถึงเรื่องระบบประชาธิปไตย เพราะแต่ละคนเข้าใจคำนี้แตกต่างกันไป แต่ละคนนั้นตีความแตกต่างกันไป

ในสายตาของผมเสรีภาพนั้นเป็นสิ่งซึ่งต้องถนอมไว้ เสรีภาพนั้นไม่ได้อยู่โดดเดี่ยว เสรีภาพของการออกความคิดเห็นจะต้องควบคู่ไปกับความรับผิดชอบที่เรามีต่อสังคม ไม่มีประเทศไหนในโลกที่จะให้เสรีภาพหนังสือพิมพ์โดยไม่มีขอบเขต เสรีภาพของเราจะต้องไม่ไปกระทบกระเทือนเสรีภาพของบุคคลถัดไป เสรีภาพของเราจะต้องเป็นเสรีภาพที่ใช้ในทางที่สร้างสรรค์ ในทางที่รับผิดชอบต่อชาติบ้านเมือง เมืองไทยโชคดี เราทดลองระบบประชาธิปไตยมา 50 ปี หรือมากกว่านั้น 60 ปี เรามีรัฐธรรมนูญผมไม่ทราบก็สิบฉบับ เรามีรัฐบาลผมไม่ทราบก็สิบชุด มีทั้งนั้น รัฐบาลทหาร รัฐบาลพลเรือน รัฐบาลกึ่งทหาร รัฐบาลกึ่งพลเรือน รัฐบาลทุกอย่าง ก็ยังหาที่ลงไม่ได้ แต่ตลอดมาไม่ว่าจะมีการยึดอำนาจ ไม่ว่าจะมีการปฏิวัติ ไม่ว่าจะเป็นรัฐบาลทหาร ไม่ว่าจะเป็นรัฐบาลผู้นำ รัฐบาลอะไรๆ จริงๆ แล้วเสรีภาพของการออกความคิดเห็น โดยเฉพาะผ่านหนังสือพิมพ์นั้นเป็นเสรีภาพที่ค่อนข้างจะมีอยู่โดยตลอด มีบางครั้งบางคราวที่อาจจะมีการกบฏกบฏ หรือประกาศคณะปฏิวัติ หรืออะไรต่างๆ ที่เป็นข้อจำกัด แต่ถ้าเมื่อจะวิเคราะห์กันจริงๆ หรือเปรียบเทียบกับประเทศเพื่อนบ้าน หรือเปรียบเทียบกับประเทศที่ผ่านการปกครองอย่างที่เราเคยผ่านมา ผมคิดว่าเสรีภาพนั้นเป็นเสรีภาพที่ค่อนข้างจะมากกว่าที่อื่นมาก ผมได้เคยสังเกตเมื่อเวลาผมไปประเทศอื่น บางครั้งบางคราวผมมีความเบื่อหน่ายสังคมไทย มีความเบื่อหน่ายอะไรต่อมิอะไรอีกหลายอย่าง แต่สิ่งหนึ่งพอไปถึงประเทศที่มีการปกครองซึ่งเขาอาจจะอ้างว่าเป็นประชาธิปไตย หรือจะอ้างว่าเป็นการปกครองที่เรียกว่าเป็นระบบเสรี แต่เห็นได้เลยว่าข้อความ บทความ และการออกความคิดเห็นของหนังสือพิมพ์นั้นค่อนข้างจะจำกัด เมื่อเปรียบเทียบกับหนังสือพิมพ์ในประเทศของเรา ทั้งๆ ที่บางครั้งประเทศไทยยังอยู่ในระหว่างที่เรียกว่า มีการประกาศกฎอัยการศึกบ้าง มีภาวะฉุกเฉินบ้าง มีการตัดเดือนหนังสือพิมพ์บ้าง มีการจับกุมหนังสือพิมพ์บ้าง

ในช่วงระยะเวลา 60 ปีที่ผ่านมา ผมคิดว่าสังคมไทยโชคดีที่มีเสรีภาพทางด้านหนังสือพิมพ์ตลอดมา มีเสรีภาพมากกว่าประเทศที่อ้างว่าอยู่ในระบบประชาธิปไตย อย่างไรก็ตามผมขอเรียนให้ทราบว่า การใช้เสรีภาพนั้นขอให้ใช้ด้วยความระมัดระวัง เสรีภาพนั้นไม่ใช่เป็นสิ่งที่มาจากสวรรค์ ไม่ใช่เป็นสิ่งที่คุณได้มาตั้งแต่ตอนคุณเกิด คุณจะมีเสรีภาพได้ก็ต่อเมื่อคุณมีคุณภาพ คุณภาพในการให้ข่าว คุณภาพในการให้ข้อมูล คุณภาพในการสำรวจข้อมูล คุณภาพในการให้ข้อวิจารณ์ คนเราถ้าหากไม่มีคุณธรรม ไม่มีจริยธรรม ไม่มีจรรยาบรรณอยู่ในตัวเองคุณอาจใช้เสรีภาพได้ แต่วันหนึ่งประชาชนหรือสังคมจะเป็นผู้วินิจฉัยว่าเสรีภาพที่คุณเมื่อยุคนั้น เป็นเสรีภาพที่คุณใช้ด้วยความเหมาะสมหรือไม่ หรือเป็นเสรีภาพที่คุณควรจะได้รับต่อไปหรือไม่ อย่างที่ผมได้เรียน การแข่งขันมีมากขึ้น หนังสือพิมพ์เป็นธุรกิจ เศรษฐกิจเติบโต การค้าเจริญ กิจกรรมอุตสาหกรรมมีมากขึ้น ระบบประชาธิปไตยก็จะกลับคืนมา เหมือนอย่างที่เราเคยมีมาแล้วในระยะเวลา 50 ปีที่ผ่านมา มันหลีกเลี่ยงไม่ได้ ในระบบประชาธิปไตยนั้นจะมีกลุ่มผลประโยชน์ ไม่ว่าจะ เป็นกลุ่มสิ่งแหวดล้อม ไม่ว่าจะ เป็นกลุ่มธุรกิจ ไม่ว่าจะ เป็นกลุ่มชาวนา ไม่ว่าจะ เป็นกลุ่มสหภาพแรงงาน สิ่งเหล่านี้มันต้องเกิดขึ้นในสังคมที่เป็นประชาธิปไตย เป็นสิ่งทีนอกจากหลีกเลี่ยงไม่ได้แล้ว ยังเป็นสิ่งที่เราควรจะต้องส่งเสริม แต่แนวทางที่เขาคงปฏิบัติ มาตรการที่เขาคงดำเนิน นโยบายที่เขาคงวางนั้นจะออกมาในรูปไหน อันนั้นจะเป็นผลสะท้อนของคุณภาพขององค์กรเหล่านั้น ไม่มีใครในสังคมที่จะบอกได้ว่าฉันรักชาติคนเดียว ไม่มีใครในสังคมไทยหรือในสังคมไหนที่จะบอกว่า ฉันคนเดียวที่จะเป็นผู้รู้ว่าจะประโยชน์ของชาติอยู่ที่ใด ไม่มีใครในโลกนี้ที่จะบอกได้ สิ่งที่คุณพูด สิ่งที่คุณทำ สิ่งที่คุณคิดนั้นถูกต้องร้อยเปอร์เซ็นต์ ตราบใดที่เรายังเป็นปุถุชนอยู่ความผิดพลาดต้องมี

รัฐบาลนี้รับหน้าที่มาได้ 2 เดือน เราพยายาม เรามีความบริสุทธิ์ใจ เราไม่มีอคติ เราต้องกำหนดนโยบาย เราต้องกำหนดมาตรการ เราต้องตัดสินใจ ผมแน่ใจว่านโยบายบางอย่าง มาตรการบางอย่าง การตัดสินใจบางอย่าง ในระยะ 2 เดือนที่ผ่านมา หรือระยะ 8 เดือน 10 เดือน 12 เดือนต่อไป ความผิดพลาดย่อมต้องมี ไม่มีใครเป็นผู้วิเศษ ไม่มีใครที่จะเป็นอัศวินขี่ม้าขาวมาแก้ปัญหาบ้านเมืองได้ทุกอย่าง ทุกวันผมถูกถามว่า จะแก้ปัญหาความยากจนอย่างไร ผมก็บอกว่าเมื่อ 50 ปีที่แล้วคำถามนี้ก็เกิดขึ้น อีก 200 ปีคำถามนี้ก็ยังมีอยู่ ความยากจนยังมีอยู่ต่อไป เป็นปัญหาต่อเนื่องในทุกสังคม เราพยายามจะบรรเทาปัญหาเหล่านั้น วันนี้ ผมจะบอกว่าผมจะพูดเปิดอก ผมได้รับแล้วว่าในอดีตนั้น ผมค่อนข้างจะห่างเหินจากวงการหนังสือพิมพ์ ทั้งๆ ที่ครั้งหนึ่งของชีวิตในวัยเด็กมีความผูกพัน มีเยื่อใย ผมยังจำได้เมื่อสมัยผมเด็กๆ โรงพิมพ์ไทยพาณิชย์ การมีแท่นพิมพ์โรตารีเป็นโรงพิมพ์แรก คุณพ่อผมตื่นเต้นมาก เพราะไม่มีโรงพิมพ์ไหนมีเลยในวันติดตั้งผมก็ได้ไปดูด้วย ผมมีอายุสัก 10 ขวบ ตอนนั้นก็ถือว่าเป็นการพิมพ์ค่อนข้างจะเร็วมาก ผมไม่ทราบว่าแท่นพิมพ์โรตารีของไทยพาณิชย์การแท่นนี้จะปรากฏอยู่ในพิพิธภัณฑ์ของคุณชัยรัตน์หรือเปล่า ปัจจุบันผมเข้าใจว่าแท่นพิมพ์ของไทยรัฐนั้น นอกจากญี่ปุ่นแล้วค่อนข้างจะทันสมัยที่สุดในโลก หรือในภูมิภาคนี้ ผมว่าเรามาไกลมากในวงการหนังสือพิมพ์ อย่างที่ผมเรียนให้ทราบหนังสือพิมพ์เป็นธุรกิจ เป็นอุตสาหกรรมแล้ว ซึ่งควรจะได้รับการส่งเสริมสนับสนุนต่อไป แต่ขณะเดียวกันเมื่อเป็นอาชีพเชิงธุรกิจมากขึ้น บางครั้งบางคราวเราก็ต้องถามตัวเองเหมือนกันว่า

จุดยืนของเราอยู่ที่ไหน ในแง่ของนักหนังสือพิมพ์อุดมการณ์เรายังมีเหลืออยู่หรือเปล่า คุณธรรม เราจะต้องรักษาไว้หรือไม่ เราจะรับใช้กลุ่มใดกลุ่มหนึ่งหรือไม่ โดยไม่มีการตั้งคำถามว่ากลุ่มนั้น กลุ่มนี้มีผลประโยชน์สอดคล้องกับผลประโยชน์ประเทศชาติจริงหรือเปล่า ผมแน่ใจคำถามที่ผมตั้ง เป็นคำถามที่นักหนังสือพิมพ์จะต้องถามตัวเองอยู่ตลอดเวลา บางคนคงจะมีคำตอบ บางคนคงจะต้องพยายามหาคำตอบ และบางคนก็คงจะหลีกเลี่ยงที่จะตอบคำถามเหล่านี้ เพราะถ้าเมื่อคุณพยายามตอบคำถามเหล่านี้แล้ว บางทีคุณภาพชีวิตของคุณมันเสียไป แต่ผมว่ามีความสำคัญมาก ผมไม่ได้จินตนาการที่วิชาชีพนี้หรือธุรกิจนี้เป็นวิชาชีพหรือธุรกิจที่ให้ผลตอบแทนตามความเหมาะสม ผมกลับสนับสนุนด้วยซ้ำ ผมไม่เห็นเป็นของแปลกเลยที่หนังสือพิมพ์บางฉบับจะมีอิทธิพล มีบทบาทในการช่วยกำหนดนโยบายของรัฐบาล ในการเสนอข้อคิดเห็นเพื่อประกอบการ พิจารณาของรัฐบาล ผมถือว่าอันนั้นเป็นหน้าที่ แต่การเสนอข้อข่าวสาร การเสนอข้อวิจารณ์ การชม การติ การยุ การแหย่ ต้องอยู่บนมูลฐานของข้อเท็จจริง ถ้าเมื่อคุณธรรมอันนี้ไม่มีแล้ว สังคม จะไม่ให้การยอมรับนับถือต่อหนังสือพิมพ์ในเมืองไทย ผมเป็นนายกฯ อีกไม่นาน ใครชมผม ผมยอมรับด้วยความภูมิใจ ใครติผม ถ้าเมื่อตบนมูลฐานของข้อมูลที่ต้องการ ผมรับฟังด้วยความสนใจ ใครยุ ใครแหย่ ใครให้ชน ผมอ่าน แต่ผมถือว่าเป็นเรื่องไร้สาระ และผมจะไม่ให้สิ่งเหล่านั้นมากระทบกระเทือนชีวิตประจำวันของผม หรือชีวิตการทำงานของผม ผมอยู่ที่นี้ ผมยืนอยู่ที่นี้ได้ เพราะผมคิดว่าผมมีความบริสุทธิ์ใจ ผมไม่สนใจว่าใครจะชอบผม หรือใครจะรักผม หรือใครจะเกลียดผม ผมอยู่อีกไม่นาน ผมไม่สนใจว่าผมจะมีชื่ออยู่ในประวัติศาสตร์ไทยหรือไม่ ผมจะทำในสิ่งที่ผมคิดว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้อง เป็นสิ่งที่ชอบธรรม เป็นสิ่งที่ผมได้ไตร่ตรอง ได้ใช้วิจารณญาณ ได้วินิจฉัยแล้วว่า มันน่าจะเป็นไปในทางนี้ โอกาสที่จะผิดมีเสมอ ถ้าเมื่อผิด ผมต้องขอโทษ และผมก็มีความเสียใจ

ผมอยากจะกลับมาถึงเรื่องของวิชาชีพของหนังสือพิมพ์ ผมย้ำถึงเรื่องอุดมการณ์ ถึงเรื่องคุณธรรม ถึงเรื่องจรรยาบรรณ ผมคิดว่าอาชีพหนังสือพิมพ์ในเมืองไทยเป็นอาชีพที่ไม่ใช่เด็กแล้ว ได้ก่อตั้งสมาคมมา 50 ปีแล้ว ในชีวิต 50 ปีนั้น นักหนังสือพิมพ์ที่มีวิญญาณเป็นนักหนังสือพิมพ์ นักหนังสือพิมพ์ที่มีอุดมการณ์ของตัวเอง นักหนังสือพิมพ์ที่ชอบความชอบธรรม มันถึงเวลาแล้วที่จะรวมกลุ่มกันสร้างเอกภาพ สร้างองค์กร ซึ่งกำกับดูแลตัวเอง ผมไม่อยากจะเห็นรัฐบาลไม่ว่าชุดไหน ในอดีตหรือในอนาคตต้องไปค้าจุน อุดหนุนช่วยเหลือ ควบคุม หรือกำกับดูแล อันนี้เป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของพวกคุณกันเอง อย่างน้อยรัฐบาลชุดนี้จะเป็นรัฐบาลที่ให้ความเสรีในเรื่องนี้อย่างเต็มที่ ให้ความเสรีในการออกความคิดเห็น จะติจะชม จะแหย่จะยุ จะวิจารณ์ ทำกันไป เพราะว่าประชาชนจะเป็นผู้วินิจฉัยเองว่า บทความที่เขียน คอลัมน์ที่เขียน รายงานที่เขียน สะท้อนจากอะไร คนไทยไม่ใช่คนโง่ อาจจะไม่พูด แต่จริงๆ แล้วเขารู้ว่าอะไรเป็นอะไร เพราะฉะนั้นเราในฐานะที่เป็นนักหนังสือพิมพ์ หรือในรูปของสมาคมน่าจะมีการพิจารณาดูว่า จรรยาบรรณของเราควรจะเป็นอย่างไร อุดมการณ์ของเราควรจะเป็นอย่างไร การกำกับดูแลตัวเองควรจะเป็นอย่างไร สิ่งเหล่านี้ผมคิดว่าทำได้ไม่ยาก

สำหรับผมไม่ขัดข้องที่นักเขียนผู้ใด หนังสือพิมพ์ฉบับใดจะเขียนเชียร์เรื่องนั้น เชียร์เรื่องนี้ ตีเรื่องนั้น ตีเรื่องนี้ อันนี้เป็นของธรรมดา คนเราไม่ใช่พระอิฐพระปูน การส่งเสริมสนับสนุนแนวทางนโยบายทางใดทางหนึ่ง การวินิจฉัยทางใดทางหนึ่งนั้นเป็นสิทธิของพวกคุณ หน้าที่ของรัฐบาลก็คือ รับฟังจากทุกด้าน ไม่ว่าจะ เป็นในทางบวกหรือทางลบ แล้วก็ใช้ข้อมูลเหล่านั้นประกอบการพิจารณาวินิจฉัยว่าจะดำเนินไปทางไหน

การแข่งขันกันมากขึ้น ผมเข้าใจดี โฆษณาหรือกลุ่มผลประโยชน์ เมื่อมีการแข่งขันกันมากขึ้นก็หลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จิตใจของเราจะวอกแวกการเป็นตัวของตัวเองนั้นก็อาจจะมีลำบากมากขึ้นเท่าที่ผมดูมาเป็นเวลา 50 ปี บางสิ่งบางอย่างที่คุณพ่อผมเคยพูดไว้ ทุกสิ่งทุกอย่างที่เป็นความในใจของคุณพ่อผม และเคยเล่าให้ลูกฟัง ความหวังที่คุณพ่อผมมีอยู่ ผมแน่ใจว่าสิ่งเหล่านั้นจะเกิดขึ้นได้ในสังคมไทย สิ่งเหล่านั้นจะทำให้การพัฒนาอาชีพหนังสือพิมพ์ จะทำให้การพัฒนาสมาคมหนังสือพิมพ์เจริญเติบโต มีความมั่นคง มีความถาวร เป็นวิชาชีพที่คนรับรอง เป็นวิชาชีพที่คนให้เกียรติ เป็นวิชาชีพที่สมกับที่พูดกันว่าฐานันดรที่ 4 และเป็นวิชาชีพที่นายกรัฐมนตรีทุกสมัย รัฐมนตรีทุกรัฐบาลจำต้องรับฟัง สิ่งเหล่านั้นผมว่ากำลังเกิดขึ้นในเมืองไทย และผมแน่ใจว่ารัฐบาลชุดต่อๆ ไปอย่างน้อยก็ในความหวังของผม จะมีความคิดความอ่านเหมือนกับทุกอย่างที่ผมได้พูดในคำวันนี้

ขอบพระคุณ.

สุนทรพจน์

ของ

นายอานันท์ ปันยารชุน นายกรัฐมนตรี
ในงานเลี้ยงอาหารค่ำ จัดโดยสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
ณ ห้องนภาลัย โรงแรมดุสิตธานี
วันที่ 21 พฤษภาคม 2534

ท่านประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (ดร. โชคชัย อักษรนันท์)

ท่านประธานสภาอุตสาหกรรมกิตติมศักดิ์ (คุณชุมสาย เทพหัสดิน ณ อยุธยา และ คุณพารณ อิศรเสนา)

ท่านประธานสภาหอการค้า (อาจารย์ยุคต์ ณ ถลาง)

ท่านนายกสมาคมธนาคารแห่งประเทศไทย (คุณธารินทร์ นิมมานเหมินท์)

คณะกรรมการสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และบรรดาเพื่อนสมาชิกของสภาฯ

ตั้งแต่ผมรับหน้าที่เป็นนายกรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 2 มีนาคม 2534 และได้มีการจัดตั้งรัฐบาล เมื่อวันที่ 6 มีนาคม 2534 ซึ่งบุคคลหลายท่านที่อยู่ในคณะรัฐบาลของผมนั้น ได้มานั่งร่วมอยู่ ณ ที่นี้ มีประชาชนเป็นจำนวนมากที่ไม่รู้จักตัวผม และอาจจะมีจำนวนมากกว่านั้นที่ไม่เข้าใจว่าทำไมผมได้รับเชิญให้มาทำหน้าที่นี้ สำหรับท่านสมาชิกทั้งหลายที่อยู่ในค่ำวันนี้ ผมเข้าใจว่าส่วนใหญ่ก็น่าจะรู้จักเป็นการส่วนตัว หรืออย่างน้อยหากไม่รู้จักส่วนตัวก็คงเคยได้ยินได้ฟังความคิดเห็นของผมในประเด็นต่างๆ ผมก็น่าจะรู้สึกว่าเป็นคนที่ไม่น่าเข้าใจยาก ผมคิดว่าผมเป็นคนค่อนข้างจะเปิดเผย ตรงไปตรงมา มีอะไรก็พูดกันให้รู้เรื่อง บางครั้งบางครั้งเราก็อาจจะมีใครเข้าใจว่าผมอารมณ์ร้อนหรือวิธีทำงานค่อนข้างจะรุนแรงไปในิดหนึ่ง ความจริงในอดีตก็คงเป็นไปได้ว่าผมมีลักษณะอย่างนั้น แต่เมื่อแก่ตัวขึ้นมานั้นความรู้สึกที่จะต้องอะลุ่มอล่วยกับคน ความรู้สึกที่คิดว่าบางครั้งบางครั้งราวตัวเองไม่ใช่จะต้องถูกเสมอไป หรือแม้บางครั้งบางครั้งที่เราคิดว่าจุดยืนควรจะอยู่ที่ไหน แต่ความสำเร็จของงานทุกด้านคงไม่อยู่ที่ว่าจุดยืนของเราถูกต้องหรือเปล่า ความสำเร็จของงานนั้นคงขึ้นอยู่กับจุดยืนต้องถูกต้องและวิธีการที่จะนำไปสู่จุดยืนนั้นต้องถูกต้องด้วย อันนี้เป็นหลักการที่ผมใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ระยะสุดสัปดาห์ที่ผ่านมา

รัฐบาลชุดนี้เป็นรัฐบาลที่ผมมีความเชื่อมั่นว่าจะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ในอดีตนั้น มีประชาชนจำนวนไม่น้อยมีความรู้สึกไม่ดีเกี่ยวกับรัฐบาล หรือเกี่ยวกับนักการเมือง หรือเกี่ยวกับข้าราชการทั้งหลาย ความรู้สึกนี้จะถูกต้องประการใดก็เป็นสิ่งที่ผมไม่อยู่ในฐานะที่จะเป็นผู้วินิจฉัย มีอยู่สิ่งเดียวที่ผมสามารถให้คำมั่นสัญญาได้ トラบใดที่ผมยังเป็นนายกรัฐมนตรีอยู่

ผมจะพยายามทำทุกวิถีทางที่จะให้การกล่าวหาในสิ่งไม่ดีไม่งามของรัฐบาลในอดีต หรือของบุคคลบางคนในอดีตให้มีน้อยที่สุดเท่าที่จะน้อยได้ ผมจะทำได้แค่นั้นผมไม่แน่ใจ แต่สิ่งหนึ่งที่ผมแน่ใจว่าจะสำเร็จได้ก็คือเมื่อผมได้รับความร่วมมือจากบรรดานักธุรกิจ นักอุตสาหกรรม และประชาชนโดยทั่วไป

วันนี้ผมมาในฐานะหัวหน้ารัฐบาลที่มีความรับผิดชอบต่อประเทศชาติแต่ในขณะเดียวกันผมก็มาในฐานะที่ผมเคยเป็นคนคนหนึ่งของสภาอุตสาหกรรม และอาจจะไม่ได้เป็นลูกหม้อเหมือนอย่างอีกหลายท่านที่ผมได้เอ่ยถึง แต่อย่างน้อย 13 ปีที่ผมอยู่ในภาคเอกชนนั้น ผมคิดว่าผมคงพอจะรู้อะไรบ้าง อย่างน้อยที่สุดก็รู้ว่าอะไรเป็นอะไร ผมไม่ได้เป็นตัวแทนของกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งในสังคมไทย ภูมิหลังผมเคยเป็นข้าราชการ เคยเป็นนักธุรกิจ และปัจจุบันนี้มาดำรงตำแหน่งทางด้านการเมือง ผมมาวันนี้ ผมยินดีมาพบเพื่อนเก่าๆ และเมื่อมาพบเพื่อนเก่าๆ ผมก็ต้องขอเรียนตามตรงว่า ถ้าผมไม่พูดกันให้รู้เรื่อง ไม่พูดกันด้วยความจริงใจ หรือไม่พูดกันอย่างตรงไปตรงมาแล้ว ผมถือว่าผมไม่ได้ทำหน้าที่เพื่อนที่สมบูรณ์

สภาอุตสาหกรรมกำหนดเรื่องให้ผมพูดเรื่องนโยบายของรัฐ ผมก็อยากเรียนคร่าวๆ ว่าตอนที่ผมได้แถลงนโยบายในสภานิติบัญญัติก็มีประเด็นอยู่ 9 ประเด็นที่ผมพูดถึงเกี่ยวกับการดำเนินนโยบายในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับทางด้านอุตสาหกรรม และเศรษฐกิจ แต่ในคำวันนี้ผมอยากจะพูดถึงเฉพาะ 4 เรื่อง คือ เรื่องที่เป็นหลักใหญ่ สรุปแล้วรัฐบาลปัจจุบันมีแนวนโยบายหลักอยู่ 4 ข้อ ในเรื่องเกี่ยวกับภาคเศรษฐกิจ สิ่งแรกคือ สร้างพลังทางเศรษฐกิจให้แข็งแรง เพื่อให้มีกำลังที่จะพัฒนาประเทศในด้านอื่นๆ สอง ดูแลและช่วยกลุ่มคนที่ยากจน เช่น เกษตรกรในชนบท และคนยากไร้ในเมือง สาม พัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและรักษาสีเขียวสิ่งแวดล้อม สี่ ปรับปรุงระบบการบริหารราชการแผ่นดินเพื่อปูทางสู่ระบอบประชาธิปไตยอย่างแท้จริง

จากประเด็นใหญ่ 4 เรื่อง นั้น ผมก็อยากเรียนรายงานเพื่อนสมาชิกทั้งหลายว่า ที่ผ่านมาระยะ 10 สัปดาห์นั้น รัฐบาลนี้ได้ทำอะไรบ้าง และคิดที่จะทำอะไรต่อไป

ในเรื่องแรกของการสร้างพลังทางเศรษฐกิจท่านประธานสมาคมได้พูดเน้นถึงสิ่งที่ผมพูดว่าภาคเอกชนต้องเป็นแกนนำ เพราะฉะนั้นสิ่งแรกที่ผมจับก็คือ ต้องส่งเสริมให้ภาคเอกชนมีบทบาทสำคัญทางด้านเศรษฐกิจ ผมเป็นคนที่มีความคิดในลักษณะที่เป็นเสรีนิยม ไม่ว่าทางด้านการเมืองหรือทางด้านเศรษฐกิจ ในอดีตนั้น อาจจะมีคามจำเป็นหรือเป็นสิ่งที่พึงปรารถนาที่รัฐควรจะเข้ามามีบทบาท หรือเข้ามามีกิจกรรมทางเศรษฐกิจ แต่เมื่อเมืองไทยผ่านมาเป็นระยะเวลา 40-50 ปีแล้ว ปัจจุบันภาคเอกชนของเมืองไทยอยู่ในฐานะที่จะเป็นแกนนำและเป็นหัวเรือใหญ่ได้ ส่วนรัฐนั้นไม่ควรที่จะมีบทบาทเกินขอบเขตในเรื่องของกิจกรรมทางเศรษฐกิจ สิ่งเหล่านี้ไม่ใช่เรื่องที่พูดแล้วจะทำได้ในวันในพรุ่งนี้ และไม่ควรจะทำในวันพรุ่งนี้ แต่ควรจะเป็นขบวนการต่อเนื่องซึ่งอาจจะใช้เวลา 5 ปี 10 ปี แต่อย่างน้อยรัฐบาลนี้ก็ให้มีแนวนโยบายแนวแน่ที่ว่า รัฐจะลดบทบาท

ทางด้านเศรษฐกิจ โดยให้ภาคเอกชนเข้ามาแทนที่และให้ภาคเอกชนเป็นแกนนำ การที่เราทำเช่นนั้นไม่ใช่ที่เราเห็นหรือทำการให้ผลกำไรไปอยู่ที่ภาคเอกชน เปล่าเลย ที่รัฐต้องการทำเช่นนั้นก็เพราะว่าเราเห็นว่า คนของรัฐหรือระบบราชการของรัฐนั้น ไม่มีทางที่จะเอื้ออำนวยให้รัฐวิสาหกิจใด หรือกิจกรรมเศรษฐกิจใดๆ ที่รัฐเป็นผู้รับผิดชอบ สามารถดำเนินการไปได้โดยมีประสิทธิภาพหรือโดยมีผลกำไร ถ้าหากว่าทำไม่ได้เพราะไม่มีประสิทธิภาพ หรือทำไม่ได้โดยไม่มีผลกำไรแล้ว ภาระส่วนใหญ่จะตกอยู่ที่ใคร จะตกอยู่ที่ผู้เสียภาษี เพราะฉะนั้นแนวนโยบายนี้เป็นแนวนโยบายที่ไม่ใช่ช่วยภาคเอกชน แต่เป็นแนวนโยบายที่ช่วยรัฐและช่วยผู้เสียภาษี

เราเห็นว่ากิจกรรมทางด้านเศรษฐกิจนั้น นอกเหนือไปจากเรื่องที่ต้องการให้รัฐวิสาหกิจมีอำนาจผูกขาดในวิสาหกิจใดวิสาหกิจหนึ่งแล้ว เราคิดว่าวิธีการที่ดีที่สุดก็คือ ต้องส่งเสริมให้มีการแข่งขันอย่างเสรีและอย่างเป็นธรรม เราจะดูแลป้องกันมิให้มีการผูกขาด ไม่ว่าจะเป็นการผูกขาดของรัฐหรือการผูกขาดของบริษัทหนึ่งบริษัทใดโดยเฉพาะ เราคิดว่าการแข่งขันโดยเสรีก็ดีกว่าที่ไม่มีการผูกขาดก็ดี เป็นการกระทำเพื่อผลประโยชน์ของผู้บริโภคของสังคมไทยโดยเฉพาะ ผู้บริโภคของสังคมไทยคือใคร คือประชาชนส่วนใหญ่ นอกจากนั้น เราคิดว่าคนที่จะต้องตัดสินใจว่าเขาควรจะลงทุนเรื่องอะไรในกิจกรรมไหน ในเวลาเมื่อใด ในลักษณะใด รัฐซึ่งเป็นข้าราชการไม่มีหน้าที่และไม่มีความรู้เพียงพอที่จะไปช่วยตัดสินใจเรื่องเหล่านั้นให้กับนักธุรกิจ เราต้องปล่อยให้ เป็นข้อกำหนดวินิจฉัยหรือการตัดสินใจของนักธุรกิจเอง และเขาจะรับผิดชอบต่อข้อกำหนดตกลงใจของเขาถ้าเขาขาดทุนก็เป็นความรับผิดชอบของเขา ถ้าหากรัฐเข้าไปยุ่งในขบวนการตัดสินใจมากเกินไป ผลก็คือรัฐจะต้องรับผิดชอบต่อข้อตัดสินใจนั้นด้วย และความรับผิดชอบนั้นก็จะเป็นไปสู่อำนาจอย่างหนึ่ง ซึ่งบิดเบือนขบวนการทางเศรษฐกิจที่ดี

เราจะส่งเสริมให้มีการลงทุนโดยทั่วไป โดยคำนึงถึงว่าการคุ้มกันอุตสาหกรรมที่ได้รับการส่งเสริมนั้น จะเป็นการคุ้มกันในระยะเวลาที่กำหนดไว้ จะเป็นการคุ้มกันที่ถึงระยะเวลาหนึ่งจะต้องมีการยกเลิกเพื่อผลประโยชน์ของผู้บริโภค ในขณะเดียวกัน ทางฝ่ายราชการต้องพยายามลดขั้นตอนให้น้อยลง ในอันที่จะส่งเสริมสนับสนุนการลงทุนเหล่านั้น ในระยะ 8-9 สัปดาห์ที่ผ่านมา กระทรวงอุตสาหกรรมได้ยกเลิกประกาศห้ามตั้ง ห้ามขยายอุตสาหกรรมแล้ว 21 ประเภท ได้ลดขั้นตอนการขออนุญาตการตั้งโรงงานให้แล้วเสร็จภายใน 15 วัน ได้มีการสั่งการให้มีการทบทวนระบบการส่งเสริมการลงทุนเพื่อให้เกิดความคล่องตัวและรวดเร็ว คณะรัฐมนตรีเมื่อ 2-3 สัปดาห์ที่แล้วได้อนุมัติให้มีการลงนามโรงกลั่นที่ 4 นั้นเป็นเรื่องตลกค้างมากกว่า 1 ปี ได้อนุมัติให้มีการขยายโรงงานกลั่นน้ำมันโรงหนึ่ง ซึ่งปัจจุบันนี้ปฏิบัติกิจกรรมอยู่ เราจะยกเลิกเรื่องการควบคุมเราจะลดขั้นตอนของทางราชการ เพราะขั้นตอนที่ไม่มีมีความจำเป็นที่มีอยู่ นั้น เป็นสิ่งซึ่งทำให้เกิดคอร์รัปชันส่วนหนึ่ง อุตสาหกรรมไทยเราเป็นอุตสาหกรรมที่เราเข้าไปพัวพันอยู่กับระบบการค้าระหว่างประเทศมากขึ้นๆ ทุกวัน เราหลีกเลี่ยงไม่ได้ ถ้าเผื่อเศรษฐกิจของประเทศยังเป็นเศรษฐกิจที่ยังต้องอาศัยการส่งออก

ปัจจุบันนี้การส่งออกของเมืองไทยประมาณ 22-23 พันล้านเหรียญอเมริกัน เป็นการส่งออกที่มากกว่าอินเดีย อินเดียมีพลเมืองมากกว่า 900 ล้าน อินเดียส่งออกเมื่อปีที่แล้ว ประมาณ 14 พันล้านเหรียญอเมริกัน การส่งออกของเรามากกว่าตุรกี ซึ่งมีพลเมืองพอกๆ กัน มากกว่าฟิลิปปินส์ 1 เท่า ทั้งๆ ที่ฟิลิปปินส์ก็มีพลเมืองเท่าๆ กับเรา ตัวเลขเหล่านี้พิสูจน์อยู่อย่างหนึ่งว่าเราเดินย้อนหลังไม่ได้ เศรษฐกิจของเมืองไทยจะต้องรุดหน้าไป โดยอาศัยการส่งออกเป็นแกนนำ แต่ในขณะที่เดียวกันเราก็มีมาตรการบางประการ เพราะว่าในสถานการณ์ทั่วไปแล้ว ประเทศไทยซึ่งมีพลเมือง 55 ล้าน ก็เป็นสังคมที่มีอำนาจการซื้อหรือพลังการซื้อนั้นจะมีมากขึ้นไปเรื่อยๆ เพราะฉะนั้น ในเรื่องของการผลิตเพื่อการขายภายในประเทศจะมีความสำคัญขึ้นมาเรื่อยๆ แต่ในขณะที่ ณ จุดนี้เราหลีกเลี่ยงไม่ได้ว่า การส่งออกยังเป็นเรื่องที่สำคัญมากสำหรับเศรษฐกิจของไทย ถ้าเราจะเข้าไปสู้อยู่ในเวทีของโลก เวทีของการแข่งขัน เวทีที่มีการเขียนกติกาในอดีตหรือเวทีที่กำลังจะเขียนกติกาต่อไปในปัจจุบัน หรือต่อไปในอนาคต มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่เราจะต้องปรับระบบภาษีของประเทศไทยเข้ากับสถานการณ์ปัจจุบัน

ในเรื่องนี้ตั้งแต่วันแรกผมได้เรียนปรึกษากับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง (นายสุรสีห์ เสน่ห์) และเราได้ตกลงในหลักการใหญ่ๆ ว่าการปรับระบบภาษีของเมืองไทยนั้น จะต้องทำให้เสร็จสิ้นภายในอายุของรัฐบาลนี้ เรามีแนวนโยบายในการปรับภาษี ผมขอพูดอย่างตรงไปตรงมา นักธุรกิจส่วนใหญ่ไม่เสียภาษีให้ถูกต้อง บริษัทในเมืองไทยยังใช้ภาษี บัญชี 2 บัญชี การให้เงินได้โต๊ะโดยนักธุรกิจไทยยังมีอยู่ ถึงเวลาแล้วครับที่จะต้องเปลี่ยนทัศนคติ ถึงเวลาแล้วครับที่จะต้องแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมไทย ถึงเวลาแล้วครับที่รวย รวยได้ แต่อย่ารวยจนคนอื่นเขาไม่สามารถอยู่ในสังคมไทยได้ ขอให้มึนจิตสำนึกเพื่อถึงผลประโยชน์ของคนอื่นๆ ในสังคมไทย ที่เขายากจน ที่เขาต้องการความช่วยเหลือ ผมคิดว่าระบบภาษีที่เราจะเปลี่ยนแปลงนั้น จะไม่ทำให้ท่านจนลง แต่จะเป็นเครื่องกระตุ้นให้ท่านลงทุนต่อไป ทำธุรกิจต่อไป และอาจจะรวยต่อไปได้ โดยที่ไม่เบียดเบียนคนอื่น ช่วยรับภาระของรัฐบ้าง การกุศลก็ให้ต่อไป แต่ไม่ใช่ให้เพื่อเป็นการบังหน้าเท่านั้น ช่วยกันอย่างจริงๆ จังๆ ช่วยเสียภาษี ทางด้านรัฐบาลก็จะปรับภาษีให้ยุติธรรม ทางรัฐบาลจะปรับภาษีไม่ให้มีการซ้ำซ้อน ทางรัฐบาลจะปรับภาษีที่สามารถบังคับใช้ได้ ทางรัฐบาลจะปรับภาษีที่ส่งเสริมการออมทรัพย์ รัฐบาลจะปรับภาษีที่สามารถชักจูงให้คนทั้งหลายรู้สึกว่าการเสียภาษีเป็นหน้าที่และความรับผิดชอบของคนทุกคน ของนักธุรกิจทุกคน เราจะปรับ ระบบภาษีที่เอื้ออำนวยความสะดวกให้คนสุจริตเสียภาษีด้วยความชอบธรรม และคนที่ไม่สุจริตในอดีตสามารถมาถึงจุดยืนที่ว่าถึงเวลาแล้ว ภาษียุติธรรมแล้ว ระบบยุติธรรมแล้ว เราจะเสียภาษีตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป เรื่องภาษีผมพูดไม่ได้ว่าจะออกมาในรูปแบบใด หรือจะเก็บในอัตราใด จะเก็บในอัตราใดเป็นเรื่องที่ต้องผ่านคณะรัฐมนตรี และเป็นเรื่องที่จะต้องประกาศตามกฎหมาย แต่ผมจะให้แนวทาง สิ่งเหล่านี้ผมคิดว่าเป็นแนวทางที่จะมีการปรับระบบภาษี เราจะปรับระบบภาษีให้ลดต้นทุนการผลิตและให้เกิดความเป็นธรรม

ปัจจุบันนี้ระบบภาษีไทยไม่สอดคล้องกับขบวนการผลิต เราจะปรับภาษีโดยเฉพาะภาษีอากรขาเข้าของวัตถุดิบ ของชิ้นส่วนและของสำเร็จรูปให้สอดคล้องกับขบวนการผลิต เราจะนำภาษีมูลค่าเพิ่มมาใช้ ทางด้านภาคเอกชนพูดอยู่เสมอ และพูดด้วยความเป็นธรรม และพูดด้วยความมีเหตุผลว่า ภาษีการค้านั้นเป็นภาษีที่ซ้ำซ้อน เนื่องจากซ้ำซ้อนมาก เพราะฉะนั้นฉันไม่จ่ายต่อไปนี้จะไม่ซ้ำซ้อน จะแจ่มชัด จะมีอัตราที่แน่นอน จะเป็นอัตราที่อะลุ่มอล่วย จะเป็นอัตราที่มองถึงสภาพการณ์ที่แท้จริงของกิจกรรมธุรกิจของไทย และจะเป็นอัตราที่ผมนึกคิดว่าให้ความชอบธรรมกับสังคมไม่ว่าจะเป็นผู้ประกอบการหรือผู้อื่นใดและเมื่อระบบภาษีมูลค่าเพิ่มนำออกมาใช้ซึ่งคงจะมีการเสนอคณะรัฐมนตรีภายในเดือนมิถุนายน และจะนำมาบังคับใช้ในต้นปี หรือมกราคม 2535 ถ้าหากไม่มีการเปลี่ยนแปลงใดๆ ทั้งสิ้น คนที่ไม่เคยอยู่ในระบบการเสียภาษี ก็คิดจะไม่เสียภาษีอีกต่อไป รัฐจะขาดรายได้เป็นหมื่นๆ ล้าน ฉะนั้น นี่เป็นสิ่งที่รัฐบาลนี้จะเสี่ยง เราจะทดลองจิตใจของนักธุรกิจ นักอุตสาหกรรมเมืองไทยดูซิว่ามีความรับผิดชอบมากน้อยแค่ไหน สิ่งที่เคยบ่นๆ กัน ในระยะ 10-20 ปีที่ผ่านมา บ่นด้วยความจริงใจ หรือบ่นไปอย่างนั้น ภาษีมารูปไหนฉันไม่เสียทำเดียว และต่อไปเราจะปรับภาษีเงินได้ของบุคคลธรรมดาและของนิติบุคคลด้วย การปรับระบบภาษีทั้งหมดนี้เราจะทำเป็นลำดับขึ้นมา ภายในระยะเวลาเดือน สองเดือนข้างหน้าสำหรับนี้จะเสร็จ คณะรัฐมนตรีวินิจฉัย จะกำหนดอัตราให้แน่นอน จะกำหนดลักษณะให้แน่นอน อดทนกัน อีกนิดหนึ่ง พวกท่านจะมีโอกาส 100% ที่จะเป็นผู้เสียภาษี ขณะนี้ เราก็มีการพิจารณาอย่างเคร่งครัด เราต้องการที่จะทำอะไรออกมาในรูปแบบเสียที่

เรื่องกรมศุลกากร ก็มีการบ่นกันมาเป็นเวลานาน เรื่องนี้เราต้องเห็นใจข้าราชการกับระบบราชการด้วย เราจะต้องเปลี่ยนระบบขั้นตอนของภาษี ขั้นตอนของพิธีการศุลกากร จะมีการปรับระบบใหม่ทั้งหมด ผมจะได้รับรายงานฉบับแรกภายใน 3 สัปดาห์ข้างหน้า และเราจะเร่งเครื่องในเรื่องนี้ ผมไม่แน่ใจว่าจะทำได้มากน้อยแค่ไหน แต่จะเริ่มทำและทางรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ท่านปลัดกระทรวงการคลัง ท่านก็ได้บอกแล้ว แม้แต่ท่านอธิบดีกรมศุลกากรเอง ท่านก็รู้ว่าปัญหาอยู่ที่ไหน และควรจะแก้ไขตรงไหน ถ้าเมื่อมีมาตรการการแก้ไขที่ต้องอาศัยความสนับสนุนของรัฐบาล ในเรื่องของงบประมาณ ในเรื่องของบุคคลากร ในเรื่องของการซื้อคอมพิวเตอร์ รัฐบาลนี้จะให้การสนับสนุนโดยสมบูรณ์

เรื่องต่อไปก็คือ เรื่องการเร่งรัดสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐาน เรื่องนี้ผมอยากจะขอเรียนเพื่อปรับความเข้าใจและให้รู้กัน ผมต้องขอเรียนด้วยความจริงใจอยู่อย่างหนึ่งว่า รัฐบาลของผมเข้ามารับหน้าที่นี้ ปัญหาใหญ่มากมาย ทั้งที่ผมเคยอยู่ระบบราชการมา และเคยสัมผัสกับทางด้านนโยบายต่างๆ มา ผมไม่เคยคิดเลยว่า ปัญหาของประเทศไทยนั้น ถึงแม้ประเทศไทยจะเป็นประเทศที่เรียกว่ากำลังพัฒนา แต่ปัญหาของเรานั้นพัฒนามากทีเดียว และก็ไม่ใช่เป็นปัญหาที่ตกค้างมาจากรัฐบาลท่านนายกรัฐมนตรีท่านนั้น โดยความเป็นธรรม ผมว่าเป็นปัญหาที่สะสมมาเป็นเวลาหลายสิบปีแล้ว จะเรียกว่าย้อนหลังกลับไปตั้งแต่เปลี่ยนแปลงการปกครอง เพราะฉะนั้นปัญหาเหล่านี้เป็นปัญหาที่ไม่ใช่แก้ได้ง่ายๆ และอย่างที่ผมเรียนเสมอ トラบไตที่คนไทยยังคิดว่าจะมีใครเป็นอัครวิณมาชาวเข้ามาช่วยแก้ปัญหาเหล่านี้ได้ ผมว่าเป็นความหวังที่ผิด เพราะ

ฉะนั้นปัญหาหลายอย่างเป็นปัญหาที่ผมเองให้ความไว้วางใจ และเห็นว่าคงแก้ไม่ได้ในรัฐบาลชุดนี้ สิ่งใดที่เราแก้ได้เราจะพยายามแก้ สิ่งใดที่เราแก้ไม่ได้ทันตา เราก็จะพยายามวางระบบ หรือวางแนวทาง แต่อย่างว่าการวางระบบมีทั้งผลดีทั้งผลเสีย เพราะในสังคมไทย หรือในวัฒนธรรมของสังคมไทยนั้น บางครั้งบางคราวปัญหาแบบไทยๆ ไปแก้โดยระบบก็พียงเหมือนกัน เพราะฉะนั้น บางครั้งบางคราวเราจะต้องดูให้แน่นว่า ปัญหานั้นแก้โดยระบบได้หรือไม่ หรือปัญหานี้ควรจะแก้แบบไทยๆ ด้วยกัน เพราะว่าจุดเกิดของปัญหานี้ก็เพราะว่าเราเป็นคนไทย อันนี้ก็เป็นสิ่งที่เราจะต้องวินิจฉัยเหมือนกันว่าอะไรเราจะใช้ระบบ อะไรเราจะใช้วิธีการแบบไทยๆ และอะไรเราจะใช้วิธีการแบบผสมผสาน คือ มีทั้งระบบและวิธีการแบบไทยๆ

โครงสร้างหรือโครงการที่ใช้เงินจำนวนมากๆ โครงการไหนที่มีการเซ็นสัญญาไปแล้ว หรือลงนามไปแล้ว โครงการนั้นจะดำเนินต่อไปตามขั้นตอน มีการตรวจสอบเรื่องสัญญาที่อัยการสูงสุด โครงการรถรางลอยฟ้า อันนี้อยู่ในกระบวนการแล้วจะดำเนินต่อไป เราจะขยายดอนเมืองบางส่วนได้มีการพูดถึงเรื่องแผนขยาย มิงบประมาณที่จัดไว้ให้เราสร้างสนามบินหนองงูเห่า ได้มีการตั้งคณะกรรมการระดับชาติ โดยรัฐมนตรีคมนาคมเป็นประธาน เราจะขยายสนามบินอยู่ตะกั่วป่า เชียงพาณิชย์และหน้าสนามบินอยู่ตะกั่วป่าถ้าเมื่อเป็นไปได้ เราจะพยายามสร้างเขตอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมเครื่องบิน หรืออุตสาหกรรมไฟฟ้า ซึ่งอาจจะต้องอาศัยสนามบินอยู่ตะกั่วป่าเป็นสถานที่ของการนำเข้าวัตถุดิบและการส่งออก เราจะเร่งรัดให้มีการใช้แหลมฉบังในเชิงพาณิชย์ และให้เป็นประโยชน์มากกว่านี้ เราจะต้องเร่งเครื่องของการจัดตั้งที่เรียกว่า ไอซีดี และเราอาจจะพิจารณาตามนโยบายใหม่ที่จะให้เอกชนเข้าบริหารท่าเรือทั้ง 4 ท่าที่แหลมฉบัง โครงการที่คนสนใจมากคือโครงการโทรศัพท์ เรื่องนี้ตั้งแต่สัปดาห์แรกที่เรามาบริหารงานเราได้ให้ความสนใจและติดตามอย่างใกล้ชิด การพิจารณาปัญหานี้จะเป็นการพิจารณาด้วยความชอบธรรมและด้วยความยุติธรรม เราจะไม่เริ่มต้นด้วยว่า มีข้อบกพร่องหรือมีการแสวงหาผลประโยชน์ในทางที่ไม่ชอบธรรมโดยฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง หลักการใหญ่ที่ผมกำหนดไว้ก็คือ หนึ่ง ให้มีการทบทวนโครงการนี้ เพราะยังไม่ได้มีการลงนาม สอง ลักษณะของสัญญาเก่าควรให้มีการตรวจสอบให้แน่ชัดว่า 1) ให้ผลประโยชน์กับรัฐในระดับที่เหมาะสมหรือไม่ 2) ให้ผลประโยชน์กับองค์การโทรศัพท์ในลักษณะที่ควรหรือไม่ และ 3) ให้บริการกับประชาชนอย่างที่เราต้องการหรือไม่ และ 4) จะไม่เปลี่ยนจากการผูกขาดของรัฐไปเป็นการผูกขาดของบริษัทใดบริษัทหนึ่ง 5) ต้องให้ความยุติธรรมกับบริษัทซึ่งได้รับการคัดเลือกมาแล้ว 6) ให้หาทางที่จะพุดจาสหนาหรือเจรจากับบริษัทที่เกือบจะได้รับเป็นผู้คัดเลือก หากหาทางว่ามีทางใดใหม่ที่จะแก้ไขในลักษณะที่รัฐต้องการและจะออกมาในรูปแบบที่จะทำได้

ผมให้เวลาอีกสองสัปดาห์ ถ้าสำเร็จก็สำเร็จ ถ้าไม่สำเร็จเราก็ต้องมีแผนรองไว้ แต่รัฐบาลนี้จะเจรจา จะพุดจาโดยไม่มีการคิดโนใจหรือมีการกล่าวหาโนใจว่า ที่ผ่านมานั้นเป็นเรื่องของการตุกติก หรือเป็นเรื่องของการได้รับสัญญาโดยไม่ชอบธรรม เราต้องแน่ใจว่าบริษัทนั้นธุรกิจนั้น ต้องได้รับความชอบธรรม ต้องได้รับความยุติธรรมในการพิจารณาของเรา และถ้าเมื่อ

ผลสุดท้ายปรากฏว่า สามารถเปลี่ยนรูปหรือเปลี่ยนภาพหรือลักษณะบางอย่างที่เป็นประโยชน์ต่อรัฐในระยะยาวและสอดคล้องกับแนวทางที่จะแปรสภาพเป็นของเอกชน เราจะดำเนินต่อไป ผมแน่ใจว่าบริษัทนั้นเป็นบริษัทที่มีคุณธรรมพอสมควรที่จะสามารถนั่งอยู่กับเรา และพิจารณาร่วมกันแสวงหาผลประโยชน์และความถูกต้องให้กับรัฐ

ปัจจุบันนี้เราเข้าอยู่เวทีการเมืองระหว่างโลก ในเรื่องของธุรกิจ ในเรื่องของการค้าเรามีปัญหา ปัญหาก็คือว่าเพื่อนที่ดีของเรา ซึ่งเคยเป็นมหาอำนาจและเป็นผู้ยิ่งใหญ่ในโลก เขามีวิธีการทำงานของเขาอย่างไร ซึ่งวิธีการทำงานของเขาอย่างนั้นเราอาจจะไม่เห็นด้วย เราอาจจะคัดค้าน เราอาจจะตะโกนปาวๆ ได้ว่าเขาทำไม่ถูก เขาไม่ทำตามกติกาของโลก แต่การเมืองระหว่างประเทศนั้น ผมเรียนได้อย่างหนึ่งว่า ความชอบธรรมนั้นมีน้อยมาก ความยุติธรรมนั้นก็แล้วแต่ว่าเป็นความยุติธรรมของผู้ใดการเมืองระหว่างประเทศไม่มีมิตรและไม่มีศัตรูมีแต่ผลประโยชน์ที่นี้ผลประโยชน์ของไทยอยู่ที่ไหน ผลประโยชน์ของประเทศไทยปัจจุบันนี้ในฐานะที่เป็นประเทศที่ต้องพึ่งกำลังทางเศรษฐกิจของตัวเอง ไม่ใช่ปัญหาเรื่องศีลธรรม ไม่ใช่ปัญหาเรื่องสิทธิบัตรเรื่องเดียว และไม่ใช่ปัญหาเรื่องการค้าอย่างเดียวด้วย ปัญหาทุกปัญหามันเกี่ยวโยงกันไปหมด ในเรื่องนี้ผมว่าข้อเท็จจริงที่มีการถกเถียงกัน ยังต้องได้รับการปรับปรุงให้สมบูรณ์กว่านี้ เป็นหน้าที่ของรัฐและเป็นหน้าที่ของหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง ต้องให้ข้อมูลที่สมบูรณ์กว่านี้ ต้องพยายามชี้แจง ต้องพยายามอธิบายให้คนที่เขาไม่เห็นด้วยกับเราเข้าใจ ว่าสิ่งที่รัฐวางแผนหรือมีดำริที่จะทำนั้นมีใช่เป็นสิ่งที่เขากล่าวหา สิ่งที่รัฐกำลังจะทำ ก็คำนึงถึงผลประโยชน์ของประเทศชาติ และคำนึงถึงผลประโยชน์ของคนจนโดยทั่วไป ขณะเดียวกัน บุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งที่มีข้อมูลข้อเท็จจริงไม่สมบูรณ์ หรือมีข้อยุติที่ค่อนข้างจะฉาบฉวย ก็อย่าไปนึกว่าตนเองนั้นถูก 100% เสมอไป อย่าไปนึกว่าทุกสิ่งทุกอย่างที่ตัวเองต้องการ หรือที่ตัวเองทำเท่านั้น ทำเพื่อคนจน เราต้องรับรู้ว่าการกำลังของเรามีมากน้อยแค่ไหน เราต้องรับรู้ว่ามีสิ่งที่ยุโรปอยากให้อะไร ประเทศทำ ปัจจุบันนี้เหลืออยู่ 3 ประเทศเท่านั้น คือ จีน อินเดีย และไทย เราคิดหรือว่าคนสิงคโปร์เขาฉลาดน้อยกว่าเรา หรือรัฐบาลสิงคโปร์นี้เขาไม่เห็นใจคนจนของเขา เราคิดหรือไม่ว่า คนเกาหลีเขาฉลาดน้อยกว่าเราหรือรัฐบาลเกาหลีเขาช่างใจเก่งเท่าตัวเราไปยอมอเมริกาทั้งหมด เราคิดหรือว่าคนเม็กซิโกก็ดี หรือรัฐบาลเม็กซิโกก็ดี เขาดีอยู่ในความรู้ในทางความคิดเห็น หรือมีประสิทธิภาพน้อยกว่าเรา เราเก่งอย่างไร เราจำต้องเจรจากับสหรัฐอเมริกาต่อไป และเราต้องเจรจาให้สำเร็จ และเราจะเจรจาโดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของประเทศชาติและของคนจนทั่วไป ไม่ว่าจะเป็นคนจนที่อาจจะได้รับความกระทบกระเทือนในเรื่องสิทธิบัตร หรือไม่ว่าจะเป็นคนจนที่อาจจะได้รับความกระทบกระเทือน ถ้าหากเราไม่สามารถส่งออก ถ้าหากโรงงานไม่สามารถดำเนินการตามปกติ ถ้าหากอีกเยอะแยะ เรามองประเด็นนี้ในเรื่องเดียวไม่ได้ เราต้องมองดูสภาพเศรษฐกิจทั้งหมด และผมขอรับประกันว่า รัฐบาลนี้ไม่ว่าจะทำอะไรโดยเฉพาะในเรื่องนี้ ท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ก็ดี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงต่างประเทศก็ดี ผมก็ดี จะไม่ลืมคนจน และลืมไม่ได้ด้วย เพราะว่าคนจนอยู่ที่ไหน คนจนอยู่ทุกหนทุกแห่งในสังคมไทย คนจนที่อาจจะได้รับความกระทบกระเทือนในเรื่องสิทธิบัตรยา คนจนที่อาจจะได้รับความกระทบกระเทือนเพราะไม่มีงานทำใน

โรงงาน คนจนที่อาจจะได้รับความกระทบกระเทือนเพราะว่าการส่งออก ส่งออกไม่ได้มากเท่าที่ควร ที่ทำงานอยู่ที่ท่าเรือ ที่ทำงานอยู่ตามที่ต่างๆ ในกิจกรรมซึ่งเกี่ยวข้องกับการผลิตเพื่อการส่งออก กับขบวนการการส่งออก ไม่ใช่เรื่องของคนจนที่ต้องอาศัยเรื่องยาอย่างเดียว และปัจจุบันนี้ก็เป็นที่พิสูจน์กันแล้วว่า 90% ของยาที่ใช้อยู่ในเมืองไทยนั้น สิ้นวาระของการบังคับใช้ในสิทธิบัตรแล้ว ถ้าเมื่อมาถามผมว่า ต่อไปถ้าเมื่อยาเกิดขึ้นในอนาคตจะทำอย่างไร มีใครบ้างครับที่จะกันสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้ แต่ทั้งนี้และทั้งนั้น ไม่ใช่ที่เราจะไปยอมอเมริกาทุกอย่าง จุดยืนของรัฐบาลนี้เป็นจุดยืนที่เราจะปกป้องรักษาผลประโยชน์ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ และในขั้นนี้ ณ บัดนี้ เราไม่ได้ให้คำมั่นสัญญาอะไรกับอเมริกาเลย เราจะมีการประชุมปรึกษาหารือกันในเดือนหน้า คุณอมเรตได้รายงานผมตลอดทุกระยะ รัฐบาลนี้รับผิดชอบร่วมกัน ใครมีความเห็น ใครมีข้อสังเกต เชิญครับ ประตุผมเปิดรับอยู่เสมอ และจะพูดด้วยความจริงใจอยู่เสมอ แต่จะต้องพูดโดยอาศัยมูลฐานของข้อเท็จจริง และขอให้เข้าใจอย่างหนึ่งว่า ปัญหานี้ไม่ใช่เป็นปัญหาที่เราจะแก้ที่ประเด็นเดียว แต่เป็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับอีกหลายๆ เรื่อง

ปัจจุบันนี้นอกเหนือไปจากเรื่องของสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานแล้ว ก็เป็นเรื่องของการขาดแคลนกำลังคนเรื่องนี้ทางรัฐกำลังพยายามที่จะปรับปรุงแผนงานที่จะผลิตวิศวกรให้เพิ่มขึ้น ซึ่งผมเข้าใจว่า สมาอุตสาหกรรมก็ได้มีโครงการที่เริ่มต้นตั้งอยู่แล้วกับทางด้านญี่ปุ่น เรามีแผนว่าเราจะผลิตวิศวกรเพิ่มขึ้น จากปีนี้ 3,400 คน เป็น 5,100 คน ในปีหน้า และเป็น 6,100 คนในปี 2537 นอกจากนั้น เรายังมีแผนที่จะจัดตั้งมหาวิทยาลัยต่างๆ อีกประมาณ 5 แห่งด้วยกัน ทางด้านการเงิน อันนี้ผมคงไม่พูดมาก เพราะทางด้านธนาคาร ทางด้านกระทรวงการคลัง ก็พูดอยู่เสมอว่าเราจะมีกรมอ่อนคลาย ระบบการเงินของเราในแวนนี้ก็ดำเนินต่อไปเรื่อยๆ เรื่องความยากจนของคนไทย ผมได้วิงวอนให้ท่านนักธุรกิจทั้งหลาย แสดงความรับผิดชอบมากกว่านี้ในการจ่ายภาษี ในขณะที่เดียวกัน นอกเหนือไปจากการจ่ายภาษีแล้วผมว่ายังมีกิจกรรมอีกหลายอย่าง ซึ่งถ้าหากทางอุตสาหกรรมไทยก็ดี หรือทางธุรกิจไทยก็ดี จะคำนึงถึงก็จะเป็นประโยชน์มาก ปัจจุบันนี้มีโครงการหรือแผนงานที่นำโดยองค์กรเอกชนที่บริษัทโคบริษัทหนึ่งเข้าไปรับผิดชอบในการพัฒนาหมู่บ้าน ผมเข้าใจว่ามี 60-70 บริษัทแล้วที่เขาไป เรื่องนี้รัฐมนตรีมีชัย วีระไวทยะ รู้เรื่องมากกว่าผม และผมอยากขอให้ทางสมาคมอุตสาหกรรมและทางด้านสมาชิกลองพิจารณาดูด้วยว่า บริษัทที่มีกำลังเงิน กำลังคนพอที่จะไปช่วยในโครงการเหล่านี้หรือไม่ เพราะอันนี้เป็นสิ่งหนึ่งที่ผมคิดว่าจะเป็นการช่วยกระจายรายได้ ไม่ใช่เป็นการให้การกุศลเท่านั้น แต่เป็นการช่วยเหลือให้เขามีขีดความสามารถในอันที่จะมีรายได้เพิ่มขึ้น วิธีการนี้เป็นวิธีการที่ผมคิดว่าน่าจะได้มีการส่งเสริมสนับสนุนต่อเนื่องเป็นกระบวนการต่อไป

งานของรัฐบาลนี้ยังมีอีกมาก มีปัญหาเรื่องน้ำกินน้ำใช้ในชนบท มีปัญหาที่จะต้องปรับปรุงระบบเพิ่มทุนธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร มีปัญหาเรื่องสิ่งแวดล้อม มลภาวะควันดำควันขาวในกรุงเทพฯ ทุก ๆ วันคนกรุงเทพฯ 6 ล้าน 8 ล้านคน สูดสารตะกั่ว สูดควันดำควันขาวไปเรื่อย ซึ่งเสร็จแล้วภาวะก็จะตกอยู่ที่รัฐ เพราะว่าปัญหาของโรคที่ตามมานั้น

เป็นปัญหาที่ทำให้รัฐต้องมีรายจ่ายมากขึ้นเป็นอย่างมาก ปัญหาขยะมูลฝอย ปัญหาการไม่อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม แต่สิ่งที่สำคัญที่สุดของปัญหาสังคมนั้น เป็นปัญหาที่จะต้องใช้จ่ายเงินทั้งนั้น และปัญหาสังคมเป็นปัญหาที่แก้ไม่หมด ยิ่งโลกเจริญ ยิ่งสังคมเจริญ ปัญหาจะสืบเนื่องต่อไป ถ้าเมื่อเราไม่มีเงินมาช่วยแก้ปัญหาสังคม สถานการณ์จะยิ่งเหยิงมากขึ้น เพราะฉะนั้นขอเรียนด้วยความสัตย์จริงว่า รัฐบาลชุดนี้จะประกอบด้วยทั้งอดีตข้าราชการและนักธุรกิจ แต่พวกผมไม่ใช่ข้าราชการ พวกผมใช้ระบบธุรกิจมาปฏิบัติงานของรัฐบาลและของประเทศชาติ และพวกผมมีความมั่นใจว่า ระบบเศรษฐกิจเสรี ระบบเศรษฐกิจที่รัฐมีบทบาทน้อยลงไป ระบบเศรษฐกิจที่เปิด ระบบเศรษฐกิจที่แข่งขัน ระบบเศรษฐกิจที่ไม่มีการผูกขาด ระบบเศรษฐกิจที่มีการตรวจตราได้ ระบบเศรษฐกิจที่มีกระบวนการตัดสินใจที่แน่ชัดและโปร่งแจ้งและระบบเศรษฐกิจที่เอกชนเป็นผู้นำและเป็นแกนนำนั้น เป็นระบบเศรษฐกิจที่ดีที่สุด และจะเป็นระบบเศรษฐกิจที่นำผลประโยชน์ให้กับรัฐ ให้กับประชาชนมากที่สุด และระบบเศรษฐกิจนี้ไม่ว่าจะมีเรื่องการเมือง หรือสะดุดเรื่องอะไรต่ออะไร ระบบเศรษฐกิจนี้จะต้องอยู่ตลอดไป เพราะถ้าหากเราไม่มีระบบเศรษฐกิจนี้แล้วเราจะไม่มีเงินไปแก้ปัญหาสังคม

ขอบคุณครับ.

คำแถลงประกอบงบประมาณรายจ่าย

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2535

นายอานันท์ ปันยารชุน นายกรัฐมนตรี

แถลงต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

วันศุกร์ที่ 19 กรกฎาคม พุทธศักราช 2534

ท่านประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติที่เคารพ

คณะรัฐมนตรีขอเสนอร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2535 โดยมีหลักการและเหตุผล ดังนี้

หลักการ

1. ตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2535 เป็นจำนวนไม่เกิน 460,400,000,000 บาท (สี่แสนหกหมื่นสี่ร้อยล้านบาท)
2. ตั้งรายจ่ายชดใช้เงินคงคลัง

เหตุผล

1. เพื่อให้ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ ได้มีงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2535 สำหรับใช้เป็นหลักในการใช้จ่ายเงินแผ่นดิน
2. เพื่อปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลัง และกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณที่กำหนดให้ตั้งรายจ่ายชดใช้เงินคงคลังตามที่ได้จ่ายไปแล้ว

ท่านประธานที่เคารพ

เมื่อเดือนมีนาคม ศกนี้ รัฐบาลได้มารับหน้าที่บริหารประเทศ และในเดือนถัดมาได้แถลงนโยบายต่อสภาแห่งนี้ว่า รัฐบาลจะแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าซึ่งเป็นความเดือดร้อนของราษฎรอย่างเร่งด่วน และจะวางพื้นฐานสำหรับการพัฒนาบ้านเมืองด้านต่างๆ ในอนาคต บัดนี้ รัฐบาลได้บริหารราชการแผ่นดินมาประมาณสี่เดือนเศษแล้ว จึงขอถือโอกาสกราบเรียนต่อท่านประธานและท่านสมาชิกสภานิติบัญญัติว่า รัฐบาลได้ทุ่มเทกำลังกาย และกำลังความคิดบริหารราชการตามนโยบายที่ได้แถลงไว้ทุกประการ โดยยึดถือความซื่อสัตย์สุจริตและผลประโยชน์ของส่วนรวมเป็นที่ตั้ง ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา รัฐบาลได้ตระหนักดีว่างบประมาณแผ่นดินที่ใช้บริหารประเทศอยู่ได้ถูกกำหนดขึ้นจากรัฐบาลที่ผ่านมา ดังนั้น แผนงานและโครงการใดที่เป็นประโยชน์สุขต่อประชาชนชาวไทยโดยส่วนรวม รัฐบาลก็ได้เร่งรัดให้การทำงานนั้นสำเร็จลุล่วงไปโดยมิชักช้า นอกจากนี้ รัฐบาลได้เร่งรัดปรับปรุงตัวบทกฎหมาย รวมทั้งระเบียบปฏิบัติต่างๆ ที่เป็น

อุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดินมีประสิทธิภาพ และแก้วิกฤตต่อความเจริญรุ่งเรืองของชาติบ้านเมือง รัฐบาลต้องขอขอบพระคุณที่สภาแห่งนี้ได้ให้การสนับสนุนมาด้วยดีโดยตลอด

ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2535 ที่รัฐบาลขอเสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติในวันนี้ เป็นงบประมาณรายจ่ายที่รัฐบาลนี้ได้จัดทำขึ้นโดยยึดแนวทางหลักสองประการ ประการแรก ได้ยึดนโยบายที่รัฐบาลได้แถลงไว้ต่อสภาแห่งนี้แล้วเป็นบรรทัดฐาน และประการต่อมา ได้ยึดแนวทางของร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฯ ฉบับที่ 7 ซึ่งจะเริ่มในปี 2535 จนถึง 2539 เป็นสำคัญ

กล่าวโดยส่วนรวม ทิศทางของงบประมาณประจำปี 2535 เป็นงบประมาณที่รักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ พร้อมทั้งสนับสนุนการขยายตัวในอัตราที่เหมาะสม เป็นงบประมาณที่กระจายความเจริญออกสู่ชนบท โดยมุ่งลดความเหลื่อมล้ำของความเป็นอยู่ระหว่างประชาชนในชนบทและส่วนกลาง เป็นงบประมาณที่เร่งแก้ไขการขาดแคลนปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจเป็นงบประมาณที่ให้ความสำคัญแก่การอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นงบประมาณที่เสริมสร้างการพัฒนาสังคมและรักษาคุณภาพชีวิตให้สูงขึ้น และเป็นงบประมาณที่เสริมสร้างขีดความสามารถในด้านการป้องกันประเทศและความมั่นคงของชาติที่เพียงพอ

ภาวะเศรษฐกิจทั่วไป

ท่านประธานที่เคารพ

ภาวะเศรษฐกิจของประเทศไทยตั้งแต่ต้นปี 2534 จนถึงปัจจุบันได้ขยายตัวช้าลงไปบ้างเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา แต่ก็ถือว่ายังอยู่ในอัตราที่น่าพึงพอใจ คือ รวบรวมร้อยละ 8.5 สาเหตุที่สำคัญส่วนหนึ่งเกิดจากภาวะเศรษฐกิจโลกที่มีความผันผวนอันเนื่องจากภาวะสงครามในอ่าวเปอร์เซีย ทำให้ราคาน้ำมันเพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว ตลาดเงินของโลกมีภาวะผิดปกติ ความเชื่อมั่นในการลงทุนได้ลดลง และการเดินทางท่องเที่ยวทั่วโลกซบเซา ปัจจัยเหล่านี้ส่งผลกระทบถึงภาวะเศรษฐกิจของประเทศไทยต้องขยายตัวช้าลง อย่างไรก็ตาม เศรษฐกิจของประเทศไทยยังสามารถขยายตัวต่อไปได้ เนื่องจากมีรากฐานที่มั่นคงและนโยบายการบริหารงานด้านเศรษฐกิจที่ถูกต้อง การผลิตและการส่งออกยังเพิ่มขึ้นอย่างสม่ำเสมอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการส่งออกยังคงเพิ่มขึ้นร้อยละ 17 ในครึ่งปีแรก และคาดว่าจะรักษาอัตรานี้ได้ตลอดไปทั้งปี สำหรับภาวะเงินเฟ้อหรือค่าครองชีพในช่วงนี้เพิ่มขึ้นช้าลง และคาดว่าจะรักษาได้ระดับที่ไม่เป็นที่เดือดร้อนของประชาชน ส่วนการขาดดุลการค้าและดุลบัญชีเดินสะพัดที่เพิ่มสูงขึ้นในปัจจุบันเป็นผลจากปัจจัยที่กล่าวแล้วข้างต้น รัฐบาลได้ตระหนักดีถึงสาเหตุของปัญหาและได้ดูแลอย่างใกล้ชิด รัฐบาลเชื่อมั่นว่าปัญหาการขาดดุลจะคลี่คลายลงไม่ช้า

สำหรับปี 2535 คาดว่าภาวะเศรษฐกิจของประเทศไทยจะยังคงขยายตัวต่อไปในอัตราที่ใกล้เคียงกับปัจจุบัน ภาวะเงินเฟ้อจะอ่อนตัวลง ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจโลกด้านการส่งออก การท่องเที่ยว และด้านการเงิน มีเส้นทางที่แจ่มใสขึ้นกว่าเดิมมาก ถึงแม้ว่าการคาดการณ์ภาวะเศรษฐกิจต่างประเทศจะไปในทิศทางที่ดีขึ้นก็ตาม รัฐบาลจะต้องเร่งรัดดูแลเรื่องการหาเงินตราเข้าประเทศให้เพิ่มมากยิ่งขึ้น ทั้งในด้านส่งเสริมการส่งออก การท่องเที่ยว การทำงานของคนไทยในต่างประเทศ และการลงทุนจากต่างประเทศ นอกจากนี้ รัฐบาลจะเร่งรัดบังคับให้มีการประหยัดการใช้น้ำมันและพลังงาน ซึ่งเป็นการสงวนเงินตราต่างประเทศอีกทางหนึ่งด้วย

ฐานะและนโยบายการคลัง

เกี่ยวกับฐานะการคลังของประเทศในปัจจุบัน รัฐบาลใคร่ขอกราบเรียนว่า ฐานะการคลังของรัฐบาลมีความมั่นคงเป็นอย่างมาก ในช่วงสามปีที่ผ่านมา รัฐบาลสามารถจัดเก็บรายได้มากกว่าที่ตั้งเป้าหมายไว้ จึงเป็นผลให้รัฐบาลมีเงินคงคลังอยู่ราว 180,000 ล้านบาท ดังนั้นนโยบายการคลังในปีงบประมาณ 2535 รัฐบาลจะไม่แสวงหารายได้จากภาษีเพิ่มอีก ในทางตรงกันข้าม รัฐบาลจะปรับโครงสร้างภาษีที่ไม่เป็นธรรมและที่มีอัตราสูงเกินไปให้ต่ำลง

จุดมุ่งหมายของนโยบายนี้มีอยู่สามประการ คือ

ประการแรก โครงสร้างภาษีใหม่ เป็นการปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมและธุรกิจของประเทศไทย เพื่อนำไปสู่การลดต้นทุนการผลิต การแข่งขันโดยเสรีและยุติธรรม การลงทุนในด้านพัฒนาและวิจัย การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและการบริหาร รวมทั้งการส่งเสริมการส่งออก

ประการที่สอง โครงสร้างภาษีใหม่ เป็นโครงสร้างที่ชอบธรรม เพื่อจูงใจให้ประชาชนหันเข้าสู่ระบบการเสียภาษีมากขึ้น สะดวกในการจัดเก็บ ง่ายในการเสียอย่างไม่ซับซ้อน ตรงไปตรงมา และต่ำพอที่จะเชิญชวนให้ธุรกิจเข้าสู่ระบบโดยไม่หลีกเลี่ยง

ประการที่สาม โครงสร้างภาษีใหม่จะเอื้ออำนวยระบบการเงินให้คล่องตัว ส่งเสริมการออมทรัพย์ และเป็นโครงสร้างที่เหมาะสมกับสภาพสังคมไทยที่กำลังเปลี่ยนไปสู่ฐานทางอุตสาหกรรมมากยิ่งขึ้น

มาตรการด้านปรับปรุงภาษี รัฐบาลได้ทำไปหลายเรื่องแล้ว ที่สำคัญได้แก่ การปรับลดภาษีอากรรถยนต์ อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ให้ต่ำลง การปรับปรุงประมวลรัษฎากร เกี่ยวกับการควบบริษัท การตัดสำรองหนี้สูญ การยกเว้นภาษีสำหรับเงินปันผลที่จ่ายระหว่างบริษัท ภาษีการค้าของการซื้อขายตราสารการเงินที่ซับซ้อน มาตรการภาษีเหล่านี้ล้วนมุ่งแก้ไขอุปสรรคของภาคธุรกิจเพื่อให้เกิดความมั่นคงและเป็นธรรม นอกจากนี้ รัฐบาลมีแผนการในอนาคตที่จะปรับปรุง

ภาษีเงินได้นิติบุคคลและบุคคลธรรมดา การนำระบบภาษีมูลค่าเพิ่มมาใช้แทนภาษีการค้า

ถึงแม้ว่าการปรับปรุงโครงสร้างภาษีอากรของรัฐบาลตามแผนงานที่ได้กล่าวถึงข้างต้นจะทำให้รัฐบาลสูญเสียรายได้เป็นจำนวนมากก็ตาม รัฐบาลนี้ก็พร้อมที่จะตัดสินใจทำต่อไป เพราะเมื่อได้คำนึงว่าการปรับปรุงโครงสร้างภาษีอากรในทิศทางที่ถูกต้องจะทำให้เศรษฐกิจของชาติขยายตัวเพิ่มมากขึ้น รายได้ของรัฐบาลก็จะกลับเพิ่มขึ้นในระยะต่อไป

สำหรับวงเงินรายจ่ายงบประมาณ 2535 ที่ได้นำเสนอในครั้ง นี้ ได้คำนึงถึงความเป็นไปได้ในด้านรายได้ แรกกดดันต่อภาวะเงินเฟ้อ การขาดดุลบัญชีเดินสะพัด และภาระหนี้ อย่างรอบคอบแล้ว รัฐบาลเห็นว่านโยบายงบประมาณแบบสมดุล เป็นนโยบายที่เหมาะสมต่อภาวะเศรษฐกิจส่วนรวม และสอดคล้องกับนโยบายการคลังของประเทศ

ฐานะและนโยบายการเงิน

การขยายตัวทางเศรษฐกิจในอัตราที่สูงต่อเนื่องกันหลายปีได้ก่อให้เกิดภาวะการลงทุนมากกว่าเงินออมภายในประเทศไทย เมื่อเกิดภาวะความผันผวนในตลาดการเงิน อันเนื่องจากวิกฤตการณ์ในอ่าวเปอร์เซีย ภาวะการเงินภายในประเทศจึงมีความรัดตัว ส่งผลให้อัตราดอกเบี้ยสูงขึ้น และการพึ่งพาเงินกู้จากต่างประเทศมีความสำคัญเพิ่มขึ้นด้วย อย่างไรก็ตามฐานะการเงินของประเทศในด้านต่างประเทศยังอยู่ในเกณฑ์ที่ดี เงินทุนสำรองระหว่างประเทศมีจำนวน 16,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และภาระหนี้สินต่างประเทศมีเพียงร้อยละ 8.8 ของรายได้ การส่งออกสินค้าและบริการ ซึ่งถือได้ว่ามีความมั่นคงมาก

นโยบายการเงินของรัฐบาล ได้ให้ความสำคัญและระมัดระวังเสถียรภาพทางการเงินเป็นพิเศษ ดูแลและติดตามให้ปริมาณเงินสอดคล้องกับเป้าหมายของการขยายตัวของเศรษฐกิจ และใช้กลไกการตลาดในเรื่องดอกเบี้ยเป็นตัวกำกับการกักตุน พร้อมทั้งดำเนินมาตรการทางการเงินที่สนับสนุนให้การลงทุนในสาขาที่เกิดประโยชน์ ในทางเศรษฐกิจโดยตรงให้มากที่สุด ส่งเสริมให้มีการพัฒนาตราสารการเงิน เพื่อเป็นเครื่องมือสำคัญในการระดมเงินออมจากประชาชนในด้านการเงินระหว่างประเทศได้ผ่อนคลายข้อจำกัดในด้านปริวรรตเงินตราต่างประเทศตามแผนที่ได้กำหนดไว้ และดูแลค่าเงินบาทให้มีความมั่นคงต่อไป

ด้วยฐานะทางเศรษฐกิจที่แข็งแกร่งของประเทศ ด้วยการบริหารงานทางเศรษฐกิจที่มีระเบียบวินัยทางการเงินและการคลังของรัฐบาล และด้วยโอกาสทางเศรษฐกิจที่ดีซึ่งอยู่รอบเมืองไทย รัฐบาลขอให้ความมั่นใจว่าจะรักษาฐานะทางการเงินของประเทศให้มีความแข็งแกร่งรองรับการพัฒนาและความรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจในอนาคต และมีเป้าหมายที่จะให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางทางการเงินของภูมิภาคนี้ในทศวรรษหน้า

สาระสำคัญของงบประมาณรายจ่าย

ท่านประธานที่เคารพ

ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณ ประจำปี 2535 ที่รัฐบาลเสนอต่อรัฐสภาในวันนี้ เป็นงบประมาณแบบสมดุลจำนวน 460,400 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณก่อน 72,900 ล้านบาท หรือร้อยละ 18.8 โดยเป็นงบลงทุน 131,100 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 24 และงบประจำ 329,300 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 17

สำหรับแหล่งเงินที่จะนำมาใช้ในปีนี้จะได้มาจากรายได้ทั้งหมด เป็นรายได้จากภาษีอากร 416,300 ล้านบาท หรือร้อยละ 90 ของรายได้ทั้งหมด ที่เหลือเป็นรายได้จากการขายสิ่งของและบริการ รายได้จากรัฐพาณิชย์ และรายได้อื่นๆ ประมาณ 44,100 ล้านบาท

งบประมาณที่เสนอมานี้ได้พิจารณาให้เหมาะสมกับความจำเป็นที่จะต้องใช้จ่ายตามนโยบายสำคัญของรัฐบาล คือ การลดความแตกต่างความเป็นอยู่ของประชาชนในชนบทและในเมือง

การใช้จ่ายส่วนหนึ่งในงบประมาณ 2535 นี้ ได้มุ่งเน้นกระจายความเจริญออกสู่ชนบท และลดความเหลื่อมล้ำของรายได้และโอกาส เพราะการขยายตัวของเศรษฐกิจที่ผ่านมาไม่ได้ส่งผลประโยชน์ให้ประชาชนในประเทศมีโอกาสรับประโยชน์โดยทั่วหน้ากัน นับแต่รัฐบาลนี้เข้ามาทำหน้าที่บริหารราชการแผ่นดิน รัฐบาลได้เริ่มดำเนินโครงการเพื่อพัฒนารายได้ และยกระดับการครองชีพของครัวเรือนในชนบทอย่างต่อเนื่องมาโดยตลอด

งบประมาณปีนี้เป็นปีแรกที่รัฐบาลจะกระจายอำนาจตัดสินใจในการใช้จ่ายงบประมาณไปสู่ภูมิภาค เพื่อดำเนินโครงการพัฒนาจังหวัด จำนวน 6,000 ล้านบาท สำหรับใช้จ่ายในโครงการอันจะให้ถึงประชาชนในชนบทอย่างแท้จริง รัฐบาลได้ตัดสินใจที่จะจัดตั้งกองทุนรวมเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร โดยกำหนดว่าทุกปีจะจัดสรรงบประมาณจำนวนร้อยละ 2 ของงบประมาณรายจ่ายให้กับกองทุน รัฐบาลจะจัดตั้งกองทุนเพื่อการปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตร เพื่อให้สามารถขยายสินเชื่อระยะยาวให้กับเกษตรกร และกิจการที่ต่อเนื่องจากการเกษตร รัฐบาลจะขยายสินเชื่อให้แก่เกษตรกรโดยผ่านทางธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และจะปลดปล่อยภาระหนี้อันเกิดจากการแทรกแซงตลาดรับซื้อและเร่งระบายผลผลิตการเกษตร นอกจากนี้ รัฐบาลจะจัดให้เกษตรกรได้มีปุ๋ยใช้อย่างพอเพียงในราคาที่เป็นธรรม และจะจัดสรรงบประมาณเพื่อเป็นทุนประเดิมให้กับบริษัทเงินทุนเพื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม อันจะเป็นประโยชน์แก่ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมรายย่อยในชนบท ซึ่งได้ขยายตัวอย่างรวดเร็วขณะนี้

รวมกันแล้ว รัฐบาลได้จัดสรรงบประมาณเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร ซึ่งเป็นประชาชน

ส่วนใหญ่ในชนบท เป็นการช่วยเหลือโดยตรง 30,000 ล้านบาท และการพัฒนาชนบท 36,000 ล้านบาท โดยจะดำเนินการแก้ไขปัญหา ทั้งในระยะสั้นและปูพื้นฐานในระยะยาว ด้วยการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรในด้านการผลิต การพยุงราคาจำหน่ายผลผลิตเกษตรกรรม และขจัดภัยธรรมชาติอย่างเป็นระบบ ส่วนการพัฒนาชนบทจะแก้ไขปัญหาความยากจน ความขาดแคลนบริการพื้นฐาน และความด้อยคุณภาพชีวิตของพี่น้องในชนบทให้ได้ผลอย่างจริงจัง

การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

นอกเหนือไปจากการแก้ไขปัญหาความเสื่อมล้ำของรายได้แล้ว การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ก็เป็นเรื่องที่รัฐบาลให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง จากการทำรัฐบาลขยายตัวไปอย่างรวดเร็ว โรงงานอุตสาหกรรมเกิดขึ้น การขยายตัวของชุมชนและเมือง การบุกรุกทำลายทรัพยากรธรรมชาติ ผลที่ติดตามมาก็คือปัญหาสภาพแวดล้อม และการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ นอกจากนี้ การขาดการวางแผนที่ดี ระบบการจัดน้ำเสียและสิ่งปฏิกูลจากโรงงานและที่อยู่อาศัยยังขาดประสิทธิภาพ ยิ่งทำให้ปัญหานี้ทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น

รัฐบาลถือว่าการอนุรักษ์และการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ การแก้ปัญหามลพิษด้านน้ำ อากาศ และเสียง เป็นปัญหาเร่งด่วน และได้จัดงบประมาณจำนวน 19,300 ล้านบาท เพื่อเร่งแผนงานต่างๆ คือ การฟื้นฟูสภาพป่าชายเลน การรักษาและพัฒนาธรรมชาติของอุทยานแห่งชาติ การเร่งรัดปลูกป่า รวมถึงการแก้ไขปัญหาน้ำเสียและขยะมูลฝอยในพื้นที่เร่งด่วนทั่วประเทศ รัฐบาลจะจัดตั้งกองทุนพัฒนาสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิต และจัดตั้งศูนย์บริการกำจัดน้ำทิ้งและกากพิษอุตสาหกรรม

นอกจากนี้ รัฐบาลได้ลดภาษีสรรพสามิตสำหรับน้ำมันไร้สารตะกั่ว เพื่อลดปัญหามลพิษ ซึ่งก็ได้รับการตอบสนองด้วยดีจากประชาชน พร้อมๆ กับแบ่งภาษีสรรพสามิตจากน้ำมันให้ท้องถิ่นเพื่อใช้ในการลดปัญหามลพิษ การลดความแออัดของการจราจร เป็นจำนวนเงินประมาณ 3,000 ล้านบาท

การเร่งรัดจัดสร้างปัจจัยพื้นฐานเศรษฐกิจ

ความไม่พอเพียงของบริการสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานในปัจจุบัน เป็นปัญหาที่มีผลกระทบกว้างขวาง ไม่เฉพาะแต่ในกรุงเทพมหานครเท่านั้น ความไม่พอเพียงด้านการขนส่ง ถนนหนทางโทรศัพท์ ไฟฟ้า ประปา เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในทุกภูมิภาคของประเทศ และเป็นเรื่องเร่งด่วนที่ต้องเริ่มแก้ไขอย่างจริงจัง ที่ผ่านมามีรัฐบาลจะให้ความสนใจกับการลงทุนของบริการ

พื้นฐานอย่างต่อเนื่อง ทั้งส่วนการลงทุนของรัฐบาล รัฐวิสาหกิจ และในส่วนที่สนับสนุนให้เอกชนดำเนินการ แต่ก็ยังไม่สามารถสนองความต้องการได้อย่างเพียงพอ

ในเรื่องนี้ รัฐได้จัดสรรงบประมาณรายจ่าย จำนวน 31,000 ล้านบาท เพื่อเร่งรัดก่อสร้างโครงการพื้นฐาน ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค และให้งบประมาณสนับสนุนรัฐวิสาหกิจเพื่อดำเนินโครงการต่างๆ อย่างไรก็ตาม การส่งเสริมบทบาทภาคเอกชนในการลงทุนก่อสร้างพื้นฐานก็ยังเป็นนโยบายสำคัญของรัฐบาลที่จะมาสนับสนุนในด้านนี้

นอกจากเงินงบประมาณแผ่นดินที่ปรากฏในงบประมาณแล้ว เงินลงทุนส่วนใหญ่จะอยู่ที่รัฐวิสาหกิจที่รับผิดชอบ และอยู่ในโครงการที่ให้สัมปทานแก่เอกชนลงทุนและดำเนินงาน ในเรื่องนี้รัฐบาลกำลังปรับปรุงโครงสร้างทางการเงินของรัฐวิสาหกิจให้สามารถระดมทุนจากตลาดทุนในประเทศและต่างประเทศ และกำลังพิจารณาหลักเกณฑ์การพิจารณาการให้สัมปทานแก่เอกชน เพื่อให้ประชาชนได้รับบริการที่ดีที่สุด และในราคาที่ยุติธรรมต่อทุกฝ่าย

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ สังคม และคุณภาพชีวิต

รัฐบาลนี้ตระหนักอยู่เสมอว่า ประเทศจะเจริญรุ่งเรืองได้จำเป็นต้องมีทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ โดยรัฐจะต้องให้บริการพื้นฐานในการดำรงชีวิตที่พอเพียง ทั้งด้านการศึกษา ที่อยู่อาศัยและบริการด้านสาธารณสุข และที่สำคัญที่สุดก็คือ คุณภาพทางด้านจิตใจ คือ จริยธรรมของประชาชน สิ่งเหล่านี้เป็นเรื่องที่จะต้องกลับมาทบทวน โดยการเริ่มต้นแก้ไขปัญหาย่างจริงจัง รัฐบาลได้ตั้งงบประมาณเพื่อการพัฒนาสังคมและเสริมสร้างคุณภาพชีวิต จำนวน 114,500 ล้านบาท โดยเป็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การส่งเสริมคุณภาพชีวิต และการเร่งรัดแก้ไขปัญหาสังคม รัฐบาลจะจัดให้มีการศึกษา อบรม แก่ประชาชนทั้งในและนอกระบบโรงเรียน ผูกอบรมอาชีพและแรงงานฝีมือ ทางด้านบริการสาธารณสุข รัฐบาลจะจัดให้มีบริการสาธารณสุขอย่างทั่วถึงและเพียงพอ และจัดสรรงบประมาณพิเศษสำหรับการบริการสาธารณสุขสำหรับผู้มีรายได้น้อยและผู้สูงอายุ ตลอดจนการบริการวางแผนครอบครัว รวมทั้งอนามัยแม่และเด็กอย่างทั่วถึง

นอกจากนี้ รัฐบาลได้ให้ความสำคัญเป็นพิเศษแก่ปัญหาโรคเอดส์ และยาเสพติด และยังได้ตระหนักถึงจุดอ่อนของระบบการศึกษาและเลี้ยงดูเด็กในสังคมไทยที่ยังไม่เสริมสร้างอุปนิสัย ค่านิยม และความสมบูรณ์ของร่างกายและจิตใจเท่าที่ควร หรือในแนวทางที่เหมาะสม ในเรื่องนี้จะได้มีการจัดระบบและวิถีทางโดยมีแผนงานเป็นขั้นตอนต่อไป

การพัฒนาเทคโนโลยีและงานวิจัย

รัฐบาลถือว่างานวิจัยและการพัฒนาเทคโนโลยีเป็นเรื่องที่สำคัญที่สุดของประเทศในระยะยาว รัฐบาลได้ตัดสินใจจัดตั้งกองทุนเพื่อการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยี โดยเริ่มจากงบประมาณปี 1,200 ล้านบาท และจะจัดสรรต่อไปจนครบ 10,000 ล้านบาท ขณะเดียวกันก็ได้ปรับปรุงวิธีคิดค่าเสื่อมราคาของอุปกรณ์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยของบริษัท โดยให้หักค่าเสื่อมราคาได้ทันทีถึงร้อยละ 40 นอกเหนือจากการหักค่าเสื่อมราคาตามปกติ ซึ่งจะช่วยให้ธุรกิจสามารถลงทุนในด้านการวิจัยและการพัฒนาได้มากขึ้น

ความมั่นคงของประเทศและความมั่นคงในชีวิตและทรัพย์สิน

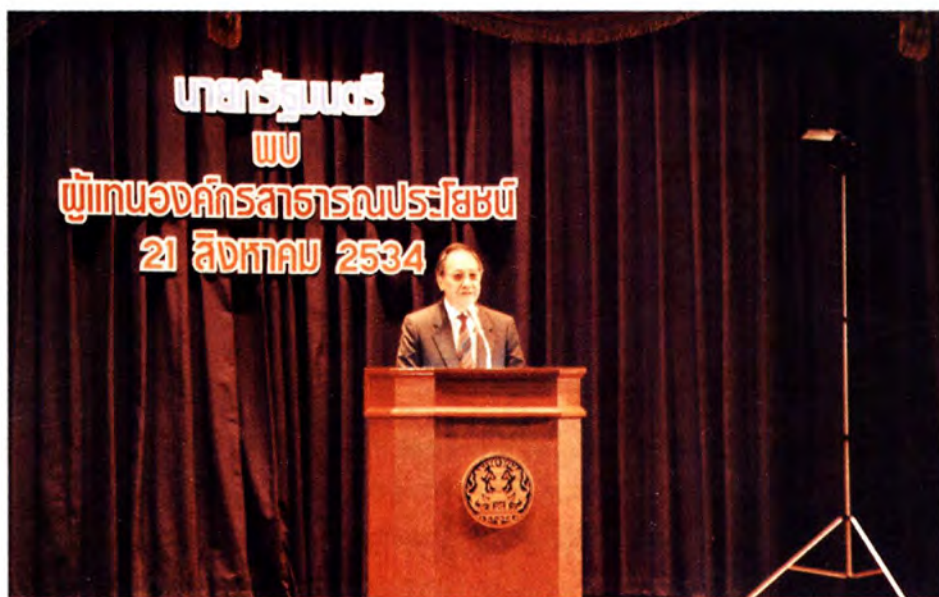
รัฐบาลนี้ถือว่าความมั่นคงของประเทศยังมีความสำคัญ แต่เนื่องจากสถานการณ์ทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมระหว่างประเทศเปลี่ยนแปลงไปมาก จนกระทั่งการคุกคามทางทหารในอดีตลดความรุนแรงลง ดังนั้น จึงได้ให้ความสำคัญทางด้านการเมืองระหว่างประเทศ โดยเฉพาะการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับประเทศเพื่อนบ้าน และถือเป็นหน้าที่ของประเทศที่มีกำลังเศรษฐกิจที่ดีกว่าจะต้องช่วยเหลือเกื้อกูลกัน รัฐบาลนี้ได้ตั้งงบประมาณเพื่อช่วยเหลือทางเศรษฐกิจแก่ประเทศเพื่อนบ้านเป็นครั้งแรก นอกจากนั้น เกี่ยวกับความพร้อมในด้านความมั่นคงของประเทศ รัฐบาลนี้จะเน้นประสิทธิภาพของกองทัพ โดยจะจัดหาเครื่องมือ อุปกรณ์แก่กองทัพ และเจ้าหน้าที่ที่จะรับผิดชอบในด้านรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนให้เพียงพอ รัฐบาลจึงได้ตั้งงบประมาณในการนี้ไว้ประมาณ 97,600 ล้านบาท หรือประมาณร้อยละ 21 ของงบประมาณรายจ่ายทั้งหมด ซึ่งเป็นสัดส่วนที่เหมาะสมกับฐานะทางเศรษฐกิจและเหมาะสมกับสภาพการณ์ทางการเมืองระหว่างประเทศในขณะนี้

ส่วนที่เหลือของงบประมาณรายจ่าย นอกเหนือไปจากการใช้จ่ายตามแนวทางหกประการดังกล่าวข้างต้น รัฐบาลได้จัดสรรไว้เพื่อการบริหารทั่วไปของรัฐ ในวงเงิน 97,600 ล้านบาท และการใช้หนี้จำนวน 58,700 ล้านบาท นอกจากนี้ รัฐบาลได้ตั้งรายจ่ายชดเชยเงินคลังที่ได้ใช้จ่ายไปแล้ว ก่อนรัฐบาลชุดนี้จะเข้ามารับหน้าที่ในวงเงิน 25,600 ล้านบาท ท่านประธานที่เคารพและท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติ

ตามที่รัฐบาลได้แถลงมาตั้งแต่ต้นนั้น เป็นเพียงส่วนสำคัญที่ควรนำมาแถลงให้ทราบสำหรับรายละเอียดปรากฏอยู่ในเอกสารงบประมาณ ที่ได้นำเสนอต่อท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติทุกท่านแล้ว รัฐบาลเชื่อมั่นว่าร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2535 ที่ได้นำเสนอนี้ แสดงให้เห็นถึงเจตนารมณ์อันแน่วแน่ของรัฐบาลที่จะรักษา และเสริมสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทยอย่างมีระเบียบ เสริมสร้างฐานะความเป็นอยู่

ของประชาชนให้ดีขึ้น เสริมสร้างความมั่นคงปลอดภัย และรักษาความสงบเรียบร้อย ลดความเหลื่อมล้ำในฐานะทางเศรษฐกิจของคนในชาติ นอกจากนี้ยังเป็นการวางพื้นฐานการพัฒนาประเทศในระยะยาว และแก้ไขปัญหาเร่งด่วนที่สำคัญในระยะสั้นอีกด้วย กระผมหวังว่าท่านประธานและสมาชิกผู้ทรงเกียรติจะให้การสนับสนุนและรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ เพื่อรัฐบาลจะได้ยึดถือเป็นหลักในการใช้จ่ายเงินแผ่นดินต่อไป

ขอบคุณ.

คำกล่าว

ของ

นายกรัฐมนตรี นายอานันท์ ปันยารชุน

เนื่องในการประชุมองค์การสาธารณประโยชน์

"นายกรัฐมนตรีพ้ององค์การสาธารณประโยชน์"

ณ ดิگสันติไมตรี ทำเนียบรัฐบาล

วันพุธที่ 21 สิงหาคม 2534 เวลา 14.00 - 16.30 น.

ท่านรัฐมนตรีสายสุรียี ท่านรัฐมนตรีมีชัย

ท่านผู้แทนองค์การสาธารณประโยชน์ และผู้มีเกียรติทั้งหลาย

ผมมีความยินดีเป็นอย่างยิ่งที่มีโอกาสมาพบปะกับทุกท่านในวันนี้ ผมเข้ามาดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี เมื่อ 5 เดือนครึ่งที่ผ่านมา มีเหตุผลหลายประการที่ทำให้ผมตัดสินใจรับหน้าที่หัวหน้ารัฐบาล ซึ่งเข้ามาในลักษณะที่ไม่ถูกต้องตามวิถีทางการเมือง เหตุผลต่างๆ นั้นเป็นเหตุผลที่ผมจำเป็นต้องอธิบายกับตัวเอง เป็นเหตุผลที่ผมสามารถฟังและเชื่อว่าเป็นเหตุผลที่เหมาะสมด้วย เพราะผมไม่เคยมีประสบการณ์ทางด้านการทำงานเป็นรัฐมนตรีที่มีส่วนร่วมในการปกครองประเทศ

แม้รัฐบาลมีกลไกที่แตกต่างจากองค์กรเอกชน แต่ผมก็อยากจะเห็นรัฐบาลไทยทำงานในลักษณะที่เป็นองค์กร หรือเป็นองค์กรเพื่อสาธารณประโยชน์ อยากจะเห็นรัฐบาลไทยปฏิบัติหน้าที่ของตัวเองในลักษณะที่เป็นองค์กรที่ไม่แสวงหาผลกำไร และอยากที่จะเห็นรัฐบาลไทยเป็นองค์กรโดยเฉพาะรัฐบาลนี้ ถึงแม้ว่าจะเป็นองค์กรที่มีได้มาจากการเลือกตั้งที่มีได้มาจากประชาชน แต่ก็ควรจะเป็นองค์กรที่ทำงานเพื่อประชาชน และสร้างความรู้สึกรักใคร่ให้ประชาชนมีความเห็นว่า รัฐบาลนี้เป็นรัฐบาลสำหรับประชาชนที่แท้จริง ตั้งแต่ผมเข้ามารับหน้าที่ แม้แต่การเลือกสรรรัฐมนตรีต่างๆ รวมในคณะรัฐบาล ผมไม่ได้ให้ความสำคัญเฉพาะในด้านเศรษฐกิจ หรือในเรื่องความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ผมไม่ได้ให้ความสำคัญด้านวัตถุ ในชีวิตราชการของผม 23 ปี อยู่ทางด้านธุรกิจ 13 ปี ผมมีความคิดอ่านอยู่ตลอดเวลาอย่างต่อเนื่องและไม่เปลี่ยนแปลงว่าชาติของเราหรือสังคมของเราจะอยู่โดยอาศัยแต่เพียงความเจริญทางด้านวัตถุอย่างเดียวไม่ได้ เมื่อ 20 ปีที่แล้วผมประจำอยู่ที่นิวยอร์ก ผมมักเข้าร้านหนังสือ และจะใช้เวลาดูหนังสือต่างๆ ที่เขียนออกมาใหม่ๆ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการเมืองระหว่างประเทศ หรือทางด้านสังคม ได้เห็นหนังสือเล่มหนึ่งซึ่งมีหัวข้อที่ก่อให้เกิดความสนใจมาก คือ เรื่อง Modernization without Development ซึ่งหมายถึงความเจริญแต่ไม่มีการพัฒนา ใช้ประเทศไทยเป็นสถานที่ศึกษาเฉพาะ

กรณี (Case Study) หนังสือนี้ออกวางจำหน่ายเมื่อ 20 ปีที่แล้ว เปรียบเทียบความเจริญเติบโต และการพัฒนาระหว่างไทยกับญี่ปุ่น เมื่อสมัยรัชกาลที่ 5 และสมัยเมจิ (Meji Restoration) ของญี่ปุ่น ซึ่งระดับการพัฒนาของทั้ง 2 ประเทศอยู่ในระดับใกล้เคียงกันมาก และผู้เชี่ยวชาญทั้งหลายต่าง ทำนายว่าภายในระยะ 50-80 ปีข้างหน้า ประเทศไทยจะก้าวหน้าไปไกลกว่าญี่ปุ่น แต่การณ กลับกลายเป็นในลักษณะตรงกันข้าม ญี่ปุ่นมีการพัฒนา และมีความเจริญ ประเทศไทยมีความ เจริญแต่ยังไม่เท่าญี่ปุ่นและการพัฒนานั้นค่อนข้างจะด้อยมาก

ปัจจุบันนี้มีการพูดถึงการร่างรัฐธรรมนูญว่าใครจะมาเป็นนายกรัฐมนตรี ใครจะมีอำนาจ ผมเห็นว่าสิ่งเหล่านี้ไม่ใช่ประเด็นที่คนไทยควรจะถามตัวเอง คนไทยเสียเวลามาก ชอบถาม ตัวเองในเรื่องที่ไม่ใช่ประเด็นที่แท้จริง ประเด็นที่แท้จริงก็คือ ทำอย่างไรจึงจะให้สังคมไทย สามารถมีการพัฒนา สามารถมีความเจริญในระบบการปกครองแบบประชาธิปไตย ผมไม่ ทราบว่ารัฐธรรมนูญที่จะออกมาจะเป็นรัฐธรรมนูญที่เป็นประชาธิปไตย 100% หรือ 80% เพราะ ไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้อง ไม่ทราบในเนื้อหาว่าจะมี 2 สภาหรือที่สภา จะมีการเลือกตั้งทั้งหมดหรือมี การแต่งตั้ง แต่สิ่งที่ผมทราบคือไม่ว่าอะไรจะเกิดขึ้นในเมืองไทย มีความจำเป็นที่ประชาชนชาว ไทยจะต้อง สามารถมีส่วนในการปกครองประเทศ จะต้องมีส่วนในการพัฒนาประเทศ เราจะมี ส่วนได้อย่างไร จะผ่านเฉพาะทางผู้แทนโดยการเลือกตั้งเท่านั้นหรือ คำตอบของผมก็คือไม่ใช่ การมีส่วนในการปกครองและการพัฒนานั้น ปัจจัยสำคัญอยู่ที่ความสนใจของประชาชนว่าต้อง การเข้าไปมีส่วนร่วมแค่ไหน มีการตื่นตัวเพียงใด พร้อมทั้งจะเข้าไปยุ่งเกี่ยวมากน้อยแค่ไหน สิ่ง เหล่านี้เป็นสิ่งที่ผมคิดอยู่เสมอเพราะผมเห็นว่าเนื้อหาหรือสาระของประชาธิปไตยนั้น คือการเข้า ไปมีส่วนร่วมเข้าไปเกี่ยวข้อง ไม่ใช่การวิจารณ์ ดิชมหรือพูดผ่านหนังสือพิมพ์อย่างเดียว มี กิจกรรมอะไรบ้างที่เข้าไปช่วยรัฐบาลได้ และต้องเลิกความคิดเก่าๆ ที่ว่ารัฐบาลนั้นสามารถทำได้ ทุกอย่าง ในระบบ ประชาธิปไตยรัฐบาลไม่สามารถทำทุกอย่างได้ ถ้าเชื่อว่ารัฐบาลสามารถทำ ทุกอย่างได้ ก็ไม่ควรมีรัฐบาลนั้น เพราะรัฐบาลนั้นจะเป็นรัฐบาลแบบเผด็จการ ฉะนั้น องค์การ สาธารณประโยชน์ หรือองค์กรที่พวกท่านทั้งหลายมีส่วนในการจัดตั้งนั้น จะเป็นส่วนสำคัญที่จะ เร่งเร้าให้ประชาชนส่วนใหญ่ได้มีความคิดอ่าน มีการศึกษา หันเข้ามาสนใจเนื้อหาของประชาธิปไตย มากขึ้น หันมาเอาใจใส่ว่ารัฐบาลที่เลือกตั้งก็ดี หรือแต่งตั้งก็ดี เข้าทำหน้าที่ถูกต้องเหมาะสม หรือไม่ หันมาเอาใจใส่ว่ามีการตรวจตรา หรือการตรวจผลงานของรัฐบาลนั้นหรือไม่ สิ่งเหล่านี้ ผมถือว่าเป็นเนื้อหาของประชาธิปไตย ที่ผ่านมารัฐบาลไทยไม่รับผิดชอบ (accountable) ต่อ สาธารณชน ผมอยากเห็นรัฐบาลที่ทำอะไร โดยไม่คำนึงแต่ผลประโยชน์แคบๆ เช่นผลประโยชน์ ของตน หรือผลประโยชน์ของพรรคพวก เพื่อนหรือญาติพี่น้องเท่านั้น อยากให้มองมุมกว้างว่า จะทำอะไรขอให้ทำเพื่อสาธารณะ

ผมมาปรากฏตัวในวันนี้มาด้วยความสบายใจ เพราะสิ่งที่อยู่ในใจของผม สิ่งที่จะ พูดออกมาหรือพูดออกมาแล้ว ท่านทั้งหลายคงเข้าใจว่าผมต้องการอะไร ที่ผ่านมาผมพยายามที่ จะเปลี่ยนทัศนคติหรือเปลี่ยนแนวนโยบายหลักใหญ่ๆ ของรัฐบาล ผมพูดอยู่เสมอว่าทางด้านธุรกิจ

หรืออุตสาหกรรมนั้น ผมเปลี่ยนจากลักษณะของการควบคุมมาเป็นกำกับดูแลหรือการ สนับสนุน ส่งเสริม ทางด้านการปกครอง งบประมาณ ก็ส่งเสริมให้มีการกระจายอำนาจไปสู่ท้องถิ่น และ เมื่อจะต้องการกระจายอำนาจ ก็ต้องกระจายงบประมาณไปให้ด้วย เพราะไม่มีผู้รู้ปัญหาของ ท้องถิ่นมากกว่าคนในท้องถิ่นนั้นๆ ทางด้านปัญหาสังคมหรือปัญหาการพัฒนาผมอยาก จะเห็นการกระจายความรับผิดชอบออกไปสู่องค์กรเอกชน ไม่ว่าจะเป็นปัญหาความยากจน ชุมชน แออัด โรคเอดส์ ปัญหาنانาประการเหล่านี้ รัฐบาลทำฝ่ายเดียวไม่ได้ ปัญหาเหล่านี้ไม่ได้แก้ โดยงบประมาณ ต้องแก้ไขให้ถูกจุด ผมคิดว่าบทบาทขององค์กรเอกชน จะสามารถเข้ามามีส่วนร่วม ได้อย่างมาก

ผมอยากจะมาฟังความเห็นของพวกเอกชนคือท่านทั้งหลายด้วย ผมเองตั้งแต่เด็ก คุณพ่อเคยอยู่ในระบบราชการและท่านลาออกจากราชการเมื่ออายุ 42 ปี ตำแหน่งครั้งสุดท้ายคือ ปลัดทูลฉลอง กระทรวงศึกษาธิการ เมื่อออกจากราชการแล้ว ท่านไม่ได้เข้าสู่วงการธุรกิจโดยตรง ดังเช่นที่คุณหมอบริเวณมีความประสงค์จะให้ผมทำ คุณพ่อของผมเป็นผู้หนึ่งที่ช่วยก่อตั้งโรงเรียน สอนคนตาบอดจนกระทั่งเป็นมูลนิธิคนตาบอด และต่อมาก็มียังโรงเรียนสอนคนหูหนวก โรงเรียน ต่างๆ ตามมาภายหลัง ท่านเป็นคนไทยคนแรกที่ไม่ได้นับถือศาสนาคริสต์นิกาย แต่ได้เป็นประธาน สมาคม Y.M.C.A. สิ่งเหล่านี้ซึ่งมาจากคุณพ่อก็มีอิทธิพลปลูกฝังให้ผมมีความนึกคิดดังเช่นที่เป็นอยู่ ในปัจจุบัน

ผมได้กล่าวมาแล้วว่า ไม่มีรัฐบาลใดที่มีขีดความสามารถในการสนองตอบความต้องการ ของคนทุกคนได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มที่ห่างไกลและกลุ่มที่ด้อยโอกาส การแบ่งเบาภาระ ของรัฐบาลนั้นควรเป็นหน้าที่รับผิดชอบขององค์กรเอกชน และรัฐบาลปัจจุบันยอมรับสนับสนุน ส่งเสริมการจัดตั้งองค์กรเอกชนเพื่อสาธารณประโยชน์ เป็นคำมั่นที่ผมให้ ไม่ใช่เพียงวันนี้ แต่เป็น คำมั่นที่อยู่ในจิตใจผมมานานแล้ว และเมื่อผมมีโอกาสผมก็ขออย่าในที่สาธารณะ แต่สิ่งที่ผมย้ำ มั่นยังไม่ตอบปัญหาทั้งหมด อุปสรรคยังมีอีกมากหากประกาศเป็นนโยบายรัฐบาลไปในทันที ทศนคติของข้าราชการที่เคยเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินการพัฒนาของรัฐบาลอย่างมากในอดีต ก็ ยังเป็นอุปสรรคต่อไป การเปลี่ยนทัศนคติของข้าราชการนั้นทำได้ไม่ถนัด สิ่งเหล่านี้จะเป็น อุปสรรคที่ท่านจะต้องต่อสู้ต่อไป ต่อสู้ด้วยการทำความดี สร้างสรรค์อย่างไม่มีอคติ และไม่ใช้การ เฆมิขู่หน้า เพราะการเฆมิขู่หน้ามีโซ่อุปนิสัยของคนไทย NGO (องค์กรสาธารณประโยชน์เอกชน) เป็นความคิดของต่างประเทศ ซึ่งพวกเราส่วนใหญ่เห็นด้วย แต่เราต้องคำนึงถึงว่าเราอยู่ในสังคม ไทย เราจะทำตามอย่าง NGO ในต่างประเทศไม่ได้เป็นอันขาด เพราะไม่ใช่วิถีทางที่จะแก้ปัญหา ในสังคมไทย สังคมไทยต้องใช้การแก้ปัญหาด้วยการประสานประนีประนอม ผมจึงไม่เห็นด้วยกับ การเฆมิขู่หน้ากัน ต้องสู้ในหลักการ ด้วยความดี ด้วยการสนับสนุนนโยบายที่รัฐบาลให้ไว้ ต้องสู้ แบบไทยๆ และต้องไม่ใช่แบบไทยที่ยอมข้าราชการไปเสียหมด หรือทำให้ข้าราชการยังมีความ รู้สึกเป็นเจ้านายมากขึ้น แต่จะต้องสู้ด้วยความร่วมมือพอกันครั้งทาง ไม่มีอคติและใช้เวลา

ผมไม่อยากจะย้อนถึงเรื่องอดีต ที่การจัดตั้งองค์กรสาธารณประโยชน์เป็นไปอย่างลำบาก ผมเคยพูดมาแล้วเมื่องานเลี้ยงอาหารค่ำที่สยามสมาคม ผมมีความเห็นสอดคล้องกับเรื่องที่คุณหมอประเวศได้กล่าวมาแล้วว่า ที่ผมพูดว่าในเมืองไทยไม่ว่าจะเป็นระบบภาษีหรือกฎหมายต่างๆ ที่ออกมาควบคุมทำให้เกิดความยุ่งยากต่อองค์กรฯ ไม่ใช่ลำบากที่คนไทยจะทำดี แต่ทำให้คนไทยลำบากที่จะต้องเป็นคนซื้อสัตย์ด้วย สิ่งเหล่านี้ผมอยากจะให้หมดไปจากสังคมไทย ผมจะพยายามทำทุกสิ่งเท่าที่ทำได้ภายในระยะเวลาที่จำกัด อยากจะวางรากฐานไว้ รัฐบาลที่มีนโยบายแน่นอนที่จะส่งเสริม และอาจจะออกประกาศดังที่คุณหมอประเวศได้กล่าวมา แต่อย่างที่ผมได้พูดเตือนไว้ว่า ถึงแม้ออกเป็นนโยบายรัฐบาล กลไกของรัฐบาลบางกระทรวง บางหน่วยงานไม่ทำตามนโยบายรัฐบาลเท่าที่ควร เพราะมีทัศนคติว่าองค์กรสาธารณประโยชน์เป็นองค์กรที่ก้าวล่วงงานของรัฐบาล ซึ่งแต่ก่อนเรียกว่ามาก่อวุ่นหรือบ่อนทำลาย สิ่งเหล่านี้ค่อยๆ หมดไป แต่ยังมีความรู้สึกในจิตใจของข้าราชการทั้งหลายว่า พวกนี้ยุ่ง หากปล่อยให้มึบมบาทมากนักจะทำให้ปฏิบัติราชการไม่สะดวกเพราะควบคุมไม่ค่อยได้ ผมคิดว่าถ้าบบาทนี้มีต่อไป สร้างความแข็งแกร่งภายในตัวเอง สร้างความสามัคคีภายในองค์กรทั้งหลายและมีเงินทุนที่ได้มาโดยอิสระค่อยๆ ค่อยๆ ไปด้วยไป ภาพพจน์ขององค์กรจะเปลี่ยนไป ซึ่งจะส่งผลให้ทัศนคติของข้าราชการเปลี่ยนไปด้วย ผมอยากให้เข้าใจนโยบายปัจจุบันของรัฐบาลว่า เราจะพยายามเปลี่ยนปรัชญาของความคิด

- จากการไม่ไว้วางใจมาเป็นไว้วางใจ
- จากมาตรการที่ทำให้เกิดความล่าช้ามาเป็นให้สามารถจัดตั้งองค์กรได้เร็วขึ้น
- จากการที่ไม่ได้รับความเหลียวแลมาเป็นให้การส่งเสริมสนับสนุน
- จากการที่พิจารณาว่าสมาคมหรือมูลนิธิทั้งหลายอยู่ในประเภทเดียวกันหมดจึงต้องอยู่ภายใต้กฎเกณฑ์เดียวกัน ไม่ว่าจะเป็นสมาคมสนุกเกอร์ หรือองค์กรสาธารณประโยชน์อื่นๆ

ต่อไปนี้จะแยกองค์กรสาธารณประโยชน์ออกจากสมาคมและมูลนิธิเหล่านี้ ไม่ว่าจะองค์กรใดก็จะมีกฎหมายหรือพระราชบัญญัติของตนโดยเฉพาะ และเรากำลังคิดว่าจะมีพระราชบัญญัติองค์กรสาธารณประโยชน์

ทางด้านการเงินนั้นในอดีต เป็นไปได้และเป็นไปแล้วที่องค์กรสาธารณประโยชน์ต่างประเทศอาจได้เงินจากรัฐบาลโดยตรง หรือหน่วยงานลับของเขาโดยตรง เข้ามาช่วยเหลือองค์กรสาธารณประโยชน์ไทยทางการเงิน และเข้ามามีอิทธิพล หรือบบาทบหนึ่ขององค์กรฯ ของเราสิ่งเหล่านี้ที่เกิดขึ้นทำให้เราต้องเห็นใจหน่วยราชการของเราที่เขามองว่าหากเป็นองค์กรของไทยแต่รับเงินอุดหนุนส่วนใหญ่จากต่างประเทศ โดยไม่แน่ใจว่าเอาเงินเหล่านี้มาโดยบริสุทธิ์หรือมาโดยไม่บริสุทธิ์ ซึ่งเป็นกรมองคล้ายองค์กรไทยเหล่านั้น มาทำตนเป็นองค์กรบังหน้าให้กับผลประโยชน์ของต่างประเทศเท่านั้น เมื่อสถานการณ์ได้เปลี่ยนแปลงไปมาก ทั้งการเมืองระหว่างประเทศ เศรษฐกิจระหว่างประเทศ แนวความคิดเช่นนี้ก็ได้ลดหรือหายไปมาก แต่หากองค์กรสาธารณประโยชน์ของไทยยังจะต้องพึ่งพาทางการเงินจากต่างประเทศอยู่มาก ไม่ว่าจะจาก

รัฐบาลหรือองค์กรสาธารณชน ความคิดเช่นนี้ก็จะไม่หมดสิ้นไปจากวงราชการ

แนวทางที่รัฐบาลนี้คิดไว้คือ จะทำอย่างไรดีที่จะให้ประชาชนไทยหันมาบริจาคให้เงินอุดหนุนแก่องค์กรสาธารณประโยชน์ การศึกษา และการส่งเสริมการกีฬาด้วย แทนที่จะบริจาคให้เฉพาะวัดกับโรงพยาบาลเท่านั้น ในไม่ช้านี้เราจะมีมาตรการทางด้านการเงิน คือ จะอนุมัติให้บริษัทห้างร้านธุรกิจเอกชนสามารถเพิ่มเพดานเงินอุดหนุนหรือเงินบริจาคเพื่อสาธารณประโยชน์จาก 1% ของผลกำไรทั้งหมดได้ ซึ่งอาจเป็น 2 หรือ 3% แล้วแต่จะเห็นสมควร โดยไม่คิดภาษี ผมอยากเห็นเงินของธุรกิจไม่ว่าจะเป็นผู้ที่มีเงินหนึ่งหมื่นล้านบาท หรือสองพันล้าน บริจาคให้กับวัดโรงพยาบาล สถาบันการศึกษา และไปสู่องค์กรสาธารณชนด้วย

ปัจจุบันงบประมาณของรัฐบาลในด้านการช่วยเหลือได้กระจายอยู่หลายหน่วยงาน หากเรามีโครงการเร่งด่วน เช่น โครงการพัฒนาชนบทที่ผมเคยพูดย้ำอยู่เสมอว่า ควรจะขอให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนในการวางแผนหรือในการจัดทำแผนงานด้วย เช่น ปัจจุบันเรามีโครงการเร่งด่วนให้มีน้ำกินน้ำใช้ทั่วประเทศ เป็นแผน 10 ปี และได้พยายามที่จะชี้ว่าหมู่บ้านใดยังไม่มีย่านน้ำกินน้ำใช้ ซึ่งยังมีอีกหลายหมื่นหมู่บ้าน รัฐบาลได้จัดงบประมาณไว้ 6 พันล้านบาท กิจกรรมประเภทนี้มติคณะรัฐมนตรีได้กำหนดไว้ชัดเจนว่าให้องค์กร ภาคเอกชนร่วมด้วย

องค์กรไม่ใช่แต่ว่ามีกิจกรรมหรือต้องมีเงินทุน มีบุคลากรที่ทำงานเต็มเวลาเท่านั้น ในสังคมที่เจริญแล้วองค์กรฯ อยู่ได้อย่างดีเพราะมีคนในสังคมทั้งภาคธุรกิจหรือรัฐบาลสละเวลามาช่วยกันทำงานให้องค์กรฯ คนประเภทนี้ในประเทศไทยยังมีน้อยมาก คนไทยส่วนใหญ่หากสบายแล้วมักจะใช้เวลาว่างเพื่อส่วนตัว เช่น เล่นกีฬา ทำงานอดิเรก เล่นหุ้น เล่นกอล์ฟ ซึ่งเป็นสิทธิส่วนตัวที่จะทำได้ อาสาสมัครที่จะทำประโยชน์เพื่อสังคมจึงยังมีน้อยมาก การสละเวลาส่วนตัวเพื่อทำประโยชน์ให้กับส่วนรวมเป็นวัฒนธรรม (Culture) อย่างหนึ่ง ยังไม่ปลูกฝังอยู่ในความนึกคิดของคนไทย ส่วนใหญ่ยังชอบแพชชั่นโชว์ ผมจึงอยากเห็นการจัดตั้งกองทุนพิเศษขึ้นมาตามที่ผมทราบว่ามีเงินเพื่อสาธารณประโยชน์คงอยู่ 800 ล้านบาท ขอให้ท่านรัฐมนตรีมีชัยช่วยตรวจสอบดูว่าเป็นความจริงแค่ไหน ในส่วนของกระทรวงมหาดไทยก็อาจช่วยได้ และถ้าเป็นเงินของมูลนิธิหรือองค์กรสาธารณประโยชน์ที่ยังไม่สามารถใช้ได้ เพราะผู้ที่เกี่ยวข้องเสียชีวิตหมดแล้ว เราก็อาจหาทางใช้เงินจำนวนนี้ให้เป็นประโยชน์ต่อกิจกรรมขององค์กรฯ ส่วนหนึ่งที่รัฐบาลอยากทำคือ อยากส่งเสริม สนับสนุนและอยากอุดหนุน แต่ในขั้นสุดท้ายขององค์กรฯ ต้องพยายามหาเงินด้วยตนเอง หากพวกเขาทำอะไรแล้วต้องคิดว่าจะได้เงินจากผู้อื่นมาช่วยเหลือ จะเป็นการปลูกฝังอุปนิสัยที่จะต้องพึ่งพาผู้อื่น และจะต้องพึ่งผู้อื่นตลอดไป เงินอุดหนุนรัฐบาลจะเพียงพอประมาณ อาจมาจาก งบประมาณหรือตั้งกองทุนพิเศษ ซึ่งรัฐบาลปัจจุบันก็ได้เริ่มจัดตั้งกองทุนเพื่อการวิจัย มีการจัดตั้งกองทุนเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรที่ขัดสน ดังนั้น แนวความคิดในการจัดตั้งกองทุนนั้นมีอยู่แล้ว แต่จะออกมาในลักษณะใด จำนวนปริมาณเท่าใด ผมยังตอบไม่ได้ แต่จะมีออกมาในรัฐบาลชุดนี้ และหวังว่ารัฐบาลต่อไปจะสนับสนุนให้กองทุนนี้ใหญ่ขึ้น เพื่อความ

เป็นอิสระขององค์กรสาธารณชนโดยตรง เพราะว่าถ้าองค์กรฯ ได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลมากเกินไป ก็จะทำให้รัฐบาลเข้าไปควบคุม ซึ่งผมไม่ต้องการให้มีความสัมพันธ์ในลักษณะนี้เกิดขึ้น เช่นเดียวกับการที่ผมประสงค์ที่จะให้สถาบันการศึกษาหรือมหาวิทยาลัยมีความอิสระที่จะบริหารการเงิน บริหารบุคลากรของตนเองโดยรัฐบาลให้เงินอุดหนุน ไม่มีการตรวจสอบตรวจตราก่อน แต่จะกระทำในภายหลังตามระบบ Post Audit System ความสำคัญประการหนึ่งคือ ผมอยากให้คนไทยเข้าใจว่าองค์กรสาธารณกุศล มิใช่มีหน้าที่ขอเงินผู้อื่นมาแล้วเอาไปแจกจ่ายเมื่อเกิดไฟไหม้หรือน้ำท่วม องค์กรฯ จะต้องมิกิจกรรมที่จะช่วยให้คนสามารถมีรายได้ มีคุณภาพชีวิต สิ่งแวดล้อมดีขึ้น ไม่ใช่การบริจาคนะ แต่จะดำเนินกิจกรรมเพื่อกระตุ้นให้คนช่วยตนเอง และมีโอกาสต่างๆ เพิ่มขึ้น

ผมคิดว่าองค์กรฯ หากมีบทบาทที่ถูกต้องเหมาะสม มีเงินอุดหนุนพอประมาณและมองผลประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง องค์กรเหล่านี้จะโดยตั้งใจหรือไม่ก็ตาม จะเป็นส่วนสำคัญและมีบทบาทในอันที่จะสร้างสรรค์ระบบประชาธิปไตยของไทยในอนาคตต่อไป

สนทนาโต๊ะกลม
จัดโดย Harvard Club
วันที่ 5 กันยายน 2534

ณ โรงแรมดุสิตธานี

ผู้ดำเนินรายการ : ดร. สมเกียรติ อ่อนวิมล

ผู้ร่วมสนทนา : นายอานันท์ ปันยารชุน นายกรัฐมนตรี

คุณสุทธิชัย หยุ่น

ดร. เสกสรรค์ ประเสริฐกุล

ดร. สุรินทร์ พิศสุวรรณ

ดร. สมเกียรติ สวัสดีครับเนื่องจากว่าฝนตกติดๆไม่มีใครโบกรถให้ท่านนายกรัฐมนตรีนะครับ เพราะฉะนั้นก็มาเหมือนคนทั่วๆ ไป คงไม่มีใครมาสายแต่มาช้าไปนิดหน่อย เราจะเริ่มต้นด้วยการแนะนำตัวอีกครั้งหนึ่งสั้นๆ ผมทำหน้าที่เป็นผู้ดำเนินรายการ คือควบคุมเวลาให้คำถามต่างๆ นั้นสลับกันหลากหลาย ผมสมเกียรติ อ่อนวิมล ครับ ทางซ้ายสุดคุณสุทธิชัย หยุ่น จากหนังสือพิมพ์เดอะเนชั่น ต่อมา ดร. เสกสรรค์ ประเสริฐกุล จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ นายกรัฐมนตรี นั่งอยู่ตรงกลาง คุณอานันท์ ปันยารชุน ท่านบอกว่าห้ามคำว่า "ขพบณฯ" เพื่อทำให้เกิดบรรยากาศของการเป็นเอง ผมขอขอบพระคุณท่านที่ทำให้เราเริ่มต้นด้วยความรู้สึกสบายใจ ดร. สุรินทร์ พิศสุวรรณ ถัดมาเป็นนักการเมือง แต่ไม่เรียกว่าเป็นอดีตหรือปัจจุบันหรืออนาคต เพราะเป็นตลอดเวลาไม่ว่ารัฐธรรมนูญจะผ่านหรือไม่ก็ตาม ผมขอเริ่มต้นที่ ดร. สุรินทร์ พิศสุวรรณ การเริ่มต้นก่อนหรือหลังเป็นไปตามขอท่านนั้น ไม่มีระเบียบอะไร คุณสุทธิชัย ขอไว้ท้ายสุด ดร. สุรินทร์ เริ่มต้นเลยครับ

ดร. สุรินทร์ ขอบพระคุณครับ ดร. สมเกียรติ ท่านนายกฯครับ ท่านเคยทำงานในฐานะที่เป็นหัวหน้าของข้าราชการประจำสูงสุดในกระทรวงการต่างประเทศ ขณะนั้นมีนักการเมืองเป็นเจ้าของกระทรวงแล้วทางฝ่ายข้าราชการประจำ หรือขอพูด ขอเรียนตรงๆ ว่า ทหารเขามองการทำงานของท่านในขณะนั้นด้วยความเป็นห่วงเป็นใย และท้ายที่สุดท่านก็เกิดปัญหาเรื่องนโยบายต่างประเทศ นโยบายอินโดจีน ท่านก็ต้องออกจากราชการไป ขณะนี้ท่านทำหน้าที่เป็นผู้นำสูงสุดของรัฐบาลด้านการบริหารโดยได้รับเชิญจากคณะทหาร ขณะนี้นักการเมืองซึ่งเคยทำงานร่วมกับท่านนั้นออกไปอยู่ข้างนอก และมองด้วยความรู้สึกเป็นห่วง และบางครั้งรู้สึกตะขิดตะขวงใจในหลายๆ ประเด็น อยากเรียนถามท่านนายกฯเผื่อคนอื่นได้รับเชิญบ้างในโอกาสหน้าว่าการทำงาน

ใน 2 บรรยายากาศนี้ต่างกันอย่างไร และท่านมีความรู้สึกอย่างไรกับการทำงานในลักษณะที่แตกต่างกัน

นายกรัฐมนตรี ที่จริงแล้วมันเป็นความแตกต่างอยู่ค่อนข้างจะมาก ความแตกต่างข้อแรกก็คือว่า ในสมัยก่อนที่คุณสุรินทร์พุดถึงนั้น ผมเป็นปลัดกระทรวงการต่างประเทศ เพราะฉะนั้นเมื่อเป็นเพียงปลัดกระทรวงการต่างประเทศ ทหารเขาก็ไม่ค่อยเกรงใจเท่าไร แต่ปัจจุบันมาเป็น นายกรัฐมนตรีความเกรงใจก็ต้องมีขึ้นมากกว่าแต่ก่อน ส่วนลักษณะแตกต่างในชั้นที่ 2 คือว่า ผม เข้าใจว่าความคิดอ่านของทหารบางท่านคงจะขัดแย้งกับนโยบายของรัฐบาล ซึ่งเป็นนโยบายพลเรือน และเป็นรัฐบาลที่ได้รับการเลือกตั้งโดยตรง เพราะฉะนั้นความขัดแย้งนั้นถ้าผมจะต้องมองด้วยความ เป็นธรรมแล้ว อาจจะต้องมองว่าไม่เป็นความขัดแย้งระหว่างทหารกับนายอานันท์ ปันยารชุน แต่เป็นความขัดแย้งระหว่างทหารกับรัฐบาลพลเรือน แต่ในขณะเดียวกันนั้น ทำไมผมถึงต้องได้ รับโทษกรรม ทั้งๆ ที่เป็นผู้ดำเนินนโยบายของรัฐบาลพลเรือน บางเรื่องก็บอกว่าเพราะผมทำ งานได้ดีเกินไป สอนนโยบายของรัฐบาลได้ดีเกินไปและรวดเร็วเกินไป อันนั้นก็ เป็นข้อคิดอันหนึ่ง แต่อีกส่วนหนึ่งผมคิดว่าที่แล้วมาถึงแม้ทางฝ่ายทหารเขาจะไม่เห็นด้วยกับนโยบายการเมือง ของรัฐบาลขณะนั้น แต่ผิอญผมอยู่ในสถานะที่เรียกว่าค่อนข้างจะโปร่งแจ้งเกินไปในแง่ที่ว่า มัก จะมีข่าวที่ไม่เป็นความจริงว่า ผมนี้ชักจูงรัฐบาลพลเรือนให้ดำเนินนโยบายอย่างนั้นอย่างนี้ ซึ่ง ผมก็ขอถือโอกาส 17 ปีให้หลังปฏิเสธว่า ผมดำเนินนโยบายรัฐบาล ไม่ใช่ นโยบายของผม ในปัจจุบัน ผมว่าผมเข้ามาในลักษณะที่ผมเรียกว่าเป็นการบังเอิญ เมื่อเขาเชิญผม ผมก็คิดว่าความคิด ความอ่านของทหารรุ่นใหม่ในปัจจุบันแตกต่างไปจากทหารรุ่นเก่าเมื่อ 17-18 ปีที่แล้ว การมอง ปัญหาต่างๆ เขาก็มองกว้างขึ้น และเมื่อเขาไปเชิญผม การเมืองมันก็อยู่ในสภาพที่ไม่เป็นปกติ ทุกคนทราบดีว่าในชีวิตของผม ผมไม่ค่อยสนใจเรื่องการเมืองในประเทศเท่าไร และก็ไม่เคยมี ความใฝ่ฝัน หรือความทะเยอทะยานที่จะเข้ามารับหน้าที่ทางด้านการเมือง แต่เมื่อสภาวะนั้นไม่ ปกติ ผมก็อยู่ในสภาวะที่ผมจำยอมเข้ามา ก่อนที่ผมจะรับตำแหน่งนี้ก็มีการพุดจากกัน ผมก็เข้าใจ ดีว่าเขาต้องรู้จักตัวผมดีพอใช้ และบางคนที่ยังไม่รู้จักผมดีก็มีโอกาสรู้จักผมดีขึ้น หลังจากที่ผมได้ รับพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งแล้ว แต่ส่วนหนึ่งที่ผมคิดว่ามันจะไม่ก่อให้เกิดความ ขัดแย้งกันอย่างรุนแรงกับฝ่ายทหาร ก็เพราะผมพุดกับเขาอยู่เสมอว่า ผมไม่แทงคนข้างหลัง ผม ไม่มีสีสีนอะไร ความเห็นแตกต่างกันได้ การที่ความเห็นแตกต่างกันไม่จำเป็นต้องเป็นการทะเลาะ เบาะแว้งเรื่องส่วนตัว เพราะฉะนั้นในปัจจุบันนี้ผมทำงานด้วยความสัตย์จริงด้วยความสะดวกสบายใจ แต่ถ้าผมบอกว่าผมทำงานโดยไม่มีปัญหา กับทหาร คนก็ไม่เชื่อ ใ้อปัญหา มันมีครับ เพราะความ เห็นมันต้องแตกต่างกันอยู่เสมอ แต่ประเด็นสำคัญมันมีอยู่ว่าถ้าต่างฝ่ายต่างทำงานโดยเคารพใน กติกาของการเมือง ซึ่งปัจจุบันนี้กติกาของความสัมพันธ์ระหว่างผมกับสภา รสช. มันเขียนไว้ ค่อนข้างจะชัดเจนในธรรมนูญการปกครองชั่วคราว ว่าสิ่งใดเป็นหน้าที่และความรับผิดชอบของผม สิ่งใดเป็นความรับผิดชอบของสภา รสช. ถ้าเมื่อทั้งสองฝ่ายต่างเคารพในกติกา ถ้าเมื่อทั้งสอง ฝ่ายมีความไว้วางใจซึ่งกันและกัน ถ้าเมื่อทั้งสองฝ่ายพยายามเข้าหากัน พยายามแก้ปัญหาด้วยกัน ถ้าเมื่อทั้งสองฝ่ายไม่มีสีสีนซึ่งกันและกัน ไม่แก้งซึ่งกันและกัน ผมว่าอันนั้นเป็นมูลฐานของ การสร้างความสัมพันธ์กันในทางที่จะสร้างสรรค์ แต่อย่างที่ผมเรียนให้ทราบว่ามันเป็นไปได้ที่

ผมจะเป็นเหมือนกับเขาทุกอย่าง ประเด็นก็คืออำนาจความรับผิดชอบในการบริหารประเทศขณะ
นี้อยู่ที่ใด เราจะต้องจำกัดก้านั้นไว้ และเขามีอำนาจในการเสนอแนะ ในการออกความเห็น
อย่างน้อยแค่ไหน ลักษณะของผมไม่ใช่ลักษณะที่จะเผชิญหน้าหรือจะชนกัน ผมเองก็แก้ตัวขึ้นมาอีก
16-17 ปีแล้ว ก็เป็นไปได้ว่าเมื่อ 16-17 ปีที่แล้ว ผมอาจจะมีข้อบกพร่องส่วนตัวที่ทำให้ทหารเขา
ไม่ชอบ แต่เหตุการณ์มันผ่านไป เปลี่ยนแปลงไปมากแล้ว ผมเป็นคนทำงานไม่ค่อยย้อนหลัง ไม่
คิดถึงเรื่องความหลังหรือเรื่องในอดีต และในขณะนี้ผมอยากจะเรียนว่าปัญหาми แต่ไม่ใช่เป็น
ปัญหาที่เราแก้ไขไม่ได้ถ้าเมื่อเป็นปัญหาก็คือเป็นปัญหาที่เราแก้ไขร่วมกันความเห็นอาจจะแตกต่างกันได้
แต่อำนาจความรับผิดชอบอยู่ที่ใครคนนั้นรู้

ดร. สมเกียรติ คำถามไม่จำเป็นต้องต่อเนื่องเพราะแต่ละท่านอาจมีแนวคิดหรือข้อสงสัยต่างกัน
และผมจะสลับผู้ถามไปเรื่อยๆ ขอเชิญอาจารย์เสกสรร ประเสริฐกุล

ดร. เสกสรร ท่านนายกขครับ ผมค่อนข้างจะเกรงใจนะครับ ผมก็เข้าใจว่ารัฐบาลของท่าน
เพิ่งจะมารับงานแค่ 6 เดือนแรก และอยู่ในการบริหารเพียงชั่วคราว อันที่จริงทุกรัฐบาลก็ชั่วคราว
ทั้งนั้น แต่ว่ารัฐบาลปัจจุบันมีลักษณะค่อนข้างเด่น คือผมมาจากร่วมหาวิทยาลัย เพราะฉะนั้น
คำถามแรกที่ผมอยากจะเรียนถามคือ คำถามที่มาจากครูบาอาจารย์และนักศึกษากำลังครุ่นคิดกัน
อยู่ ไม่ทราบว่าย่างรัฐบาลปัจจุบันพยายามผลักดันให้มหาวิทยาลัยออกจากระบบราชการ โดย
เฉพาะอย่างยิ่งค่อนข้างจะถือเป็นกรณีเร่งด่วนสักหน่อยผมคิดว่าสำหรับส่วนตัวผมยังงี้ก็ต้องเห็นด้วย
แต่อยากจะทราบที่ท่านนายกมีทัศนะอย่างไรเกี่ยวกับเรื่องนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัญหาที่ว่า
เมื่อเราเอากรณีมหาวิทยาลัยออกจากระบบราชการไปบวกกับการพัฒนาประเทศโดยองค์รวมนะครับ
ว่าสังคมจะได้รับอะไรบ้างถึงเราทำเช่นนี้ ขอขอบคุณครับ

นายกรัฐมนตรี ผมไม่อยากจะใช้คำว่า รัฐบาลพยายามผลักดันให้สถาบันอุดมศึกษาออกไป
จากระบบราชการนะครับ ผมเป็นคนไม่ค่อยชอบบังคับจิตใจของคน แต่ผมก็มีความเชื่อมั่นค่อนข้าง
แน่แน่ว่า ระบบการศึกษาของเมืองไทยมันมีข้อจำกัดอยู่หลายตัว ถ้าเมื่อเราคำนี้ถึงถึงว่า
ปัญหาที่เราประสบอยู่ในปัจจุบันนี้ปัญหาที่การมีวิศวกรก็ดี แพทย์ก็ดี หรือนักวิทยาศาสตร์ก็ดี ไม่
พอเพียง หรือถ้าเมื่อเรามองถึงคุณภาพของเด็กไทยออกมาจากโรงเรียนมัธยมก็ดี หรือออกมา
จากมหาวิทยาลัยก็ดี ในเรื่องของคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งต่อไปจะเป็นหัวหน้าเป็นบุคคลอื่นผู้นำ
ในสาขาต่างๆ นั้น ในใจผมผมเชื่อแน่ว่าผมเป็นคนชอบ รักความเป็นเสรีนิยม ผมเชื่อในการแบ่ง
ชั้น ผมคิดว่าระบบราชการมีสิ่งบกพร่องหลายประการ ผมเองก็เป็นคนเติบโตมาจากระบบราชการ
บางสิ่งบางอย่างที่ผมเห็นดีผมก็ชม บางสิ่งบางอย่างที่ผมเห็นว่าบกพร่องผมก็ติเตียนและพยายาม
แก้ไข แต่สถาบันอุดมศึกษา ผมว่าสิ่งที่เราพยายามคำนึงถึงอยู่ตลอดเวลาถือว่า สถาบันอุดมศึกษา
สถาบันการศึกษาทั่วไป ต้องมีจุดมุ่งหมาย 2 ประการ ประการแรกคือความเป็นเลิศในเรื่องของ
วิชาการ ประการที่ 2 ความเป็นเลิศในการวิเคราะห์ ในการทำการค้นคว้า ผมเชื่อมั่นว่าถ้า
เราต้องการความเป็นเลิศในทางวิชาการหรือความเป็นเลิศในทางค้นคว้าหรือวิเคราะห์ ปัจจุบัน

สำคัญก็คืออิสระ ถ้าเพื่อไม่มีอิสรภาพแล้วผมว่าจะมีความเป็นเลิศในทางวิชาการไม่ได้ ที่นี้ความเป็นอิสรภาพของผมนี้หมายความว่าอย่างไร เราไม่มีนโยบายในการผลักดันให้สถาบันอุดมศึกษาออกไปอยู่นอกระบบราชการ ผมได้ยินเสียงบ่นของคนมาเป็นเวลา 25 ปีเป็นอย่างน้อยว่า การศึกษาของเมืองไทยมันจะเจริญไปไม่ได้ ครอบคลุมที่มหาวิทยาลัยต่างๆ ยังต้องปฏิบัติการอยู่ในระบบราชการ ไม่ว่าจะเป็นระบบราชการในการซื้อพัสดุ ระบบราชการในการบริหารส่วนบุคคล กิติ ระบบราชการในการบริหารการเงินกิติ หรือระบบราชการในระบบซี 6 ซี 7 ซี 8 ซี 9 ซี 10 กิติ สิ่งที่ผมต้องการให้เห็นก็คือ เราให้เขามีโอกาส มีสิทธิที่จะเลือกว่าเขาต้องการอย่างไร รัฐบาลไม่เคยมีนโยบายที่จะกำหนดว่ามหาวิทยาลัยทุกมหาวิทยาลัยจะต้องมีอิสระ หรือจะต้องมีเสรีภาพในการทำงาน เราอย่าลืมนะครับ มหาวิทยาลัยมีจำนวนไม่น้อยครับ เมื่อเข้าไปอยู่ในระบบก็ถูกระบบกลืน และเมื่อถูกระบบกลืนหมด ใจความอยาก ออยากๆ กลั้วๆ มันก็มีอยู่มากกว่า เอ๊ะนี่เราจะเดินไปสู่ที่ไหน มันเป็นเรื่องที่เราไม่รู้ว่ามันจะเกิดเป็นผลดีหรือไม่ดี ซึ่งถ้าหากเราวิเคราะห์ให้ดีแล้ว สิ่งที่เราต้องการคือว่าเปิดโอกาสให้สถาบันการศึกษาในบังคับทบวงมหาวิทยาลัยมีสิทธิที่จะเลือกว่าจะอยู่ในระบบราชการหรือนอกระบบราชการ และสิ่งที่ไม่เป็นตัวแปรคือว่า ไม่ว่าจะอยู่ในระบบใด รัฐบาลจำเป็นต้องมีเงินอุดหนุนให้กับสถาบันอุดมศึกษาโดยผ่านทบวงมหาวิทยาลัย การให้เงินอุดหนุนกับการจัดสรรงบประมาณแตกต่างกัน การให้เงินอุดหนุนนั้นเราวางตายตัว ซึ่งมหาวิทยาลัยนี้แต่ละปีจะได้รับเงินอุดหนุนเท่าไร จะเป็น 50 ล้าน จะเป็น 300 ล้าน วิธีการก็คือว่า สถาบันอุดมศึกษามีสิทธิที่จะเลือก สถาบันมหาวิทยาลัยที่เป็นของรัฐก็จะเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐต่อไป แต่ก็จะไม่เป็นประเภทหน่วยราชการ ความหมายว่าอย่างไร หมายความว่ารัฐบาลจะอุปถัมภ์จะอุดหนุน เงินที่อุดหนุนนั้นอาจจะเป็น 50% 70% 80% หรือแม้แต่ 95% ของรายจ่ายทั้งหมดของแต่ละปีของแต่ละสถาบัน แต่ถ้าเพื่อเขาจะเลือกที่จะเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐต่อไป ซึ่งเขาจะเป็นแน่ แต่ถ้าเพื่อจะอยู่นอกประเภทของหน่วยราชการแล้ว เขามีสิทธิอยู่ 3 ประการคือ

หนึ่ง บริหารการเงินด้วยตัวเอง โดยผ่านรัฐบาลจะไม่ใช้ควบคุม ไม่ใช่ผู้กำกับดูแลหรือจากที่เหตุการณ์เกิดขึ้นแล้ว ปัจจุบันเรามีระเบียบการต่างๆ ในเรื่องของการซื้อพัสดุ หรือการบริหารการเงินกิติ ที่เขียนโดยกระทรวงการคลัง หรือเขียนโดยสำนักนายกฯ ไปควบคุมการบริหารเงินของมหาวิทยาลัย ความคล่องตัวก็ไม่เกิดขึ้น ไปคุมเขาหมดว่าค่าเช่าของอาจารย์ที่อยู่มหาวิทยาลัยที่สงขลาที่ดี หรือที่เชียงใหม่ก็ดี ถ้าเพื่อเป็นซี 5 ควรจะได้ค่าเช่าเท่าไร ความผันแปรของสังคมเปลี่ยนไปเรื่อย แต่ระบบราชการไม่มีการทบทวนทุกปี หากมีการทบทวนทุกปีก็ทำให้สภาวะดีขึ้น แต่ปัจจุบันนั้นไม่มี ไม่ตรงกับความจริง ไม่สอดคล้องกับความจริงของสภาวะสังคมของแต่ละประเทศ เพราะฉะนั้นเราจะให้เงินอุดหนุน ถ้าเพื่อเขาอยากอยู่นอกระบบราชการ ถึงไม่เป็นหน่วยราชการ เขามีสิทธิในการบริหารการเงินโดยสมบูรณ์ เขามีสิทธิในการบริหารบุคลากร ไม่ต้องมาลำดับซี 7 ซี 8 คนนั้นได้สายสะพาย คนนั้นได้เหรียญตรา คนนั้นเงินเดือนแค่นั้น เขามีสิทธิที่จะบริหาร มีสิทธิที่จะริเริ่มพัฒนาที่ดินของเขาเอง ทรัพย์สินของเขาเอง เขามีสิทธิที่จะมีนโยบายหรือมาตรการที่จะหาเงินทุนเขาเอง จะเป็นด้วยการเรียโรหรือการพัฒนาที่ดินหรือพัฒนาทรัพย์สิน เราอยากให้เราตัดด้วยตัวเอง ประการสุดท้ายเราคิดว่าระบบราชการปัจจุบัน ใ้การ

จำกัดสิทธิต่างๆ ไม่ว่าจะสิทธิเรื่องการบริหารเงิน การบริหารบุคลากร อันนั้นก็เป็นสิ่งไม่ค่อยดีอยู่ในตัวเองอยู่แล้ว แต่สิ่งที่สำคัญที่สุดก็คือว่า ถ้าเผื่อคุณมีวิญญูณเป็นครู มีวิญญูณเป็นอาจารย์ มีวิญญูณเป็นนักสอนด้วยตนเอง มีความรู้สึกคับอกคับใจหรือรู้สึกจำกัดด้านจิตใจ ผมว่ามันจะทำความกระทบกระเทือนให้กับระดับและคุณภาพของการสอนทางวิชาการมหาวิทยาลัยในโลกทั่วไป ถ้าเผื่อเรามีเสรีภาพมากกว่านี้มากกว่าที่เป็นอยู่ในเมืองไทย ในโอกาสที่เราจะเติบโตพัฒนาตัวเอง พัฒนาเข้าไปสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ มันมีมากกว่า แต่ถ้ามหาวิทยาลัยไต่ยังชอบระบบราชการ เพราะคุ้นเคยมาและถูกกลืนไปแล้ว และไม่ต้องการออกมา อันนั้นก็เป็นที่สิทธิของเขา เขาก็อยู่ต่อไปได้ เพราะถ้าเขาเจริญก็โชคดี แต่ถ้าไม่เจริญอย่ามาต่อว่า แต่ทั้งหมดนี้ขึ้นอยู่กับปรัชญาของผม ปรัชญาของผมไม่ว่าจะเป็นเรื่องเศรษฐกิจในเรื่องของการเมือง ในเรื่องของการศึกษา สิ่งหนึ่งที่ผมต้องการที่จะทิ้งไว้หรือปลุกฝังจิตสำนึกไว้คือสิทธิและเสรีภาพที่จะเลือกนโยบายเศรษฐกิจ นโยบายการค้า นโยบายต่างๆ อย่าง ผมพยายามให้ทำ ทำเป็นขั้นตอน และไม่ได้คิดว่าจะเกิดผลวันนี้ จะเกิดผลเดือนหน้า บางสิ่งบางอย่างอาจจะไม่เกิดผล จนกระทั่ง 4-6 ปีข้างหน้า หรือถ้าใครจะมาลบล้างในอนาคตก็ช่วยไม่ได้ แต่เราจะต้องมองดูว่า สิทธิเสรีภาพในทางเศรษฐกิจ ในทางการศึกษามันจะมีผลทางบวก ที่จะเปิดให้สังคมไทยมีสิทธิเสรีภาพในทางด้านการเมืองมากขึ้น ประชาธิปไตยไม่ใช่ว่าคุณจะได้พรุ่งนี้ทันที 100% พรุ่งนี้จะเป็นครึ่งใบจะค่อนข้าง ผมไม่ทราบ แต่ถ้าคุณปลุกฝังจิตสำนึกว่าคนเราถ้าเผื่อมีสิทธิจะเลือกว่าฉันจะซื้อถ้วยแก้วใบนี้ ยี่ห้ออะไร ถ้าคุณมีสิทธิเสรีภาพที่จะเลือกซื้อสิ่งของได้ สิ่งที่จะตามมาคือสิทธิและเสรีภาพ และการใช้เสรีภาพคือความรับผิดชอบที่จะเลือกความคิดอ่าน ที่จะเลือกพรรคการเมือง ที่จะเลือกตัวบุคคล มันจะต้องตามมา ถ้าเผื่อคุณดูความเปลี่ยนแปลงในยุโรปตะวันออก ความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ไป เราไปพูดถึงว่าลัทธิคอมมิวนิสต์เสร็จสิ้นแล้ว อันนั้นเป็นเพียงแต่รูปแบบ แต่สิ่งที่เปลี่ยนแปลงในระยะ 5-10 ปีที่ผ่านมา และกำลังเปลี่ยนแปลงไปเรื่อยๆ บางครั้งบางคราวเปลี่ยนแปลงเสียจนเราตามไม่ทัน อันนั้นคืออะไร คือการที่ประชาชนต้องการมีสิทธิและเสรีภาพ อันนี้เป็นแนวความคิด เป็นแนวทางของทั่วโลก ซึ่งไม่มีใครที่จะย้อนกลับได้ แต่ละประเทศจะต้องเป็นผู้กำหนดเองว่าจะใช้เวลาขั้นตอนนานเท่าใด และใช้กี่ขั้นตอน อันนั้นเป็นความรับผิดชอบของสังคมว่าเราจะไปสู่จุดที่ทุกคนต้องการ ไม่ว่าจะคุณจะเป็นคนรัสเซีย ไม่ว่าจะคุณจะเป็นอเมริกา ไม่ว่าจะคุณจะเป็นจีน คนเขมร คนไทย มันเสี่ยงไม่ได้ครับ จุดสุดท้ายอยู่ที่นั่น เรารู้ว่าจุดสุดท้ายอยู่ที่นั่น บางประเทศอาจใช้เวลา 3 ปี บางประเทศอาจใช้เวลา 50 ปี ประเทศไทยใช้เวลามาแล้ว 60 ปี แต่ที่ใช้เวลาผ่านมา 60 ปี ผมก็ไม่แน่ใจว่าเราใช้เวลาที่ถูกต้องหรือที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมหรือเปล่า

ผู้ร่วมรายการ อยากจะถามว่า ตอนที่ติดรถอยู่ก่อนที่จะมาที่นี่ ตอนช่วงรถติดบ่อยๆ ท่านนายกรัฐมนตรีใช้เวลาว่างในรถที่ติดนานๆ ทำอะไร เพื่อฆ่าเวลา

นายกรัฐมนตรี ที่จริงลูกสาวผมอยากมาพังกีมาขึ้นรถที่ทำเนียบ ก็นั่งคุยกันระหว่างพอกับลูกแล้วก็โทรศัพท์ถึงแม่ที่บ้าน ไม่ได้พูดว่าเราจะมาที่ไหน หรือมาทำอะไร เป็นเพียงแต่บอกว่าเวลานี้รถติดมากเท่านั้น

คุณสุทธิชัย ท่านนายกรัฐมนตรีพยายามหลีกเลี่ยงจะตอบคำถามเรื่องการเมือง หรือเรื่องประเด็นเรื่องการเมืองในประเทศขณะนี้ ทุกครั้งที่นักข่าวถาม ท่านนายกรัฐมนตรีจะบอกว่าไปอ่านธรรมนูญการปกครองก่อน เพราะว่าผมไม่ได้มีหน้าที่เกี่ยวกับการร่างรัฐธรรมนูญ หน้าที่ได้แบ่งชัดเจนว่ารัฐบาลทำอะไร รสช. ทำอะไร สภานิติบัญญัติทำอะไร ผมก็ไปทำการบ้านไปอ่านทั้ง 33 มาตราเลย ไม่มีมาตราไหนบอกว่า ท่านนายกรัฐมนตรีจะแสดงความคิดเห็นทางการเมืองไม่ได้ ไม่ได้ห้ามเลย ฉะนั้นผมจะไม่ยอมที่ท่านนายกรัฐมนตรีจะบอกว่าไม่มีความคิดเห็นทางการเมือง เพราะท่านนอกจากท่านจะเป็นประชาชนคนธรรมดาคนไทยคนหนึ่งแล้ว นาย ก. นาย ข. ต่างจังหวัดยังมีความคิดเห็นทางการเมืองเลย ท่านเป็นถึงนายกรัฐมนตรีและจะต้องดูแลการเลือกตั้งที่จะมาถึงนี้ด้วย และกระทรวงมหาดไทยซึ่งดูแลการเลือกตั้งอยู่ได้ท่านด้วย ถึงแม้บางครั้งท่านอาจจะไม่แน่ใจว่ากระทรวงมหาดไทยอยู่ใต้ใครก็ตาม เพราะมาตรา 20 ผมอ่านจริงนะครับ เมื่อคืนผมท่องเลย ผมกลัวท่านนายกรัฐมนตรีจะบอกว่าไปทำการบ้านมาหรือยัง หนึ่งนะครับในกรณีที่เห็นสมควร ไม่ทราบว่ามีใครเห็นสมควร ไม่ทราบว่าคุณเห็นของใคร ในกรณีที่เห็นสมควร ประธานสภาการศึกษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ หรือนายกรัฐมนตรีอาจขอให้มีการประชุมร่วมกันของสภาการศึกษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ และคณะรัฐมนตรี เพื่อร่วมพิจารณาและแก้ไขปัญหาใด ๆ อันเกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดิน

คำถาม 1. คำถามผมนะครับกรณีที่ว่านี่เคยเกิดขึ้นหรือยัง การประชุมร่วมระหว่างรสช. กับรัฐบาล

2. ในกรณีที่เห็นสมควรนี้ตามการตีความของท่านมาตรา 20 เป็นการเห็นสมควรของใครของท่านนายกรัฐมนตรี หรือของประธาน รสช. หรือของประชาชน

3. ถ้าเคยเกิดกรณีอย่างนี้ขึ้นมาแล้ว การร่วมประชุมนี้ใครเป็นประธาน ในนี้บอกว่าการประชุมร่วม ประธาน รสช. จะเป็นประธานที่ประชุม ถ้าประชุมอย่างนี้ไม่เห็นต้องกันนี้จะใช้วิธีลงมติอย่างไรครับ ผมทำการบ้านมาละเอียดนะครับ

นายกรัฐมนตรี ขนาดทำการบ้านมาแล้ว ผมให้ B เท่านั้น บางท่านคงจะจำได้นะครับ วันที่ได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งผมเป็นนายกรัฐมนตรี และคืนนั้นประมาณ 3 ทุ่มผมให้สัมภาษณ์เป็นครั้งแรก ผมได้พูดหลายประเด็น ประเด็นหนึ่งที่ผมพูดว่าผมไม่ได้รับผิดชอบในการร่างรัฐธรรมนูญ ปกครองชั่วคราวคงจะจำได้ว่ารัฐธรรมนูญปกครองชั่วคราวมีการประกาศใช้ในวันเสาร์ที่ 2 ชื่อผมได้รับการเสนอกราบบังคมทูล เวลา 5 โมงเย็นที่เชียงใหม่ ในวันเสาร์ที่ 2 ผมไม่ได้มีส่วนร่างธรรมนูญการปกครองชั่วคราวตอนที่ผมรับตำแหน่ง ผมเองตอนนั้นก็ไม่ได้ทราบว่าจะออกมามีรูปแบบใด และในค่ำวันนั้นในครั้งแรกที่ผมพบกับสื่อมวลชน ผมพูดชัดว่ามีหลายสิ่งหลายอย่างในธรรมนูญการปกครองชั่วคราวที่ผมไม่เห็นด้วย แต่เนื่องจากผมไม่ได้รับผิดชอบและเนื่องจากผมมารับตำแหน่งนายกรัฐมนตรีแล้ว หน้าที่ของผมคือปฏิบัติตามธรรมนูญการปกครองชั่วคราวซึ่งเป็นกฎหมายของรัฐ นั่นเป็นประเด็นแรก

ประเด็นที่คุณสุทธิชัยถาม ตั้งแต่ผมเป็นรัฐบาลมาประมาณ 6 เดือน มีการประชุมเต็มคณะระหว่าง รสช. กับคณะรัฐมนตรีเพียงครั้งเดียว ซึ่งเป็นไปตามกติกา นั่นคือการที่จะพิจารณา นโยบายที่รัฐบาลหรือนายกรัฐมนตรีในขณะนั้น เป็นผู้แถลงต่อรัฐสภา มีการประชุมเป็นทางการ ตามมาตราที่เท่าไร ผมจำไม่ได้ ในธรรมนูญการปกครองซึ่งในโอกาสนั้น ท่านประธาน รสช. ก็เป็นประธาน หลังจากนั้นไม่เคยมีการประชุม รสช. เต็มคณะเลย คำว่าเต็มคณะหมายความว่า เต็มคณะรัฐมนตรีกับเต็มคณะ รสช. แต่การทำงานมีการปรึกษาหารือกัน มีการโทรศัพท์และมีการพบปะสังสรรค์ในทางสังคมประมาณเดือนละครั้ง บางครั้งรัฐบาลก็เป็นเจ้าภาพ บางครั้งทาง รสช. ก็เป็นเจ้าภาพ ในการพบปะประเภทนั้นทางรัฐบาลมีผู้แทนไป 3-4 คน มีนายกรัฐมนตรี มีรองนายกรัฐมนตรี 3 ท่าน ทางฝ่าย รสช. ส่วนใหญ่จะมี 5 ท่านด้วยกัน ท่านประธาน รสช. รองประธาน และแม่ทัพทั้ง 3 อาจจะมีเสนาธิการทหาร และคราวสุดท้ายที่ไปทานอาหารที่ไทย อินเทอร์เน็ตคนมากหน่อยเพราะว่าอาหารดีที่สุดในทางฝ่าย รสช. ก็มาอีกประมาณ 10-11 คน รวมทั้งบรรดานายทหารที่มีตำแหน่งรัฐมนตรีในคณะรัฐบาลของผมด้วย การพบปะแต่ละครั้งไม่มีการเขียนระเบียบวาระ ใครอยากพูดอะไรก็พูดได้ ใครอยากออกความเห็นอะไรออกได้ ไม่มีข้อยุติ เป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เป็นการปรึกษาหารือ ตลอดมาทาง รสช. ไม่เคยสั่งอะไรผม ผมให้ความเคารพต่อสภา รสช. ที่เขาไม่มาก้าวก่าหน้าของผม เขาเสนอได้ เขาให้ความเห็นได้ เขาอาจจะบอกได้ว่า เอ๊ะเขาไม่ได้เห็นด้วยในเรื่องนี้ และผมเคารพสิทธิการเสนอของเขา แต่อำนาจตัดสินใจอยู่ที่ผมและอยู่ที่รัฐบาล

ข้อที่ 3 ทำไมผมถึงไม่วิจารณ์เรื่องการเมือง สิ่งหนึ่งที่ผมไม่วิจารณ์เรื่องการเมืองก็คือร่างรัฐธรรมนูญปัจจุบันซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการเมือง เมื่อผมไม่ได้นั่งอยู่ในคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ และผมไม่ได้อยู่ในสภานิติบัญญัติเพราะอยู่ไม่ได้ตามธรรมนูญการปกครองชั่วคราว ผมไม่ใช่ นายอานันท์ ปันยารชุน เเฉๆ ผมบังเอิญเป็นนายอานันท์ ปันยารชุน นายกรัฐมนตรี ผมไม่มีสิทธิที่จะออกความเห็นในเรื่องรัฐธรรมนูญที่จะไปใช้ในอนาคต ผมไม่ใช่อาจารย์ ผมไม่ใช่ นักวิจารณ์ ความเห็นของผมนายอานันท์ คุณจะไปพูดบอกว่าเป็นความเห็นนายอานันท์ พูดส่วนตัวนะ ไม่มีใครเขาเชื่อ เมื่อพูดออกมาแล้วมันจะเป็นความเห็นของนายกรัฐมนตรี ซึ่งบางครั้งอาจจะเห็นด้วยกับร่างรัฐธรรมนูญ หรือบางครั้งอาจจะไม่เห็นด้วย มันจะก่อให้เกิดความ สับสน ก่อให้เกิดความวุ่นวาย สื่อมวลชนอาจจะชอบ แต่ถ้าเมื่อถามผมเกี่ยวกับปัญหาการเมือง ถ้าเป็นปัญหาการบริหารงานของผม ผมตอบทุกเรื่อง

ผู้ร่วมรายการ จริงๆ แล้วนี่ผมอยากจะถามประเด็นที่ท่านผู้มีเกียรติจากต่างประเทศนั่งฟังอยู่ในที่นี้ด้วย แต่ว่าเพราะมันเกี่ยวข้องกับบรรยากาศการลงทุน บรรยากาศธุรกิจการค้าอะไรต่างๆ ของท่านทั้งหลาย ผมตั้งใจประเด็นอยู่ประเด็นหนึ่งที่ท่านนายกรัฐมนตรีพูดเรื่องทางเลือกประชาชน จะต้องมียุทธวิธีเลือก มีอยู่ประเด็นหนึ่งที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับรัฐธรรมนูญ แต่เป็นเรื่องที่พี่น้องประชาชนทั่วประเทศสนใจอยู่ขณะนี้ก็คือ การเลือกตั้งหรือลากตั้งกำนันผู้ใหญ่บ้าน ผมไม่ได้ทำการบ้านโดยการอ่านเหมือนคุณสุทธิชัยทำ แต่ว่าผมไปเยี่ยมชาวบ้านด้วย แล้วก็ถามทักที่ที่มี

การประชุมมีการพบปะ ร้อยทั้งร้อยต้องการให้มีการเลือกตั้งโดยประชาชน

นายกรัฐมนตรี ผมขอขจัดจังหวะนี้ได้ไหมเพื่อไม่ให้เสียเวลา อันนี้ยังไม่ได้เป็นนโยบายรัฐบาลนะครับ คือเราอย่าสับสน ข้อเสนอของกระทรวงนี้ไม่ใช่นโยบายของรัฐบาล ข้อเสนอของกรมยังไม่ใช่ นโยบายของกระทรวง สำหรับเรื่องเลือกตั้งหรือลากตั้งนั้นยังไม่เป็นนโยบาย เรื่องยังไม่ได้เข้ากรม. ยังไม่มาถึงผมเลย แต่ที่ข่าวที่ออกไปมันก็แบบราชการไทย มันข่าวออกไปก่อน

ผู้ร่วมรายการ แค่นี้ผมก็พอใจแล้วอะ ที่ท่านนายก ย้ำว่าไม่ใช่ นโยบายของรัฐบาล แค่นี้ผมก็คิดว่าก็เป็นทีพอใจของพี่น้องประชาชน

ดร. เสกสรรค์ ขอบคุณมากครับ ครับผมเข้าใจถึงความยากลำบากของท่านนายกในการที่จะสนทนาเรื่องการเมืองปัจจุบันโดยตรงนะครับแต่ว่าในการที่จะคิดถึงโครงสร้างทางการเมืองใหญ่ๆ ของประเทศไทย ผมเข้าใจว่าท่านคงจะออกความเห็นได้ เมื่อสักครู่ผมได้ถามปัญหาเกี่ยวกับมหาวิทยาลัยแล้วคำตอบของท่านก็ตรงกับใจผมในบางเรื่องคือการที่ประเทศจะเป็นประชาธิปไตยนั้นเรื่องของอิสรภาพ เสรีภาพทางภูมิปัญญาเป็นสิ่งสำคัญ แต่ผมคิดว่ายังมีปัจจัยอื่นอีก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ ทุกวันนี้เราพูดง่าย ๆ ว่า มีสังคมที่มีเหมือนสองสังคมคือสังคมที่ยากไร้ยากจนอยู่ในชนบท กับสังคมที่ค่อนข้างจะมีอยู่มีกินในตัวเมือง ผมได้ยินเสียงบ่นมาว่ามีการซื้อเสียง มีการขายเสียงอะไรกันต่างๆ สิ่งนี้เกี่ยวกับความยากจนอย่างแยกไม่ออกนะครับ เพราะฉะนั้นผมอยากจะเรียนถามท่านนายกว่าในขณะที่ท่านดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีนั้นอะ ท่านได้พิจารณาปัญหานี้อย่างไร เช่นเดียวกับปัญหามหาวิทยาลัยที่วางรากฐานให้กับประชาธิปไตยในอนาคต โดยผ่านการแก้ปัญหาคความยากไร้ซึ่งมีอยู่อย่างหนาแน่นในประเทศของเรา

นายกรัฐมนตรี ปัญหาความยากจนนี้เป็นปัญหาของสังคมทั่วไป อาจจะมีไม่กี่ประเทศ อาจจะเป็นญี่ปุ่น อาจจะเป็นสวีเดน ที่เขามีบุคคลในระดับที่เราเรียกว่าชั้นกลาง 80 หรือ 90% แต่อย่างของไทยนี้ บุคคลที่เรียกว่าอยู่ได้ระดับของความจนอาจจะมี 15 ล้านคน ในพลเมือง 60 ล้านคน ในอเมริกาพลเมืองเขา 200 ล้านคน เขาก็มีคนจน 15, 16 ล้านคนเหมือนกัน ปัญหาความจนเป็นปัญหาที่มันต้องเปรียบเทียบระดับการครองชีพของแต่ละสังคม แต่มันเป็นปัญหาที่พูดง่ายแต่แก้ยาก มันไม่เหมือนอย่างปัญหาวิทยาลัย ซึ่งเวลาคุณบอกถึงแนวทางของการแก้ปัญหาพูดสัก 10 นาที 15 นาทีคนเข้าใจ และคนก็พอจะมองเห็นว่าอันนี้มันแก้ปัญหาลงหรือเปล่าหรือไม่จริงคุณก็อาจจะต้องมีการอภิปรายหรือถกเถียงต่อไปว่าแนวทางที่เราจะแก้มันถูกต้องหรือไม่ แต่ปัญหาความยากจนนั้นอะ มันเป็นปัญหาเรื้อรัง และก็จะมีเรื้อรังในสังคมไทยตลอดไปเหมือนกับอยู่ในสังคมอื่นๆ เราก็จะต้องมามองดูว่าไอ้ความยากจนนี่คืออะไร ผมก็แบ่งออกเป็นสองลักษณะว่าคนเราที่เกิดมาในสังคมนั้นนะ ส่วนใดส่วนหนึ่งที่รัฐจะต้องจัดหามาบริการให้เขา เราเรียกว่าการบริการขั้นมูลฐานเช่นอย่างยกตัวอย่างในปัจจุบันนี้ในประเทศไทยมีหมู่บ้านอยู่ประมาณ 6 หมื่นหมู่บ้าน ผลงานของรัฐบาลเก่าๆ นี้ จนมาถึงวันนี้แล้วเราจะพยายามทำต่อไป ประมาณ

5 हमिनกว่าหมู่บ้านมีไฟฟ้าใช้แล้ว มีประมาณ 94% ที่ไฟฟ้าถึง เมื่อไฟฟ้าถึงนี้การใช้ไฟฟ้าในทางที่เหมาะสมหรือไม่เหมาะสมนั้นอีกเรื่องหนึ่ง ส่วนใหญ่ก็ไปใช้ในเรื่องการซื้อทีวีมาดูอะไรต่างๆ นั้นก็เป็นสิทธิของเขา ปัจจุบันนี้รัฐบาลก็พยายามที่จะทำอะไรที่จะให้มันครบ 100% นั้นข้อแรกถึงแม้มีแล้วถึงหมู่บ้านแล้ว 94% องค์กรของการที่จะจัดบริการเรื่องไฟฟ้าให้กับหมู่บ้านต่างๆ ยังเป็นองค์กรที่บางแห่งนะครียังไม่เหมาะสมนัก โอกาสที่เจริญเติบโต โอกาสที่จะพัฒนา โอกาสที่จะให้บริการดีขึ้นจะต้องมีการเปลี่ยนแปลง ซึ่งรัฐจะไปช่วยในทางด้านการบริหารก็ดี หรือในการปรับปรุงโครงสร้างก็ดี ยกเรื่องไฟฟ้าไป ถ้าเมื่อคุณมาดูเรื่องนี้ ปัจจุบัน 6 หมู่หมู่บ้านนี้ 9 พันหมู่บ้านเท่านั้นที่มีน้ำกินน้ำใช้ที่ถูกต้องลักษณะ แผนงานของเรา 10 ปีข้างหน้าเราจะให้เกิน 4 หมู่หมู่บ้าน ประมาณ 70% ซึ่งเราจะต้องใช้เงินเป็นพันๆ หมื่นๆ ล้านบาท คนเขาถามว่าทำไมไม่ทำให้ถึง 100% อันนี้ก็เป็นปัญหาอีกอันหนึ่งว่ามันถึงไม่ได้ เพราะว่าบางแห่งไม่มีแหล่งน้ำ นี่บริการขั้นมูลฐาน ไฟฟ้า น้ำประปา การคมนาคม อันนี้เป็นเรื่องที่ต้องลงทุนเป็นการใหญ่ ที่แล้วมาเราทำในเรื่องไฟฟ้าดีมาก เราจะต้องทำในเรื่องน้ำต่อไป ในเรื่องของการพัฒนาแหล่งน้ำด้วย เรื่องถนนหนทางเราก็ต้องพยายามทำต่อไป นั่นเป็นเรื่องที่รัฐจำเป็นต้องจัดทำให้กับประชาชนเฉพาะคนยากจน อันที่สองคือว่าคนจนคือคนอะไร คือรายได้เขาไม่พอ ถ้าเมื่อรายได้ไม่พอคืออะไร เขาไม่มีงานทำ หรือถ้าเมื่อเขามีงานทำแต่เป็นงานที่ผลตอบแทนไม่คุ้มค่ากับเวลา อันนั้นเป็นเรื่องปลายเหตุ ต้นเหตุคืออะไร คือหนึ่งไม่มีงานเราก็ต้องดำเนินนโยบายเศรษฐกิจต่างๆ ที่จะสร้างงานให้เขาก็อาจจะมีคนพูดบอกว่า ถ้าเมื่อไปมุ่งถึงเรื่องอุตสาหกรรมอย่างเดียว คนจนก็จะเข้ามาอยู่ในกรุงเทพฯ ก็เกิดปัญหาสังคม เราแก้ที่จุดนั้นมันไปจุดที่จุดอื่น แต่ประเด็นของรัฐบาล คือต้องสร้างงาน ถ้าเมื่อเป็นไปไม่ได้สร้างงานในชนบท มีการสร้างงานในชนบทที่จะไม่ให้เขาเข้ามาในกรุง แล้วมาก่อปัญหาสังคมต่อไปแล้วจะอย่างไร การสร้างงานในชนบทเป็นสิ่งสำคัญที่สุดคือ 1) การศึกษา 2) การมีโครงการ หรือมีกิจกรรมในชนบทนั้นๆ การศึกษานั้นผมเห็นว่าสำคัญมาก เพราะว่าบางคนอาจจะมั่งงานแล้ว แต่เงินเดือนหรือค่าจ้างไม่พอ แต่ถ้าเมื่อการศึกษาเขาดีขึ้น โอกาสที่เขาจะหางานให้ดีขึ้น โอกาสที่เขาจะหางานที่มีผลตอบแทนที่ดีกว่านี้ก็ดีขึ้น อันนั้นก็เป็นการยกระดับที่จนมากให้จนน้อยลงไป หรือคนที่จนน้อยลงไปให้หายจน แต่อันนี้ก็จะต้องใช้ระยะเวลาอีก อย่างในปัจจุบันนี้เราก็มีโครงการที่ขยายการศึกษาชั้นประถมจาก 6 ปี เป็น 9 ปี โครงการนี้จะใช้ระยะเวลาอีก 5 ปีข้างหน้า ปัจจุบันเราพยายามที่จะใช้ทุกวิถีทางไม่ว่าจะเป็นวัด ไม่ว่าจะเป็นโรงเรียนชั้นประถมศึกษา ถ้าเมื่อมีห้องเรียนจัดเป็นชั้นมัธยมได้ก็จะจัดเป็นชั้นมัธยม นั่นคือเรื่องการศึกษา ที่นี้การศึกษาไม่ใช่การศึกษาในเรื่อง ก ข ค ง ต่อไปก็คือเรื่องการศึกษาวิชาชีพเขาอันนี้รัฐบาลกำลังทำอยู่โรงเรียนวิชาชีพหรือแม้แต่หลักสูตรของโรงเรียนมัธยมเราก็พยายามจะใส่หลักสูตรวิชาชีพให้เข้าไปมากกว่านี้อีก ในระยะสองเดือนที่ผ่านมาผมก็ตั้งคณะกรรมการคล้ายๆ กับเป็น Special Task Force ที่จะดูแลเรื่องพวกนี้โดยตรง ที่นี้ขั้นต่อไปผลจะเกิดขึ้นเมื่อไหร่ อีกนาน อันนี้ผมต้องขอรับอีกนาน แต่ต้องทำให้ครบกระบวนการ ทำทุกด้าน ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ ทั้งทางด้านการศึกษา ทั้งทางด้านเกษตรกรรม เช่น ยกตัวอย่างเกษตรกรรมเราก็มีแผนงาน 5 ปี ความคิดความอ่านของเราคืออะไร ปัจจุบันถ้าเมื่อดูประชากรที่อยู่ในภาคเกษตร 60% ของประชากรคนไทย ในจำนวนนี้คนขายไร่ขายนาแล้วไปซื้อรถหรือเอาเงินไปฝาก

หรือเอาเงินไปเล่นการพนันมีมากมาย เราเป็นห่วง ปัจจุบันนี้มีคนอยู่ประมาณ 5 แสนครอบครัว ในประเทศ ที่เป็นลูกจ้างเกษตรกร ไม่มีที่ดินเป็นของตนเอง รับจ้างเป็นเกษตรกรเหมือนกับรับจ้างสร้างตึกคอนกรีตในกรุงเทพฯ ค่าแรงก็ต่ำ เราก็คงต้องมีแผนงานว่าจะทำอย่างไรที่จะทำให้ 5 แสนคนนี้ไม่ต้องเป็นลูกจ้างเกษตรกรต่อไป ผึกหัดให้เขามีวิชาชีพอื่น พยายามเทรนเขา ไร่ทรนเขา หางานอื่นให้เขาทำนั่นเรื่องหนึ่ง อีกเรื่องหนึ่งเราก็บอกว่าเกษตรกรจน เราได้ยื่นมาตั้งแต่เด็ก เกษตรกรเป็นกระดูกสันหลังของชาติแต่ที่แล้วมาความเหลื่อมล้ำของรายได้มันแตกต่างกันมากขึ้นทุกที ตอนแผน 5 ความเหลื่อมล้ำแค่นี้ ยิ่งทำแผนความเหลื่อมล้ำยิ่งมากขึ้น อันนี้ไม่ใช่ความผิดของแผนแต่อาจจะเป็นความผิดของสภาวะสังคมด้วย ทีนี้เราจะทำอย่างไรที่จะให้ชาวไร่ชาวนานี้มีรายได้ดีขึ้น ทีนี้คนไทยชอบบ่น พอของแพงขึ้น ข้าวของแพงขึ้นคนบ่น แต่เราไม่รู้ไม่ว่าถ้าเมื่อข้าวแพงนี้ ส่วนใหญ่ของราคาข้าวที่แพงขึ้นมันจะต้องไปที่เกษตรกร ถ้าเมื่อเราพยายามที่จะจำกัดบทบาทของพวกที่เขาเรียกว่าคนกลาง ปัจจุบันนี้ที่ดินในเมืองไทยนี้เราทำเกษตรกรรมมาเป็นเวลาหลายชั่วคน ที่บางแห่งมันไม่อยู่ในสภาวะหรืออยู่ในสภาพที่ปลูกข้าวต่อไป หรือที่จะปลูกข้าวฟ่างหรืออะไรก็แล้วแต่ต่อไป ทีนี้แล้วมากระทรวงเกษตรและสหกรณ์ของเรามองในลักษณะว่าคุณตั้งสถานีทดลองการปลูกข้าว สถานีส่งเสริมข้าววิธีการใหม่ หรือสถานีประมง แต่วิธีการใหม่ของเรา เราอยากจะทำที่เรียกว่าให้เป็นเบ็ดเสร็จครบวงจร ภาษาสมัยใหม่ถ้าเป็นสถานีเกษตรแล้วนี้ เราจะต้องให้เขาวิเคราะห์ดูว่า แต่ละพื้นที่อันนี้เราอาจจะเรียนแบบโครงการพระราชดำริ ไม่ว่าจะเป็นโครงการพิกุลทองทางภาคใต้ ที่ไหนก็ดี ต้องค้นคว้าศึกษาว่าที่ดินในพื้นที่นั้นเหมาะสมจะปลูกอะไรบ้าง ไม่ใช่ทำให้ชาวนาชาวไร่เขามาคิดว่าเขาปลูกอยู่ได้ 5 อย่าง หรือว่า ปุ๋ย ยา ตายาย เขาปลูกอยู่ 3-4 อย่างเท่านั้น เราจะต้องแนะนำเขาว่าดินอย่างนี้ในปัจจุบันปลูกได้พืชไร่อีก 50 อย่าง เราจะต้องบอกให้เขารู้ว่า 50 อย่างนี้ผลตอบแทนจะเป็นอย่างไร แล้วเราก็ให้เขาเลือก แล้วเราสนับสนุนทางด้านเงินทุน เราจะเพิ่มเงินทุนของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ที่ภาษาชาวบ้านเรียกว่าไม่ตกเขี้ยว ให้เขาได้เงินกู้ไปในระยะยาวในอัตราดอกเบี้ยที่ไม่สูงเกินไป แล้วช่วยอุดหนุนเขาในเรื่องเมล็ดพันธุ์พืช อันนี้เป็นการแนะนำแนวทางสิ่งเหล่านั้นนะครับ ถ้าเมื่อมาถามว่าจะแก้ปัญหาอยากจนอย่างไร ผมตอบภายในครึ่งวินาทีไม่ได้ เหมือนอย่างที่ท่านสัมภาษณ์หรือผู้สื่อข่าวถามผมอยู่ทุกวัน ผมตอบไม่ได้อย่างน้อยๆ ก็ต้องใช้เวลา 15 นาที

ดร. เสกสรรค์ ผมเรียนถามต่อเนื่องนิดเดียวเท่านั้นแหละครับในทัศนะของผมผมคิดว่าหลายๆ อย่างที่เป็นปัญหาความยากจนนี้ เกิดจากการที่ชาวชนบทป้องกันตัวเองไม่ได้ในแง่ของความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและสังคมเมือง อันนี้เป็นไปได้ไหมครับท่านนายกฯ ที่ว่า เราใช้รูปแบบการปกครองท้องถิ่นเช่นที่เป็นประชาธิปไตยมากขึ้นสักหน่อยในระดับล่างๆ ลงไป เป็นกลไกที่ชาวชนบทจะได้ป้องกันตนเองในการใช้ทรัพยากร หรือแม้กระทั่งการต่อรองเรื่องราคาผลผลิตหรืออะไรต่างๆ ไม่ทราบว่าคุณคิดเรื่องนี้อย่างไรครับ

นายกรัฐมนตรี การกระจายอำนาจหรือกระจายความรับผิดชอบนี้ มันก็เป็นอยู่ในแนวทางที่รัฐบาลคิดอยู่นะครับ แต่สิ่งที่สำคัญที่สุดก็คือการกระจายรายได้ กระจายงบประมาณด้วย ปีนี้เป็นปีแรกที่เราเริ่มจำนวนน้อยมาก 6 พันล้านบาท จะเป็นการทดลองปีต่อๆ ไปผมหวังว่ารัฐบาลชุดต่อๆ ไปนี้จะสานงานนี้ต่อไป ถือการกระจายงบประมาณให้ไปอยู่ที่ท้องถิ่น ในท้องถิ่นเขาเป็นคนคิดโครงการ คิดแผนงานและสร้างงานให้เขาเอง อันนี้เป็นจุดเริ่มต้น แต่ของเรานี้ เราอยู่ในสังคมที่ห่วงแหวนอำนาจมาเป็นเวลาหลายสิบปีแล้ว เพราะฉะนั้นระบบราชการนี้ ผมเปลี่ยนระบบราชการจากควบคุมมาเป็นกำกับดูแล ผมต้องขอรับด้วยความสัตย์จริงว่า บางกระทรวงที่ผมสั่งแทบไม่ไหว เพราะว่ากลไกของมันลึกซึ้งเหลือเกิน เพราะฉะนั้นเรื่องของการกระจายอำนาจกระจายความรับผิดชอบ กระจายงบประมาณ เราเริ่มต้นและเราหวังว่าจะเริ่มต้นต่อไป เราหวังว่าจะมีคนทำต่อไปเรื่อยๆ ผมเห็นด้วย แต่สังคมไทยนั้นจะต้องระมัดระวังอย่างหนึ่ง รัฐไม่ไว้ใจประชาชน ประชาชนก็ไม่ไว้ใจรัฐบาล เป็นความสัมพันธ์ที่ผมคิดว่าลบทั้งคู่ ผมอยากจะเห็นสังคมไทยหันหน้าเข้าหากัน ช่วยกันแก้ปัญหา อะลุ่มอล่วยซึ่งกันและกัน ลัทธิต่างประเทศที่เราเอาเข้ามาในเรื่องของปรัชญา เรื่องของเผชิญหน้ากัน ของการชนกันไม่อยู่ในวิสัยคนไทย สิ่งเหล่านี้ก็เป็นสิ่งที่ผมอยากปลุกฝัง อยากจะให้มันจิตสำนึกมากขึ้นและผมเห็นด้วยกับคุณเสกสรรค์ พุดแบบนั้น

คุณสุทธิชัย ผมคิดว่าอาจารย์เสกสรรค์ ถ้ามถ้ายกับประเด็นก็คือว่า รัฐบาลชุดท่านได้ปูพื้นสำหรับประชาธิปไตยต่อไปอย่างไร เพราะว่ามี การพูดกันมาก เรื่องโครงสร้างของประชาธิปไตยเมืองไทยเราไม่พัฒนาถึงขั้นนั้น และตัวท่านเอง หรือ क्रम. ท่านดูเหมือนพยายามหลีกเลี่ยงการเมือง แต่คำถามที่ประชาชนคงไม่ใช่ นสพ. อยากให้ท่านตอบเพื่อที่จะพาดหัว นสพ. อย่างเดียวนะครับ ก็คือว่ารัฐบาลชุดนี้นั้นมีอะไรเป็นขึ้นเป็นอัน ทางด้านที่จะปูพื้นประชาธิปไตยไม่มีการโกงกิน ซื่อเสียด ขาดเสียด เพราะกลไกการป้องกันการคอร์รัปชันในอนาคต ไม่ใช่มอบเรื่องนี้ให้กับ รสช. หรือคนอื่น เพราะว่ากลไกรัฐคือตัวสำคัญของการโกงกิน อยากทราบว่ารัฐบาลท่านทางด้านนี้ได้ปูพื้นอะไรไว้บ้าง ทั้งทางประชาธิปไตย ทั้งทางด้านการโกงกิน

นายกรัฐมนตรี คำถามสั้นแต่หลายมุมเริ่มต้นนะครับ เป็นความคิดส่วนตัวของผม จะผิดจะถูกก็ขอให้พิจารณาเอง ผมว่าคนไทยส่วนใหญ่สนใจแต่ในเรื่องของรูปแบบของการปกครองในระบบประชาธิปไตย ผมว่าไม่ใช่ว่าเป็นสิ่งไม่ดี ที่เราจะให้ความสนใจในเรื่องรัฐธรรมนูญ ในเรื่องของการเลือกตั้ง อันนั้นเป็นความจำเป็น แต่ผมคิดว่าอันนั้นเป็นเพียงรูปแบบเท่านั้นในที่ผ่านมา รูปแบบไม่ว่าคุณจะทำรูปแบบใด ก็มีการฉีกทิ้งมาตลอดเวลา คำถามที่ผมถามตัวเองมาอยู่เรื่อยๆ ก็คือว่า คนไทยเราเป็นนักประชาธิปไตย แต่ได้เข้าใจระบบประชาธิปไตยมากน้อยแค่ไหน เข้าใจถูกต้องหรือไม่ ระบบประชาธิปไตยนี้มันคล้ายๆ กัน คุณต้องสร้างจิตสำนึกว่า สิทธิเสรีภาพไม่ใช่ของที่ได้มาฟรีๆ หรือไม่ใช่เป็นของที่ใช้โดยไม่คำนึงถึงความรับผิดชอบต่อตัวเอง ต่อหน้าที่ และต่อสังคม รัฐบาลนี้ทำอะไรบ้าง เรื่องร่างรัฐธรรมนูญไม่ใช่หน้าที่ของเรา เรื่องการเลือกตั้งเป็นหน้าที่ของเรา เราจะพยายามจัด จะยุติธรรม จะสะอาดแค่ไหน ก็ต้องคอยดูต่อไป แต่อย่างน้อยรัฐบาลชุดนี้ไม่เคยดำเนินมาตรการใดๆ ที่จะตัดสิทธิสิทธิรอนประชาชนชาวไทย ไม่ว่าในเรื่อง

ของการออกความเห็น ไม่ว่าจะในเรื่องของการมีสิทธิเสรีภาพ ภายใต้กฎหมายที่ฝรั่งเรียกว่า "Civil Liberty" หรือแม้สิทธิทางการเมืองไม่มีการยับยั้งพรรคการเมือง ไม่มีการปิดปาก ไม่มีการจับกุม ไม่มีการเซ็นเซอร์ เราเปลี่ยนระบบการควบคุมมาเป็นการกำกับดูแล ทั้งทางด้านเศรษฐกิจและทางด้านการเมือง หนังสือพิมพ์จะค่าผมอย่างไร จะเขียนความเท็จอย่างไร จะตั้งหน้าตั้งตาต่ออย่างไร ส่วนตัวผมไม่เดือดร้อน ผมจะดูข่าวสังคมไทยหรือคนไทยจะให้ความยุติธรรมกับนายก. นาย ข. มากน้อยแค่ไหน เพราะฉะนั้นถ้าเผื่อดูสาระและเนื้อหาของประชาธิปไตยในเมืองไทยแล้ว ถึงแม้รัฐบาลนี้จะเป็นรัฐบาลแต่งตั้ง ถึงแม้หลายคนจะเห็นว่ารัฐบาลนี้มาด้วยความไม่ชอบธรรม รัฐบาลนี้รู้ดีตระหนักดีถึงข้อนี้ แต่นโยบายและมาตรการของเรานั้นจะเป็นนโยบายและมาตรการที่เราคิดว่าสอดคล้องกับผลประโยชน์ส่วนรวมของสังคมและสอดคล้องกับความเห็นส่วนใหญ่ของสังคม ผมไม่เคยคิดนะครับว่านโยบายของเราและมาตรการของเราจะต้องได้รับสนับสนุนหรือเปอร์เซ็นต์ มันเป็นไปได้ ถ้าเผื่อใครมาถามท่านนายกรัฐมนตรีจะแก้ปัญหาการจราจรอย่างไร ทำไม่ไม่สั่งผมก็บอกว่าปัญญ่าอ่อน ถ้าเผื่อคิดว่านายกรัฐมนตรีสั่งใครแล้วปัญหาจราจรจะหมดหายไปจากเมืองไทย มันเป็นไปได้ เราก็จะต้องเลิกคิดเสียที่ว่าทุกอย่างก็ต้องขึ้นที่นายกรัฐมนตรีหมด นายกรัฐมนตรีจะต้องรู้เรื่องทุกอย่าง นายกรัฐมนตรีจะต้องตอบปัญหาได้ทุกอย่าง นายกรัฐมนตรีจะต้องมีคำตอบหรือข้อแก้ไขได้ทุกอย่าง ต้องเลิกคิดเรื่องนี้ ผมพูดหลายครั้งหลายหน แต่ผมก็ขออย่าอีก เลิกคิดเสียว่าจะมีอัครวิเศษมาช่วยชาติ ไม่มีครับ ถึงเวลาแล้วที่คนไทยทุกคนจะต้องปรับความคิดของตนเอง จะต้องมาดูตัวเองว่ามีความบกพร่องอะไรบ้าง ผมไปที่ไหนในหน่วยราชการหรือแม้แต่ในเวลาประชุมคณะรัฐมนตรี ผมจะพูดเสมอ ต้องคอยดูตัวเอง สอบถามตัวเอง

คุณสิทธิชัย คือท่านนายกรัฐมนตรียังไม่ได้ตอบคำถามที่ว่า การปูพื้นสำหรับประชาธิปไตย น่าจะเป็นปรัชญาความคิดของท่านนายกรัฐมนตรีนะครับ ว่าคนไทยควรจะติดอย่างไรกับตัวเอง คนไทยเลิกตั้งความหวังไว้กับผู้นำซึ่งจะพาไป

นายกรัฐมนตรี ผมขอขัดจังหวะคือปูพื้น ถ้าเผื่อผมปิดหนังสือพิมพ์ หรือเขียนเซ็นเซอร์ทีวี ผมจะทำการซึ่งกดดันระบบประชาธิปไตย แต่ผมไม่ทำนั่นคือการปูพื้นฐาน อยู่กันมาด้วยกัน 6 เดือน จะต้องอยู่ด้วยกันอีก 5 เดือน หรือ 6 เดือน ก็แล้วแต่ประชาชนจะชินกับสิทธิเสรีภาพในการออกความเห็น พรรคการเมืองจะชินกับสิทธิเสรีภาพที่จะมีกิจกรรมของตัวเอง

คุณสุทธิชัย การไม่ปิดหนังสือพิมพ์ การไม่เซ็นเซอร์หนังสือพิมพ์ ไม่ใช่เป็นคะแนนหรือเครดิตที่รัฐบาลจะถือว่าเป็นสิทธิพิเศษ หรือมีสิทธิที่จะอ้างได้ว่าเป็นบุญคุณสำหรับหนังสือพิมพ์นะครับ นั่นเป็นสิทธิพื้นฐานของประชาชน ถ้าท่านนายกรัฐมนตรีบอกว่าท่านไม่ได้ปิดหนังสือพิมพ์ เช่นนั้น นี่เป็นสิ่งที่ประชาชน หนังสือพิมพ์ควรจะขอบพระคุณหรือเป็นหนี้บุญคุณ คงไม่ใช่เพราะว่าเรากำลังพูดถึงสิ่งนี้มากกว่า นั่นคือสิทธิเสรีภาพของประชาชนทั่วไป หลายรัฐบาลก็ไม่ได้ปิดหนังสือพิมพ์นะครับ รัฐบาลที่ปิดหนังสือพิมพ์ก็อยู่ไม่ได้ครับ ท้ายสุดประชาชนเป็นคนตัดสินเองว่าหนังสือพิมพ์ฉบับไหนมีคุณภาพหรือไม่มี ผมเห็นด้วยกับท่านนายกรัฐมนตรีที่ว่าหนังสือ

พิมพ์ที่ไม่รับผิดชอบก็มี หนังสือพิมพ์ที่ลงแต่ข่าวสารที่ไม่มีความจริงก็มี แต่คำถามนั้นก็คือว่า รัฐบาลชุดนี้ดูเหมือนว่าเข้ามารับผิดชอบต่อทางด้านนโยบาย เศรษฐกิจเป็นหลัก ซึ่งก็มีผลงานที่ปรากฏชัดเจนครับ แต่ที่ถามนั้นในรูปธรรมในด้านการเมือง ซึ่งการเลือกตั้งก็เกิดขึ้น การพูดถึง การซื้อขายเสียงมากขึ้นด้วย ซึ่งก็มีการพูดถึงรัฐบาลชุดนี้ ซึ่งจะต้องรับผิดชอบต่อในการเลือกตั้งที่จะเกิดขึ้น มีอะไรที่จะสร้างความมั่นใจให้กับประชาชนว่าสาเหตุที่เขาอ้างเพื่อการยึดอำนาจครั้งนี้ คือ การซื้อขายเสียง นักการเมืองโกงกิน เราจะไม่ให้เกิดขึ้น

นายกรัฐมนตรี คุณสุทธิชัยผมว่าคุณมีความสับสนบางสิ่งที่คุณพูด เป็นคำถามที่ควรถามสภา รสช. รัฐบาลกับ รสช. ไม่ใช่องค์กรเดียวกัน เพราะฉะนั้นการที่จะมีการอ้างอะไรในเรื่องของการยึดอำนาจของ รสช. เป็นความรับผิดชอบของ รสช. เอง ทีนี้จะถามผม ผมมีการปูพื้นฐานอย่างไร ผมก็บอกว่าให้รัฐธรรมนูญออกมาเสียก่อน ทางด้านรัฐบาลจะต้องมีพระราชบัญญัติเลือกตั้ง กำหนดวันเลือกตั้ง จะต้องมีการร่างพระราชบัญญัติอีก 2-3 ฉบับ ที่จะต้องตามมา อันนั้นเราเตรียมไว้แล้ว แต่ต้องมีรัฐธรรมนูญออกมาก่อนเป็นข้อแรก ประเด็นที่สอง คุณพูดว่า เรื่องการเมืองว่ามีอะไรที่จะให้ความเชื่อมั่นว่าไม่มีความคดโกงของข้าราชการ อยู่ที่ความร่วมมือระหว่างข้าราชการ เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบ กับพรรคการเมือง กับนักการเมือง ผมและรัฐบาลชุดนี้ไม่อยู่ในวิสัย หรือไม่อยู่ในฐานะจะบังคับจิตใจหรือจะห้ามปราม หรือที่จะกำหนดมาตรการควบคุมในเรื่องนี้ได้ ทรายใดที่คุณอยากฆ่าคน คุณออกกฎหมายไปก็ยังมีคนฆ่าคนก็ยังมีลักทรัพย์อยู่ ก็เช่นเดียวกันทุกคนก็รู้ว่าทำไมมีการซื้อเสียง ทำไมถึงมีการรับเงินส่วนหนึ่ง คุณเสกสรรค์บอกว่าความจำเป็น ความยากจน แต่ส่วนใหญ่จริงๆ ที่ลึกซึ้งคืออะไร คือการให้ความรู้ความคิดระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐบาล กับนักการเมือง ปัญหาคอร์รัปชันเหมือนกันเป็นปัญหาที่ใหญ่โตมากสำหรับเมืองไทย และผมคิดว่า เป็นปัญหาที่ไม่ได้รับการแก้ไข และผมยังไม่ทราบจะแก้ไขอย่างไร มันคล้ายๆ กับ "Cancer" คอร์รัปชันมีทุกระดับทุกลมุ่เหล่า คุณเขียนบทบัญญัติอย่างไร คุณเขียนกฎหมายมาอย่างไร ช่องว่างมีเสมอ คนจะหลีกเลี่ยงอันนี้ค่อยๆ ปรับไป อย่างน้อยรัฐบาลชุดนี้ รัฐมนตรียุคปัจจุบัน รวมทั้งตัวนายกรัฐมนตรีเอง ผมคิดว่าเมื่อเราออกจากหน้าที่เมื่อไรอย่างน้อยประชาชนชาวไทย คงจะมีความพอใจพอประมาณ ก็รัฐบาลยุคนี้ไม่ใช่เป็นรัฐบาลที่หากินกับตำแหน่ง หรือจากอิทธิพลที่ตัวเองมีอยู่ อันนั้นเป็นการวางตัวอย่างไว้และก็อยากให้นักระดับต่อไปทุกแขนงปฏิบัติตาม

ผู้เข้าประชุมสอบถามนายกรัฐมนตรี

ถาม ท่านนายกกล่าวถึงระบบข้าราชการ ระบบบริหารราชการแผ่นดิน สิ่งที่มีการคอร์รัปชันในเมื่อนายกรัฐมนตรีเป็นผู้มีอำนาจสูงสุดในการจัดสิ่งเหล่านี้และมีเวลาอีก และมีเวลาผ่านมาแล้ว 6 เดือน อีกต่อไปอีก 6 เดือน หรือเป็นปีก็ได้ ไม่คิดที่จะหาแนวทางจัดสิ่งเหล่านี้หรือครับ เราพยายามที่จะถามกันว่าบ้านเมืองเราทำไมเจริญ เท่าที่เราพยายามนี้จะเปรียบเทียบกับประเทศไต้หวัน เราพยายามที่จะเปรียบเทียบ มีหลายๆ คน ไม่ใช่เราผมเปรียบเทียบก็ได้ ประเทศญี่ปุ่น ประเทศเกาหลี เรารู้ว่าประวัติความเป็นมาของไต้หวัน เจียงไคเชคหอบลูกหลานท่านลงทะเลไปเกาะไผ่มาไม่ก็ปีนี้เอง ขอบคุณครับแต่เขาสามารถพัฒนาประเทศเขา

รุ่งเรื่องมาก แต่ประเทศของเราไม่สามารถทำได้ ขอขอบคุณครับ

นายกรัฐมนตรี คำตอบผมมีข้อเสนออะไรใหม่ ข้อแรกในข้อ 2 มันจะต้องมีผู้รับและผู้ให้ ตบมือข้างเดียวไม่ดัง ถ้าเผื่อจะตำหนิสังคมไทยแล้ว หรือจะลงโทษผู้รับแล้วต้องลงโทษผู้ให้ด้วย

ข้อที่สอง คอรัปชั่นต้องมีผู้รับและผู้ให้ ผมก็ไม่ทราบเหมือนกันว่า ผู้ให้ที่นั่งอยู่ที่นั่นมีมั่งหรือเปล่า ตบมือข้างเดียวไม่ดังหรือจนกระทั่ง ถ้าเผื่อจะตำหนิสังคมไทยแล้ว หรือถ้าเผื่อจะลงโทษผู้รับแล้ว ต้องลงโทษผู้ให้ด้วย สังคมไทยอยู่ในบรรยากาศเช่นนี้มาเป็นเวลาหลายสิบปีแล้ว ถ้าเผื่อผู้รับและผู้ให้ไม่เปลี่ยนนิสัยของตนเอง คุณเขียนกฎหมายอย่างไรก็แก้ปัญหาได้ระยะหนึ่งหรือเล็กน้อยเท่านั้น มันจะต้องไปอยู่ที่นิสัยดั้งเดิม ไอ้ความโลภมีมากหลาย สิ่งหนึ่งที่ผมอยากทำแต่ผมไม่แน่ใจว่าทำได้หรือไม่คือว่า ในเมืองไทยพูดกันปาวๆ ว่าคนนั้นโกง คนนี้กินแต่ไม่มีหลักฐาน ที่ไหนก็ไม่มีหลักฐาน แต่อย่างอื่นเขามิโครงสร้างทางกฎหมายที่รัดกุมมากกว่าเราเยอะ โครงสร้างทางกฎหมายที่จะดูแลเรื่องปัญหาคอรัปชั่นของเรายังไม่ดีเพราะที่ผ่านมาคนไทยที่เรารู้จักซึ้งๆ หนักร่ำรวยมาอย่างไร ผมจำไม่ได้ว่ารัฐมนตรีคนใด หรืออธิบดีคนใด หรือทหารคนใด เคยได้รับการลงโทษในเรื่องประเด็นคอรัปชั่นหรือไม่ มีน้อยมากนับไม่ถึง 10 นิ้ว เราไม่เคยมีโครงสร้างทางกฎหมายหรือมาตรการทางด้านบริหารที่จะสอบสวนจับกุมลงโทษผู้โกงกันเลย และตราบไต่ที่สังคมไทยยังนับถือคนร่ำรวย ไม่ว่าเขาจะได้เงินมาจากไหน ตราบไต่ที่สังคมยังนับถือตำแหน่งไม่ว่าเขาจะได้มาโดยวิธีใด โครงสร้างกฎหมายกับโครงสร้างทางบริหารก็ไม่เพียงพอคำตอบสั้นๆ ผมเศร้าใจ ผมไม่มีคำตอบ ขอเชิญคำถามต่อไปครับ

ถาม พูดถึงเรื่องกฎหมาย กรอบของกฎหมายในการที่จะควบคุมให้การคอรัปชั่นน้อยลงนั้น ผมจำได้ว่าตอนที่ท่านนายกฯ เข้ามานั้น ได้ยินคำว่าโปร่งใสบ่อยๆ ผมรู้สึกว่าเป็นการบริหารประเทศเพลินไปนิดหนึ่ง ไม่ค่อยได้ยินคำว่าโปร่งใส อยากจะเรียนถามรัฐบาลมีมาตรการอะไรบ้างในการที่จะทำให้การทำงานของข้าราชการทุกๆ ระดับมีความซื่อสัตย์น้อยลง เปิดเผยขึ้น เพราะว่าผมว่าการที่จะเปลี่ยนสันดานนิสัยคนมันค่อนข้างจะยาก แต่อย่างน้อยให้เขาอยู่ภายใต้วินัยบางอย่าง วินัยอันหนึ่งนั้นมาจากการเปิดเผย การที่ทำทุกอย่างให้เป็นคำที่ใช้กันในตอนต้นๆ ของคณะรัฐบาลชุดนี้คือโปร่งใสขึ้นอยากทราบว่าเวลานี้มีมาตรการแล้วหรือยัง

นายกรัฐมนตรี ผมหวังว่าคนส่วนใหญ่ยังคิดว่ารัฐบาลนี้ยังโปร่งใสอยู่นะครับ ถ้าหากดำเนินถึงระยะ 6 เดือนที่ผ่านมา ทางหน่วยราชการก็ดีหรือว่าทางคณะรัฐมนตรีเองก็ดี ไม่ว่าเราจะพิจารณาเรื่องใดจะมีนโยบายใด หรือมาตรการใด เราจะมีวิธีการที่จะปรึกษากับบุคคลที่เกี่ยวข้องหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือองค์กรเอกชนที่เกี่ยวข้องอยู่เสมอ ในขณะที่เดียวกันเอกสารต่างๆ หรืออะไรที่เปิดเผยได้ ทางด้านผมไม่เคยใส่จานรับไว้เลย จะเห็นได้ว่าจะเป็นเรื่องอะไรจะมีรัฐมนตรีคนนั้นพูดจะมีเอกสารอันนั้นออกมา ยกตัวอย่างในเรื่องการเจรจาโทรศัพท์ ซีพี ก็มี การเปิดเผยค่อนข้างจะเสรี ไม่ว่าจะเป็นเรื่องใด เรื่องที่เราอาจจะเปิดเผยไม่ได้ ก็เป็นเรื่องของ

มาตรการ การภาษีซึ่งมีลักษณะความจำเป็นก็เปิดเผยไม่ได้ แต่ในเรื่องอื่นๆ แล้วส่วนใหญ่เปิดเผย ประเด็นก็คือว่าหนังสือพิมพ์สนใจหรือเปล่านั้นคือข้อแรก ข้อที่ 2 ถ้าหากสนใจแล้วศึกษาและ วิเคราะห์ด้วยความเป็นธรรมหรือเปล่า ในใจผมได้มอบงานไปแล้ว แต่ผมไม่แน่ใจว่าจะออกมาทัน หรือไม่ Right to Know เพราะว่าถ้าเขามีสิทธิที่จะรู้และเขาอยากรู้และเขาทำได้ ความโปร่งใสจะ เกิดขึ้นโดยอัตโนมัติ ผมไม่อยากให้เรื่องความโปร่งใสเป็นนโยบายของรัฐบาลชุดนี้ ความโปร่งใส จะต้องเกิดขึ้นกับทุกรัฐบาล ด้วยการสร้างมาตรการบางอย่าง สิ่งหนึ่งที่เรากำลังทำและจะเข้าสู่ การพิจารณาในคณะรัฐมนตรีในเร็วๆ นี้ก็คือ การวางกฎเกณฑ์หลักเกณฑ์ของการพิจารณาโครงการ ใหญ่ๆ ของรัฐบาลไทย ในอดีตขั้นตอนการพิจารณา วิธีการพิจารณาโครงการพันๆ หมื่นๆ แสนๆ ล้านบาท ไม่มีความโปร่งใส ผมไม่ได้บอกว่าใครผิดใครถูก ใครโกงกิน แต่ความโปร่งใสไม่มี และเมื่อความโปร่งใสไม่มี มันก็มีข่าวลือต่างๆ นานา เราจะพยายามวางมาตรการ ผมยังไม่ได้ ตัดสินใจว่ามาตรการนี้จะออกมาในลักษณะของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี หรือจะออกมาเป็น ลักษณะพระราชบัญญัติ อันนี้ขอใช้เวลาหน่อย แต่สิ่งเหล่านี้เราพยายามปลูกสร้างฝังจิตสำนึกไว้ ถึงสิทธิที่ควรจะมี สิทธิที่จะรู้ของประชาชน สิทธิที่จะสอบถามและผมก็ต้องทน ผมหวังว่าระดับ ของหนังสือพิมพ์เมืองไทยจะดีขึ้นตามลำดับ ในการที่จะถ่ายเทข้อมูลข้อวิจารณ์ที่มีสาระมีเนื้อหา และเลิกเชื่อข่าวลือ หรือกระพือข่าวลือโดยไม่มีความเป็นจริง สิ่งเหล่านี้พยายามทำอยู่ เป็น มาตรการต้องใช้เวลาหน่อยครับเพราะว่ามันเกี่ยวกับงานหลายด้าน

ดร. สุรินทร์ ผมขอถามคำถามด้านต่างประเทศ นิดหนึ่งนะครับ ท่านเข้ามารับตำแหน่งนี้ ด้วยความมุ่งหวังของคนอื่นว่า อย่างน้อยๆ ในภาพของต่างประเทศ จะเป็นที่ยอมรับมากขึ้น หรือว่าหลังจากการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ เท่าที่ผมทราบ มีหลายประเทศ งดที่ส่งคณะผู้แทนมาเยือนเมืองไทย ยกตัวอย่างช่วงการประชุมองค์การรัฐสภาอาเซียน คณะ ผู้แทนจากรัฐสภายุโรปซึ่งมาทุกครั้งที่มีการประชุมในทุกเมืองหลวงอาเซียน ปีนี้เขางด ประธาน รัฐสภาประเทศเนเธอร์แลนด์ของดจนกว่าจะมีการเลือกตั้ง และทราบว่ายโยบายของหลายๆ ประเทศงดความช่วยเหลือ งดการติดต่อ ผมอยากจะเรียนถามท่านนายกรัฐมนตรีว่า ขณะนี้ สถานภาพ ภาพพจน์ของเราในต่างประเทศอยู่ในระดับที่น่าพอใจ หรืออยู่ในระดับที่จำเป็นต้อง ปรับปรุง ถ้าจำเป็นต้องปรับปรุงต้องใช้วิธีใดหรือมาตรการใด เพื่อที่จะให้เราได้ประโยชน์สูงสุด จากความสัมพันธ์ต่างประเทศที่เรามีอยู่กับเขา

นายกรัฐมนตรี องค์การที่คุณสุรินทร์ เอย์ถึงว่างดมาเมืองไทย หรืองดการประชุมในเมืองไทย ผมไม่ทราบนะครับว่างดเพราะเหตุผลใด แต่ผมเข้าใจว่าส่วนหนึ่งเนื่องมาจากกำหนดการมาเยือน เมืองไทยก็ดี หรือกำหนดการมาประชุมเมืองไทยก็ดี มันเป็นกำหนดการที่ค่อนข้างจะไม่ห่างนัก จากวันที่ 23 กุมภาพันธ์ เราต้องทราบว่าเมื่อเกิดเหตุการณ์ขึ้นในเมืองไทย วันที่ 23 กุมภาพันธ์ ในระยะ 4-5 อาทิตย์แรก ทุกคนยังมีความสับสนว่าอะไรเกิดขึ้นในเมืองไทย เมืองไทยจะไป ในแนวทางไหน นั่นถ้าหากมีกำหนดการ การประชุมในเดือนมีนาคม - เมษายน เขาจะต้องเลิกล้ม ทันทีและหาสถานที่ใหม่

ถาม

องค์การสภาอาเซียนจะประชุมเดือนพฤศจิกายน ครับผม

นายกรัฐมนตรี อันนั้นผมไม่ทราบเหตุผล แต่ผมแน่ใจว่ารัฐสภาอาเซียนคงไม่มีเหตุผลที่จะยกเลิกการประชุมในเมืองไทยได้ แต่รัฐบาลส่วนใหญ่ก็มาเมืองไทยเสมอ ยกตัวอย่างอเมริกา ถึงแม้เขาจะมีหลักการและนโยบายแน่นอนที่อยากให้เมืองไทยมีการเลือกตั้ง และมีมาตรการนำไปสู่การเลือกตั้งโดยเสรี มีรัฐบาลพลเรือน หรือรัฐบาลเลือกตั้งในเร็ววัน พวกรัฐมนตรีเขาก็มาอยู่บ้าง ทางเราก็ไปอยู่บ้าง อาจจะไม่ใช่ว่าระดับรัฐมนตรีว่าการ แต่เป็นระดับรัฐมนตรีช่วยว่าการอย่างใน 2 สัปดาห์ข้างหน้านั้น หัวหน้า USAID มาพบผม ซึ่งเป็นระดับรัฐมนตรีช่วยว่าการ ปัจจุบันนี้รัฐมนตรีอมเรต รัฐมนตรีพาณิชย์ก็ไปเยี่ยมอเมริกา การติดต่อก็ไม่รู้สึกว่ามี การขัดข้องใดๆ และผมก็ไม่รู้สึกว่ามีการใดในต่างประเทศที่เหยียดหยามคนไทย หรือตั้งข้อรังเกียจกับรัฐบาลไทย

ถาม

Mr. Prime Minister, a simple question. Do you have any reassuring words for us that the new expressway elevated rail system and other mass transit projects would be started in 1992?

นายกรัฐมนตรี

I'm afraid I cannot venture to offer you a specific answer on the questions. All these questions are related. One thing that you must be aware of is that, even if we are in the position to conclude an agreement or contract with a concessionaire or with a company to build this or that, it doesn't go automatically that that project will be off the ground. Such huge projects would need financing. Part of the problem is that there has long been a severe international crunch. Financing big projects has been rather restricted and there are many constraints. That is on the financing side. But on the fiscal structure side, in the past, (leaving aside the Telephone Project, which hopefully will get off the ground soon, including the provinces), as far as the Mass Transit System is concerned, the major problem this government has been facing is that in the past, when you had 4-5 projects being negotiated at the same time and which were being handled by several government agencies, not only by separate ministries, but even within the same ministry, by separate departments. Unfortunately, in the past, there has been very little coordination in terms of the fiscal structure. So, I cannot say off-hand that such and such project will get off the ground by 1992. We try to sort out the wrinkles concerning all those projects if it is feasible, through the structural point of view, in terms of the height, in terms of the width, the land area. You have to avoid all this over-lapping. If we can sort this thing out, we hope to come to some kind of conclusion in the next two weeks. Then we can begin to accelerate the process of negotiations, hopefully with the view of concluding such and such agreement within the foreseeable future. I'm sorry if I cannot

give you a straight-forward answer. There are so many problems involved - physical structure, physical planning, coordination among the perspective builders and operators, and then the financing package. I hope that when we leave our jobs sometime in February or March, at least these problems will be sorted out. But even if, on the optimistic side, it's going to take 3-4 years before all these projects can be completed. Unfortunately for the Bangkokians and particularly the foreigners, traffic problems in Bangkok will not become worse, but will not become much better either.

ถาม ผมขอทราบเรียนถามท่านนายกฯสืบเนื่องจากคำถามของอาจารย์เสกสรรค์ กับคุณสุทธิชัยคิดว่าประเด็นสำคัญที่คุณเสกสรรค์และคุณสุทธิชัยต้องการนั้น ก็คือว่าเป็นภาระหน้าที่ของรัฐบาลก็ต้องพยายามที่จะวางรากฐานของประเทศในปัญหาใหญ่เกี่ยวกับประชาธิปไตย ก็ดีเกี่ยวกับการเลือกตั้งที่ดีที่กำลังเผชิญหน้าอยู่ และก็เป็นที่ปัญหาที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองครั้งที่แล้ว ผมขอเรียนข้อเสนออย่างนี้ครับว่า ที่เป็นรูปแบบ ยกตัวอย่างเช่นในระดับจังหวัดเป็นไปได้ไหมที่จะมีการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดในจังหวัดใหญ่ๆ ค่อยๆ กระจายอย่างที่ทำกับกรุงเทพมหานคร อันนี้คือรูปแบบหนึ่งของการกระจายอำนาจออกไปให้ส่วนท้องถิ่นมีโอกาสปกครองตัวเองให้มากขึ้น ในระดับหมู่บ้านลงไปนั้น ท่านนายกฯได้พยายามที่จะวางรากฐานคุณธรรมของประชาชนโดยการที่จะตั้งคณะทำงานขึ้นมาค้นหาวิธีการ อันนี้เป็นไปได้ไหมที่จะพยายามให้สถาบันการศึกษาต่างๆ พยายามที่จะลงไปมีส่วนสร้างรากฐานของการที่จะสนับสนุนองค์กรชุมชนให้เข้มแข็งขึ้น ยกตัวอย่างบัณฑิตอาสาหรือว่าโครงการของวิทยาลัยครูที่มีอยู่ครึ่งประเทศ

นายกรัฐมนตรี สิ่งที่คุณถามนี้ตามความเห็นส่วนตัวของผม ผมอยากจะทำให้มีการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดในจังหวัดใหญ่ๆ แต่ผมเกรงว่าผมทำไม่ทัน ผมคิดว่าเราต้องเริ่มต้น การเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดจังหวัดใหญ่ๆ ไม่ว่าจะจังหวัดสงขลา เชียงใหม่ อุบลราชธานี ฯลฯ ผมเห็นว่าจำเป็นสำหรับประเทศไทย ต่อไปถ้าหากเราจะเดินไปสู่ระบอบประชาธิปไตย อันที่สองคือว่าการวางรากฐานต่างๆ บางสิ่งบางอย่างไม่มีจุดจบ ยังมีการวิพากษ์วิจารณ์กัน แต่สิ่งที่คุณพูดมาคือสิ่งที่อยู่ในความคิดอ่านของพวกเขา

ถาม ที่ท่านนายกฯพูดถึงประสิทธิภาพของหนังสือพิมพ์ ผมก็อยากจะตอบคำถามแต่อยากจะทำวาทกรรมที่ท่านนายกฯพูดถึงสังคมเราแย่ คนไทยชอบข่าวลือ ค่านิยมยังมีปัญหานั้นท่านถามเองและมีคำตอบอยู่แล้ว คือ คุณภาพประชาชนเป็นอย่างไร ก็จะได้รัฐบาลเท่านั้น เช่นเดียวกับคุณภาพของสังคมเป็นอย่างไร ก็จะได้หนังสือพิมพ์ขนาดนั้น นี่เป็นคำตอบของผม พูดถึงความโปร่งใสที่ท่านนายกฯพูด และคุณอัมมาร์พูดซึ่งผมคิดว่าจะนำไปสู่ The Right to Know ซึ่งผมคิดว่าเป็นจุดสำคัญเรื่องประชาธิปไตยที่พูดกันถามท่านนายกฯว่ามีความคิดที่จะร่างกฎหมายอย่างที่ว่าประเทศไทยมี Freedom of Information Act ประชาชนทุกคนไม่มีใช้หนังสือพิมพ์

อย่างเดียว สามารถเขียนถึงรัฐบาล หน่วยงานไหนก็ได้ และมีสิทธิที่จะรู้ด้วยว่าอะไรกำลังเกิดขึ้น ต้องการอะไรเขาจะต้องตอบภายใน 7 วัน ภายใน 15 วัน ถ้าไม่ตอบต้องมีเหตุผลว่าทำไมไม่ตอบ ไม่ทราบว่ามีรัฐบาลชุดนี้ของท่านจะออกกฎหมายหรือมีความคิดจะออกกฎหมายนี้เพื่อทั้งเรื่องโปร่งใส และการป้องกันสิทธิประชาชนที่จะรู้โดยไม่ต้องแค้นว่าหนังสือพิมพ์จะทำหน้าที่อย่างไร เพราะประชาชนมีสิทธิเอง

นายกรัฐมนตรีนครินทร์ เป็นความคิดของผลส่วนตัวมานาน ผมพยายามผลักดันที่อยากจะมีพระราชบัญญัติที่ครอบคลุมถึงสิทธิของคนที่จะรู้ ที่ว่า The Right to Know หรือ Information Act ที่มีอยู่ในสังคมหลายสังคม ในขั้นนี้ผมยังตอบไม่ได้ว่าจะออกมาทันไม่ทัน ก็ต้องพยายามต่อไป คืออันหนึ่งที่ผมอยากจะเรียนไว้คือว่า คณะรัฐมนตรีมีอยู่ 34 ท่านด้วยกัน แต่ละท่านก็มี Agenda ของตัวเองและนายกก็คือ Agenda ของตัวเอง แต่บางครั้งบางคราวไม่ใช่ว่านายกเห็นว่าจะอะไร สำคัญนั้นคนอื่นเขาจะเห็นด้วย เพราะฉะนั้นในฐานะที่เป็นหัวหน้ารัฐบาล บางครั้งก็ต้องมีการประนีประนอม ถ้าคุณมีชัย วีระไวทยะมา เขาจะบอกว่าเรื่องเอดส์สำคัญที่สุด หรือถ้าเมื่อเอา รัฐมนตรีคนอื่นมาเขาก็มี Agenda ในแง่ความคิดของเขา เขาให้ความสำคัญมาก เพราะฉะนั้น อีสราเอลในการที่จะปฏิบัติหน้าที่ของผมไม่ใช่เป็นอีสราเอล 100% และไม่ใช่เกี่ยวข้องกับ รสช. ไม่ใช่เกี่ยวข้องกับทหารด้วย แต่เป็นเรื่องระบบของสังคมประชาธิปไตย ถ้าเรามีความรับผิดชอบร่วมกัน เราทำงานเป็นทีม จะเอาคนคนหนึ่งเป็นตัวตั้ง และบอกคนคนหนึ่งถูกเสมอ อย่างที่เขาต้องการมันเป็นไม่ได้ บางครั้งก็ต้องมีการประนีประนอมในเรื่องระเบียบวาระของแต่ละบุคคลหรือแต่ละกระทรวงที่เขามอง การแย่งชิงอย่างฉันทมิตรในเรื่องงบประมาณก็มีอยู่เสมอ ทุกกระทรวงก็เสนอขึ้นมา มีโครงการขึ้นมา และเห็นว่าในเรื่องนี้เขาเห็นว่าสำคัญที่สุดก็พยายามที่จะผลักดันในเรื่องนั้น แต่ในเรื่องของสิทธิที่จะรู้ผมว่ามันเป็นเรื่องพื้นฐาน ผมคิดว่าถ้าเมื่อคนไทยเราตื่นตัวในเรื่องของสิทธินี้ และใช้สิทธิในทางที่สร้างสรรค์ ในทางที่เหมาะสม และไม่ไปรบกวนสิทธิของผู้อื่น อันนั้นผมเป็นห่วงมาก ที่บางทีเราชอบใช้สิทธิของเรามาก แต่เราไม่คำนึงถึงสิทธิของผู้อื่น ระเบียบวินัยของเราก็ไม่มีคำว่าวินัย เราเข้าใจอยู่อย่างเดียวว่า นายสั่งอย่างไร เราก็ทำอย่างนั้น อันนั้นมันไม่ใช่ความหมายของคำว่า Discipline อันนั้นเป็นเรื่องของคำสั่ง แม้แต่ศัพท์ภาษาไทยก็ยังมี ความเข้าใจไม่ถูกต้อง ถ้าเราพูดถึงวินัย คนไทยส่วนใหญ่จะบอกว่าวินัยคือสั่งอย่างไรทำตาม ซึ่งมันไม่ใช่วินัย วินัยเป็น Concept อันหนึ่ง ซึ่งผมไม่ต้องอธิบาย คงรู้ว่าผมหมายถึงอะไร เพราะฉะนั้นมันมีหลายสิ่งหลายอย่าง ในเรื่องของความคิดอ่านของเรา ค่านิยมของเรา ซึ่งมันจะต้องมีการเปลี่ยนแปลงไปตามลำดับ ผมก็ยังหวังว่าในสังคมไทยผมไม่ได้พูดถูกใคร ไม่ได้ดีคนเดียวใคร แม้แต่หนังสือพิมพ์ก็มีหนังสือพิมพ์บางฉบับที่ดี สังคมไทยคนดี ๆ ก็มีมาก คนโกงก็มีมาก คนที่ซื่อสัตย์สุจริตก็มีมาก แต่บางครั้งบางคราวคนที่โกงมีมากกว่าเท่านั้น

ดร. สมเกียรติ ขอขอบคุณท่านนายกที่ได้กรุณาให้เวลาอย่างเต็มที่แก่สมาคมนักเรียนเก่า ฮาร์วาร์ดแห่งประเทศไทย คุณสุทธิชัย หยุ่น อาจารย์เสกสรรค์ ประเสริฐกุล และก็ ดร. สุรินทร์ พิศสุวรรณ ตอนนั้นก็เป็นที่ของคุณกฤษ ปันยารชุน ครับ เชิญครับ

คุณกฤษ เรียนเชิญ คุณธารินทร์ นิมมานเหมินท์ รองนายกสมาคมนักเรียนเก่าฮาร์วาร์ดกล่าวขอบคุณแทนพวกเราชาวสมาคมนักเรียนเก่าฮาร์วาร์ด ขอเชิญเลยครับ

คุณธารินทร์ ผมคิดว่าเวลาที่เราย่านมาเป็นเวลาที่มีคุณค่า เพราะเราได้มีโอกาสมาใกล้ชิดมาสัมผัสกับ นายกรัฐมนตรี ในหลายๆ ประเด็น หลายๆ แง่มุม และหลายๆ แนวความคิด และก็ทุกคนตระหนักดีครับว่า ภารกิจของท่านมีมากมาย การที่ นายกรัฐมนตรี อุดส่าห์สละเวลาอันมีน้อยนิดของท่านมาพูดจากับพวกเราในวันนี้ นับว่าเป็นประโยชน์มหาศาลกับพวกเราทุกคนนะครับ ในนามของสมาคมนักเรียนเก่าฮาร์วาร์ดแห่งประเทศไทย กระผมขอขอบพระคุณนายกรัฐมนตรี และท่านผู้มีเกียรติที่กรุณามาร่วมรายการสนทนาโต๊ะกลมทั้ง 4 ท่านในวันนี้เป็นอย่างยิ่ง และก็ขอบพระคุณท่านผู้ชมผู้ฟังที่กรุณามารายการในวันนี้ และบัดนี้ก็ถึงเวลาสมควรจะยุติการสนทนาโต๊ะกลมเพียงแค่นี้ ขอขอบพระคุณและสวัสดิ์ครับ.

(ถอดเทป)
การสนทนาปัญหาเศรษฐกิจกับนายกรัฐมนตรี
นายอานันท์ ปันยารชุน
จัดโดย คณะกรรมการร่วมภาคีรัฐบาลและเอกชน (ก.ร.อ.)
วันจันทร์ที่ 15 กันยายน 2534
ณ ศูนย์ประชุมแห่งชาติสิริกิติ์

การสนทนาครั้งนี้มีผู้ร่วมซักถามจากภาคเอกชน 4 องค์กร คือ นายโชคชัย อักษรนันท์ จากสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย นายศุภชัย พานิชภักดิ์ จากสมาคมธนาคารไทย นายณรงค์ชัย อัครเศรณี จากสมาคมบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ และนายประมนต์ สุธีวงศ์ จากสภาหอการค้าไทย โดยมีนายวิโรจน์ ภูตระกูล เป็นพิธีกร

พิธีกร วันนี้คงเป็นโอกาสดีที่อยากกราบเรียนรบกวนให้ท่านช่วยกรุณาเล่าให้ฟังโดยสังเขปว่า 180 วันของรัฐบาล อานันท์ ปันยารชุน นั้น ในฐานะที่ท่านมาเป็นนายกรัฐมนตรี ท่านได้ทำอะไรไปบ้างในประเด็นของเศรษฐกิจที่เป็นรูปธรรม ทำไปแล้ว และท่านกำลังทำอะไรอยู่ และคิดว่าจะทำอะไรในช่วงที่เหลืออยู่ในรัฐบาลของท่าน

นายกรัฐมนตรี ที่จริงแล้วนะครับ ในโอกาสเช่นนี้ผมถือว่าเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นอย่างมากในสังคมของเมืองไทยและในระบบการปกครองระบอบประชาธิปไตยของเมืองไทย ที่ประชาชนชาวไทยส่วนใหญ่ไม่ว่าจะนั่งในห้องนี้ก็ดี หรือดูโทรทัศน์ หรือรับทราบข่าวจากหนังสือพิมพ์ก็ดี ควรจะได้รับทราบว่ารัฐบาลของท่านมีความมุ่งหมาย มีแผนนโยบายหรือทิศทางในการเดิน ในการปฏิบัติหน้าที่ไปในทางใด รัฐบาลของผมตระหนักดีว่าเป็นรัฐบาลที่ไม่ได้รับการเลือกตั้งมาเป็นรัฐบาลที่เข้าโดยอุบัติเหตุทางการเมือง เป็นรัฐบาลที่เข้ามาในสายตาของหลายท่านว่าเข้ามาโดยไม่ชอบธรรม แต่สิ่งเหล่านี้ผมว่าเป็นสิ่งที่พุดกันในเรื่องของทางทฤษฎีมากกว่า แต่เมื่อผมและรัฐบาลของผมเข้ามารับหน้าที่แล้ว ในหน้าที่ของเรา เราต้องมองไปข้างหน้าว่าในปัจจุบันนี้สภาพสังคมไทยเรามีปัญหาประการใด และควรที่จะดำเนินการเปลี่ยนแปลงแก้ไขอย่างไร ผมเป็นคนหนึ่งที่มองปัญหาของสังคมไทย ทั้งในระยะสั้นและในระยะยาว ผมคิดว่าปัญหาขั้นมูลฐานของสังคมไทยนั้น เป็นปัญหาที่ต้องใช้วิธีการแก้ไขในระยะยาว ส่วนปัญหาเฉพาะหน้านั้นก็แก้ไปวันๆ หนึ่ง สิ่งที่ผมอยากจะเห็นรัฐบาลชุดนี้ทำ และผมคิดว่าในระยะ 6 เดือนที่ผ่านมา ก็ได้ทำกันมามาก ผมเองผมไม่ได้เสนอตั้งชื่อนี้ แต่ ดร.ณรงค์ชัยซึ่งเคยพุดอยู่เสมอว่า รัฐบาลนี้เป็นรัฐบาลปฏิรูป ผมฟังแล้วผมก็ค่อนข้างจะมีความเห็นคล้ายกันว่าทุกสิ่งทุกอย่างที่เราทำนั้น เรามองผลในระยะยาวมากกว่าในระยะสั้น การที่จะแก้ปัญหาดังๆ นั้น ถ้าเรามองผลในระยะไกลแล้วมันเป็นไปได้ที่บางครั้งบางคราวที่เรามีแผนนโยบาย หรือมีมาตรการอะไรขึ้นมา ผลกระทบข้างเคียงใน

ระยะสั้นอาจเป็นไปได้ในทางลบ แต่ทุกสิ่งทุกอย่างที่เราพยายามทำนั้น เราพยายามทำโดยมองผลประโยชน์ระยะยาวของรัฐและของสังคมมากกว่า

สิ่งหนึ่งที่ผมคิดว่าเป็นการเริ่มต้นของรัฐบาลชุดนี้ ผมไม่คิดว่าเป็นเรื่องเฉพาะทางเศรษฐกิจอย่างเดียว แต่ที่เริ่มทางเศรษฐกิจเพราะเราคิดว่า ถ้าเริ่มทางเศรษฐกิจแล้ว ผลกระทบข้างเคียงหรือผลประโยชน์ที่จะได้รับต่อไปจะไปทางด้านกฎหมายและไปทางด้านสังคมต่างๆ ด้วยสิ่งหนึ่งที่เราตั้งหน้าตั้งตาทำและก็ทำทุกกระทรวงและทำทุกระดับและทำต่อเนื่องตลอดมา ไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงระบบกระทรวงหรือระบบราชการ หรือความสัมพันธ์ระหว่างทางราชการกับภาคเอกชน สิ่งนั้นก็คือ เราคิดว่าถึงเวลาแล้วที่สังคมไทยควรจะให้มีการแข่งขันมากกว่านี้ การที่เราจะเปิดให้มีการแข่งขัน เปิดให้มีความเสรีมากขึ้นนั้น ไม่ใช่เพราะว่าเราคิดว่าในทางทฤษฎีเป็นสิ่งที่ถูกต้อง แต่เราคิดว่าในทางปฏิบัติเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ เพราะฉะนั้น สิ่งที่สำคัญที่สุด คือ เราจะจัดการอย่างไรกับการเปลี่ยนแปลงในยุคนี้ การเปลี่ยนแปลงไปในระบบเสรีก็ดี หรือในระบบที่มีการแข่งขันมากขึ้นนั้น เป็นการเตรียมการที่จะนำสังคมไทยไปสู่สังคมที่เรียกว่า ทันสมัย ไปสู่สังคมที่มีความชอบธรรมมากขึ้น ไปสู่สังคมที่มีความยุติธรรมมากขึ้น ไปสู่สังคมที่สามารถแข่งขันกับต่างประเทศมากขึ้น เราหลีกเลี่ยงไม่ได้ เพราะว่าความก้าวหน้า ความเจริญทางเศรษฐกิจนั้น จะมีผลกระทบทางด้านข้างเคียง ในทางลบ ไม่ว่าจะเป็นสิ่งแวดล้อมหรือในเรื่องต่างๆ ก็ดี แต่สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่รัฐบาลไทยปัจจุบันนี้มองทุกด้านทุกมุม ผมจะไม่พูดในรายละเอียดนะครับ แต่นี่เป็นการกล่าวนำที่ผมอยากจะเรียนให้ทราบไว้ว่ารัฐบาลของผมอยู่มา 6 เดือน และจะอยู่ต่อไปอีกประมาณ 5-6 เดือน อยู่ด้วยความภาคภูมิใจและอยู่ด้วยความเต็มใจ อยู่ด้วยความตั้งใจที่จะทำงานเพื่อสังคมไทย เรามีระยะเวลาอีกประมาณ 6 เดือน เราจะทำงานโดยเต็มที่ ทำงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ทำงานด้วยความชอบธรรม ทำงานด้วยการเห็นประโยชน์ส่วนรวม ทุกสิ่งทุกอย่างที่เราทำนี้เราอยากจะวางพื้นฐานไว้สำหรับรัฐบาลชุดใหม่ต่อไป ที่จะมาปกครองประเทศไทย ที่จะนำประเทศไทยไปสู่สังคมที่ทันสมัย สังคมที่แข่งขันได้

ถาม แปลว่าท่านนายกไม่ลาออกนะครับ คือ ข่าวลือข่าวลวงอะไรต่างๆ ไม่ว่าจะ เป็นข่าวการลาออก หรือว่าการไม่ลงรอยกับ รสช. ต่างๆ เหล่านี้เป็นผลกระทบต่อนักธุรกิจทั้งหลายที่อยู่ในที่ เป็นผลกระทบต่อการลงทุนเป็นอย่างยิ่ง ผมก็เลยอยากจะกราบเรียนท่านนายก และขออนุญาตให้ท่านกล่าวในที่นี้สักหน่อย เพื่อจะให้เกิดความมั่นใจ เพื่อพຽນนี้หຽนอาจจะติดเพดานก็ได้

นายกรัฐมนตรี การลาออกไม่เคยอยู่ในความคิดของผมตั้งแต่วันแรกที่ผมเข้ามารับหน้าที่นี้ นับตั้งแต่วันแรกที่ผมรับหน้าที่เป็นนายกรัฐมนตรี และนับตั้งแต่วันที่ผมได้ใช้เวลา 4-5 วันเพื่อจัดตั้งคณะรัฐมนตรีชุดนี้ ผมไม่เคยคิดและจะไม่เคยคิดที่จะลาออกจากตำแหน่งนี้ เมื่อผมรับหน้าที่รับผิดชอบในเรื่องนี้แล้ว จะดีจะร้ายอย่างไร จะผิดจะชอบอย่างไร ผมจะอยู่ไปจนถึงธรรมชาติ

การปกครองชั่วคราวสิ้นสุดลง วันนั้นผมจะออกและผมจะไม่อยู่

ถาม ดร. โชคชัย ก็ได้เริ่มถามท่านนายกรัฐมนตรีถึงเรื่องเกี่ยวกับท่านจะอยู่ต่อแน่นอน และมีผลกระทบต่อตลาดหลักทรัพย์ ซึ่งผมคิดว่าพวกเราทุกคนในที่นี้สนใจ ถึงแม้ว่าทางสายของธนาคารจะไม่สนใจก็ตาม แต่ว่าหุ้นของธนาคารก็อยู่ในตลาดหลักทรัพย์ด้วยกันทั้งนั้น เราก็อยากเห็นทุกอย่างว่ามันดีขึ้น ภาวะของทางด้านการเงินในระยะหลังนี้ ผมเข้าใจว่าทางด้านรัฐบาลคงเห็นชัดเจนครับว่าการแข่งขันโดยเสรีมันก็มีจุดที่เป็นจุดแข็งอยู่ในตัวเองหลายประการด้วยกัน ในการสร้างเสถียรภาพในการแข่งขันให้มีประสิทธิภาพดีขึ้น แต่ในแง่จุดที่ก่อให้เกิดผลกระทบก็คงมีให้เห็นในปัจจุบันนี้

ในเรื่องของอัตราดอกเบี้ย ผมใคร่ขอเรียนถามท่านนายกรัฐมนตรีในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับอัตราดอกเบี้ยว่า ในปัจจุบันอัตราดอกเบี้ยในประเทศไทย ถ้าดูอัตราดอกเบี้ยแท้จริงกันแล้ว ถือได้ว่าอยู่ในระดับที่ค่อนข้างสูงมาก เพราะอัตราเงินเฟ้อบ้านเรารัฐบาลท่านก็แก้ไขไปเยอะแล้ว แต่ว่าอัตราดอกเบี้ยที่อยู่ในตลาดยังสูงมาก ๆ ซึ่งผลกระทบที่เสียหายต่อตลาดหลักทรัพย์ก็มี มันทำให้ราคาตลาดหลักทรัพย์ไม่ค่อยดีนัก นอกจากนั้น 2-3 ปีที่ผ่านมา ก็มีการเพิ่มขึ้นของธุรกิจขนาดเล็กเป็นจำนวนมาก ตัวเลขใน 3 ปีหลังนี้ประมาณ 9 หมื่นรายที่เป็นธุรกิจเล็กๆ น้อยๆ เท่าที่ได้รับทราบมาธุรกิจเหล่านี้ เมื่ออัตราดอกเบี้ยสูงขนาดนี้ ซึ่งสูงมากในประวัติศาสตร์ ผลกระทบเสียหายต่อธุรกิจพวกนี้ก็ค่อนข้างมาก ปัญหาต่อเนื่องอีกปัญหาก็คือ ทำให้เวลานี้คนไทยแทนที่จะใช้เงินในประเทศเองก็หันไปใช้เงินกู้ต่างประเทศค่อนข้างมาก จากตัวเลขของทางการเองนั้น ก็เห็นได้ชัดว่าปีหนึ่งปีหนึ่ง เอกชนไทยเวลานี้ทำหน้าที่กู้เงินแทนรัฐบาลแล้ว รัฐบาลไม่ค่อยใช้เงินกู้เท่าไร มีแต่คืนเงินกู้ เอกชนก็กู้ปีหนึ่งเกินแสนล้านบาท ปีที่แล้วผมเข้าใจว่าเอกชนไทยกู้เงินแสนสามหมื่นกว่าล้านบาท และปีนี้จะกู้ไม่น้อยกว่าจำนวนนั้น ปัญหาก็มีอย่างนี้ครับว่าถ้าอัตราดอกเบี้ยสูงอยู่นานๆ ธุรกิจขนาดย่อมซึ่งถูกคิดดอกเบี้ยสูงสุดคงจะกระทบกระเทือนมาก อัตราการเสียหายก็คงจะเพิ่มมากขึ้นทุกทีถ้าหากอัตราดอกเบี้ยอยู่ในระดับนี้นานขึ้น ตลาดหลักทรัพย์ก็คงจะมีผลกระทบ ภาระหนี้สินของประเทศไทยซึ่งสมัยก่อนรัฐบาลเป็นหนี้มากเดี๋ยวนี้น้อยลงก็จะย้ายมาอยู่ที่เอกชน ซึ่งก็จะก่อให้เกิดปัญหาอีกแบบ ไม่ทราบว่าเป็นเรื่องของอัตราดอกเบี้ย หรือนโยบายส่วนรวมเกี่ยวข้องกับทางด้านการเงินเช่นนี้ ซึ่งผมเข้าใจว่าส่วนหนึ่งนี่คงต้องอธิบายว่ามาจากธนาคารพาณิชย์ด้วยกันเองที่แข่งขันกันมากไปหน่อย แต่ว่าอีกส่วนหนึ่งก็อาจเป็นไปได้ที่มาจากนโยบายด้วยหรือเปล่าครับ

นายกรัฐมนตรี พวกที่หนึ่งอยู่ที่นี้คงทราบดีนะครับว่าการแก้ปัญหาใดๆ ก็ตาม ไม่ว่าจะปัญหาในระดับชาตินั้น ไม่ว่าจะใช้วิธีการอย่างไรก็ตาม ผลกระทบข้างเคียงจะต้องเกิดขึ้นเหมือนอย่างคนที่ เป็นโรคหัวใจก็ตี โรคมะเร็งก็ตี ยาที่เราให้มันอาจจะแก้ไขปัญหาเฉพาะโรคหัวใจหรือโรคมะเร็ง แต่เสร็จแล้วมันก็ไปมีปัญหาข้างเคียงที่ทำให้ประสิทธิภาพของคนไข้หรือร่างกายของคนไข้มีภูมิต้านทานต่ำในเรื่องอื่นๆ ฉะนั้นดิฉันนั้น ปัญหาของชาติก็เช่นเดียวกัน สิ่งหนึ่งที่

ผมอยากจะให้ชาวไทยเข้าใจคือว่า ในเรื่องของรัฐบาลไทย การแก้ปัญหาต่างๆ นั้น เราจะต้องดูทุกแง่ทุกมุม เราทราบดีครับว่าเมื่อเราใช้นโยบายประการใด หรือการมีพระราชบัญญัติประการใด หรือมีมาตรการประการใดนั้น สิ่งที่เราทำไปก็คงจะไม่สามารถแก้ปัญหาที่ 100% อาจจะไม่แก้ปัญหาก็ได้เพียง 70% หรือ 80% แต่เมื่อแก้ไปแล้ว มันอาจจะไปก่อให้เกิดปัญหาอื่นๆ ตามมา ผมจึงอยากจะเรียนทุกๆ ไปว่าปัญหาดอกเบี้ยเป็นปัญหาที่ไม่ใช่ที่เราไม่เข้าใจ เราทราบดี และเป็นเรื่องที่เราให้ความสนใจกับธุรกิจขนาดย่อม ขนาดเล็กเป็นอย่างมาก เพราะมันเป็นไปไม่ได้ครับที่ธุรกิจขนาดย่อม ขนาดเล็กนี้จะทนทานต่อการเสียดอกเบี้ย 17%, 18% หรือ 19% ในระยะเวลาค่อนข้างจะนาน ไม่มีธุรกิจใดสามารถที่จะต้านทานหรือแก้ไขปัญหานี้ ธุรกิจปัจจุบันนี้ไม่สามารถที่จะมีผลตอบแทนได้เกิน 15-16% เพราะฉะนั้น ถ้าเมื่อเจ้าของธุรกิจหรือผู้ถือหุ้นของธุรกิจก็จะต้องเสียดอกเบี้ย 17-18% เป็นระยะยาวเกินไป ผลกระทบจะค่อนข้างรุนแรง ในขณะที่เดียวกันที่ผมอยากจะเรียนก็คือว่าผมคิดว่าปัญหาดอกเบี้ยนี้ถือเป็นความหวังของผมผมอาจจะผิดนะครับ แต่เป็นความหวังของผมว่าในสถานการณ์ที่ผ่านมา 5-6 เดือน ตั้งแต่รัฐบาลนี้เข้ามารับหน้าที่นั้น เป็นสถานการณ์ที่เรียกว่าการเงินค่อนข้างจะมั่นคง อัตราการเจริญเติบโตของประเทศไทยในระยะ 4-5 ปีที่ผ่านมา 11-12% นี้เราไม่รวมถึงเศรษฐกิจใต้พื้นดิน หรือใต้ดิน ที่เรียกว่า Underground Economy เราไม่ทราบว่ามันมีส่วนมากน้อยแค่ไหน แต่ไม่ว่าประเทศใดก็ตามที่มีอัตราการเติบโต 11-12% มาเป็นเวลา 4-5 ปี ผมเปรียบสภาพเหมือนรถไฟ คือ วิ่งบนรางซึ่งรางนั้น สามารถรับอัตราการวิ่งของรถไฟได้ประมาณชั่วโมงละ 80 กิโลเมตร และรถไฟในขณะนั้นหรือ 4-5 ปีผ่านมาวิ่งประมาณ 120 กม./ชม. รางนั้นทนไม่ไหวครับ รางนั้นค่อนข้างจะร้อนเกินไป นอกจากนั้นแล้วสิ่งที่สำคัญที่สุดคือว่าในระยะ 4-5 ปีที่ผ่านมา อัตราการเติบโตทางด้านอสังหาริมทรัพย์ที่เรียกว่า Real Estate ประมาณ 60-70% ต่อปี มีความจำเป็นที่จะต้องชะลอรถไฟเพื่อไม่ให้เกิดการ รัฐบาลชุดนี้ค่อนข้างจะมีความเห็นพร้อมเพรียงกันว่า เราต้องอาศัยกลไกทางตลาด ถ้าเมื่อความต้องการมากกว่าความสามารถที่จะจัดสรรให้ได้หรือที่เรียกว่า อุปสงค์มากกว่าอุปทาน แล้วเราก็ต้องพยายามจัดให้กลไกทางตลาดเป็นกลไกที่จะสามารถรักษาสมดุลอันนี้ได้ ปัจจุบันนี้รัฐบาลก็ได้พยายามทุกวิถีทาง ไม่ว่าจะเป็นการจัดสรรงบประมาณ เราพยายามจัดสรรงบประมาณที่รายได้รายจ่ายสมดุลกัน และเรามีมาตรการทางด้านภาษี ทางด้านอะไรต่างๆ ส่วนใหญ่แล้วไม่ได้ไปแก้ปัญหาดอกเบี้ยโดยตรง โดยส่วนรวมแล้วการปฏิรูปโครงสร้างภาษีทั้งหมดเรามีจุดประสงค์อยู่ 3 ประการ ประการแรก คือ การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของอุตสาหกรรม ซึ่งจะทำให้อุตสาหกรรมของไทยนั้น สามารถผลิตโดยต้นทุนราคาถูก สามารถเข้าไปแข่งขัน สามารถลงทุนในการวิจัยในการพัฒนา และสามารถไปแข่งขันกับต่างประเทศได้ ประการที่สองโครงสร้างภาษีที่เรา กำลังพยายามปรับปรุงหรือปฏิรูปเราต้องการให้เป็นระบบที่คล่องตัว ระบบที่มีความยืดหยุ่น ระบบที่มีความชอบธรรม ระบบที่เราคิดว่าถ้าเมื่อเราออกมาตรการภาษีอะไรไปแล้ว ไม่ใช่เป็นเรื่องที่รัฐบาลจะไปสั่งบังคับว่า ประชาชนจะต้องมาเสียภาษี เราจะต้องให้ประชาชนเห็นว่าเขาพร้อมที่จะมาเสียภาษี เป็นเรื่องของความสมัครใจ และเขาจะต้องเห็นว่าภาษีที่รัฐได้รับนั้นสามารถนำไปใช้จ่ายในทางที่ถูกได้ ประการที่สามคือ นอกจากความชอบธรรมต่างๆ แล้ว เราคิดว่าโครงสร้างภาษีในอดีตเป็นโครงสร้างที่มีความบิดเบือนต่อสภาพความจริงเป็นอย่างมาก

มาก เราจะต้องปรับปรุงความบิดเบือนต่างๆ นั้น ให้เป็นไปในทางเดียวกัน ไปในรูปเดียวกัน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องปัญหา ในเรื่องมาตรการที่เราเพิ่งออกมา ในเรื่องของภาษี ดอกเบี้ย หรืออะไรต่างๆ ก็ดี เราต้องการเปิดตลาดการเงิน เปิดตลาดการคลังให้เสรีมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของเงินตราต่างประเทศ น้ำมัน หรือสิ่งอื่นๆ ความมีเสรี ความมีอิสรภาพที่จะเลือก ผมคิดว่าเป็นประเด็นหลักของสังคมไทย เพราะถ้าหากเศรษฐกิจของสังคมไทยสามารถที่จะเลือกได้แล้วว่าฉันจะซื้อสิ่งนี้ ฉันไม่ซื้อสิ่งนี้เพราะราคาดันแตกต่างกัน คุณภาพแตกต่างกัน วันหนึ่งสังคมไทยจะมีสิทธิที่จะเลือกความเห็นทางด้านการเมือง ว่าฉันจะไปพรรคไหน ฉันจะเลือกใครต่อใคร ถ้าเราปรับปรุงให้สังคมไทย ให้มีความเคยชินกับบูรณาการที่เราเริ่มสร้างว่าเขาสามารถเลือกได้ ต่อไปอันนี้จะเป็นการสร้างพื้นฐานประชาธิปไตย พื้นฐานทางการเมืองที่ถูกต้อง ผมหวังว่าดอกเบี้ยของเมืองไทยในไม่ช้าจะลดลง ผมเข้าใจว่าในวันจันทร์นี้จะมีการลดดอกเบี้ย เมื่อเข้าทางรัฐบาลอเมริกา ก็ประกาศว่าจะลด ผมไม่ทราบว่าเป็น Prime Rate หรือ Interbank Rate เขาจะลด 0.5% ผมเข้าใจว่าธนาคารพาณิชย์เมืองไทยในวันจันทร์ที่จะถึงนี้ คือ พรุ่งนี้ จะลดภาษีดอกเบี้ยเงินฝากแล้ว ผมว่าแนวโน้มความคล่องตัวของการเงินไทยมีมากขึ้น ระยะ 2-3 เดือนที่ผ่านมา ผมเห็นด้วยที่ว่าเหตุการณ์คับขัน เป็นเหตุที่ต้องเสียภาษีและอื่นๆ ที่ทำให้การเงินค่อนข้างจะรัดตัว แต่ตอนนี้ผมค่อนข้างจะแน่ใจรับ ด้านเศรษฐกิจของไทย การประชุมธนาคารโลกในวันที่ 14-15 ตุลาคม ที่จะถึงนี้ เงินตราต่างประเทศจะเข้ามามาก แต่ผมไม่อยากจะเห็นเงินตราต่างประเทศที่เข้ามาในลักษณะของการกู้ยืมเงิน แต่อยากให้เข้ามาในลักษณะเป็นเงินทุน เป็น equity เป็นการลงทุนโดยตรงในตลาดหลักทรัพย์ ปัจจุบันรัฐบาลชุดนี้ คณะรัฐมนตรีชุดนี้ได้ดำเนินมาตรการด้านภาษี package ด้านที่สองก็คือ การปรับปรุงตลาดหลักทรัพย์ทั้งหมด ผมแน่ใจครับว่าตลาดหลักทรัพย์เท่าที่ผ่านมาคงไม่แตกต่างจากสนามม้าเท่าไรนัก รัฐบาลอยากทำในฐานะตลาดหลักทรัพย์ให้เป็นตลาดเงินทุนที่ต้องการ เดือนหน้าเราจะให้มี International Instrument หรือตราสารการเงิน มี Warrant มีอะไรต่างๆ ต่อไป บริษัทต่างๆ ไม่จำเป็นต้องอาศัยเงินทุนจากธนาคารมาใช้เพียงอย่างเดียวต่อไป บริษัทต่างๆ สามารถออกเอกสารที่เรียกว่า Commercial Papers ได้เองเลย สิ่งเหล่านี้เราพยายามสร้างเป็นพื้นฐาน รัฐบาลผมโชคไม่ดี คงไม่มีโอกาสได้เห็นผลงาน แต่เมื่อผมพ้นไปแล้วปีสองปี ผมอยากดูว่าสิ่งที่เราทำไปนั้นมันจะออกมาตามอย่างที่เราคิดไว้ไหม ถ้ามันไม่ออกมาตามอย่างที่เราคิด ผมก็ต้องขอโทษ ผมคิดว่า ผมมั่นใจว่าทุกสิ่งทุกอย่างที่เราปฏิบัติไว้ในปัจจุบันจะไม่เห็นผลทันตา รัฐบาลผมไม่มีบุญ เรา 35 คน คงจะไม่ทันเห็นผลงานของเรา แต่เราหวังว่ารัฐบาลชุดต่อไป คงจะได้เห็นผลงานของรัฐบาลชุดนี้

ถาม ท่านนายกรัฐมนตรีครับ ท่านก็ได้ตอบคำถามสั้นๆ ของ ดร. ศุภชัยอย่างยาว โดยคำตอบของท่านก็เลยคำถามที่มีอยู่เกือบทั้งหมดแล้ว อย่างไรก็ตาม ผมก็อยากจะกลับมาเรื่องเงินอีกรอบหนึ่ง วันนี้ผมมาทางสายเงินทุนหลักทรัพย์ คำถามที่ผมมีก็จะเกี่ยวกับเงินทุนหลักทรัพย์ทั้งหมด ธุรกิจเงินทุนหลักทรัพย์มีปัญหารุ่นวาย 3 เรื่อง คือ เรื่องแรก เป็นเรื่องเงินดิ่งตัว ดิ่งบ้าง หย่อนบ้าง เรื่องที่ 2 เป็นเรื่อง เช่าซื้อตึก รถยนต์ผ่อนส่งไม่ออก 3 เรื่อง ผมอยากเรียนว่า ปีนี้เป็นปีที่ค่อนข้างลำบากมากแล้ว อยากจะเรียนถามท่านคล้ายๆ กับที่

ดร.ศุภชัยพูดถึงคือ เรื่องดอกเบี้ยค่อนข้างจะสูง แต่ประเด็นที่ผมมีก็คือว่า เรื่องดอกเบี้ยเงินสูง เป็นเรื่องหนึ่ง แต่ปัญหาค่อนข้างจะรุนแรง คือการเปลี่ยนแปลงในตลาดเงิน เดี่ยวดีเดี่ยวหย่อน ปรับตัวไม่ทัน อยากทราบว่ากฎหมายปฏิรูปที่ผ่านมานายกรัฐมนตรีได้เตรียมมาตรการการช่วยเหลือหลายเรื่อง แต่ประเด็นที่เราอยากเห็นมากก็คือ จะช่วยสร้างให้เกิดเสถียรภาพอย่างที่เราอยากจะได้หรือไม่ ถ้ามีเสถียรภาพแล้ว เราจะได้ทำงานกันอย่างสบายๆ ไม่เช่นนั้นชีวิตมันเหนื่อยเกินไป กฎหมายนี้จะช่วยได้ไหมครับ

อยากจะเพิ่มเติมด้วยครับว่า ไหนๆ ท่านนายกรัฐมนตรีได้พูดถึงเรื่องหุ้นแล้ว ก็ขอแก่นะครับว่า ตลาดหุ้นของเราพัฒนาไปมากช่วง 2-3 ปีมานี้ ดีขึ้นกว่าที่ท่านบอกว่าเป็นสนามม้ามาก คงจะ 15 ปีแล้ว ก่อน ดร.มารวยมาเป็นผู้จัดการ ตั้งแต่ ดร.มารวยมาเป็นผู้จัดการ สถานการณ์ดีขึ้นมาก ตอนนั้นก็ดีขึ้นเรื่อยๆ แต่ว่าราคาหุ้นตอนนั้นราคาต่ำกว่าที่ควรจะเป็นอยู่นั่นเอง ดังนั้นกฎหมายเงินทุนหลักทรัพย์ ที่เรียกว่า FIB.FEC หรืออะไรก็ตามถ้าออกมาแล้วมันจะช่วยให้ตลาดหุ้นสมดุลผสมผลขึ้นดีขึ้นตามความเห็นของท่านนายกรัฐมนตรีเป็นอย่างไรบ้างครับ เรื่องรถยนต์เอาไว้อีกรอบหนึ่งก็ได้

นายกรัฐมนตรี ปัญหาที่ ดร. ณรงค์ชัย พูดมาเป็นปัญหาที่แท้จริง ผมต้องขอโทษ ผมไม่ใช่จะเปรียบเทียบว่าตลาดหลักทรัพย์ของเราเป็นสนามม้าโดยสิ้นเชิง แต่เป็นการพูดสนุกๆ ไป ดร.มารวยได้มาแก้ไขให้ดีขึ้นมาก ผมอยากเรียนถามหน่อยว่า ในสังคมทั่วไป ไม่ว่าสังคมประเทศไทย ไม่ว่าจะประเทศที่เจริญแล้ว ประเทศไหนบ้างที่ไม่มีปัญหา ทางด้านบริษัทเงินทุนที่บอกว่ามีปัญหา มากคุณอยากมีปัญหาลักษณะที่ประเทศญี่ปุ่นกำลังประสบอยู่นี้หรือ ผมว่าคนไทยมีนิสัยเสียอยู่อย่างหนึ่ง หรือพวกเราน้อยอยู่ในหอยมานาน ไม่ว่าจะป็นอุตสาหกรรม บริษัทเงินทุน ธนาคารพาณิชย์ อยู่ในหอยมานาน พอมาถึงรัฐบาลชุดนี้เปิดโอกาสให้คุณออกมาจากหอย ไม่มีการคุ้มกัน 100% พวกคุณกลับไม่ค่อยมีความเชื่อมั่นในตัวเอง ผิดกันครับ ผมมีความเชื่อมั่นในธนาคารพาณิชย์ไทย ผมมีความเชื่อมั่นในอุตสาหกรรมไทย ผมมีความเชื่อมั่นในบริษัทเงินทุนของไทย ผมมีความเชื่อมั่นในธุรกิจเมืองไทย ถ้าคุณไปตรวจสอบดูทุกสิ่งทุกอย่างที่ผมพูดมา 10-15 ปีที่ผ่านมา ผมพูดอยู่เสมอว่า ถึงเวลาแล้วที่รัฐบาลไทยควรจะมีอนาคตการคุ้มครองเสียที่สมควรลดบทบาทที่จะควบคุม กำหนดชะตาชีวิตของเศรษฐกิจไทย แล้วผมกำลังปฏิบัติอยู่ พวกคุณต้องมีความมั่นใจในตัวเองมากกว่านี้ ผมมีความมั่นใจมาก ผมดูเหตุการณ์แล้วเมื่อ 6-7 ปี และผมมีความเชื่อมั่นว่าสิ่งที่เราเรียกว่า Entrepreneur's Spirit ผมว่าเหนือกว่าประเทศใดๆ ทั้งสิ้น เมื่อ 5-6 ปี ตอนที่ทุกประเทศกำลังได้รับผลกระทบกระเทือนจากความผิดเคืองของเศรษฐกิจทั้งประเทศ ทุกประเทศนั้นเรียกว่า อัตราความเจริญเติบโตต่ำ แม้แต่สิงคโปร์ที่เรียกว่า มีระเบียบวินัย มีผู้นำที่ฉลาด เป็น Technocrat เป็นประเทศที่ไม่มี Corruption เป็นประเทศที่เก่งทุกอย่าง แต่อัตราการเติบโตเขายังลบ แต่ปีนั้นเมืองไทยมีอัตราเจริญเติบโต 2.8% ผมมีความเชื่อมั่นในพวกเราเองมาก ผมไปที่ไหนผมอาจจะถูกติเตียนถูกดูถูกในเรื่องของสังคมไทยในบางเรื่อง แต่ผมก็เชื่อมั่นในขีดความสามารถของคนไทยในความคิดริเริ่ม ในความสามารถในการปรับตัว ใน

ความยืดหยุ่น ในความฉลาด ในความขยันของนักธุรกิจไทย ผมมีความเชื่อมั่นอย่างแน่วแน่ว่า ถ้าเราปล่อยให้ให้นักธุรกิจเมืองไทยเติบโตขึ้นมาอีกหน่อย อย่าอาศัยความคุ้มครองที่อยู่ในหอยมาเป็นเวลานานเกินไป ออกมาสู้กับประเทศในระดับภูมิภาค และระดับนานาชาติบ้าง ผมเชื่อว่า เราสู้ได้ และสู้ได้ดีด้วย ที่ผ่านมามีไม่ได้บอกว่าเราจะต้องทำการเปลี่ยนแปลงใดๆ ภายใน 2 วัน หรือภายใน 1 ปี มาตรการหรือแผนนโยบายของรัฐบาลทุกอันที่ผ่านมา เรามีความตั้งใจที่จะเปลี่ยนแปลงภายใน 2, 5, 8, 10 ปี เราไม่เชื่อครับว่าไม่ว่าจะสังคมใดก็ตาม โดยเฉพาะสังคมไทยที่ค่อนข้างจะอนุรักษ์นิยม จะสามารถเปลี่ยนแปลงความคิดอ่านของประชาชนและนักธุรกิจภายในชั่วข้ามคืนเดียว ทุกครั้งเราจะทำอะไรที่เป็นการผ่อนคลาย จะทำทีละขั้นทีละตอน เริ่มต้นจากในเรื่องอุตสาหกรรม ที่ดังมากก็เรื่องรถยนต์ เรื่องภาษีรถยนต์เป็นเรื่องผ่อนส่ง เรามองก็คือการปรับปรุงโครงสร้าง อุตสาหกรรมที่อยู่ในเมืองไทยมาแล้ว 25-30 ปี อยู่ในหอยมานานแล้ว อยู่ภายใต้ รสช. มานานแล้ว ออกมาสักที คนไทยนี้แปลกนะกลัวๆ กล้าๆ เดียวอยากเข้าอยากอยู่ในรสช. เดียวก็อยากอยู่นอก รสช. แต่ไม่ว่าจะอยากอยู่ข้างในหรือข้างนอก ค่าคนละขั้น ถึงเวลาแล้วที่อุตสาหกรรมไทยต้องปรับปรุงตัวเอง ผมมีความแน่ใจครับเพราะอยู่ในภาคเอกชนมานาน 13-14 ปี ผมแน่ใจว่า อุตสาหกรรมไทยที่มีฐานความมั่นคงมาก มีคนเก่งๆ อยู่มาก ปรับปรุงตัวเองได้ ออกมาแข่งขันกับต่างประเทศ สามารถสู้ต่างประเทศได้ เรื่องรถยนต์นี้ก็เหมือนกัน ต่อไปจะมีอุตสาหกรรมอื่นตามมา แต่ทีละขั้นทีละตอน ในฐานะที่ผมเคยเป็นประธานสภาอุตสาหกรรม ผมแน่ใจหลายท่าน หลายร้อยท่านที่นั่งอยู่ที่นี้รู้จักผมและรู้ว่าผมเป็นคนอย่างไร ผมพูดอะไรแล้วผมไม่เปลี่ยนแปลง ผมมีความคิดอะไรผมไม่เปลี่ยนแปลง แต่ผมก็รับฟังความคิดเห็นอื่นนะ ผมพูดมานานแล้วในสภาอุตสาหกรรมไทยว่า เราต้องเตรียมนะ ตอนนั้นผมยังไม่รู้ว่า รัฐบาลไทยจะมีนโยบายอย่างไร เหตุการณ์ของโลกจะเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร แต่ผมรู้ว่าหากเหตุการณ์ของโลกเปลี่ยนแปลงไป อุตสาหกรรมไทยจะต้องเปลี่ยนแปลงไปตามเหตุการณ์ของโลก เพราะว่าสภาพเศรษฐกิจของคนไทยพัวพันอยู่กับระบบเศรษฐกิจระหว่างประเทศมากขึ้นๆ เรื่อยไป สิ่งที่ผมมาทำหรือสิ่งที่รัฐบาล นี่มาทำเป็นเรื่องที่เรียกว่าโดยบังเอิญ ถึงแม้ว่ารัฐบาลนี้ไม่มีนโยบายอย่างไรก็ตามอุตสาหกรรมไทยจะได้รับความคุ้มครองตลอดช่วงเวลานั้นเป็นไปไม่ได้ ต้องมีการแข่งขัน ต้องมีความเสรีเกิดขึ้น และต้องทำเป็นขั้นตอน รวมทั้งให้ระยะเวลากับขั้นตอนนั้น

ถาม ท่านนายกรัฐมนตรีครับ ท่านพูดถึงเรื่องการแข่งขัน ผมก็เลยอยากจะขอโอกาสคุยในเรื่องการค้าระหว่างประเทศสักหน่อย ขณะนี้ประเทศไทยก็เป็นที่ทราบกันว่า เราขาดดุลการค้าระหว่างประเทศติดต่อกันมานานหลายปี และในระยะหลังๆ นี้ บัญชีเดินสะพัดก็เริ่มจะมีการขาดดุลซึ่งสร้างความเป็นห่วงให้กับพวกเราที่อยู่ในวงการธุรกิจค่อนข้างจะมาก เราก็ได้พยายามรณรงค์กันในทุกรูปแบบ เพราะว่าเราจะเห็นว่าการส่งออกของเราใน 4-5 ปีที่ผ่านมา ปีหนึ่งโตในอัตราที่ไม่ต่ำกว่า 20% ซึ่งเป็นอัตราที่สูงมาก จะให้สูงกว่านี้คงจะลำบาก ทั้งๆ ที่เราได้สามารถดำเนินการมาในขั้นนี้แล้วแต่ดุลการค้าของเราก็กังขาตและก็ยังดูเหมือนว่าจะเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ เราเคยปลอบใจตัวเราเองว่า ไม่เป็นไร เพราะว่าในหลายปีที่ผ่านมามีที่เราลงทุนไปเป็นเรื่องของสินค้าทุนเป็นเครื่องจักร เมื่อเอาเข้ามาแล้วสักวันหนึ่ง เราคงจะผลิตสินค้าออกไปขาย แล้ว

ดุลการค้าของเราคงจะดีขึ้น ภาพอันนี้ก็รูปภาพที่เราเคยเห็นเมื่อหลายปีที่แล้ว และยังไม่ปรากฏว่า ดุลการค้าดีขึ้น คำถามแรกที่ยากจะถามท่านนายกรัฐมนตรีว่า เราควรจะทำอย่างไรในเรื่อง นโยบายเศรษฐกิจของเราหรือไม่ และประกอบกับการนี้ผมมีข้อที่จะเรียนเสนอ 2 ประการ ที่ขอความเห็นท่านนายกรัฐมนตรีว่า มีความเป็นไปได้แค่ไหน เรื่องแรกก็คือว่า ระยะสั้นหรือว่า ระยะใกล้นี้ ท่านจะแก้ดุลการค้าวิธีหนึ่ง ก็คือว่าเปิดให้การค้าชายแดนของเรา ในเมืองจีนก็ดี พม่าก็ดี ก็มีความต้องการค่อนข้างสูง แต่ว่ายังมีอุปสรรคในบางเรื่อง เพราะว่าเรื่องของความมั่นคงก็ดี เรื่องของความปลอดภัยก็ดี ทั้งๆ ที่มีการผ่อนผันกันมาแล้ว แต่ว่าก็ยังไม่สะดวก ผมคิดว่า ถ้าเมื่อเราสามารถอำนวยความสะดวกในเรื่องของการค้าชายแดนให้มากขึ้น น่าจะเป็นวิธีการอันหนึ่งที่ทำให้การค้าของเราดีขึ้น อาจจะไม่ปรากฏในตัวเลขเพราะว่าเป็นการค้าใต้ดิน ที่ท่านนายกรัฐมนตรีได้พูดถึงในอุตสาหกรรมบางประเภท แต่ผมคิดว่าอันนี้จะไม่เป็นการแก้ดุลการค้า อย่างเดียว จะเป็นการกระจายรายได้ไปสู่ท้องถิ่นต่างจังหวัด ซึ่งก็เป็นนโยบายที่ท่านนายกได้พูดเอาไว้ ในเรื่องที่ 2 เป็นเรื่องที่ยากเรียนเสนอว่า เราขาดดุลการค้าและดุลบัญชีเดินสะพัด ส่วนหนึ่งเป็นเพราะค่าขนส่งและค่าประกันภัยทางทะเล ปีๆ หนึ่ง ยอดเงินประมาณแสนกว่าล้าน ที่เป็นอัตราค่าขนส่ง และก็เป็นค่าประกัน เพราะฉะนั้นถ้าเราสามารถจะพัฒนาพาณิชย์นาวีของไทย และการประกันของเราให้ดีขึ้น มีการส่งเสริมกันอย่างแท้จริง สามารถแข่งขันในระดับที่ว่าเราส่งออก โดยสินค้าของไทยได้มากขึ้น ก็จะช่วยให้ดุลการค้าของเราดีขึ้น ก็อยากเรียนถามท่านนายก ในสองเรื่องนี้ครับ

นายกรัฐมนตรี ผมเองไม่ใช่นักเศรษฐศาสตร์ แต่เมื่อได้เข้ามาอยู่ในตำแหน่งนี้ ก็ต้องพยายามเรียนรู้อะไรบางอย่างเหมือนกัน ส่วนตัวผมเอง ผมไม่เคยห่วงเรื่องการขาดดุลการค้า เพราะผมคิดว่าทุกประเทศที่กำลังเจริญเติบโตทุกประเทศที่กำลังเติบโตขึ้นไปในทางด้านเศรษฐกิจนั้น จะมีปัญหาเรื่องของการขาดดุลการค้า ซึ่งย่อมต้องมีกันต่อไป ถ้าให้ผมมอง ผมมองไปในอนาคตข้างหน้า สิ่งที่เราจะต้องจับตาอยู่เสมอก็คือดุลชำระหนี้ นั่นเป็นข้อแรกครับ และดุลบัญชีเดินสะพัดครับ ผมจะขอย้อนกลับมาถึงเรื่องขีดความสามารถของนักธุรกิจไทย วันก่อนผมให้ตรวจสอบดูจากทางด้านธนาคารชาติว่าปัจจุบันนี้การส่งออกการนำเข้าของเมืองไทยเป็นอย่างไร ปรากฏว่า 7 เดือนแรกที่ผ่านมา อัตราการเติบโตของการส่งออกเมืองไทยนั้นสูงขึ้นถึง 23% จากปีที่แล้ว อัตราการนำเข้าสูงขึ้นประมาณ 22% ปีที่แล้วเราส่งออกประมาณ 5 แสน 8 หมื่น ล้านบาท ปีนี้เราคาดคะเนว่าจะส่งออกประมาณ 7 แสนล้านบาท การนำเข้าจะเติบโตจาก 8 แสน 5 หมื่นล้านบาท เป็น ล้านล้านบาท ครับ ผมคิดว่าในเรื่องของการขาดดุลการค้า นั้น ถึงแม้ว่าเราจะขาดดุลก็ตาม ผมก็คิดว่าเป็นปัญหาที่เราสามารถดูแลได้ครับ ใน 7 เดือนที่ผ่านมา ตัวเลขที่ผมดูคร่าวๆ ผมแปลกใจมาก ว่าปีที่แล้วมาเราถือว่าอุตสาหกรรมสิ่งทอ อุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มของเราเป็นอุตสาหกรรมส่งออกที่ค่อนข้างจะแข่งขันที่สุด และก็เราพยายามรักษาระดับ นั้นตลอดมา ผมแน่ใจว่าหลายท่านไม่ทราบว่าเป็น 7 เดือนที่ผ่านมา การส่งออกของเครื่องนุ่งห่มไทยเราที่ผ่านมา ส่วนใหญ่ส่งไปที่อเมริกา หรือที่ประชาคมยุโรป เราพยายามส่งเสริมการส่งเครื่องนุ่งห่มไปในประเทศที่ไม่มีโควตาเป็นเวลานานหลายปีแล้ว ปรากฏว่าประเทศ โปแลนด์

ซึ่งเมื่อ 3 ปีที่แล้วไม่ค่อยมีใครสนใจเท่าไร แต่ใน 7 เดือนแรกของปีนี้เราส่งเครื่องนุ่งห่มออกไปที่ไปแลนด์แล้วถึง 3,300 ล้านบาท ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับ 7 เดือนแรกของปี 2533 เราส่งไปเพียง 330 ล้านบาท ซึ่งเพิ่มถึง 10 เท่า ผมมีความเชื่อมั่นมั่นพอประมาณว่า ถ้าหากปล่อยให้ให้นักธุรกิจไทยหาตลาดเองได้ โดยรัฐบาลอย่าเข้าไปควบคุมมากนัก เขาก็จะสามารถปรับปรุงขีดความสามารถที่จะหาตลาดใหม่ ที่จะปรับปรุงคุณภาพของตนเองได้เรื่อยๆ ผมคิดว่าปลายปีนี้นะครับ การขาดดุลก็ยังมียู่อาจจะจะเป็น 3 แสนล้านบาทหรืออะไรก็แล้วแต่ แต่การขาดดุลทางด้านการค้านี้ ผมว่าจะต้องดูทางด้านดุลชำระเงินและบัญชีเดินสะพัดของเราด้วยว่าเป็นอย่างไร ใน 3-4 เดือนที่ผ่านมา เราได้รับกระทบกระเทือนจากการที่รายได้ที่เราได้จากต่างประเทศ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของแรงงานจากทางด้านตะวันออกกลางหรือการท่องเที่ยว แต่ปัจจุบันการท่องเที่ยวก็ดีขึ้นตามลำดับ ตัวเลขของเดือนที่แล้วปรากฏว่าเป็นตัวเลขบวกแล้ว และผมแน่ใจว่าในระยะ 5 เดือนก่อนจะสิ้นปีนี้ ตัวเลขทางด้านการท่องเที่ยวก็จะขึ้นอีก ปัจจุบันแรงงานทางด้าน ตะวันออกกลางก็เพิ่มมากขึ้น และต่อไปก็จะมีแรงงานส่งไปที่ได้ทุกวัน ที่บรูไน ที่อะไรต่างๆ มากขึ้นเรื่อยๆ ผมคิดว่า ถ้าเมื่อเศรษฐกิจของเมืองไทยหรือการอุตสาหกรรมของเมืองไทย ยังต้องการที่จะนำสินค้าที่เรียกว่า สินค้าทางด้านเครื่องจักรอะไรต่างๆ เข้ามา เราคงจะต้องขาดดุลต่อไป ทางด้านส่งเสริมการลงทุน ปีนี้เป็นปีแรกที่เราจะเปลี่ยนแนวทาง เปลี่ยนแนวทิศทางต่างๆ ของการลงทุนในอดีต ที่แล้วมา การลงทุนในอดีต เมื่อประมาณ 30 ปีที่แล้ว หนักไปทางด้านที่จะเรียกว่าเป็นการทดแทนการนำเข้าส่วนใหญ่ก็มาเป็นทางด้านประกอบสิ่งของต่างๆ เมื่อ 10 ปีที่ผ่านมาเป็นเรื่องของการส่งออก เป็นเรื่องของการใช้แรงงานมาก แต่ผมว่าในระยะ 10-15 ปี ข้างหน้า เราสามารถที่จะกำหนดได้ว่า จุดที่เราจะต้องการให้คนมาลงทุนในเมืองไทยเป็นจุดอะไรบ้าง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของบริการขั้นมูลฐาน ในเรื่องของ Infrastructure ในเรื่องของราคาที่เพิ่มมูลค่าของสินค้า ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของการถ่ายทอดวิชาการทางด้านเทคโนโลยี ในเรื่องของ อะไรต่างๆ สิ่งเหล่านี้เราพยายามกำหนดจุดที่เราคิดว่า เราอยากชักชวนคนต่างชาติเข้ามาลงทุนในเมืองไทย ในขณะที่เดียวกันก็อาจจะถึงเวลาแล้วเพราะว่านับวันเมืองไทยก็จะมีอุตสาหกรรมที่เป็นอุตสาหกรรมขั้นพื้นฐานมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นอุตสาหกรรมเหล็ก อุตสาหกรรมอะไรต่างๆ ฉะนั้นในระยะ 10 ปีข้างหน้า ผมค่อนข้างจะมีความหวังว่าเมืองไทยเราจะได้เห็นอุตสาหกรรมที่มาสสร้างเครื่องจักรต่างๆ ในเมืองไทย ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของเครื่องจักรในระดับกลาง ในระดับเบาๆ แต่อันนี้ก็ก็เป็นเรื่องที่เป็นความหวัง ผมคิดว่าผมจะอยู่อีกไม่ถึงปี หรือครบ 1 ปี เรามีความคิดความอ่าน เราอยากจะทำโน่นทำนี่ บางครั้งเวลาไม่พอ บางครั้งทำไปแล้วก็อาจจะไม่ได้ผลโดยสมบูรณ์

สิ่งหนึ่งที่ผมอยากจะพูดในวันนี้ และผมขอถือโอกาสพูดด้วยว่า รัฐบาลชุดนี้ไม่ได้มองทางด้านเศรษฐกิจและอัตราความเจริญทางด้านเศรษฐกิจแต่อย่างเดียว เราพยายามมองถึงปัญหาของสังคมไทยรอบด้าน รอบตัวเรา ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจ ไม่ว่าจะเป็นความยากจนของชาวไร่ชาวนา ของการไม่มีคุณภาพชีวิตที่ถูกต้อง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องอากาศที่เราสูดอยู่ในกรุงเทพฯ ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องใดๆ เราพยายามดูรอบด้าน อันหนึ่งที่เรายกมาอยากจะทำก็คือ เริ่มต้นทำอะไรที่จะเป็นการปลูกฝังนิสัยคนไทย วางหรือปูพื้นฐาน

นิสสัยคนไทยให้เป็นไปในทางที่ดี ในด้านการศึกษา ให้มีการศึกษาในเรื่องการปฐมวัย ผมได้ตั้งคณะกรรมการเพื่อดูแลในเรื่องเด็กวัยรุ่น ซึ่งปัจจุบันเด็กวัยรุ่นเพียง 30% เท่านั้นที่อยู่ในระบบการศึกษา อีก 70% จะอยู่ที่ดิสโก้เทค หรืออยู่ตามร้านกาแฟ หรือที่ที่ไหน ผมมีความเป็นห่วงจริงๆ แล้วโดยเฉพาะวันนี้ที่ผมมาพูดต่อหน้านักธุรกิจของเมืองไทย สิ่งที่คุณต้องการมากที่สุด คือสิ่งที่พวกคุณทั้งหลายเห็นว่าการกำลังขาดแคลนในเมืองไทย คืออะไร คือเรื่องของบุคลากร เรื่องที่เรายังไม่ได้พูดถึงเลย เราพูดถึงเรื่องอัตราการเติบโตที่เป็นอย่างนั้นอย่างนี้ แต่จริงๆ แล้วที่เราพูดถึงก็คือเรื่องขีดความสามารถของคนไทย คุณภาพของคนไทย ไม่ว่าจะอยู่ในภาคธุรกิจ อุตสาหกรรม ภาครัฐราชการ หรือภาคอะไรก็แล้วแต่ อันนี้ผมไม่ค่อยมีความมั่นใจว่าเยาวชนไทยที่กำลังเติบโตในปัจจุบันนี้จะมีขีดความสามารถแค่ไหน ใน 10 ปี หรือ 15 ปีข้างหน้า เพราะปัจจุบันถ้าเราจะดู ไม่ว่าจะในระบบราชการ โดยเฉพาะระบบราชการคนดีไม่ค่อยเข้า เมืองไทยถ้าระบบราชการไม่แข็งแกร่ง ไม่สามารถยับยั้งต่อหลักการที่ยึดถือมาในอดีต ไม่สามารถยับยั้งต่อความซื่อสัตย์ ความซื่อตรง ผมว่าจะเป็นภัยต่อประเทศชาติเป็นอันมาก ทางภาคธุรกิจเขาดูแลตัวของเขาเองได้ เพราะเขาสามารถประมูลคนเข้ามา เขาสามารถหาคนเก่งเข้ามา แต่ถ้าด้านราชการผมค่อนข้างจะเป็นห่วง จะทำอะไรให้ระบบการศึกษาของเมืองไทย จะทำอย่างไรให้ระบบการอบรมมนิสัยของเมืองไทยให้มีคุณภาพต่อสังคม มีจริยธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริตต่อตนเองและครอบครัว นั่นคือคุณภาพของคนไทย เพราะพวกคุณทั้งหลาย พวกบริษัททั้งหลายก็ต้องการบุคลากรที่ไม่ใช่เก่งในเรื่องของ MBA, Finance เรื่องของอะไร แต่ต้องการคนดีด้วย เราจะทำอย่างไรให้สังคมไทยผลิตคนดีขึ้นมา ผลิตคนดีที่มีวิชาความรู้ ผลิตคนดีที่นิสัย อุบนิสัยดี สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่รัฐบาลให้ความสนใจ ผมไม่คิดว่าเราจะให้เห็นผลงาน แต่ผมอยากที่จะเริ่มต้น และผมก็อยากฝากในคำวันนี้ด้วยว่าพวกนักธุรกิจทั้งหลาย น่าจะเริ่มมีความสนใจในเรื่องของคนไทยให้มากกว่านี้ คนไทยในกรุงเทพฯ คนไทยในระบบราชการ คนไทยในระบบการศึกษา คนไทยในชนบท ปัจจุบันเรามีโครงการที่จะให้บริษัทต่างๆ เข้าไปช่วยชนบท เข้าไปช่วยหมู่บ้านต่างๆ ไปช่วยในด้านจัดการบริหารก็ดี ในเรื่องของการตลาดก็ดี เพื่อให้ขีดความสามารถ ให้เขามีรายได้มากขึ้น เมืองไทย 56 ล้านคน แผน 7 อาจจะต้องบอกใน 5 ปีข้างหน้าจะกำหนดให้การเติบโตทางด้านประชากรไม่เกิน 1.2 แต่มันก็หลีกเลี่ยงไม่ได้ อีกไม่ช้าเราอาจจะถึง 60 ล้านคน 65 ล้านคน 70 ล้านคน ทั้งหมดนี้ก็มีสิทธิอยู่ 36 ล้านคน มี 5 แสนครอบครัวที่เป็นแรงงานในภาคเกษตรกรรม ซึ่งเป็นแรงงานที่เรียกว่าต่ำกว่าแรงงานในภาคอุตสาหกรรม พวกเรานี่ทำอะไรกันบ้างหรือเปล่า ผมอยากที่จะให้นักธุรกิจ นักอุตสาหกรรมเมืองไทย บริษัทต่างๆ ให้ความสนใจเรื่องนี้มากขึ้น ช่วยแก้ปัญหาแก้ไขปัญหเหล่านี้ให้มากขึ้น เพราะสังคมไทยไม่ใช่เฉพาะที่กรุงเทพฯ ไม่ใช่สังคมนักธุรกิจ ให้ท่านมีเงิน 1,000 ล้าน มีเงิน 10,000 ล้าน ถ้าเมื่อเมืองไทยยังมีคนจนอยู่ 15 ล้านคน ความมั่นคงของเมืองไทยก็ไม่มี เราจะทำอย่างไรให้ความยากจนมันลดน้อยลงไป เราจะทำอย่างไรให้คนจนกสิกรรมมีฐานะดีขึ้น เมื่อเขามีฐานะดีขึ้นแล้ว พวกท่านก็จะร่ำรวยต่อไป จะมีฐานะดีกว่านี้ ไม่มีใครอีกจากรอก แบ่งปันกันให้ทั่วหน้า ให้ความยุติธรรมกับสังคมมากขึ้น

ถาม ขอบคุณท่านนายก เวลาผ่านไปค่อนข้างจะเร็วมาก เพราะใกล้จะ 4 ทুম เรา มาถกกันในหัวข้อที่ค่อนข้างจะหนัก จะอย่างไรก็ตาม ผมเห็นด้วยกับทางรัฐบาลว่า นโยบายในการเปิดการแข่งขันโดยเสรี มันถึงเวลาแล้ว ประเทศไทยต้องนำเข้าสู่ยุคนี้เสียที แต่พวกผมที่อยู่ ในที่นี้ ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมก็อยากจะฝากไว้ว่า การแข่งขันโดยเสรีนั้นจะต้องเป็นธรรมด้วย ชีตเส้นได้คำว่า เป็นธรรมต่อทุกฝ่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของการที่จะนำนักลงทุนจาก ต่างประเทศนั้นซบเซาลง จะเป็นด้วยสาเหตุอะไรก็ตาม จะเป็นสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงของเมื่อ กุมภาพันธุ์ที่ผ่านมาก็ตาม อันนี้ทำให้ทางคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน หรือ บีโอไอ พยายาม ที่จะใช้นโยบายใหม่ในการที่จะดึงดูดนักลงทุนจากต่างประเทศเข้ามา เห็นว่าในกรณีนโยบายที่ อยากรจะให้นักลงทุนต่างประเทศเข้ามาลงทุน 100% เพื่อการส่งออก ทำผลิตภัณฑ์เพื่อการส่งออก แล้วอนุญาตให้เขาขายสินค้าของเขาในประเทศไทยได้ร้อยละ 20 ของจำนวนยอดขายทั้งหมด อันนี้ความจริงมันก็จะทำให้เกิดการแข่งขันได้ แต่ว่าระวังนิดนะครับ เพราะพวกที่ออกมาจาก หอยใหม่ ๆ ขณะนี้พวกผมที่อยู่ตรงนี้ก็รู้สึกจะไม่ค่อยจะมั่นใจกันเท่าไร เพราะพวกเราเป็นนัก อุตสาหกรรมที่ลงทุนตามนโยบายของรัฐบาลที่วางไว้ในอดีตและมีนักลงทุนที่อาจจะจะเป็นนักลงทุน อยุ่อย่างเล็ก อย่างกลางยังไม่แข็งแรง เพราะฉะนั้นนโยบายในการที่ให้ต่างประเทศมาผลิตแล้วขาย ในประเทศได้ 20% อาจจะมีกระทบกระเทือนต่อผู้ประกอบการเก่าได้ แต่ว่าท่านทั้งหลายที่เป็น เพื่อนผมอยู่ ณ ที่นี้ก็เตรียมการเตรียมใจ ผมเข้าใจว่าท่านนายกได้เรียนให้ท่านทั้งหลายทราบแล้วว่า นโยบายนี้จะค่อยทำค่อยไป มิฉะนั้นการออกมาจากหอยใหม่ ๆ นี้อาจจะมาถึงมาเจอความร้อน อาจตายเลย คงต้องใช้เวลาปรับตัวเล็กน้อย ผมคิดว่าเวลาเราน้อยมาก เรามีคำถามฝากที่ อยากรจะให้ท่านนายกเน้น คือเมื่อสักครู่นี้ไปห้องน้ำ มีเขียนฝากมาอย่างหนึ่ง อ่านว่าอย่างนี้ ตอนที่ท่านนายกเป็นประธานสภาอุตสาหกรรม เวลาถูกเชิญไปพูดสัมมนาที่ใด ๆ ก็ตาม ท่านจะ วิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลในสมัยนั้นว่าดำเนินนโยบายเศรษฐกิจไม่ค่อยจะถูกต้องนัก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง แนวการดำเนินการในเรื่องที่เกี่ยวกับแผนพัฒนาชายฝั่งตะวันออก เรื่องการเตรียมสาธารณูปโภค หรือ Infrastructure ด้านถนน ไฟฟ้า น้ำ โทรศัพท บัดนี้ เป็นเวลาล่วงมากกว่า 180 วันแล้ว ที่ ท่านเป็นรัฐบาล ผมอยากทราบว่าท่านดำเนินการหรือสั่งการอะไรลงไปแล้วบ้างในประเด็นดังกล่าว เพราะเท่าที่ติดตามดูยังไม่ค่อยมีอะไรเปลี่ยนแปลงมากนัก และยังเขียนหมายเหตุข้างล่าง

ถาม คำถามนี้ผมคิดว่าจะเป็นประโยชน์ต่อประธานสภาอุตสาหกรรมคนปัจจุบัน โดยตรง เพราะเวลาไปพูดสัมมนาเรื่องเศรษฐกิจที่ไหนจะได้ระวิงตัวให้ดี รมั้ดระวิงคำพูด อยุ่า วิจารณ์รัฐบาลมากเกินไปเหตุเดียวเกิดมีการยัดอำนาจครั้งที่ 2 มองหาตัวนายกเตรียมตัวไว้เผื่อพลิกใจละ อันนี้ผมไม่มีพลิกหรอก ซาดินี้ผมคงไม่มีแล้ว ขอขอบคุณผู้ถามด้วยความหวังดีของท่าน ขอเชิญ ท่านนายกช่วยเสริมหน่อย

นายกรัฐมนตรี อันนี้ที่จริงผมไปที่ไหน เวลาผมพูดอะไร ผมไม่คิดว่าผมดีเตียน หรือผมทำ อะไร ผมคิดว่าผมพูดในความรู้สึกนึกคิดในใจของตัวเอง บางครั้งบางครั้งอาจไปกระทบ กระเทือนนโยบายในอดีต แต่ผมคิดว่าแนวทางการดำเนินนโยบายเศรษฐกิจของเมืองไทยนั้น ไม่

ใช้สิ่งที่ผมเริ่มต้นตั้งแต่แรก เป็นเรื่องที่สืบต่อเนื่องมาบ้างพอประมาณ มีบางสิ่งบางอย่างที่รัฐบาลชุดนี้ได้ริเริ่มทำอะไรค่อนข้างจะเป็นเรื่องของมาตรการที่เป็นรูปธรรม ไม่ว่าจะเป็นด้านกฎหมายก็ดี เช่น อีกไม่ช้านี้จะออกกฎหมายของการให้สัมปทานของรัฐบาลไทย นี่เป็นส่วนหนึ่งที่เราพยายามที่จะปรับปรุง เพื่อให้เห็นว่าในอดีตนั้น ถ้าเมื่อมีการกุกกักกัน หรือทำกันในช่วง 2 คน 3 คน ในกระทรวงเดียวกันต่อไปจะทำได้ อันนี้ขอให้นักธุรกิจได้รับทราบไว้ด้วย จะวางกฎหมายที่ว่าต่อไปนี้ การให้สัมปทานใหญ่ๆ ของรัฐบาลนั้น ไม่ว่าจะเป็นจากกระทรวงใด จากหน่วยงานใด จะต้องให้ผู้รู้เห็น ผู้รับรู้ ผู้รับผิดชอบหลายกระทรวง หลายหน่วยงานเป็นขั้นเป็นตอนไป อันนี้จะออกเป็นกฎหมาย มาถึงเรื่องของทางด้านพัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออก อันนี้จริง เผอิญผมมาใหม่ๆ ก็มีปัญหาเรื่องโทรศัพท์บ้าง เรื่องอะไรต่างๆ บ้าง ทำให้ชักช้าไป แต่เรื่องนี้ได้สั่งการไปตั้งแต่เข้ามาแรกๆ แล้วว่า ผมอยากที่จะเห็นว่าการพัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออกนั้นควรจะเป็นการพัฒนาที่ต่อเนื่อง เป็นการพัฒนาที่มีระบบ เป็นการพัฒนาที่ให้อำนาจทางด้านความรับผิดชอบต่อองค์กรหนึ่งเฉพาะ ที่ผ่านมามีในอดีตมันเป็นเรื่องของนโยบาย ทุกอย่างอยู่ที่ส่วนกลาง ไม่ว่าจะเป็นทำอะไรต้องวิ่งไปหา 20 กระทรวง หรือ 20 หน่วยงานนั้น ในไม่ช้าทางรัฐบาลมีแนวนโยบายที่จะจัดตั้งองค์กรขึ้น เป็นองค์กรกลางเพื่อควบคุมดูแลและจัดการเรื่องชายฝั่งทะเลตะวันออกทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นที่แหลมฉบัง มาบตาพุด ระยอง อะไรต่างๆ เหล่านี้ ขณะนี้เรื่องยังไม่มาถึงผม แต่ไม่ช้าจะมาถึงผม และเราจะมีหน่วยงาน เราจะสร้างองค์กรขึ้นมาเพื่อแบ่งเบาภาระหน้าที่ของรัฐบาลกลาง เป็นการกระจายอำนาจ เป็นการกระจายความรับผิดชอบ และเป็นการกระจายงบประมาณผมคิดว่าเรื่องของชายฝั่งทะเลตะวันออกไม่ใช่เป็นเรื่องของการที่จะปรับปรุงหรือสร้างสภาพเศรษฐกิจของเมืองไทย หรือสภาพทางด้านอุตสาหกรรมให้ดีขึ้นเท่านั้น แต่เป็นส่วนหนึ่งที่จะมีส่วนทำให้กรุงเทพฯ ไม่ใหญ่โตเกินไปในระยะ 5 ปี 10 ปีข้างหน้าด้วย เพราะว่าปัจจุบันนี้กรุงเทพฯ ผมว่าถ้าเมื่อไม่มีการดำเนินการใดๆ แล้วหากปล่อยให้เติบโตเหมือนอย่างเม็กซิโก นครหลวงเม็กซิโก หรือที่ไหนๆ แล้ว พวกเราก็คงจะอายุสั้นมากกว่านี้ ลูกหลานเราคงจะไม่มีโอกาสที่จะมีอายุยืนยาวนาน

ผมขอถือโอกาส ไหนๆ ผมก็พูดแล้ว ปัจจุบันรัฐบาลชุดนี้มีความพยายามอย่างค่อนข้างจะเต็มที่ที่จะเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของคนไทยในกรุงเทพฯ โดยเฉพาะคนจน ไม่ว่าจะเป็นมาตรการที่เรากำหนดในเรื่องของการที่จะให้ใช้น้ำมันโดยไม่มีสารตะกั่ว ซึ่งปัจจุบันใช้อยู่ประมาณ 25% ของปริมาณน้ำมันเบนซินที่ใช้ในกรุงเทพฯ แล้ว ภายในปลายปีนี้จะเพิ่มเป็น 40% ต่อไปเราจะมีโครงการอีกหลายโครงการที่จะลดควันดำ ลดควันขาว รถขนส่งของ ขสมก. นั้น เราได้สั่งซื้ออีก 200 คัน จะใช้เชื้อเพลิงที่เป็นก๊าซธรรมชาติ ใช้น้ำมันที่ลดกำมะถัน ลดควันดำ เรามีโครงการที่จะปรับที่ดินประมาณ 9 พันไร่ ที่บางกระเจ้า ซึ่งจะใช้เงินในระยะแรกประมาณ 8 พันล้านบาท อันนี้จะปอดใหญ่ของกรุงเทพมหานครด้วย จะสามารถผลิตออกซิเจนได้ปีละประมาณ 3 หมื่นตัน จะสามารถจับดูดเอาคาร์บอนมอนนอกไซด์ หรือคาร์บอนไดออกไซด์ออกจากอากาศของกรุงเทพฯ ปีละ ประมาณหมื่นตัน สิ่งเหล่านี้เราพยายามทำเพื่อคุณภาพชีวิตของคนทั่วไป ที่ที่เราอยู่ตรงนี้มีอีก 5-6 ร้อยไร่เป็นของโรงงานยาสูบ เราก็จะปรับเป็นสวนสาธารณะ เป็นสวน

สุขภาพ ซึ่งไม่ได้สร้างขึ้นให้คนรวย เพราะว่าคนรวยมีฐานะดีสามารถไปสपोर्टคลับ สามารถไปไปโลคัลได้ สิ่งที่เราพยายามสร้างก็เพื่อคนจน เพื่อคนด้อยโอกาสในสังคมที่อยู่ในกรุงเทพฯ นี้

ถาม เมื่อสักครู่ท่านได้พูดถึงนโยบายปฏิรูปทางด้านภาษีอากรแล้ว ขออนุญาตเรียนเสนอว่าถ้าเพื่อการปฏิรูประบบภาษีอากรซึ่งในปัจจุบันมักจะมีผลทางด้านส่งเสริมการแข่งขัน ขอถามว่าถ้าเพื่อการปฏิรูประบบภาษีอากรมีการส่งเสริมทางด้านเงินออมด้วยน่าจะเป็นประโยชน์ เพราะว่าในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7 ที่ชัดเจน คือ ปัญหาที่นอกเหนือจากสิ่งแวดล้อมการกระจายรายได้แล้ว ก็เป็นเรื่องของการออม ซึ่งอันนี้ก็คงจะเป็นความจำเป็นอย่างยิ่ง สำหรับแผนพัฒนาเศรษฐกิจ ฉบับที่ 7

นายกรัฐมนตรี เป็นเรื่องที่รัฐบาลชุดนี้ให้ความสำคัญมาก คือ ผมอยากจะปรับความเข้าใจเล็กน้อยว่าคนอาจจะไม่เข้าใจว่าคนไทยไม่มีนิสัยออมทรัพย์หรืออย่างไร คำตอบคือ คนไทยไม่มีนิสัยออม ผมเคยอยู่เยอรมัน ญี่ปุ่น ที่เยอรมันเวลาเขาได้เงินเดือนมา 100 บาท เขาจะเก็บไว้ 15 บาทเสมอ 15% จึงเป็นเงินออม แต่ละครอบครัวจึงมีเงินออม คนไทยเราได้เงินมา 2,000 จ่าย 2,500 ที่ผมอยากจะเรียนข้อเท็จจริงอย่างหนึ่ง คือว่า เราพูดถึงเงินออมและช่องว่างระหว่างเงินออมกับเงินลงทุน เราพูดกันอยู่เสมอว่า ช่องว่างของเงินลงทุนกับเงินออมค่อนข้างจะขยายใหญ่ขึ้นไปเรื่อยๆ อันนี้เป็นความจริง เงินออมของประเทศไทยเจริญเติบโตมาเรื่อยๆ และในอัตราที่ค่อนข้างจะเป็นที่น่าพอใจด้วย แต่ประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นคืออะไร คือในระยะ 5 ปีที่ผ่านมา ตั้งแต่ที่เงินออมเติบโตขึ้นไป แต่เงินทุนค่อนข้างจะขึ้นผิดปกติ เพราะฉะนั้น ถ้าเงินลงทุนขึ้นผิดปกติ ช่องว่างระหว่างเงินออมกับเงินลงทุนมันก็ห่างออกไปเรื่อยๆ ที่เงินออมผมอยากจะเรียนว่ามันมีอยู่หลายลักษณะ เงินออมของรัฐ เงินออมของทางด้านธุรกิจ หรือเงินออมของครัวเรือน เงินออมของภาครัฐบาล ในปัจจุบันได้พยายามทำทุกอย่าง เช่น ยกตัวอย่างทางด้านของรัฐ เราใช้วิธีการที่มีงบประมาณแบบสมดุลระหว่างรายจ่ายกับรายรับ ถ้าเมื่อเรามีนโยบายที่สมดุล ก็แสดงว่าส่วนหนึ่งเราหวังว่าจะเป็นผลสะท้อนจะให้มีการออมทรัพย์มากขึ้น ทางด้านรัฐวิสาหกิจเราก็มีโครงการซึ่งเราปรับปรุงไปหลายแห่ง รัฐวิสาหกิจเราปรับปรุงประสิทธิภาพ ปรับปรุงอัตรค่าบริการ และอะไรอีกหลายอย่าง ซึ่งผลสะท้อนออกมาทำให้มีการออมทรัพย์มากยิ่งขึ้น แต่ผมว่าอันหนึ่งที่เราควรจะต้องคิดไว้ และเมืองไทยเราไม่ค่อยมีมาในอดีต ถ้าเมื่อเราไปเปรียบเทียบที่ญี่ปุ่น เรื่องของการออมภาคธุรกิจเป็นระบบที่อัตราสัดส่วนของการออมมากกว่าภาคอื่นๆ ของไทยเราน้อยมาก ถ้าเมื่อดูระยะ 4-5 เดือนที่ผ่านมากับระยะอีก 2-3 เดือนก่อนจะถึง คุณสุธีบอกกับผมเสมอขออย่าเปลี่ยนแปลงจนกระทั่งเดือนมกราคม เพราะว่าเรามีมาตรการทางด้านภาษีไม่น้อยกว่า 10 มาตรการ ที่จะช่วยในการออมของทางด้านภาคธุรกิจ ผมจะไม่กล่าวถึงทั้ง 10 มาตรการ แต่จะขอยกตัวอย่างง่ายๆ มีเรื่อง VAT เป็นต้น ในอดีตไม่ว่าจะหนี้สูญหรือหนี้ที่สงสัยจะสูญจะต้องเสียภาษีอยู่เรื่อยๆ อะไรที่จะเป็นหนี้สินที่จะไม่ได้รับคืนมาก็สามารถทำเป็นส่วนหนึ่งของรายจ่าย โดยไม่ต้องเสียภาษี และเรายังมีมาตรการอีกหลายอย่าง สิ่งเหล่านี้เราคิดว่าจะช่วยเพิ่มพูนวิธีการของการออม นอกจากนั้นแล้วในเรื่องของพระราชบัญญัติที่จะเสนอต่อสภาที่

จะปรับปรุงตลาดเงินทุน จะมีการพัฒนาตราสารทางด้านเงินทุนต่างๆ ให้มากขึ้น อันนั้นก็เป็นส่วนหนึ่งของการออม เราอย่าไปคิดว่าการออม คือเรื่องของการนำเงินไปฝากที่เขาเรียกว่าบัญชีออมทรัพย์เท่านั้น อันนั้นเป็นส่วนย่อย เพราะการออมทรัพย์เช่นนี้สามารถถอนเงินในบัญชีกลับคืนได้ตลอดเวลา อันนั้นไม่ใช่การออม แต่เฟอิดูมาใช้คำว่าออมทรัพย์ เพราะใช้คำว่า Saving เท่านั้น ภาษาไทยค่อนข้างจะแคบหน่อย แต่ภาษาอังกฤษเขาเข้าใจ เพราะฉะนั้นการออมทรัพย์คืออะไร คือการระดมเงินทุนของราษฎร บริษัทของรัฐ ให้สามารถเป็นกองทุนระยะยาว ที่เรารู้แน่ว่าในระยะหนึ่งไม่ว่า 6 เดือน 1-2 ปี เราจะมีการระดมเงินออมได้มากน้อยแค่ไหน อันนั้นผมคิดว่าผมแน่ใจว่าในระยะ 6 เดือนข้างหน้าเราจะได้เห็นผลเลยว่าเมืองไทยเปลี่ยนไปมากในทางด้านนี้ ผลจะไม่ออกมาทันตา แต่มาตรการภาษีทุกอันที่ออกไป ส่วนหนึ่งจะมีจุดประสงค์ในการช่วยเพิ่มพูนสมรรถภาพการออมของสังคมไทยให้ดีกว่านี้ และไม่ใช่ดีกว่าในเรื่องของจำนวน แต่จะให้มีความเสถียรภาพที่มั่นคงด้วย อันนี้เป็นปัญหาเรื้อรังนะครับ แล้วก็อย่าว่าผมเลยถ้าผมบอกว่า พวกคุณค่อยไปอีกประมาณ 3-5 ปี ในข้อแรกที่ผมอยากจะเรียนไว้ก็คือว่าที่แล้วมานี้สังคมไทยนี้แปลกครับ ฟังอะไรแล้วเชื่อกันง่ายๆ แล้วคิดว่ามันเกิดขึ้น ตอนที่ผมเจรจาเรื่องโทรศัพท์ทุกคนบอกอ้อยทำไม่ใช้เวลาตั้ง 3 เดือน 4 เดือน คนเขาจะเอาเงินมาให้เป็นแสนๆ ล้านบาท เขาจะสร้างโทรศัพท์ 2 ล้านเลขหมาย 3 ล้านเลขหมาย ทำไม่ไม่รีบรับเขา ผมก็พยายามชี้แจงให้เขาใจนะครับว่า ในการที่จะใช้เวลา 4 เดือนในการเจรจาเพื่อให้ได้ผลตอบแทนต่อรัฐที่ดีขึ้นนี้มันก็คุ้มค่า ผมจะไม่บอกตัวจำนวนเงินที่เราได้มา แต่สิ่งสำคัญที่สุดไม่ว่าจะเป็นสัญญาโทรศัพท์ ไม่ว่าจะ เป็นสัญญาอะไรๆ ก็ดี ไม่ว่าจะ เป็นสัญญาโฮปเวลล์ก็ดี ไม่ว่าจะ เป็นสัญญาทางด่วนสาย 2 ก็ดี สิ่งหนึ่งที่ขอให้จำไว้ก็คือว่า 1) วันเซ็นสัญญา วันนั้นนี้มันยังมีขั้นตอนอีกนานครับ หนึ่งบริษัทที่ได้รับสัมปทานหรือบริษัทที่ได้มีการเซ็นสัญญาเขาจะต้องไปหาเงินทุนมาก่อน ซึ่งไม่ใช่ความรับผิดชอบของรัฐบาล 2) จะต้องมีการสำรวจทางด้านวิศวกรรม ซึ่งอาจจะใช้เวลา 1 ปี 1 ปีครึ่ง และ 3) จะต้องมีการก่อสร้างซึ่งต้องใช้เวลาอีก 2 ปี 3 ปี ฉะนั้น สิ่งใดที่เราตกลง วันนี้ เซ็นสัญญาวันนี้ ในขั้นนี้เราเอาทุกโครงการ ในปัจจุบันที่คนคิดว่าสำเร็จเรียบร้อยไปแล้ว ไม่ว่าจะ เป็นลาวาแลง ไม่ว่าจะ เป็นโฮปเวลล์ ไม่ว่าจะ เป็นอะไรๆ ก็แล้วแต่ เราเอามาดูทั้งหมด บางกอกโกลเวย์อันนั้นไม่เกี่ยว อันนั้นเซ็นสัญญาไปเรียบร้อยแล้ว แต่อะไรไม่เซ็นสัญญาเอามาดูทั้งหมด เรามาดูทั้งทางด้านกายภาพ ครั้งหนึ่งเคยมีคนคิดว่า ถ้าเมื่อสร้างโฮปเวลล์นี้ควรจะต้องทำสิ่งนั้น จะต้องทำทางให้รถไฟวิ่งสูง 45 เมตรอยู่ข้างบน อยู่บนตึก 16 ชั้น 18 ชั้น ความสวยงามจะหมดไปข้างล่างเป็นห้องแถวอะไรทั้งหมดอะไรต่างๆ ก็ปรากฏว่าความจริงไม่เป็นอย่างนั้น 3-4 โครงการที่ได้มีการพูดคุยกันตั้งแต่รัฐบาลชุดที่แล้วมีการประสานงานพอประมาณ แต่การประสานงานยังเป็นการประสานงานในขั้นที่ เรียกว่ากึ่งทางการ ผมตั้งคณะทำงานขึ้นมาชุดหนึ่ง ซึ่งประกอบด้วยผู้มีอำนาจรับผิดชอบแต่ละสายงาน แล้วก็เชิญทุกๆ บริษัท ไม่ว่าจะ เป็นโฮปเวลล์ ไม่ว่าจะ เป็นอะไรมารวมกลุ่มกัน เขาก็เริ่มคุยกัน อย่างปัจจุบันนี้โฮปเวลล์ ผมเข้าใจว่าถ้าเมื่อมีการสร้างนะครับ ระยะที่สูงที่สุดของโครงการโฮปเวลล์อาจจะประมาณ 15 หรือ 14 เมตรเท่านั้น ซึ่งอาจจะ เป็นตึก 7 ชั้น ก็ยังสูงเกินไป ที่จะทำให้ความสวยงามของกรุงเทพฯ มันเสียหายไปบ้าง แต่ความจำเป็นที่จะต้องมีการระบบขนส่งมวลชนกรุงเทพฯ ผมตอบว่ารัฐบาลชุดนี้เห็นว่ามีมีความจำเป็น

มีความเร่งด่วนและจะพยายามผลักดันให้เกิดขึ้นให้ได้ อย่างน้อยให้เกิดขึ้นในลักษณะที่มีการลงนามในสัญญาในรัฐบาลชุดนี้ อาจจะไม่ใช่ 3 โครงการ อาจจะไม่ใช่ 2 โครงการ อาจจะเป็นโครงการเดียว หรืออาจจะเป็น 2 โครงการ ผมยังไม่ทราบแน่ แต่อย่างน้อยจะมีการประสานงานกันแน่ สิ่งที่เราพูดว่าโครงการนี้เขาทำมาตั้งแต่สมัยรัฐบาลที่แล้วทำไมไม่รีบเซ็นสัญญาไป คนที่พูดอย่างนั้นพูดพล่อยๆ พูดเพื่อหาผลประโยชน์ทางการเมืองทั้งนั้น รัฐบาลนี้จะทำก็ต่อเมื่อเราแน่ใจว่ามันมีความเป็นไปได้ในทางด้านกายภาพ มันจะไม่ชนกันกลางอากาศ มันจะไม่ชนกันเกินไปในทางเดียวกัน มันจะต้องอยู่ในลักษณะของเกาะรัตนโกสินทร์ มันจะต้องดูความสวยงามหรือต้องดูทุกๆ ด้าน สิ่งนั้นเราต้องดู เป็นหน้าที่ของรัฐบาล และเราจะทำด้วยการประสานงานจากหน่วยงานทุกหน่วยงานของราชการ และเมื่อเรบอกว่าจะทำได้อันนั้นทำได้ ไม่ใช่ว่ากระทรวงนั้นบอกทำได้ เสร็จแล้วติดที่โน่นติดที่นี้ ปัจจุบันยังไม่ได้มีการสำรวจอย่างละเอียดถี่ถ้วน ผมแน่ใจว่าภายในประมาณปลายเดือนนี้นะครับ หรือต้นเดือนหน้า เราจะสามารถเรียนให้ประชาชนได้รับทราบโครงการใดมีทำที่ว่าจะเกิดขึ้นได้ แต่อย่างที่ผมเรียนให้ทราบ ถึงแม้ว่าเซ็นสัญญาไปแล้ว มันก็ไม่ได้มีอะไรที่เป็นความเชื่อมั่นว่าจะเกิดขึ้นได้ เพราะเขาจะต้องไปหาเงินทุน เขาจะต้องไปสำรวจอะไรๆ ต่างๆ อีกเยอะแยะ

ถาม ผมขอเรียนถามปัญหาสั้นๆ ครับ ท่านนายกครับ ส่วนหนึ่งของการที่จะสนับสนุนนโยบายเศรษฐกิจเสรีที่ท่านนายกพูดถึง คือ การเปลี่ยนบทบาทของรัฐจากควบคุมมาเป็นกำกับดูแลและสนับสนุน ได้มีการเสนอขอให้เปลี่ยนกฎระเบียบหรือกฎหมายหลายอันที่เป็นอุปสรรคอยู่ ทางภาคเอกชนเองได้ส่งเข้าไปประมาณ 120 กว่าเรื่อง ขณะนี้เข้าใจว่ายังไม่ได้รับการพิจารณาเร่งด่วนเท่าที่ควร เวลาของรัฐบาลชุดนี้เหลืออีกประมาณ 4-5 เดือน อยากจะเรียนถามท่านนายก ว่า มีมาตรการอย่างไรที่จะเร่งรัดให้การพิจารณาเรื่องต่างๆ เหล่านี้รวดเร็วขึ้น แล้วถ้าเมื่อว่าด้วยเหตุใดก็ตามไม่สามารถกระทำให้เสร็จสิ้นได้ แนวความคิดที่เราเคยคิดว่าจะมีองค์กรปฏิรูป กฎหมายถาวร เพื่อที่จะเป็นองค์กรที่จะช่วยสะสางเรื่องปัญหาต่างๆ ที่ยังจะมีต่อเนื่องไปนี้ จะมีความเป็นไปได้มากน้อยแค่ไหน

นายกรัฐมนตรี ผมว่าเรื่องนี้ผมเคยพูดเสมอว่า จุดบอดของการทำงานในเมืองไทยนี่ก็อยู่ที่นักกฎหมายนะครับ คือ มีการเขียนพระราชบัญญัติ เขียนด้วยทกฎหมายเสียจนเรียกว่าความคล่องตัวมันไม่เกิดขึ้น เขียนกันไว้เสียทุกอย่าง หรือเขียนเสียจนทุกคนโง่หมด การกระทำอะไรก็เลยไม่คล่องตัว เดิมทีที่ผมเข้ามารับหน้าที่นี้ใหม่ๆ ผมก็ได้มอบหมายให้มีการประมวลกฎหมายรัชฎากร กฎหมายแพ่ง ผมไม่แน่ใจว่าเราจะทำได้หมดหรือเปล่าในรัฐบาลชุดนี้นะครับ เพราะว่าเมื่อเราเข้ามารับหน้าที่นั้นความสำคัญระดับก่อนหลัง หรือระดับความยากของปัญหาบางปัญหานั้นทำให้เราไม่สามารถดำเนินไปตามขั้นตอนหรือขั้นเวลาที่เรากำหนดไว้ แต่ในขณะเดียวกันก็ได้มีการปรับปรุงด้วยทกฎหมายหลายอันนะครับที่เราทำไป เรียกว่าเป็นในเรื่องของเฉพาะเรื่อง ซึ่งผมได้เอ่ยไว้บ้างแล้วและก็ทำต่อไป ยกตัวอย่างเมื่อเร็วๆ นี้ เรามีปัญหาดังอยู่คือคนต่างด้าวจะมาซื้อที่ดินหรือคอนโดได้ไม่เกิน 40% อันนี้ก็เป็นเรื่องที่ชะงักงันมานาน ในไม่ช้านี้

เรามีนโยบายที่จะออกมาเป็นร่างพระราชบัญญัติเสนอต่อสภาฯ ให้คนต่างด้าวเข้าซื้อได้ ที่แล้วมา เราเกรงว่าคนต่างชาติมาซื้อที่ดินแล้ว ประเทศไทยจะเป็นของคนต่างด้าวไปหมด ซึ่งผมก็ยังมองไม่ค่อยเห็นเหตุผลที่แท้จริง อย่างไรก็ตามนั่นเป็นความคิดง่าย ๆ ของคนไทย ผมก็ยอมรับ แล้วเราก็หาวิธีหลีกเลี่ยงว่า ถ้าเมื่อกฎหมายของเราอนุญาตให้ต่างชาติมาเข้าซื้อได้ประมาณ 30 ปี และมีสิทธิที่จะต่ออายุอีก 30 ปี ผมก็ตรวจดูทั้งหมดแล้ว ไม่ว่าจะเป็สิ่งโคปรี่ ไม่ว่าจะเป็มาเลเซีย ไม่ว่าจะเป็นออสเตรเลีย เขาให้ 99 ปี ให้ 999 ปี เพราะฉะนั้นในขั้นนี้ รัฐบาลนี้ก็มึนโยบายที่จะให้การเข้าซื้อกรรมสิทธิ์ที่ดินนั้นเพิ่มจาก 30 ปีไปเป็นประมาณ 60 ปี มันก็เป็นเรื่องของการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าไปเรื่อย ๆ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการที่กฎหมายมีบทกำหนดโทษของกรรมการผู้จัดการมากเกินไป อันนี้เราก็ต้องแก้กันไป แต่จะแก้ทั้งหมดคงแก้ไม่ได้ เพราะฉะนั้น ในปัจจุบันนี้ผมว่าเรื่องการแก้ไขปัญหาปฏิรูปกฎหมายของเมืองไทย หรือสังคมทั่วไปทุกแห่งมันเป็นเรื่องที่เป็นระบบต่อเนื่อง เพราะฉะนั้นในด้านนี้ แม้แต่ในแผน 7 เราก็มีเขียนไว้ชัดเจนว่าเราจะมีองค์กรที่จะปฏิรูปกฎหมายอยู่เรื่อย ๆ ซึ่งในองค์กรนั้นตั้งแต่สมัยผมเป็นประธานสภาอุตสาหกรรมเอกชนได้เสนอว่า ควรจะนำเอาภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น อันนี้เราจะต้องรับทราบนะว่าราชการไทยนี่ค่อนข้างจะหวงแหนอำนาจ ค่อนข้างจะหวงแหนสิทธิและประโยชน์ อะไรบางอย่างยากนะครับ แต่ตั้งแต่ที่ผมเข้ามาอยู่ ผมพยายามบอกว่าเราจะต้องเชิญภาคเอกชนเข้าบ้าง เราจะต้องรู้ว่าเขาไม่ได้เลวเสมอไป เขาไม่ใช่กินโกง เขาไม่ใช่ว่าต้องหาผลกำไรเสมอ เขาก็มีอะไรที่เขาสามารถเกื้อกูลให้ผลประโยชน์ที่เราจะรับรู้ไว้ได้ เพราะฉะนั้น คณะกรรมการต่างๆ ที่ผมพยายามตั้ง ผมพยายามที่จะเอาผู้ทรงคุณวุฒิ เอาผู้เชี่ยวชาญ เอาคนข้างนอกเข้ามาอยู่ในระบบราชการมากขึ้นๆ เพราะว่าราชการไทยนั้นตาดอบมานานแล้ว ก็อยู่ในสังคมราชการมานาน ส่วนหนึ่งเขาก็บอกว่าเป็นม้าที่ล่าปางมีแต่เดินจับไปก็เดินตรงไป ผมเองก็อยู่ในระบบราชการ 23 ปี ผมก็เดินตรงไป 23 ปี พอผมมาอยู่ภาคเอกชน ผมก็บอกว่าโลกเรามันกว้างกว่านั้นนะ เพราะฉะนั้นเหล่านี้ผมว่าผมโชคดี อย่างผมส่วนราชการไทยเขาก็ยินดีมีความกรุณายังไม่เกลียดผม เพราะผมเกิดมาในระบบราชการ โตมาในระบบราชการ เจริญมาในระบบราชการ และก็พึ่งในระบบราชการด้วย

พิธีกร ทำท่าว่ากำลังจะมันเราก็หมดเวลาแล้ว เพียงชั่วโมงกว่าๆ เราได้ครอบคลุมถึงหัวข้อต่างๆ ทั้งการลงทุน การค้า การเงิน ตลาดหลักทรัพย์ ผมคิดว่าคงจะได้ประโยชน์กับท่านผู้มีเกียรติ และผู้ชมทางบ้าน ต้องขอกราบขอบคุณท่านนายกรัฐมนตรีที่กรุณาเปิดอกพูดกับเราในปัญหาเศรษฐกิจค่าวันนี้

คำกล่าวขอบคุณ

ของ

นายอานันท์ ปันยารชุน นายกรัฐมนตรี

ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

โอกาสที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้ผ่านร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่าย

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2535

ในวันศุกร์ที่ 20 กันยายน 2534

ท่านประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ในนามของรัฐบาล กระผมขอขอบคุณท่านประธาน และท่านสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ผู้ทรงเกียรติ ที่ได้ให้ความเห็นชอบในร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ 2535 พร้อมทั้งได้กรุณาตั้งข้อสังเกตเพื่อรัฐบาลนำไปปรับปรุงแก้ไข ซึ่งรัฐบาลขอรับไปพิจารณาและดำเนินการในเรื่องที่สามารถกระทำได้ ตามแนวทางที่ถูกต้องและเหมาะสมต่อไป กระผมขอยืนยันต่อสภาอันทรงเกียรติว่า รัฐบาลจะกำกับดูแลให้การใช้จ่ายเงินงบประมาณเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีระเบียบวินัยและมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของงบประมาณรายจ่ายที่ได้รับอนุญาต เพื่อให้เกิดประโยชน์และสร้างความเจริญอย่างมั่นคงต่อประเทศชาติและประชาชนทั่วไปอย่างสูงสุด ตลอดระยะเวลาในการบริหารของรัฐบาลชุดนี้กระผมขอขอบคุณท่านคณะกรรมการที่ได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2535 ด้วยความสามารถและเสียสละอย่างยิ่ง โดยไม่เห็นแก่ความเหนื่อยยากและคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง จนที่ประชุมอันทรงเกียรตินี้ได้มีมติสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย ซึ่งจะได้นำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมเพื่อทรงลงพระปรมาภิไธยให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เพื่อใช้บังคับเป็นกฎหมายต่อไป

ในโอกาสนี้ กระผมใคร่ขออนุญาตรายงานการดำเนินงานของรัฐบาลในช่วง 6 เดือนเศษที่ผ่านมา เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติได้ทราบพอเป็นสังเขปดังต่อไปนี้

เรื่องแรกที่กระผมขอกราบเรียนคือ ทางรัฐบาลได้เตรียมการและได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการอำนวยการจัดงานเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เนื่องในมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 5 รอบ ในเรื่องนี้คณะกรรมการอำนวยการกำลังพิจารณาโครงการต่างๆ ในการเฉลิมพระเกียรติ ในขณะเดียวกันมีอยู่ 2 โครงการที่กระผมอยากจะขอกราบเรียนไว้ ที่รัฐบาลได้จัดสรรงบประมาณ และได้มีการดำเนินการไปแล้ว

โครงการที่ 1 คือ การสร้างอนุสาวรีย์ศรีสุริโยทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

โครงการที่ 2 คือ การสร้างพระมหาธาตุเจดีย์นภพลภูมิสิริ ในจังหวัดเชียงใหม่

1. ในเรื่องของการปรับปรุงกฎหมายและระบบบริหาร โดยที่รัฐบาลชุดนี้เป็นรัฐบาลที่อยู่ในระยะสั้น แต่ก็ได้ให้ความสนใจและความเอาใจใส่ในเรื่องการที่จะเสนอร่างพระราชบัญญัติต่อสภานิติบัญญัติ และอาจจะนำไปสู่ตัวบทกฎหมายต่อไป ในระยะ 6 เดือนเศษที่ผ่านมา นั้น ทางรัฐบาลได้เสนอร่างพระราชบัญญัติมายังสภานิติบัญญัติกว่า 100 ฉบับ และทางสภาฯ ได้มีการพิจารณาแล้วออกเป็นตัวบทกฎหมายแล้ว 36 ฉบับ ส่วนใหญ่กฎหมายที่ทางรัฐบาลเสนอมาก็เป็นการสะท้อนถึงแนวนโยบายใหญ่ของรัฐ กฎหมายที่เสนอมาก็มุ่งเน้นถึงการลดขั้นตอน โดยเฉพาะเปลี่ยนจากการควบคุมเป็นการกำกับดูแล และยังมีมีการปรับปรุงระบบบริหาร การปรับปรุงพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดินเพื่อกระจายสู่ภูมิภาค ปรับปรุงบริหารกำลังพลของรัฐ ชะลอการเพิ่ม ใช้การเกลี้ยอัตรากำลังเพิ่มสวัสดิการ สร้างขวัญกำลังใจข้าราชการ เช่น โครงการสวัสดิการเงินกู้เพื่อที่อยู่อาศัยของข้าราชการ

2. ทางด้านการต่างประเทศ โดยที่เหตุการณ์ของโลกได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างมากมาย เปลี่ยนแปลงไปในทางที่จะสร้างสรรค์สันติภาพและความเข้าใจระหว่างประเทศ ทางรัฐบาลได้ดำเนินนโยบายให้สอดคล้องกับสถานการณ์ของโลกโดยทั่วไป และของภูมิภาค โดยเฉพาะได้มีการสร้างภาพพจน์และก่อให้เกิดความเชื่อถือของนานาชาติที่มีต่อประเทศไทย พยายามสร้างความสัมพันธ์และรักษาประโยชน์ทางเศรษฐกิจของไทย ให้ความสำคัญต่อสัมพันธ์ภาพที่มีอยู่กับประเทศเพื่อนบ้านที่จะนำไปสู่ความร่วมมืออย่างใกล้ชิดทั้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ วัฒนธรรมและอื่นๆ ในระยะที่ผ่านมา แนวนโยบายที่รัฐบาลได้ตั้งไว้เกี่ยวกับการช่วยสนับสนุนส่งเสริมให้มีการแก้ไขปัญหากัมพูชา ได้มีส่วนเป็นอย่างมากที่ทำให้คนมีความคาดหวังว่า สัญญาเกี่ยวกับสันติภาพของกัมพูชานั้น จะลงนามได้ ณ กรุงปารีส ในปลายเดือนตุลาคม ความสัมพันธ์ที่ได้สร้างไว้กับลาวในอดีต และได้มีการส่งเสริม ปรับปรุง แก้ไข เพื่อให้มีความมั่นใจซึ่งกันและกันมากขึ้น จนในขั้นนี้ กระผมขอกล่าวว่า เป็นความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้น เป็นความสัมพันธ์ที่ทั้งสองฝ่ายมีความภาคภูมิใจ ในขณะเดียวกัน ทางรัฐบาลก็ได้ดำเนินการและมีมาตรการหลายประการในอันที่จะแก้ไขปัญหาเรื่องการประมงที่เรามีอยู่กับมาเลเซียและเวียดนาม และจากการปรับความสัมพันธ์กับทั้งสองประเทศโดยเฉพาะกับเวียดนามนั้น ทางรัฐบาลมีความมั่นใจพอประมาณว่า ปัญหาดังกล่าวนั้น ถึงแม้จะเกิดขึ้นอีกในอนาคต แต่ก็เกิดภายในขอบเขต เมื่อวานนี้ก็ได้มีการประกาศว่าจะมีการปล่อยชาวประมงไทยที่ทางเวียดนามได้จับกุมตัวไว้จำนวนหนึ่ง ทางกระทรวงการต่างประเทศก็ได้มีความพยายามทำความเข้าใจให้ดีขึ้น และปรับความสัมพันธ์กับประเทศในตะวันออกกลางบางประเทศ ที่นำไปสู่ปัญหาของการที่แรงงานไทยไม่สามารถไปทำงานที่ตะวันออกกลางได้ตามจำนวนที่เรามีความปรารถนา เมื่อความผันผวนทางการเมืองได้

เปลี่ยนไปในทางบวก เมื่อความตึงเครียดของสถานการณ์ระหว่างประเทศได้ผ่อนคลายลงไปอย่างมาก เมื่อทิศทางของประเทศต่างๆ ประเทศจะมุ่งมั่นไปสู่การปกครองระบอบประชาธิปไตยและในระบบการค้าเสรี ประเทศไทยก็เป็นประเทศหนึ่งที่ต้องปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ของโลก

3. ถึงแม้รัฐบาลชุดนี้จะให้ความสำคัญในด้านความมั่นคงและการป้องกันประเทศ เพื่อศักดิ์ศรีของกองทัพ เพื่อส่งเสริมขีดกำลังของกองทัพ แต่เราก็เห็นความจำเป็นที่ว่า งบประมาณด้านการป้องกันประเทศคงจะต้องเริ่มชะลอตัวลงไป เพื่อให้เข้ากับสถานการณ์ในภูมิภาค และสถานการณ์ทั่วโลก แต่เมื่องบประมาณทางด้านการป้องกันประเทศหรือความมั่นคงของประเทศชะลอตัวลงไปบ้าง ก็มีได้หมายความว่ารัฐบาลไม่ให้ความสนใจในอันที่จะสร้างขีดความสามารถหรือประสิทธิภาพของกองทัพไทย โดยเฉพาะนอกเหนือไปจากอาวุธยุทโธปกรณ์ที่รัฐบาลเห็นความจำเป็นและมีความเร่งด่วน รัฐบาลก็จะจัดสรรทางงบประมาณให้ ในขณะเดียวกันก็มีการเพิ่มรายได้ เบี้ยเลี้ยง โดยเฉพาะพลทหารให้สูงขึ้น และมีการเตรียมที่จะลดกำลังพลให้น้อยลงไป หรือมีการแบ่งปันกำลังพลของทหารให้ได้ไปทำกิจกรรมทางด้านพลเรือน หรือในทางด้านการพัฒนาประเทศให้มากขึ้น ในขณะเดียวกันกองทัพไทยมิได้ทำหน้าที่ในเรื่องของการป้องกันประเทศ หรือในเรื่องของความมั่นคงแต่เพียงอย่างเดียว แต่รับภารกิจอีกมากมาย และใช้เงินงบประมาณส่วนหนึ่งไปในทางกิจกรรมของพลเรือน ไปในทางกิจกรรมของการพัฒนาประเทศ ไปในทางกิจกรรมการช่วยเหลือประชาชนขั้นพื้นฐาน ไม่ว่าจะเป็นโรงพยาบาล ไม่ว่าจะเป็นการสร้างถนน ซึ่งเป็นภารกิจที่รัฐบาลให้ความสนใจและส่งเสริม ในขณะเดียวกันภารกิจใหม่จะต้องดำเนินต่อไปอย่างต่อเนื่อง จนถึงภารกิจของกองทัพในอันที่จะปกป้องผลประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจของไทย โดยเฉพาะในด้านทรัพยากรธรรมชาติไหลทวีปให้มากกว่านี้

4. ปัญหาความยากจนของคนไทยในประเทศไทยเป็นปัญหาสืบเนื่องกันมาเป็นเวลาช้านาน และคงจะเป็นปัญหาที่ทุกรัฐบาล ทั้งในอดีต ปัจจุบัน และอนาคตจะต้องพยายามเร่งรัดที่จะบรรเทาความยากจนของประชาชน และมาตรการที่เราจะแก้ไขนั้นเป็นมาตรการที่จะมีผลทันตา ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าเราได้บรรเทาความเดือดร้อนจากฝนแล้งในพื้นที่ 40 จังหวัด ในวงเงิน 450 ล้านบาท เมื่อเร็วๆ นี้ ได้มีพายุไต้ฝุ่น เราก็ได้บรรเทาความเดือดร้อนของน้ำท่วมเนื่องจากพายุเปรตในจังหวัดภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในวงเงิน 750 ล้านบาท

5. ทางด้านเกษตร รัฐบาลก็ได้ให้ความสำคัญและตั้งใจแน่วแน่ ว่า ภาคเกษตรจะต้องเป็นภาคหลักของการพัฒนาประเทศ และได้มีการจัดวางแผนฟื้นฟูการเกษตรของเมืองไทย แผนนี้เป็นแผนขั้นต้น เป็นแผนขั้นมูลฐาน และผมหวังว่ารัฐบาลชุดต่อไปจะได้สานงานในเรื่องนี้ และจะมีการจัดตั้งกองทุนช่วยเหลือเกษตรกร 6 พันล้านบาท แยกเป็นเรื่องการตลาด 3 พันล้านบาท และเรื่องการผลิต 3 พันล้านบาท เราได้มีมาตรการอีกหลายประการในอันที่จะปลดปล่อยหนี้ของเกษตรกร เราได้มีการจัดการวางแผนกระจายความช่วยเหลือสู่ท้องถิ่น ได้ตั้งงบประมาณไว้

6 พันล้านบาท ให้จังหวัดมีอำนาจในการบริหารเงินตัวเอง โดยเน้นการจัดหาแหล่งน้ำ อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และการพัฒนาอาชีพ เราคำนึงถึงบริการขั้นมูลฐานที่ประชาชนไทยทุกคน ไม่ว่าจะอยู่ในเมืองหลวงหรือในต่างจังหวัด หรือในที่ชนบท มีสิทธิที่จะได้รับ ปัจจุบันเรามีหมู่บ้านประมาณ 6 หมื่นหมู่บ้าน แต่มีระบบน้ำประปาถึงหมู่บ้านเพียงประมาณ 7,600 หมู่บ้าน รัฐบาลนี้ได้วางแผนและเริ่มดำเนินการโดยตั้งเป้าหมายไว้ในระยะ 10 ปีข้างหน้า นั้นจะให้ประปาถึงหมู่บ้านอย่างน้อย 70% ของหมู่บ้านทั้งหมด เหตุผลที่เราทำไม่ได้ถึงร้อยเปอร์เซ็นต์ นั้นก็เป็นเพราะเหตุที่ขัดข้องทางด้านเทคนิคในแง่ที่ว่าไม่มีแหล่งน้ำ เราได้มีการปรับปรุงบริหารการพัฒนาชนบทใหม่ เปลี่ยนโครงการสร้างงานในชนบทเป็นโครงการพัฒนาตำบล จะมีการจัดสรรวางแผนพัฒนาจังหวัดให้มีกฎหมายรองรับ สิ่งที่ปรากฏอยู่ในหน้าหนังสือพิมพ์บ่อยๆ และที่คนให้ความสนใจกันมากก็คือ เรื่องของเศรษฐกิจของประเทศ เพราะว่าถ้าเมื่อประเทศใดระบบเศรษฐกิจหรือการดำเนินนโยบายเศรษฐกิจไปในแนวทางที่เหมาะสม โอกาสที่ประเทศนั้นจะมีรายได้เพิ่มขึ้นเพื่อไปเจือจุนภาคอื่นๆ หรือไปช่วยแก้ปัญหาของภาคอื่นๆ ก็ย่อมมีมาก

6. รัฐบาลชุดนี้เห็นว่าจากเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจทั่วโลก มีความจำเป็นที่จะต้องมีการปรับปรุงโครงสร้างทางด้านเศรษฐกิจของเมืองไทย เราได้เริ่มต้นด้วยการปรับปรุงภาษี การปรับปรุงโครงสร้างภาษีนั้น เราถือว่าเป็นเครื่องมืออันหนึ่งที่จะนำไปปรับปรุงโครงสร้างอุตสาหกรรม เป็นเครื่องมืออันหนึ่งที่จะก่อให้เกิดความยุติธรรม ให้เกิดความชอบธรรม และให้เกิดความเชื่อมั่นที่ว่า ประชาชนคนไทยส่วนใหญ่พร้อมที่จะเสียภาษีในระบบนั้น เป็นการสร้างระบบภาษีที่จะเป็นการส่งเสริมการออมทรัพย์ด้วย เป็นการสร้างระบบภาษีที่จะให้เกิดความคล่องตัว ให้เป็นสิ่งจูงใจให้อุตสาหกรรมต่างประเทศเข้ามาลงทุนในประเทศไทยมากขึ้น ให้ระบบการเงินและการคลังเสรีอยู่ในฐานะที่แข่งขันได้ เราได้เสนอร่างพระราชบัญญัติภาษีมูลค่าเพิ่มมาใช้แทนภาษีการค้าซึ่งซับซ้อนและไม่เป็นธรรมในอดีต เราได้ปรับภาษีเงินได้ เราจะปรับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่เก็บจากตราสารการเงิน เราได้ดำเนินการที่จะยกเลิกการเสียภาษีเงินฝากประจำไม่เกิน 2 แสนบาท ยกเว้นภาษีดอกเบี้ยเงินฝากออมทรัพย์ไม่เกิน 1 หมื่นบาท ปรับปรุงภาษีน้ำมันเพื่อแก้ไขมลพิษของสิ่งแวดล้อม จัดระบบงบประมาณที่สมดุล ขยายเขตการเงินกู้ต่างประเทศจาก 1,500 ล้าน เป็นไม่เกิน 2 พันล้านเหรียญสหรัฐ จะใช้เงินคงคลังที่มีอยู่สูงถึง 1 แสนแปดหมื่นล้านบาท ชำระหนี้เงินกู้ในประเทศไทยและในต่างประเทศเพื่อช่วยแบ่งเบาภาระหนี้สินในอนาคต เราให้สถาบันการเงินใช้พันธบัตรรัฐวิสาหกิจเป็นสินทรัพย์สภาพคล่องได้เหมือนกับพันธบัตรรัฐบาล รัฐบาลกำลังเสนอร่างกฎหมายหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ เพื่อที่จะพัฒนาตลาดหลักทรัพย์ให้เป็นตลาดเงินทุนที่สมบูรณ์ ที่ทันสมัย ทางด้านการผลิตและการตลาด รัฐบาลได้ปล่อยราคาน้ำมันให้ลอยตัวและเร่งให้มีการลงนามสัญญาขยายโรงกลั่นน้ำมัน เป็นที่คาดว่าโรงกลั่นน้ำมันที่เจรจากับบริษัทเชลล์จะมีการลงนามได้ในไม่ช้านี้ และภายใต้เงื่อนไขเช่นเดียวกัน บริษัทคาลเท็กซ์และเอสโซ่ ก็จะลงนามในสัญญาตั้งโรงกลั่นน้ำมันในประเทศไทยอีก 2 แห่ง ในปลายปีนี้ ได้ยกเลิกการห้ามตั้งและการห้ามขยายโรงงานต่างๆ 21 ประเภท ผ่อนคลายการควบคุมการนำเข้าสินค้าที่มีราคาสูง เช่น ปูนซีเมนต์ รถยนต์ และผ่อนคลายนโยบายการควบคุมราคาสินค้าที่มี

การแข่งขันอยู่แล้ว ได้ปรับระดับภาษีอากรให้ต่ำลง เช่น รถยนต์ คอมพิวเตอร์ หรือเครื่องมือที่ใช้วิจัยและพัฒนา และเร่งรัดใช้กฎหมายบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมขนาดย่อมและบริษัทเงินประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม ในขณะเดียวกันก็ได้มีการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานซึ่งบางโครงการเป็นโครงการที่ต่อเนื่องมาจากรัฐบาลชุดเก่า ได้มีการลงนามสัญญาโทรศัพท์ 2 ล้านเลขหมาย สำหรับกรุงเทพฯ เรียบร้อยแล้ว และในไม่ช้านี้จะมีการประมูลอีก 1 ล้านเลขหมายสำหรับต่างจังหวัด และมีการลงนามในสัญญาสัมปทานดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศ และเร่งพิจารณาเรื่องสิทธิประโยชน์สำหรับโครงการรถไฟยกระดับของบริษัท Hopewell และเร่งรัดโครงการขนส่งมวลชนของการทางพิเศษให้แล้วเสร็จโดยเร็ว และขณะเดียวกันปัญหาต่างๆ ที่เกิดจากความล่าช้าในการสร้างทางหลวง ก็จะได้จัดตั้งคณะทำงานระดับสูงเพื่อดูแลการจัดสร้างทางที่สำคัญ ต่อเนื่องจากการแก้ไขการจราจรภายในกรุงเทพฯ และเร่งรัดโครงการที่ล่าช้า เป็นต้นว่า สายรังสิต-สระบุรี สายธนบุรี-ปากท่อ และโครงการข่ายทางหลวงในพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก

คณะรัฐมนตรีได้มีมติตัดสินใจโครงการสร้างสนามบินพาณิชย์หนองงูเห่า เพื่อเป็นสนามบินพาณิชย์ที่สองของกรุงเทพฯ นอกเหนือไปจากการที่มีการวางแผนที่จะเปลี่ยนสนามบินอยู่ตะกั่วให้เป็นสนามบินพาณิชย์ เพื่อช่วยส่งเสริมโครงสร้างทางด้านเศรษฐกิจของชายฝั่งทะเลด้านตะวันออกด้วย ได้มีการเพิ่มทุนบริษัทการบินไทยและนำหุ้นบางส่วนเตรียมเข้าตลาดหลักทรัพย์ สิ่งหนึ่งที่รัฐบาลชุดนี้ได้พยายามทำก็คือการสร้างระบบที่ถูกต้องที่โปร่งใส ระบบที่มีการตรวจสอบได้ ระบบที่ประชาชนมีสิทธิที่จะรู้กระบวนการตัดสินใจ สิ่งที่เราทำนั้น เราคิดว่าเป็นมาตรการขั้นพื้นฐานในอันที่จะบรรเทาปัญหาฉ้อราษฎร์บังหลวง ซึ่งย่อมเกิดขึ้นได้ในทุกๆ สังคม เราได้พยายามวางมาตรการในอันที่จะควบคุมหรือป้องกันมิให้ปัญหานี้ลุกลามใหญ่โตเกินไป เราได้ออกระเบียบเสนอร่างพระราชบัญญัติในลักษณะเดียวกันนี้ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เพื่อประกาศเป็นกฎหมายต่อไป

7. ในด้านอุตสาหกรรม เรายังได้คำนึงเรื่องความจำเป็นที่อุตสาหกรรมของประเทศไทยจะต้องให้ความสนใจและลงทุนในเรื่องของการวิจัยและพัฒนามากขึ้น รัฐบาลได้ริเริ่มจัดตั้งกองทุนเพื่อการวิจัย 1,200 ล้านบาทในปีนี้ โดยมีจุดมุ่งหมายว่าต่อไปในระยะข้างหน้า จะให้กองทุนนี้จำนวนถึง 10,000 ล้านบาท เพื่อส่งเสริมให้มีการวิจัยมากขึ้น

8. ในขณะเดียวกัน เราไม่ได้ละทิ้งปัญหาของคุณภาพชีวิตและผลทางปัญหาสิ่งแวดล้อม เราได้จัดให้มีการใช้น้ำมันไร้สารตะกั่วให้แพร่หลายทั่วประเทศมากขึ้น ในระยะ 4 เดือนที่เราเริ่มต้นรายการนี้ ปรากฏว่าได้รับตอบสนองเป็นอย่างดีที่น่าพึงพอใจ ปัจจุบันนี้ผู้ใช้รถยนต์ในกรุงเทพมหานครไม่น้อยกว่า 25% ใช้น้ำมันไร้สารตะกั่ว เรามีความคาดหวังว่า ภายในปลายปีนี้ จำนวน 25% จะเพิ่มเป็น 40% เราเป็นห่วงคนที่อยู่ในเมืองหลวง โดยเฉพาะคนที่อยู่ในเมืองหลวงที่ไม่ค่อยจะมีอากาศหายใจ ในชุมชนแออัด ในสถานที่ที่ไม่มีที่เด็กเล่น จำเป็นที่จะต้องรักษาคุณภาพ

ชีวิต คุณภาพของอากาศที่เราหายใจเข้าไป รัฐบาลได้กำหนดนโยบายแน่วแน่ที่จะตั้งสวนพฤกษชาติ ณ บริเวณบางกระเจ้า รวมเนื้อที่ประมาณ 9,000 ไร่ เพื่อเป็นปอดของกรุงเทพฯ สวนพฤกษชาตินี้จะผลิตออกซิเจนได้ปีละประมาณ 2,300 ตัน และจะดูดซับก๊าซคาร์บอนได้ออกไซด์ปีละประมาณ 10,000 ตัน นอกจากนั้นยังเป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจใหญ่ที่สุดของประชาชนในกทม. และปริมณฑล โครงการนี้จะใช้เงินประมาณ 8,000 ล้านบาท ในขณะเดียวกันเราได้ดำเนินมาตรการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าในเรื่องของควันดำและก๊าซพิษ เรามีโครงการขัณฑ์ทดลองที่จะซื้อรถประจำทาง สำหรับ ขสมก. จำนวน 200 คัน โดยใช้ก๊าซธรรมชาติ เพื่อให้บริการประชาชน ซึ่งจะลดทั้งควันดำและก๊าซพิษ หากการใช้รถประเภทนี้ได้ผลดีตามที่คาดคะเนก็เป็นโอกาสที่จะเพิ่มจำนวนรถเพื่อทดแทนรถยนต์ที่ใช้เครื่องยนต์ดีเซลต่อไป

9. ทางด้านการพัฒนาสังคม กระทบได้มีโอกาสพูดในสถานที่หลายๆ แห่ง ได้ย้ำถึงความจำเป็นที่เราจะต้องปรับปรุงระบบการศึกษา ปรับปรุงคุณภาพของการศึกษา ปรับปรุงคุณภาพของครู ปรับปรุงคุณภาพของหลักสูตร เราได้เร่งขยายบริการศึกษาทั้งภายในและนอกระบบโรงเรียน ให้ความสำคัญในเรื่องการพัฒนาครูและอาจารย์ เน้นการสอนคุณธรรมและจริยธรรม เร่งรัดการศึกษาและด้านการพัฒนาอาชีพ ทั้งนักเรียนและประชาชนทั่วไป เราได้ตั้งคณะกรรมการซึ่งรายงานตรงต่อนายกรัฐมนตรี 2 คณะ เพื่อดูแลการศึกษาของเด็กตั้งแต่ปฐมวัยและเด็กวัยรุ่น และให้โอกาสแก่สถาบันอุดมศึกษาที่จะใช้สิทธิที่จะเลือกว่าจะบริหารงานอย่างไร ซึ่งถึงแม้จะเป็นหน่วยงานของรัฐ แต่จะไม่อยู่ในระบบราชการ สถาบันอุดมศึกษาที่เลือก มิได้เป็นการดำเนินนโยบายบังคับให้เขาออกจากราชการ แต่ถ้าสถาบันอุดมศึกษาใดเห็นว่าจะมีความคล่องตัวในการบริหารการเงิน การบริหารด้านบุคลากรและการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษานั้นๆ และเห็นว่าถ้าเมื่ออยู่ในระบบราชการต่อไปจะเป็นอุปสรรคอย่างมาก เขามีสิทธิที่จะเลือกที่จะออกจากระบบราชการ แต่ถ้าสถาบันอุดมศึกษาใดไม่ต้องการ รัฐบาลนี้จะไม่บังคับ เราจะมีการจัดตั้งกองทุนพัฒนาการศึกษาเอกชนอีก 500 ล้านบาท

10. ทางด้านสาธารณสุข เราได้ให้การดูแลคุ้มครองยามมากขึ้น เราเร่งรณรงค์ให้ความรู้การศึกษาและการป้องกันโรคเอดส์ เราเร่งให้การบริการสาธารณสุขแก่ทุกกลุ่ม มีแผนการที่จะตั้งสถานอนามัยทั่วประเทศ ทั่วทุกตำบลและปรับสถานอนามัยเล็กให้เป็นสถานอนามัยใหญ่ รัฐบาลชุดนี้มีเวลาเหลืออีกประมาณ 6 เดือน เรามีความเข้าใจว่า กฎหมายรัฐธรรมนูญจะนำออกมาใช้ได้ประมาณเดือนพฤศจิกายน คณะรัฐบาลมีความคาดหวังว่า การเลือกตั้งทั่วประเทศจะมีได้ในปีปลายเดือนกุมภาพันธ์หรือต้นเดือนมีนาคมศกหน้า ฉะนั้นรัฐบาลได้เตรียมเสนอร่างพระราชบัญญัติเลือกตั้งต่อสภานิติบัญญัติภายใน 1 เดือน หลังประกาศรัฐธรรมนูญการปกครอง รัฐบาลจะพยายามดูแลการเลือกตั้งให้บริสุทธิ์และยุติธรรม และรัฐบาลได้เตรียมงบประมาณและแผนงานเรียบร้อยแล้ว

รัฐบาลนี้ตระหนักดีว่า ทุกสิ่งทุกอย่างที่เราได้ทำมาในระยะ 6 เดือนนั้นมิใช่ว่าเป็นมาตรการที่ประชาชนทุกท่านจะให้การสนับสนุน แต่จากวิจรรณญาณของเราเองนั้น คณะรัฐบาลชุดนี้คิดว่าและมีความหวัง แผนนโยบายหรือแนวทิศทางที่เราตั้งไว้และมาตรการที่ให้สอดคล้องกับแผนนโยบายนั้น เกิดขึ้นจากความบริสุทธิ์ใจ เกิดขึ้นจากความจริงใจ เกิดขึ้นจากความตั้งใจที่ดี และเกิดขึ้นจากการยึดถือหลักที่ว่า ทุกสิ่งทุกอย่างต้องให้สอดคล้องกับผลประโยชน์ของสังคมน การกล่าวหา การเหินแสม การกล่าวร้าย การก่อเรื่อง เป็นสิ่งที่พวกกระผมทุกคนในรัฐบาลชุดนี้ตระหนักดีว่า เราจำเป็นต้องรับฟัง เราจำเป็นต้องอดทน แต่อย่างไรก็ดี เรามุ่งมั่นที่จะดำเนินงานตามทิศทางที่เราได้วางไว้ จะไม่มีสิ่งใดจะมาเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นในแนวทิศทางนี้ เรารับฟังข้อสังเกตเพื่อปรับปรุงวิธีการ เรารับฟังความคิดเห็น เพื่อไปส่งเสริมวิธีการ และเราจะทำงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เราจะทำงานตามระยะเวลาที่มีการกำหนดไว้ล่วงหน้า เราจะทำงานโดยไม่คิดว่าทุกสิ่งทุกอย่างที่ทำไปนั้นจะมีผลทันตาหรือผลในอนาคตอันใกล้ เราจะทำทุกสิ่งทุกอย่างเพื่อให้มีผลในระยะใกล้ เราจะทำทุกสิ่งทุกอย่างด้วยความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ เราจะทำทุกสิ่งทุกอย่างด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เราจะทำทุกสิ่งทุกอย่างเพื่อผลประโยชน์ของประเทศชาติ เราจะทำทุกสิ่งทุกอย่างเพื่อความชอบธรรม

ขอขอบพระคุณครับ.

คำกล่าว

ของ

นายอานันท์ ปันยารชุน นายกรัฐมนตรี
ในพิธีเปิดสัมมนาหอการค้าทั่วประเทศ ครั้งที่ 9
ณ โรงแรมสยามธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี
วันที่ 2 พฤศจิกายน 2534

ประธานหอการค้าไทย นายยุกต์ ณ ถลาง กล่าวรายงานวัตถุประสงค์ของการประชุมสัมมนา
 ต่อนายกรัฐมนตรี

ประธานกล่าว กราบเรียนเชิญนายกรัฐมนตรี ที่เคารพ กระผมในนามของคณะกรรมการ
 ของหอการค้าไทย คณะกรรมการจังหวัดต่างๆ ผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนาทุกท่าน ขอขอบพระคุณ
 นายกรัฐมนตรี เป็นอย่างยิ่ง ที่ได้กรุณาสละเวลาอันมีค่า อันเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติมาให้
 เกียรติเป็นประธานในพิธีเปิดการสัมมนาของหอการค้าทั่วประเทศในวันนี้ องค์การทางการค้าเป็น
 สถาบันภาคเอกชนที่ได้จัดขึ้นตามพระราชบัญญัติหอการค้าไทย พุทธศักราช 2509 โดยมี
 วัตถุประสงค์สำคัญเพื่อส่งเสริมการค้า การอุตสาหกรรม เกษตรกรรม การเงินและเศรษฐกิจทั่วไป
 ซึ่งรวมถึงการบริการทุกประเภท เช่น การท่องเที่ยว และธุรกิจต่อเนื่อง อาทิ เช่น การโรงแรม
 ภัตตาคาร และธุรกิจของที่ระลึก การขนส่ง การประกันภัย ก่อสร้าง สถาบันการเงินและบริษัท
 เงินทุนหลักทรัพย์ เป็นต้น ในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมาหอการค้าไทย และหอการค้าจังหวัดทั่ว
 ประเทศได้ดำเนินการตามกิจกรรมต่างๆ ตามวัตถุประสงค์ที่ได้กราบเรียนข้างต้น เพื่อประโยชน์
 ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม อาทิ ร่วมมือกับภาครัฐบาลในคณะกรรมการร่วมภาครัฐบาล
 และเอกชน เพื่อแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลายว่า กรอ. และรวมทั้ง กรอ.
 จังหวัด ซึ่งเป็นนโยบายและกระทรวงมหาดไทยได้รับนโยบายอันนี้มาปฏิบัติต่อเนื่องกันมา นอก
 จากนั้นยังได้มีการประสานและความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ ของรัฐ ในการส่งเสริมและแก้ไข
 ปัญหาเศรษฐกิจการร่วมมือทางการค้าและเศรษฐกิจระหว่างประเทศ โดยเฉพาะประเทศ
 เพื่อนบ้านที่มีการค้าขายติดต่อกันอยู่ เพราะเหตุที่ว่า เราได้เปรียบประเทศอื่น เราก็ได้มีการ
 ค้าขายกับประเทศเหล่านั้น เช่น ประเทศลาว เขมร เวียดนาม พม่า และกลุ่มประเทศอาเซียน
 สำหรับในต่างประเทศอื่นๆ ที่มีการติดต่อในระดับเมืองและการส่งออก ก็เป็นหน้าที่ของหอการค้า
 ไทยและการค้าต่างจังหวัด รวมทั้งการส่งออก การค้า การลงทุน และการบริการระดับชาตินั้น
 เป็นเรื่องของสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ฉะนั้นระดับหอการค้าจังหวัดก็ได้สนับสนุนและส่งเสริม
 ดำเนินธุรกิจและการค้าส่วนรวมและของสมาชิกทั้งในหอการค้าไทยและหอการค้าจังหวัด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ส่วนท้องถิ่น เช่น เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารการค้า และพัฒนาผู้ประกอบการค้า จัด

งานแสดงสินค้า การใกล้เคียงในกรณีพิพาททางการค้า และการดำเนินงาน สถาบันอุดมศึกษา เช่น ที่เราได้ทำอยู่ในขณะนี้ เดิมก็เป็นวิทยาลัยการค้า บัดนี้เป็นมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย เพื่อสนับสนุนและพัฒนากิจการค้าและเศรษฐกิจของประเทศเรา หอการค้าไทยและหอการค้าจังหวัดตระหนักว่า งานของหอการค้า นั้น โดยกฎหมายและการปฏิบัติก็ได้รับความร่วมมือและสนับสนุนจากกระทรวงพาณิชย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรมการค้าภายใน กรมการค้าต่างประเทศ กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ซึ่งได้รับการสนับสนุนเป็นอย่างดี ฉะนั้นจึงต้องขอขอบพระคุณท่านรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์ ไว้ ณ ที่นี้ด้วย นอกจากนี้ ในการพัฒนาเศรษฐกิจ เราก็คงอยากให้มีการพัฒนาในเรื่องการท้องถิ่นความเจริญนั้น ไม่ใช่อยู่เฉพาะในเมืองใหญ่ แต่จะต้องไปสู่ส่วนภูมิภาค ในเรื่องนี้ ดังที่ผมกราบเรียนในเบื้องต้นว่า กรอ. จังหวัด ได้ดำเนินการภายใต้ท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และท่านปลัดกระทรวงมหาดไทย กระผมต้องขอขอบพระคุณท่านปลัดกระทรวงมหาดไทย ซึ่งอยู่ ณ ที่นี้ด้วย และจะได้ให้ความรู้แก่พวกเราให้ปรากฏว่าเป็นพระคุณอย่างยิ่งทั้งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์ และท่านปลัดกระทรวงมหาดไทยเป็นอย่างสูง หอการค้าไทยและหอการค้าจังหวัด ได้ตระหนักถึงบทบาทและความรับผิดชอบที่มีต่อเศรษฐกิจสังคมเป็นอย่างดี การจัดประชุมสัมมนา การค้าทั่วประเทศครั้งที่ 9 วันนี้เป็นกิจกรรมที่สำคัญอย่างยิ่งที่คณะกรรมการหอการค้าไทยและหอการค้าจังหวัดได้ดำเนินการติดต่อประจำมาทุกปี โดยมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ เพื่อเชื่อม แลกเปลี่ยน และส่งเสริมความเห็นและประสบการณ์ระหว่างหอการค้าระหว่างหน่วยราชการต่างๆ ในท้องถิ่น ซึ่งจะได้ระดมความคิดจากผู้ที่เกี่ยวข้องประชุม สัมมนา เพื่อนำไปพัฒนาหอการค้าให้เป็นศูนย์รวมของภาคเอกชนที่มีประสิทธิภาพ ส่งเสริมและแก้ไขปัญหาดำเนินธุรกิจของสมาคมและท้องถิ่นเป็นสำคัญ ปัญหาเศรษฐกิจธุรกิจการค้า ของจังหวัดและของประเทศ ตลอดจนเพื่อพัฒนาบทบาทของ กรอ. จังหวัดให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น อันเป็นการนำมาสู่ประเด็นการประชุมสัมมนาในครั้งนี้ ซึ่งประกอบด้วย ประเด็นสำคัญ 2 ประการ ประเด็นแรก เพื่อพัฒนาหอการค้าและประเด็นที่สองเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจของท้องถิ่นและส่วนรวม กระผมก็ถือโอกาส ณ ที่นี้ขอขอบคุณท่านผู้ว่าราชการจังหวัด และหน่วยราชการที่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องในการ กรอ. จังหวัด โดยมีวัตถุประสงค์ร่วมกันว่าจะให้มีความเจริญท้องถิ่นบังเกิดขึ้นผลจากการประชุมสัมมนาในครั้งนี้ หอการค้าไทยและหอการค้าจังหวัดจะได้สรุปรายงานนำเสนอ สิ่งใดที่แก้ไขได้ในระดับท้องถิ่นก็จะได้แก้ไขโดยส่วนราชการในท้องถิ่น ส่วนอะไรที่เป็นเรื่องส่วนกลางก็จะนำเสนอต่อทางราชการในส่วนกลาง เพื่อประโยชน์ให้เกิดเอกภาพ และจะได้เกิดศักยภาพต่อแนวพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมส่วนรวมของท้องถิ่น และประเทศชาติโดยส่วนรวมในที่สุด สำหรับผู้ที่เข้าร่วมประชุมสัมมนาในวันนี้ประกอบด้วย ท่านผู้ว่าราชการจังหวัด กรรมการหอการค้าไทย ประธานและกรรมการของหอการค้าจังหวัดทั่วประเทศ พร้อมทั้งผู้แทนของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง และที่ลืมเสียไม่ได้คือสื่อมวลชน รวมทั้งผู้เข้าประชุมสัมมนาในครั้งนี้ประมาณ 500 ท่าน บัดนี้ ถึงเวลาอันสมควรแล้ว กระผมขอประทานรบกวนเรียนเชิญ ชพณช. นายกรัฐมนตรีได้เป็นผู้บรรยายพิเศษ เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติให้ผู้รับฟังได้นำไปปฏิบัติให้เป็นผลต่อไป และได้กรุณาเปิดการประชุมสัมมนาครั้งนี้ เพื่อเป็นเกียรติและสิริมงคลแก่วิทยากรและผู้เข้าร่วมประชุมทุกท่าน ขอขอบพระคุณครับ

นายกรัฐมนตรี ท่านประธานสภาหอการค้าทุกจังหวัดที่เข้าประชุม ณ ที่นี้
ท่านผู้ว่าราชการจังหวัด ท่านแม่ทัพภาคที่ 4 และท่านผู้มีเกียรติทั้งหลาย

ผมรู้สึกเป็นเกียรติ และขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่ง ที่หอการค้าเชิญให้ผมมาร่วมงานเปิดประชุมสัมมนาครั้งที่ 9 ของหอการค้าทั่วประเทศ การประชุมครั้งนี้จัดที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งเป็นจังหวัดที่ผมไม่เคยสัมผัสมาก่อน ตั้งแต่คำวานนี้ที่มาถึง และเช้านี้ได้มีโอกาสเดินทางไปร่วมการประชุมของผู้ว่าราชการจังหวัดและบรรดาเจ้าหน้าที่ต่างๆ ที่มีส่วนรับผิดชอบและมีบทบาทในเรื่องของการป้องกันภัยพิบัติต่างๆ ผมรู้สึกว่าจังหวัดสุราษฎร์ธานีนี้เป็นจังหวัดที่น่าอยู่ เป็นจังหวัดที่มีพื้นที่ใหญ่โตพอสมควร มีจำนวนพลเมืองที่มากพอสมควร เป็นจังหวัดที่มีความสะอาดสะอ้าน เป็นระเบียบ ประชาชนที่อยู่ตามท้องถิ่นต่างๆ อย่างน้อยที่สุดในตัวเมืองนี้ รู้สึกว่าเป็นผู้ที่รักความสะอาด รักษาความเป็นระเบียบของห้างร้านของตัวเอง และวันนี้ผมได้รับเชิญให้มาพูดเรื่องเศรษฐกิจของไทย ปี 2535 ที่จะก้าวหน้าเพียงใด คำถามนี้ ผมแน่ใจครับ ส่วนใหญ่คงจะพอตอบได้แล้ว เพราะว่าตามปกตินั้น นักธุรกิจทั้งหลาย พอถึงปลายปีพอจะคาดคะเนได้ว่าในปีหน้าหรือในปีถัดไปนั้นสภาวะเศรษฐกิจก็ดี หรือผลงานธุรกิจก็ดี จะมีลักษณะหรือแนวโน้มไปในทางใด ถ้าจะดูตัวเลขที่ผ่านมา หรือดูผลของธุรกิจการค้าอุตสาหกรรมต่างๆ ในปี 2534 ผมก็พอจะคาดคะเนได้ว่าเศรษฐกิจของประเทศไทยในปี 2535 อย่างน้อยที่สุดก็คงจะเจริญเติบโตไปไม่น้อยกว่าปี 2534 และปี 2534 นี้ เราคาดหมายอย่างไร ในปี 2534 นี้เราก็คาดหมายว่า อัตราความเจริญเติบโตเศรษฐกิจของเมืองไทยจะอยู่ในระดับ 8-9% บางสถาบันอาจจะบอกว่า 8.2 บางสถาบันอาจจะบอกว่า 8.4 คำถามคือว่า อัตราการเจริญเติบโต 8.2 กิตี หรือ 8.4 กิตี หรือ 9% กิตี เป็นอัตราที่เราพึงพอใจหรือไม่ คำถามของผมคือว่าเป็นอัตราที่เราพึงพอใจ ทั้งๆ ที่อัตรานี้จะต่ำกว่าอัตราในระยะ 3 ปีที่ผ่านมา ซึ่งถัวเฉลี่ยจะประมาณปีละ 11-12% ถ้าถามต่อไปว่าทำไมผมถึงพอใจคำตอบผมก็คือว่า ผมพอใจและรัฐบาลชุดนี้พอใจ เพราะว่าการที่อัตราการเจริญเติบโตเหลือเพียง 8-9% นั้น เป็นอัตราที่เราคิดว่า เหมาะสมและสอดคล้องกับปัจจัยต่างๆ ในสังคมเป็นอัตราที่เหมาะสมและสอดคล้องกับความเป็นจริงของการบริการขั้นพื้นฐานของคนไทย เป็นอัตราที่สอดคล้องกับความจริงในเรื่องของขีดความสามารถ และการรองรับของจำนวนผู้จัดการในเมืองไทย ของจำนวนวิศวกรในเมืองไทย และปัจจัยอื่นๆ ที่ประกอบด้วยกัน อัตรานี้เป็นอัตราที่ถ้าเมื่อจะเปรียบเทียบกับอัตราการเติบโตของประเทศอื่นๆ ทั่วโลกแล้ว ไม่ว่าจะเป็นจากในสหรัฐอเมริกา กิตี หรือในยุโรป กิตี หรือแม้แต่ญี่ปุ่น กิตี หรือแม้แต่กับประเทศเพื่อนบ้าน กิตี ก็ยังเป็นอัตราที่ค่อนข้างสูงที่สุดแห่งหนึ่งในโลก เป็นอัตราที่จะสามารถทำให้สภาวะเศรษฐกิจของไทยรองรับสิ่งที่จะตามมาในอนาคต และจะเป็นอัตราที่ทำให้การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของไทยในระยะ 5 ปีข้างหน้า อยู่ในชั้นนำของโลกด้วย อย่างที่ผมพูดที่ประชุมการธนาคารโลกเมื่อประมาณ 10 วันที่ผ่านมา ผมได้ย้ำอยู่เสมอว่า คุณภาพของสังคม กิตี ความพอใจของสังคม กิตี ไม่ได้ขึ้นอยู่กับอัตราการเติบโตเท่านั้น โดยส่วนตัวของผมแล้ว ผมให้ความสำคัญไม่มากนักต่ออัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจ แต่ในฐานะหัวหน้ารัฐบาลนั้น ผมก็คิดอยู่ตลอดเวลาว่า ที่ได้เติบโตมา 11% กิตี 12% กิตี หรือ 8% กิตี มันไปสู่อะไรบ้าง ถ้าเมื่ออัตราการเติบโต ผลประโยชน์

ของอัตราการเติบโตนี้ไปสู่คนกลุ่มน้อย หรือไปสู่เฉพาะกลุ่มธุรกิจอุตสาหกรรมเท่านั้น ถ้าเป็นเช่นนั้นแล้ว ผมไม่มีความพอใจ ผมจะมีความพอใจก็ต่อเมื่อผมรู้ว่าผลประโยชน์ที่เราได้จากอัตราการเจริญเติบโตนั้นมุ่งไปสู่คนทุกกลุ่มทุกชั้น ไม่ว่าจะ เป็นธุรกิจ ไม่ว่าจะ เป็นอุตสาหกรรม ไม่ว่าจะ เป็นการท่องเที่ยว ไม่ว่าจะ เป็นเกษตรกรรม ไม่ว่าจะ เป็นแรงงาน ไม่ว่าจะ อยู่ในเมืองหลวง ไม่ว่าจะ อยู่ในเมืองเล็ก ไม่ว่าจะ อยู่ในชนบท ผลประโยชน์ต่างๆ เหล่านี้ มีความจำเป็นที่จะต้องมุ่งไปสู่คนทุกชั้น ทุกระดับ ทุกอาชีพ และทุกพื้นที่ของประเทศไทย สิ่งนั้นเป็นสิ่งที่รัฐบาลผมอยากเห็น อยากให้เกิดความเป็นจริงขึ้นมา และท่านในฐานะที่เป็นองค์กรเอกชน ท่านในฐานะที่เป็นนักธุรกิจและอุตสาหกรรม ท่านในฐานะที่เป็นผู้มีความรู้ มีความสามารถ ท่านในฐานะเป็นบุคคลที่รวยกว่าผู้อื่น ท่านในฐานะที่เป็นบุคคลที่สามารถแบ่งผลประโยชน์นี้ ไปให้ผู้บริโภค ผู้ผลิต พี่ชไร่ เกษตรกร ชาวไร่ ชาวนา ชาวประมง อันนี้เป็นบทบาทที่ผมอยากขอให้การสัมมนานี้และครั้งต่อไป ช่วยปลุกจิตสำนึกด้วยว่า ผู้ประกอบธุรกิจอุตสาหกรรมก็ดี และผู้ประกอบธุรกิจการค้าก็ดี อยู่ในฐานะที่ได้เปรียบอยู่แล้วในสังคมไทย อยู่ในฐานะที่รัฐบาลใดๆ ก็ตามต้องพยายามจุนเจือ โดยเฉพาะรัฐบาลนี้เป็นรัฐบาลที่พยายามปรับโครงสร้างภาษีต่างๆ ให้มีความยุติธรรมมากขึ้น ให้เก็บง่ายมากขึ้น ให้ขยายฐานการเก็บมากขึ้น ให้อยู่ในระดับที่มีความเป็นธรรม ให้อยู่ในระดับที่ลดต้นทุนของพวกท่าน เพื่อจะได้ไปแข่งขันกับประเทศเพื่อนบ้าน กับนานาประเทศได้ การปฏิรูประบบภาษีรัฐบาลชุดนี้ ซึ่งผมเข้าใจว่าจะมีผลกระทบในระยะสั้น แต่จะยังประโยชน์ในระยะยาวนั้น เป็นการเตรียมระบบเศรษฐกิจของไทย ระบบอุตสาหกรรมของไทย และระบบธุรกิจของเมืองไทย เพราะฉะนั้นเมื่อท่านอยู่ในฐานะได้เปรียบกว่าผู้อื่นอยู่แล้ว อยู่ในฐานะที่มีเงินทุน อยู่ในฐานะที่มีกิจการค้าและอุตสาหกรรมอยู่แล้ว ในขณะที่เดียวกันก็อัตราเสี่ยงอยู่ด้วย ซึ่งผมต้องการให้ประชาชนผู้อุปโภคค่านึงเหมือนกันว่า นักธุรกิจและนักอุตสาหกรรมเขาไม่ได้ทำบาปหลังคนเพราะเขามีอัตราเสี่ยง เมื่อเขามีอัตราเสี่ยงเขาก็มีความจำเป็นต้องหาผลกำไร แต่เป็นผลกำไรในระดับที่ค่านึงถึงผลประโยชน์ของผู้บริโภค เป็นผลกำไรในระดับที่สามารถมีการลงทุนเพิ่มเติม มีการเติบโตในวงการธุรกิจ และในวงการอุตสาหกรรม และจะต้องเป็นผลกำไรในระดับที่ให้ความเป็นธรรมกับพวกแรงงาน ให้ความเป็นธรรมกับชาวไร่ชาวนาซึ่งส่งผลิตผลทางด้านเกษตรเข้ามาป้อนโรงงาน หรือในการทำธุรกิจ สังคมจะอยู่รอดและจะอยู่รอดเป็นอย่างดี ถ้าเผื่อทุกคนจะมีจิตใจกว้างขวางมากกว่านี้ มีจิตใจโอบอ้อมอารีมากกว่านี้ คิดถึงหัวอกหัวใจคนอื่นมากกว่านี้ ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นคุณธรรมของสังคมไทยที่มีมาแต่ดั้งเดิม และจะมีอยู่ต่อไป

ถ้าเผื่อจะกลับมาดูผลของปี 2534 ซึ่งจะวางรากฐานอัตราการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจไทยในอนาคต ผมพูดถึงเรื่องอัตราของการเจริญเติบโตเท่านั้น ซึ่งอัตราการเติบโตนั้นเป็นเพียงส่วนหนึ่งเท่านั้น เราจะดูรากฐานของสังคมไทย รากฐานของเศรษฐกิจไทยว่า มีความมั่นคงมีเสถียรภาพมากน้อยแค่ไหน ถ้าเผื่อดูระยะที่ผ่านมา ผลงานของรัฐบาลบางชุดก่อนๆ และที่รัฐบาลชุดของผมมาต่อเติม มาประสาน หรือมาเปลี่ยนแปลงลักษณะบ้างเล็กน้อย พิสูจน์ให้เห็นว่าเศรษฐกิจของไทยนั้นมั่นคงและมีเสถียรภาพ ฐานะการเงินมั่นคงและมีเสถียรภาพ ปัจจุบันนี้เงินสำรองของประเทศ เพิ่มขึ้นจากประมาณ 4,000 ล้านดอลลาร์อเมริกัน เมื่อ 6-7 ปีที่แล้ว เป็น 17

พันล้านเหรียญอเมริกัน ซึ่งเท่ากับเดือนครึ่งของการนำเข้าของประเทศ เงินคงคลังประมาณ 1 แสน 7 หมื่นล้านบาท เงินบาทมีเสถียรภาพและมั่นคง ระบบธนาคารมั่นคงและมีเสถียรภาพ ภาวะเงินฝืดที่เกิดขึ้นในระยะ 6 เดือน 8 เดือน และ 12 เดือนที่ผ่านมา ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากสงครามอ่าวเปอร์เซีย และส่วนหนึ่งมาจากมาตรการการคลังที่รัฐบาลชุดนี้ได้ดำเนินไป เพื่อชะลอความเร็วของรถไฟซึ่งวิ่งเร็วเกินไปในระยะ 3-4 ปีที่ผ่านมา ชะลอความเร็วของรถไฟเพื่อไม่ให้รถไฟสายนี้ตกวาง บัดนี้ภาวะเงินฝืดได้คลี่คลายไปในทางที่ดี มีผลให้อัตราดอกเบี้ยในระยะ 2 เดือนที่ผ่านมาได้ลดลงตามลำดับ และผมคาดว่าจะมีการลดต่อไป ซึ่งจะมีผลสะท้อนทำให้ส่วนประกอบอื่นๆ ทางเศรษฐกิจของเมืองไทย ในเรื่องของการลงทุน การประกอบธุรกิจ เรื่องภาวะของตลาดหุ้นดีขึ้นตามลำดับ แต่จะมองดูภาพอื่นของเศรษฐกิจของไทยทั้งๆ ที่สภาวะเศรษฐกิจของโลกอยู่ในสภาวะที่ค่อนข้างจะตึง คือทางอเมริกานี้เราก็มั่นใจว่าเศรษฐกิจของอเมริกาจะปรับตัวไปในทางบวกต่อไปในอนาคตได้มากน้อยแค่ไหน ญี่ปุ่นก็มีปัญหามากในเรื่องของระบบการเงินจากการที่มีการลงทุนค่อนข้างจะเจียบเหงาในเรื่องของอสังหาริมทรัพย์ ต้องนับว่าภาวะหรือระบบการเงินระหว่างประเทศในระยะ 12 เดือนที่ผ่านมา เป็นภาวะที่น่าเป็นห่วง มีผลทำให้เศรษฐกิจของประเทศทั่วโลก โดยเฉพาะในอเมริกา ยุโรป และญี่ปุ่นนั้นชะลอตัวไป มีผลทำให้การลงทุนในประเทศต่างๆ รวมทั้งประเทศไทย ชะลอตัวลงไปด้วย ในขณะที่เดียวกัน การส่งออกของประเทศไทยในปี 2534 ในระยะ 8 เดือนที่ผ่านมา อัตราการเจริญเติบโตของการส่งออกนั้นประมาณ 22-23% และคาดว่าปีนี้อัตราการเติบโตการส่งออกของเมืองไทยจะอยู่ในระดับ 19-20% ซึ่งอัตราการเติบโตที่ผมแน่ใจว่าทั่วโลกเขาโอเค เพราะเป็นอัตราการเติบโต ทั้งๆ ที่ภาวะเศรษฐกิจของโลกยังอยู่ในสภาวะที่ไม่แข็งแรงนัก ในปีนี้ผมคาดว่าจะการส่งออกของไทยจะประมาณ 7 แสน 5 พันล้านบาท ยกตัวอย่าง ซึ่งผมขอชมว่าเป็นความเก่งของนักธุรกิจไทย และถึงแม้จะมีความแข็งพอประมาณ ซึ่งก็ทั้งเสี่ยง ทั้งเก่ง ได้แก่ อุตสาหกรรมสิ่งทอ อุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่ม ผมมีความเชื่อมั่นในความสามารถของนักธุรกิจไทย และนักอุตสาหกรรมไทย ตราบใดที่รัฐบาลไม่เข้าไปมีบทบาทในระบบเศรษฐกิจมากเกินไป ตราบใดที่รัฐบาลมีความพอดี และรัฐบาลชุดต่อไปยังยึดถือว่า บทบาทของรัฐบาลคือกำกับและดูแลเท่านั้น ไม่ใช่เข้าไปควบคุมไม่ไปกำหนดให้เขาทำ ปล่อยให้เป็นเรื่องของนักธุรกิจ และนักอุตสาหกรรม ให้เขาคิดว่าเป็นสิ่งดีกับธุรกิจของเขาและดีกับสังคมไทยส่วนใหญ่ อุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มเมื่อปีที่แล้ว ส่งไปที่ประเทศโปแลนด์ประมาณ 300 กว่าล้านบาท ปีนี้เราส่งไปแล้วประมาณ 3,600 ล้านบาท เพิ่มขึ้น ผมไม่ทราบว่่าที่ร้อยเปอร์เซ็นต์ นักธุรกิจไทย นักอุตสาหกรรมไทย พยายามหาตลาดใหม่ๆ อยู่เรื่อย และรัฐบาลนี้ ไม่ว่าจะเป็นการผ่านกระทรวงพาณิชย์ก็ดี กระทรวงการต่างประเทศก็ดี หรือกระทรวงอื่นๆ ก็ดี ต่างมีหน้าที่อย่างเดียวกันคือ การอำนวยความสะดวก และส่งเสริมความสามารถและความพยายามของภาคเอกชน ไม่ว่าจะเป็นการจัดคณะเดินทางไปโฆษณาสินค้าก็ดี หรือจัดคณะศึกษาไปดูสินค้าต่างประเทศก็ดี รัฐบาลชุดนี้มีนโยบายแน่นอน ซึ่งไม่เพียงแต่จะส่งเสริมและอำนวยความสะดวกและแนะนำเท่านั้น การตัดสินใจรวมทั้งการเป็นผู้รับอัตราเสี่ยงของธุรกิจเป็นของตัวเอง ไม่ใช่หน้าที่ของรัฐบาลที่จะต้องไปบอกให้ท่านทำอย่างนั้น ทำอย่างนี้ เพราะฉะนั้นในแง่ของการส่งออกในปีหน้า ผมก็มีความคิดเห็นว่า จะดำรงแนวความคิดนี้ต่อไป

และขณะเดียวกันก็ยังมีความหวังว่าอัตราการนำเข้าของสินค้าเมืองไทยในปีนี้ซึ่งชะลอตัวลงไปแล้ว ก็ยังคงชะลออยู่ต่อไป มิฉะนั้นแล้วการขาดดุลการค้าจะเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในด้านการท่องเที่ยว สงครามที่ตะวันออกกลางได้ส่งผลกระทบต่ออย่างมากมาย ต่อเนื่องเป็นระยะเวลา 4-5 เดือน จนกระทั่งบัดนี้ อัตราการเติบโตมีน้อยที่สุดในช่วง 5 เดือนที่ผ่านมาไม่มีอัตราการเติบโต แต่อย่างใดเลย จำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเมืองไทยน้อยลงไป แต่ก็ไม่ใช่เพียงเฉพาะที่เมืองไทยเท่านั้น ที่สิ่งคปรักก็น้อยลงเช่นกัน เพราะฉะนั้นผมคิดว่าเรื่องของการท่องเที่ยวในปี 2535 นั้น น่าจะไม่เลวกว่าในปี 2534 หรือ 2533 ในปีนี้ ก็เป็นที่คาดว่าอัตราการเติบโตจะเพิ่มขึ้นอีกเล็กน้อย แต่จะน้อยกว่าที่คาดหมายก่อนที่จะเกิดสงคราม และอันนี้เป็นความจำเป็นที่อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของเมืองไทยจะต้องปรับตัวให้เข้ากับสภาพที่แท้จริง อย่าคิดไปว่าธุรกิจการท่องเที่ยวคือการสร้างโรงแรมเท่านั้น หรือการสร้างสถานที่เท่านั้น การพัฒนาธุรกิจโรงแรมหรือธุรกิจท่องเที่ยว นั้น คือการพัฒนาอุตสาหกรรมบริการก็เป็นการพัฒนาที่ต้องมีระบบเป็นการพัฒนาที่ต้องคำนึงถึงสิ่งแวดล้อม และจะต้องเป็นการพัฒนาที่ให้ความสำคัญในการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเมืองไทย เพราะถ้าเมื่อใด สิ่งแวดล้อมของเมืองไทย และธรรมชาติของเมืองไทยสูญหายไป ก็ไม่มีวันที่จะเรียกกลับคืนมาได้ เมื่อนั้นอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของเมืองไทยจะเจ็บตัวมากที่สุด บรรดาเจ้าของโรงแรม เจ้าของธุรกิจตามชายทะเล หากไม่สนใจที่จะบำบัดน้ำเสียให้ถูกต้อง ทุกอย่างลงทะเล ลงแม่น้ำหมด ความมั่งคั่งของคนที่ยึดครองพื้นที่ที่ควรจะถูกเก็บไว้เป็นชายหาด ที่ควรจะถูกรักษาและอนุรักษ์หาดทรายให้สวยกว่านี้ ที่ควรจะถูกอนุรักษ์พื้นที่ทะเลเอาไว้ และถ้ามีแต่ความมั่งคั่ง ถ้ามีแต่ความต้องการที่จะหาผลประโยชน์เฉพาะของตัวเองก็จะเป็นการฆ่าอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของเมืองไทย

คราวนี้กลับมาพูดถึงเรื่องการลงทุน เป็นที่ทราบกันดีว่า การลงทุนภายในประเทศได้ชะลอตัวลงไป ดังเช่นที่ผมเรียนให้ทราบตั้งแต่แรกว่า การชะลอตัวนั้นมีความจำเป็น ทราบใดที่เมืองไทยยังไม่มีโทรศัพท์พอเพียง ทราบใดที่เมืองไทยยังไม่มีทางหลวงพอเพียง ทราบใดที่เมืองไทยยังไม่มีท่าเรือน้ำลึกพอเพียง และทราบใดที่เมืองไทยยังไม่มีวิศวกรพอเพียง ทราบใดที่เมืองไทยยังไม่มีผู้จัดการพอเพียง สิ่งเหล่านี้ซึ่งเป็นการไม่พร้อมของเมืองไทยจะเป็นอุปสรรคธรรมชาติที่จะลดอัตราการลงทุนของประเทศ ความไม่พร้อมในสิ่งเหล่านี้ไม่ใช่สิ่งที่แก้ไขได้โดยง่าย เป็นปัญหาที่รัฐบาลชุดนี้ได้พยายามแก้ไขมาตั้งแต่แรกเริ่มที่เข้ามาบริหารประเทศ แต่เราคงจะไม่มีวาสนาที่จะได้เห็นผลงานของตนเองในอีก 3-4 ปีข้างหน้า หลายท่านอาจจะไม่เข้าใจว่า ทำไมรัฐบาลชุดนี้จึงดำเนินการชำนักในโครงการใหญ่ๆ หลายท่านมีความข้องใจว่า คนเขาจะเข้ามาลงทุนหลายพันหลายหมื่นล้าน ทำไมรัฐบาลจึงมัวไปเกียจคร้านในเรื่องต่างๆ มันไม่ใช่เรื่องง่ายเช่นนั้น โครงการต่างๆ ที่ถ่ายทอดออกมาที่ปรากฏอยู่ตามหน้าหนังสือพิมพ์นั้น เป็นโครงการที่ผันหวาน เป็นโครงการที่ให้แต่ผลดีโดยไม่มีการชี้แจงถึงข้อบกพร่อง หลายคนมีความคิดว่าโครงการเหล่านี้เป็นผลประโยชน์ของนักธุรกิจไทยและต่างประเทศ รัฐบาลชุดนี้ไม่ได้ทำงานเช่นนั้น เราอาจจะเสียเวลาไปบ้าง ซ้ำไปอีก 4-5 เดือน ซึ่งถ้าเมื่อสำเร็จเราอาจจะหาผลประโยชน์ให้ประเทศชาติได้เป็นเงินหมื่นๆ ล้าน หรือแสนๆ ล้าน แต่ไม่ใช่เรื่องเงินอย่างเดียว แต่เป็นเรื่อง

ของรูปแบบโครงการ เป็นเรื่องของระบบของโครงการที่มันจะสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล หรือเปล่า เราจะต้องดูทุกแง่ทุกมุม ถ้าหากรัฐบาลชุดนี้มีนโยบายแน่ชัดที่จะเปิดการค้าเสรีมากขึ้น ให้มีการแข่งขันมากขึ้นในระบบเศรษฐกิจระหว่างประเทศแล้วรัฐบาลชุดนี้จะต้องรับฟังโครงการต่างๆ ที่เข้ามา หรือจะเข้ามาในเมืองไทยว่า เข้ามาในลักษณะไหน ถ้าเมื่อเข้ามาในลักษณะผูกขาด รัฐบาลชุดนี้ยอมไม่ได้ ถ้าเมื่อเข้ามาในลักษณะการผูกขาดผลประโยชน์ในระยะสั้น อันนั้นเป็นเรื่องที่เจรจากันได้ แต่ถ้าหากเข้ามาในระยะยาวแล้วจะต้องเป็นอุตสาหกรรม เป็นโครงการซึ่งสอดคล้องกับนโยบายระยะยาวของรัฐบาล และจะต้องสอดคล้องกับแนวโน้มของระบบเศรษฐกิจทั่วโลกด้วย เราพยายามที่จะให้มีบริการขั้นพื้นฐานของเมืองไทยยิ่งไปกว่านี้ เราพยายามที่จะให้มีสถาบันการศึกษาเร่งรัดผลิตวิศวกรของเมืองไทย เร่งรัดการผลิตผู้จัดการเพื่อป้อนเข้าสู่ อุตสาหกรรมของเมืองไทยเพื่อที่จะเพิ่มขีดความสามารถความชำนาญด้านเทคนิคของแรงงาน เมืองไทย นับวันเราจะ อาศัยแรงงานขั้นต่ำ เราจะอาศัยความจนของแรงงานเมืองไทย เป็นเครื่องชักจูงให้ต่างชาติเข้ามาลงทุนในเมืองไทยไม่ได้ トラバิดที่แรงงานเมืองไทยยังถูกอยู่ อันนั้น เป็นสิ่งที่เราหลีกเลี่ยงไม่ได้ว่าจะมีการลงทุนบางประเภทที่อาศัยความถูกของแรงงานเมืองไทย แต่ไม่ควรจะมีรัฐบาลไหนทั้งในปัจจุบันและในอนาคตที่มีความภาคภูมิใจ หรือมีนโยบายที่จะให้ แรงงานเมืองไทยถูกตลอดชาติ เราจะต้องอาศัยเครื่องชักจูงอื่นๆ ให้ต่างชาติเข้ามาลงทุนเมืองไทย หรือให้นักธุรกิจในเมืองไทย ลงทุนในเมืองไทยเอง ไม่ใช่แรงงานไทยถูก แต่เพราะว่าแรงงาน ไทยมีประสิทธิภาพ เพราะว่าแรงงานไทยปรับตัว ปรับสภาพแวดล้อม หรือปรับตัวด้านเทคโนโลยีและการผลิตได้ดีกว่า ประเทศ อื่นๆ เราจะมีภาคภูมิใจไม่ได้ トラバิดที่อัตราการ ตอบแทนแรงงานในเมืองไทย ยังไม่เจริญเติบโตสอดคล้องกับสภาวะเศรษฐกิจที่เติบโตอยู่เรื่อยๆ เราจะต้องทำให้สอดคล้องกับ สภาวะเงินเพื่อที่สำคัญที่สุด ให้สอดคล้องกับประสิทธิผลของการทำ งานของเขา ถ้าเมื่อประสิทธิผลของ แรงงานไทยไม่เจริญเติบโต ผลผลิตไม่เพิ่มขึ้น แต่จะมา เอาอัตราค่าตอบแทนเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ อันนั้นก็เป็นที่ไม่สมเหตุสมผลเช่นกัน.

คำกล่าวในพิธีเปิดสัมมนา เรื่อง "ทิศทางเศรษฐกิจไทย ปี 2535"

ของ

นายอานันท์ ปันยารชุน นายกรัฐมนตรี

วันพุธที่ 27 พฤศจิกายน 2534

เวลา 09.00 น.

ที่ ศูนย์การประชุมแห่งชาติสิริกิติ์

ท่านนายกสมาคมเศรษฐศาสตร์

กรรมการสมาคม

ผู้ร่วมอภิปราย และผู้เข้าร่วมสัมมนา

เมื่อประมาณ 10 เดือนที่แล้ว ก่อนที่ผมจะได้รับพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี และอยู่ในระหว่างการจัดทีมคณะรัฐมนตรีและผู้ที่จะร่วมทำงานด้วย บังเอิญผมไปเชิญคุณสถาพร และถามคุณสถาพรว่าจะมาทำงานกับผมไหม คุณสถาพรก็บอกว่าขอเวลาคิดสักหน่อย วันรุ่งขึ้นคุณสถาพรกลับมาบอกว่าพร้อมที่จะรับตำแหน่งเลขาธิการนายกรัฐมนตรี โดยมีเงื่อนไขอยู่หนึ่งข้อ เงื่อนไขนั้นก็คืออีก 10 เดือนข้างหน้า เมื่อมีการจัดสัมมนาของสมาคมเศรษฐศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ผมจะต้องมาพูดและนี่คือสาเหตุที่ผมต้องมายืนอยู่ข้างบนนี้ในเช้าวันนี้ ที่จริงการสัมมนาประเภทนี้ของสมาคมเศรษฐศาสตร์ ธรรมศาสตร์ ผมได้รับเชิญทุกครั้ง แต่ครั้งนี้เป็นครั้งแรกที่ผมได้รับเชิญให้มาพูดในฐานะผู้เปิดประชุม ก่อนอื่นผมใคร่ขอแสดงความยินดีต่อนายกและกรรมการทั้งหลายที่ได้จัดการสัมมนาประเภทนี้ติดต่อกันมาเป็นปีที่ 4 แล้ว ซึ่งก็ได้รับความสนใจจากบรรดานักเศรษฐศาสตร์ นักธุรกิจ และบุคคลทั่วไปเป็นอันมาก การสัมมนาเช่นนี้ก่อให้เกิดประโยชน์เพราะให้ข้อมูลให้ข้อคิดแก่ผู้ที่อยู่ในวงการธุรกิจและอุตสาหกรรม และบุคคลอื่นๆ ไม่น้อย

จากหัวข้อสัมมนา จากรายชื่อวิทยากร ผู้ร่วมอภิปราย ทำให้ผมบังเกิดความเชื่อมั่นว่าเนื้อหาสาระของการสัมมนาครั้งนี้ จะเป็นที่พึงพอใจของทุกท่าน และจะเป็นประโยชน์กับทุกท่านที่มาพร้อมทั้งที่นั่งอยู่ ณ ที่นี้ และผู้ชมโทรทัศน์ทางบ้าน ผมได้ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะหัวหน้ารัฐบาลมาเป็นเวลา 9-10 เดือนแล้ว ซึ่งก็ได้ไปพูดตามที่ต่างๆ อยู่เสมอๆ บางครั้งบางครั้งวาก็ชักจะเบื่อตัวเองที่ได้ยินเสียงตัวเองพูดอยู่เรื่อยๆ แต่โดยเหตุที่ผมมีความเห็นว่าการปกครองในระบบประชาธิปไตย รัฐบาลหรือผู้บริหารประเทศ มีหน้าที่ มีความรับผิดชอบที่จะต้องชี้แจง

นโยบาย อธิบายความคิดอ่าน และถ่ายทอดความรู้สึกของตัวเอง ให้ประชาชนได้รับทราบอยู่เสมอ การถ่ายทอดอาจกระทำโดยผ่านทางสภานิติบัญญัติแห่งชาติในรูปของคำแถลงต่างๆ อาจจะทำถ่ายทอดผ่านสื่อมวลชน หนังสือพิมพ์หรือวิทยุโทรทัศน์ และอาจจะเป็นการถ่ายทอดผ่านทางการประชุมประเภทนี้ เพราะระบบประชาธิปไตยตามความเห็นของผมนี้ มิใช่มีแต่สภาหรือมีรัฐธรรมนูญ หรือมีการเลือกตั้งเท่านั้น แต่เป็นหน้าที่ของนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีที่ค้ำนโยบาย หรือเป็นผู้กำหนดนโยบาย ที่จะต้องรับผิดชอบในการอธิบายนโยบายของตนหรือของรัฐบาล ให้ประชาชนเข้าใจ ถ้าหากประชาชนไม่เข้าใจ อันนั้นก็ถือว่าเป็นความบกพร่องของตัวเอง หรือของรัฐบาล เพราะฉะนั้นหลายครั้งหลายคราวที่ผมได้พูดว่า รัฐบาลนี้ต้อง "โปร่งใส" คำว่า "โปร่งใส" หมายความว่าอย่างไร คำว่า "โปร่งใส" นั้น หมายความว่า ทุกคนที่มองอยู่ข้างนอก ทุกคนที่อยู่นอกรัฐบาล เมื่อมองมาที่รัฐบาลแล้วจะต้องรู้ว่ารัฐบาลกำลังทำอะไรอยู่ มีแนวความคิดอย่างไร กำหนดนโยบายโดยวิธีการใด กระบวนการพิจารณาเป็นอย่างไร ขั้นตอนเป็นอย่างไร สิทธิของประชาชนชาวไทยที่จะต้องรู้สิ่งเหล่านี้ ที่จะต้องรู้กระบวนการตัดสินใจ และสิทธิที่จะต้องได้รับข้อมูลที่ถูกต้อง และสมบูรณ์จากรัฐบาลและจากหน่วยราชการ เป็นสิทธิของประชาชนในระบบประชาธิปไตยที่แท้จริง

ในปัจจุบันรัฐบาลได้พยายามดำเนินนโยบายในด้านต่างๆ สำหรับในทางด้านเศรษฐกิจนั้นผมก็ได้มีโอกาสพูดหลายครั้งหลายหนว่า รัฐบาลนี้เชื่อในเรื่องของการแข่งขันเสรี ที่เราเชื่อในเรื่องของการแข่งขันเสรี เพราะเรามีความมั่นใจในคุณภาพของคนไทย เรามีความมั่นใจในเรื่องของคุณภาพของนักธุรกิจไทย เรามีความมั่นใจในคุณภาพของนักอุตสาหกรรมไทย เรามีความมั่นใจในคุณภาพของระบบราชการไทย เรามีความมั่นใจในคุณภาพของแรงงานไทย เราเชื่อว่า หากมีการแข่งขันโดยเสรี การแข่งขันโดยเสรีนั้นจะนำไปสู่การเพิ่มคุณภาพของสิ่งต่างๆ ที่ผมกล่าวถึงในข้างต้น และเป็นการเพิ่มขีดความสามารถของเราที่จะไปแข่งขันนอกประเทศด้วย

รัฐบาลนี้มีความเห็นด้วยว่า สิทธิของประชาชน สิทธิของมนุษยชน เป็นสิ่งที่สำคัญ รัฐบาลไม่มีหน้าที่ และไม่ควรมีบทบาทในการไปควบคุม ดูแลกิจกรรมทางด้านเศรษฐกิจ ซึ่งควรจะเป็นเรื่องความสับสนโดยความบริสุทธิ์ใจ หรือความสับสนโดยความตั้งใจ แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อระบบนี้เข้ารูปแล้วผมแน่ใจว่าระบบการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มจะเป็นระบบที่ชอบธรรม และเป็นระบบที่ยุติธรรมกับสังคมที่สุดในเรื่องของภาษีศุลกากร เราก็ได้มีการปรับให้น้อยอัตราลงไป และจะลดระดับอากรลงภายในปลายปีนี้เรามีมาตรการทางภาษีอีกหลายมาตรการที่จะช่วยให้สภาวะเศรษฐกิจของเมืองไทยอยู่ในระดับที่จะแข่งขันกับต่างประเทศหรือประเทศเพื่อนบ้านได้ เช่น มีการปรับภาษีเงินได้นิติบุคคลในส่วนบุคคล เป็นการปรับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่เก็บจากทางด้านอุตสาหกรรม การค้า และบริการ

อย่างที่ผมได้เรียนให้ทราบ เราจะเปลี่ยนบทบาทของรัฐจากการควบคุมมาเป็นการกำกับดูแล กระทรวงอุตสาหกรรมได้ดำเนินทวิติทางที่จะยกข้อจำกัดในเรื่องของการค้าเสรี

และการห้ามตั้งห้ามขยายอุตสาหกรรมเป็นจำนวนหลายสิบประเภท ได้มีการปรับปรุงนโยบาย ส่งเสริมการลงทุนให้ทันสมัย และให้เข้ากับสภาวการณ์ในปัจจุบัน ในเมื่อมีการลดหย่อนภาษี ทางด้านเครื่องจักรก็พยายามให้มีการลดขั้นตอนของการทำงานในหน่วยงานราชการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับทางด้านอุตสาหกรรมได้มีการเสนอพระราชบัญญัติบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรม ขนาดย่อม พระราชบัญญัติบริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พระราชบัญญัติสิทธิบัตร พระราชบัญญัติบริษัทประกันวินาศภัยและประกันชีวิต มีการผ่อนคลाय การนำเข้า เช่น รถยนต์ และปูนซีเมนต์ ผ่อนคลायการควบคุมสินค้าที่มีการแข่งขันคืออยู่แล้ว

ทางด้านพลังงาน เราได้เร่งโครงการด้านพลังงาน เพื่อรองรับความต้องการระยะยาว เมื่อ 2-3 เดือนที่แล้ว ได้มีการลงนามสัญญาโรงกลั่นน้ำมันที่ 4 กับบริษัทเชลล์ ซึ่งจะมีปริมาณ การผลิตวันละ 145,000 บาเรล การสร้างโรงกลั่นน้ำมันโรงนี้ จะเป็นการลงทุนในประเทศไทย ประมาณ 3-4 หมื่นล้านบาท ในวันศุกร์นี้จะมีการลงนามในสัญญาโรงกลั่นน้ำมันที่ 5 ของไทย ซึ่งจะเป็นปริมาณการกลั่นอีกประมาณ 135,000 บาเรลต่อวัน กับบริษัทคาลเท็ค ซึ่งถ้าหากมีการสร้างโรงงานนี้ตามกำหนด จะเป็นการลงทุนภายในประเทศไทยอีกประมาณ 3-4 หมื่นล้านบาท และภายในปลายปีนี้ก็จะมีโอกาสที่จะมีการลงนามเพื่อขยายโรงกลั่นน้ำมันของเอสโซ่ จากวันละ 60,000 บาเรล ไปเป็น 120,000 ถึง 130,000 บาเรลต่อวัน ในกรณีนี้ก็จะเป็นการลงทุนใน ประเทศไทยเพิ่มขึ้นอีกประมาณ 2-3 หมื่นล้านบาท รวม 3 โครงการ จะเป็นการลงทุนใน ประเทศไทยประมาณ 1 แสนล้านบาท

เราได้มีการปล่อยราคาน้ำมันให้ลอยตัว และได้มีการพูดในที่ต่างๆ ซึ่งก็คงจะเป็น ความจริงด้วยว่า ตั้งแต่รัฐบาลปล่อยให้น้ำมันลอยตัวนั้น ที่แล้วมามีแต่ลอยตัวขึ้นไป ไม่ค่อย ลอยตัวลงมา ผมได้สอบถามเจ้าหน้าที่ที่ได้รับคำตอบว่า เผอิญขณะนี้ เป็นระยะที่อากาศค่อนข้างจะหนาว เมื่อเข้าระยะอากาศเย็น ประกอบกับราคาของน้ำมันดีเซลในตลาดโลกก็ขึ้นด้วย เพราะฉะนั้นน้ำมันดีเซลขณะนี้จึงลอยตัวขึ้นบ้างเล็กน้อย แต่เข้าใจว่าสภาวการณ์จะเปลี่ยนแปลง ไปเมื่อพ้นฤดูหนาว นอกจากนั้น ได้มีการปรับราคาไฟฟ้าให้เหมาะสม ที่ผ่านมาโครงสร้างอัตรา การเสีค่าไฟฟ้าเป็นโครงสร้างที่ไม่เอื้ออำนวยทางด้านเศรษฐกิจการปรับราคาอัตราค่าไฟฟ้าใหม่นั้น เราได้พยายามและจะดำเนินการทุกอย่างที่จะไม่ให้คนจนและผู้มีรายได้น้อยได้รับความกระทบ กระทบเทือน ท่านใดก็ตาม ครอบครัวใดก็ตาม ถ้าใช้ไฟฟ้าไม่เกิน 150 ยูนิตต่อเดือน ซึ่งการใช้ไฟฟ้า ไม่เกิน 150 ยูนิตต่อเดือนนั้น รวมถึงตู้เย็นเล็กๆ พัดลม หม้อหุงข้าวไฟฟ้า ถ้าใช้ไม่เกิน 150 ยูนิต บุคคลนั้นหรือครอบครัวนั้น จะไม่เสีค่าไฟฟ้าเพิ่มขึ้นกว่าเดิม แต่ท่านใดหรือครอบครัวใดที่ใช้ ไฟฟ้าระหว่าง 150-400 ยูนิต จะต้องเสีค่าไฟฟ้าเพิ่มขึ้นบ้างเล็กน้อย อุตสาหกรรม หรือธุรกิจที่ ใช้ไฟฟ้ามากจะเสีเพิ่มขึ้น คนจนคนมีรายได้น้อยจะไม่ได้รับการกระทบกระทบเทือน ครอบครัวหรือ บุคคลที่ใช้ไฟฟ้าในระยะ 150-400 ยูนิต ส่วนใหญ่อยู่ภายในกรุงเทพฯ เพราะฉะนั้น คนกลุ่มนี้จะ ได้รับความกระทบกระทบเทือนบ้าง การปรับอัตราค่าไฟฟ้าคราวนี้ 87% ของผู้ใช้ไฟฟ้าจะไม่ได้รับ

ความกระทบกระเทือน ที่เหลืออยู่ 13% นั้น เป็นผู้ที่ได้รับการกระทบกระเทือน ซึ่งได้แก่ ธุรกิจ และอุตสาหกรรมที่ใช้ไฟฟ้าค่อนข้างจะสูง ในขณะที่เดียวกันรัฐบาลก็จะพยายามหามาตรการอื่น เพื่อที่จะตอบแทนผู้ได้รับความกระทบกระเทือน รัฐบาลนี้เป็นรัฐบาลแรกที่มีแผนนโยบายและมี มาตรการแน่นอนที่จะจัดการความต้องการของไฟฟ้า หรือที่เรียกว่า Demand Size Management เราได้เริ่มโครงการนำร่อง โดยการใช้เงินทุนหรือเงินกู้จากธนาคารโลก จำนวน 30 ล้าน เหรียญสหรัฐ 15 ล้านเหรียญ เป็นเงินให้เปล่า อีก 15 ล้านเหรียญ เป็นเงินกู้ที่เรียกว่า Soft Loan อัตราดอกเบี้ยประมาณ 3% แต่เรารู้ว่า ถ้าเมื่อจะมีการจัดการทางด้านความต้องการของไฟฟ้านั้น มีความจำเป็นที่จะต้องมีความระมัดระวัง ไม่ว่าจะเป็นสิ่งสูงใจทางด้านภาษีก็ดี หรือทางด้านอื่นก็ดี แผนงานนี้กำลังจะสู่ประชาชนในไม่ช้านี้ นอกจากนี้ เรายังจะมีร่างพระราชบัญญัติที่จะเสนอภายใน ระยะ 2 สัปดาห์ข้างหน้า เป็นร่างพระราชบัญญัติอนุรักษพลังงาน ซึ่งในร่างพระราชบัญญัติ ฉบับนี้ก็จะมีความการที่ให้การสูงใจทางด้านภาษีด้วย เพื่อที่จะสูงใจให้อุตสาหกรรมและธุรกิจ อนุรักษพลังงานหรือใช้พลังงานโดยมีประสิทธิภาพ

สิ่งบกพร่องที่ผ่านมาในระยะเวลาหลายปี คงจะเป็นจุดอ่อนของประเทศไทยต่อไปอีก 2-3 ปี สิ่งเหล่านั้นก็คือความสะดวกรุ่นพื้นฐาน หรือบริการขั้นพื้นฐาน อย่างไรก็ตาม รัฐบาลนี้ได้ พยายามจัดระบบการให้สัมปทานหรือการร่วมทุนกับภาคเอกชน โดยจะออกมาในระเบียบของ สำนักนายกรัฐมนตรี อีกทั้งได้เร่งรัดโครงการต่างๆ ซึ่งเป็นโครงการขั้นพื้นฐาน ในระยะ 9-10 เดือนที่ผ่านมา ได้มีการปรับปรุงและออกกฎหมายเป็นจำนวนมาก มีร่างพระราชบัญญัติที่ได้ผ่าน การพิจารณาของรัฐบาล 135 ฉบับ และได้ประกาศใช้บังคับไปแล้ว 105 ฉบับ กฎหมายเหล่านี้ นอกจากเพื่อวัตถุประสงค์ต่างๆ ตามที่ผมได้พูดไปแล้ว ยังได้มุ่งที่จะลดขั้นตอนและปรับปรุงต่างๆ ให้ทันสมัยเพื่ออำนวยความสะดวกการประกอบธุรกิจและระบบเศรษฐกิจของประเทศในอนาคต

สิ่งต่างๆ ที่ผมพูดมาไม่ใช่เป็นการโฆษณา ไม่ใช่เป็นการฝันหวาน แต่เป็นให้ข้อมูล กับพวกท่านทั้งหลายว่าเราได้ทำอะไรไปบ้าง และในการที่เราทำสิ่งเหล่านี้ เรามีความมุ่งประสงค์ อย่างไร เราหวังผลอะไร ซึ่งผลจะออกมาตามที่เราคาดการณ์ไว้หรือไม่นั้น เราจะต้องดูกันต่อไป แต่รัฐบาลนี้มีความเชื่อมั่นพอประมาณว่า รากฐานที่เราวางไว้ ระบบต่างๆ ที่เราวางไว้จะเอื้อ อำนาจต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ จะเอื้ออำนาจและให้ความเป็นธรรมต่อบุคคลทุกชั้นใน สังคมไทย และในทุกๆ พื้นที่หรือไม่ เรามีความเชื่อมั่นว่าเศรษฐกิจของไทยยังจะมั่นคงและขยาย ตัวต่อไป เมื่อเราพูดถึงเรื่องเศรษฐกิจเราก็ต้องยอมรับความจริงว่า เศรษฐกิจและการเมืองนั้น เกี่ยวพันกันที่ผ่านมามีความตื่นตระหนกของคนไทยซึ่งมีอยู่เสมอ และความหวาดเกรงของคนไทย ซึ่งมีอยู่เสมอ และความผันร้ายของคนไทยซึ่งมีอยู่เสมอในอดีต เป็นปัจจัยสำคัญที่ให้นักธุรกิจ และนักอุตสาหกรรมทั้งไทยและต่างประเทศไม่มีความมั่นใจในอนาคตของประเทศ ด้วยเกรงว่า เสถียรภาพทางการเมืองจะสั่นคลอน แต่สำหรับพวกเราที่อยู่ในเมืองไทยมานานแล้วก็คงได้ เห็นแล้วว่าสังคมไทยนั้นถึงจะมีความเหลวแหลกบางประการ หรือจะมีความบกพร่องบางประการ หรือมีจุดบอดหลายๆ ประการ แต่การแก้ปัญหาแบบไทยๆ ซึ่งบางครั้งก็ใช้หลักการ บางครั้งก็ไม่

ใช้โดยอาศัยการอะลุ่มอล่วย โดยอาศัยการประนีประนอม โดยมองถึงสันติสุขของสังคมส่วนใหญ่ และยึดถือสถาบันที่เราเคารพบูชาอยู่ตลอดเวลา ปัจจัยเหล่านี้ทำให้สังคมเป็นสังคมที่อยู่ด้วยความอิสระเป็นเวลากว่าเกือบ 800 ปีแล้ว เป็นสังคมที่มีความเจริญพอสมควร เป็นสังคมที่เข้ากับต่างประเทศได้อย่างมีศักดิ์ศรี เป็นสังคมที่เผชิญกับความจริง เป็นสังคมที่ไม่ว่ามีเหตุการณ์อะไรที่จะก่อให้เกิดความแบ่งแยก แต่ในท้ายที่สุดก็จะสมานฉันท์ มีความสามัคคีที่มองเห็นชาติ เป็นเรื่องที่สำคัญที่สุด และเป็นสังคมที่มีการปรับตัวปรับปรุงไปในทางที่ดีในทางที่เหมาะสมตลอดไป สิ่งเหล่านี้ย่อมไปมองในเรื่องของการเมืองปลึกย่อยเพราะแม้แต่เรื่องรัฐธรรมนูญ ซึ่งมีการวิพากษ์วิจารณ์กันมาก จนกระทั่งมีความเกรงกลัวว่าจะถึงขั้นแตกหัก แต่ก็กำลังคลี่คลายไปในทางที่ดี ไม่มีปัญหาใดในเมืองไทยที่แก้ไม่ได้ ไม่มีปัญหาใดที่จะนำไปสู่ความแตกหักในสังคมไทย กาลเวลา 800 ปีย่อมเป็นเครื่องพิสูจน์สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่คนไทยค้ำจุนถึงอยู่ตลอดเวลา และจะยึดถือตลอดไป

